

A

[laatste update A: 05-03-2018] ¹

A zie E****

A zie Ha****

Aal zie Al****

Aalys a) [Moisan I, 1: AELIZ 9 DE BLAIVES]; b) dochter van Milon, hertog van Blaye – zuster van Biautris de Blaives, echtgenote van Begon de Belin – echtgenote van Garin le Loherain – moeder van Gerbert; e) **Aalys**; f) echtgenote van Garijn – moeder van Girbeert – zuster van Beatrijs; *Lorreinen*: fragm. III, r. 585.

Aalmaengen zie Almaenge

Aaron a) [A-Z 3: Mozes & Aäron] ² [Moisan I, 1: AARON 1] — Aäron ³ [Exodus 4, 14] ⁴ – eerste hogepriester van Israël; b) zoon van Amram en Jokebed – (oudere) broer van Mozes en Mirjam – echtgenoot van Eliseba; d) tot ‘bisschop’ gekozen omdat zijn roede bloeide – samen met Mozes bevrijder van het Joodse volk uit Egypte; e) **Aaron**; f) broer van Moyses; *Alexander*: boek IV, r. 600; e) **Aaron**; f) voorvader van Elizabeth [moeder van Johannes de Doper]; g) wiens roede bloeide – evenals de hogepriester Jojade gehuwd met een vrouw uit de stam van Juda <Aarons> *Gulden legende*: I, p. 58; II, p. 307, 618; e) **Aron**; g) door de zonde van Adam in de Hel terechtgekomen; *Johan*: r. 716; e) **Aaron**; g) samen met Moyses door God uitverkoren om het volk van Israhel te regeren; *Pontbus*: cap. 49; e) **Aaron**; g) wiens roede bloeide; *Stijvevoort*: refr. 102, r. 48.

Aaron zie Arpoen

Abalie zie Albania

Abaroen zie Abroen 2

Abaromatie zie Aramathia

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0043.php#a042

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aaron>

4. http://vulgate.org/ot/exodus_4.htm

Abas 1 a) de centaur ¹ Abas [*Metamorphoses* XII, 306] ²; e) **Abas** – een Centauroen; g) deelnemer aan het gevecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht na afloop; *Troyen*: r. 27232.

Abas 2 a) or. Abaz; e) **Abas** – koning van Darghes; f) zoon van Linceus en Parmestra – vader van Acrisius en Pricus; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15, 29.

Abas van Pepulone a) Abas ³ – afkomstig uit Populonia; e) **Abas van Pepulone** – koning van Pepulone en Yla; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus; *Troyen*: r. 38762, 40375; e) **Alijs van Pepuloene** – koning; g) verder als boven <Abyas> *Troyen Prz*: fol. 152va, 161vb.

Abat zie **Albat**

Abbacuc a) onduidelijk is of en indien zo, welke relatie bedoeld is met de overbekende profeet Habakuk / Abacuc ⁴ [*Habakuk* 1, 1] ⁵ – ook in *De bouc vanden ambachten* / *Livre des mestiers* komt de naam “Abacuc” voor zonder enige toegevoegde waarde; e) **Abbacuc** – tovenaer, in dienst van koning Karel de Grote; g) overtroefd door Baldaris – onthoofd door Roelant <Abbacucx> *Malegijs*: p. 23, 24.

Abbat zie **Albat**

Abcerchius zie **Abserchius**

Abchersius zie **Abserchius**

Abdiam zie **Abdias**

Abdian zie **Abdias**

Abdias a) Obadja ⁶ [*1 Koningen* 18, 3] ⁷ – Abdias in de *Vulgaat*; d) aangenomen wordt dat deze Abdias / Obadja dezelfde is als de gelijknamige profeet en auteur van het Oudtestamentische Bijbelboek *Abdias* / *Obadja* ⁸; e) **Abdias**; g) rechtschapen en godvrezend rentmeester van de slechte koning Achab <Abdian> *9 Quaetsten*: fol. B2r; e) **Abdiam**; g) begraven in de stad Sebasten naast Heliseus; *Gulden legende*: II, p. 285.

Abdie a) or. Obias [*Moisan* I, 1: LUBIAS]; b) in het chanson de geste *Amis et Amiles* ⁹ een nicht van (de verrader) Hardré (Lat. Hardericus); d) vat wrok op voor haar echtgenoot Amijs als die weigert met haar intiem te zijn, onwetend dat het Amelis is, die de plaats van Amijs inneemt; e) **Abdie**; f) dochter van een edele

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Abas_\(Etrusker\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Abas_(Etrusker))

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Habakkuk>

5. http://vulgate.org/ot/habakkuk_1.htm

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Obadiah>

7. http://vulgate.org/ot/1kings_18.htm

8. http://vulgate.org/ot/obadiah_1.htm

9. http://www.arlima.net/ad/ami_et_amile.html

ridder – echtgenote van Amijs; g) tracht haar echtgenoot te doden als hij melaats geworden is; *Amijs*: cap. LXXIX, r. 7.

Abechin a) [West PR: *Ablechin*] – toegenaamd: ‘le Voir’; e) **Abechin** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 23954.

[**Abedie, Witte**] zie [**Witte Abedie, die**]

Abel a) [A-Z 3: *Kain & Abel*]¹ [Moisan I, 1: ABEL 1] [West PR: *Abel*] [West VR: *Ab(i)eI*] — Abel² [*Genesis* 4, 2]³ – door de middeleeuwen op basis van het Latijnse ‘habilis’ (Mnl. ‘abel’) vrijwel zeker begrepen als een sprekende naam: ‘goed’; b) tweede zoon van Adam en Eva – gedurende de Middeleeuwen [*Spiegel historiael* I¹, 10, 31-34]⁴ de tweelingbroer van Delbora, en jongere broer van Kain en diens tweelingzuster Calmana – volgens de *Historie van Belgis* (1574), van Marcus van Vaernewijc [boek I, capittel VIII]⁵ kregen Adam en Eva na de geboorte van deze twee tweelingen nog 30 tweelingen, telkens een jongen en een meisje, wier namen (Flavius) Josephus gekend zou hebben, maar die hij niet noemt in [Boek I, hoofdstuk 2 van] zijn *Antiquitates judaicae* – broer van Set; d) Abel geldt als een prototype van Jezus (Christus) en in de ogen van Jacob van M(a)erlant en zijn lezers als één van de weinige ‘goede’ Joden in het *Oude Testament*; e) **Abel** – schaapherder; f) tweede zoon van Adam en Eva – jongere broer van Caym; g) door zijn broer Caym uit jaloezie doodgeslagen omdat diens brandoffer van een lam wél door God geaccepteerd werd en niet zijn vruchten van het land; *9 Quaetsten*: fol. C1r-C1v; e) **Abel** – schaapherder; f) tweede zoon van Adam en Yeve – broer van Caym en Set; g) gedood door Caym <Abelle> *Alexander*: boek IV, r. 443, 447; e) **Abel**; g) onschuldig gedood door zijn broer Chaym; *Esopus*: p. 223; e) **Abel**; g) eerste martelaar in het *Oude Testament* – offerde God van zijn vee – gedood door Cain op dezelfde dag als waarop Maria geboodschapt en Jezus gekruisigd werd – werd door God geprezen om zijn offer <Abels> *Gulden legende*: I, p. 68, 204, 278; II, p. 69-70; e) **Abel** – toegenaamd: “die Goede”; f) eerstgeboren zoon van Adam en Yve – broer van Caym; g) gedood door Caym <Abelle, Abels> *Lanceloet*: boek III, r. 8396, 8423, 8432, 8437, 8440, 8442, 8447, 8452, 8454, 8475, 8480, 8703, 8860; e) **Abel**; g) doodgeslagen door Caijm; *Stijevoort*: refr. 56, r. 26.

Abel zie **Abelquac**

Abelam a) or. Abillant; e) **Abelam** – Sarazijnse prins; f) broer van de koning Morinem; g) gedood door de Groenen Ridder in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn*: cap. 32.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0037.php#a036

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abel>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

4. http://www.dbnl.org/tekst/maer002spie01/maer002spie01_0009.htm

5. http://www.dbnl.org/tekst/vaer003dieh01_01/vaer003dieh01_01_0011.php

Abelant zie **Abilant**

Abelquac a) lett. ‘mooiprater’ [?] indien samengesteld uit Lat. ‘abel’ (goed / mooi) en ‘loqui’ (spreken); e) **Abelquac** – dorpling; g) neemt enthousiast deel aan de mishandeling van Bruun <Abel> *Reynaert A en F*: r. 790; e) **Abelquac** – dorpling; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Abelquack** – dorpling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 831.

Abelquack zie **Abelquac**

Abemoes zie **Aerbelose**

Aberdane h) [Graesse: **Abersonia**] ¹ — Aberdeen ² – havenstad in Schotland gelegen aan de Noordzee tussen de monding van de rivier de Dee ³ en de monding van de rivier de Don ⁴; i) **Aberdane** – havenstad waarheen Godevaert van Deenmerke koers zet met de dochter van koning Magnus van Deenmerke om haar uit te huwelijken aan koning David den Bruys van Scotlant; *Denensage*: r. 56.

Aberijn zie **Aymerijn van Narboene**

Abersens h) [Graesse: **Abrineae**] ⁵ [Moisan I, 2: ABRANCHES] – or. “ab urbe Abriacensi” – bedoeld lijkt Abrinca, de hoofdstad van de Abrincates, ⁶ dat is Avranches ⁷; i) **Abersens** – stad nabij Tumbe; *Gulden legende*: II, p. 381.

Abero(e)n zie **Abroen 2**

Abian zie **Abias 2**

Abias 1 a) Abia [1 *Koningen* 14, 1] ⁸ – koningskind; e) **Abias**; f) zoon van Jheroboan; g) sterft jong als straf voor de afgoderij van zijn vader; 9 *Quaetsten*: fol. A4v.

Abias 2 a) Abiam ⁹ [2 *Kronieken* 13, 1] ¹⁰ – koningskind; e) **Abias**; f) zoon van Roboan; g) koning over Juda en Benyamin – verslaat met Gods hulp Jheroboan <Abian> 9 *Quaetsten*: fol. B1r-B1v.

Abias 3 a) Abia [*Lucas* 1, 5] ¹¹; e) **Abias**; f) verwant van Zacharias [de vader van Johannes de Doper]; *Gulden legende*: II, p. 32.

Abyas zie **Abas van Pepulone**

Abiden zie **Abidos 1**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=6>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aberdeen.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/River_De,_Aberdeenshire

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aberdeen>

5. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=8>

6. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Abrincates>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avranches.kmz

8. http://vulgate.org/ot/1kings_14.htm

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abijam>

10. http://vulgate.org/ot/2chronicles_13.htm

11. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

Abides zie **Abidos 1**

Abydeus zie **Abidos 1**

Abidos 1 h) [Graesse: *Abydus*] ¹ — Abydos / Abidus, ² stad aan de Hellespont in Klein-Azië – gelegen bij het huidige Çanakkale, ³ Turkije – zie ook **Aulis**;
 i) **Abidos** – eiland in de Suutsee, tussen Cretenlant en Colchos; *Alexander*: boek VII, r. 1689; i) **Abides** – hertogdom van Paulus van Abides; *Caesar T*: fol. 2ra; i) **Abiden** – koninkrijk aan de zee van Ellespont van de vader van Leander <Abijden, Abyden, Abydeus> *Minnen loep*: boek II, r. 121, 124, 208, 339; i) **Avidos** – eiland in de Zuytsee, tussen Crete en Colchos; *Troyen*: r. 29255.

Abidos 2 i) **Abidos** – correspondeert met **Cresus 2** (in *Limburch*) – Saraceens koninkrijk in Affrica van koning Osisis – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 970.

Abieron zie **Abiron**

Abigail a) Abigail ⁴ [1 *Samuel* 25, 3] ⁵; b) echtgenote van de hoogmoedige Nabal, en na diens dood als beloning voor haar gedrag ten huwelijk gevraagd door koning David; e) **Abigail**; g) deed Davids toorn verdwijnen; *Stijevoort*: refr. 17, r. 23; 104, r. 16; 116, r. 2.

Abijden zie **Abidos 1**

Abilant h) [Moisan I, 2: ABILAN(S)] — Abilant – vermoedelijk (ook) bedoeld als of begrepen als een sprekende naam: ‘mooi land’ (Lat. *habilis* betekent vooral ‘mooi’) en daarmee als naam vergelijkbaar met het Franse *Beulant*, dat traditioneel geïdentificeerd wordt als Nice (zie **Beulant**) – fictieve Saraceense stad van Rouge Lion – mogelijk is de naam geïnspireerd op de ‘bijbelse’ stad Abila, ⁶ alias Abila Abila Lysaniou, ⁷ gelegen aan de ‘Romeinse’ weg van Damascus naar Heliopolis alias Baalbek, hoofdstad van het koninkrijk Abilene [Lucas 3, 1] ⁸ – in het Oudfranse chanson de geste *Girart de Vienne* van Bertrand de Bar-sur-Aube ⁹ wordt Abilant gebruikt als aanduiding (voor dat deel) van de Sinaiï-woestijn waar de Joden manna ontvingen [Exodus 16: 15] ¹⁰: “Por ce perdirent li Juïf mescreant / dedanz Esgipte es deserz d’Abilant, / ou

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=10>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Hellespont_Abydos

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Çanakkale.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abigail>

5. http://vulgate.org/ot/1samuel_25.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Abila_Lysaniou.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Abila_Lysaniou

8. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

9. http://www.arlima.net/ad/bertrand_de_bar-sur-aube.html

10. http://vulgate.org/ot/exodus_16.htm

nostre Sires les garda prop[r]ement, / et de la maine les reput longuement.”

(ed. Wolfgang van Emden, r. 170-173); i) **Abelant** – stad van Roede Lioen – waar Gloriant Florentijn vandaan haalt; *Gloriant*: r. 0, 229, 240, 262, 278, 441, 444, 479, 531, 563, 604, 610, 710, 726, 770, 800, 814, 882, 978, 982, 1093, 1101; i) **Abilant** – stad waarheen Brohier vlucht; *Ogier E-G*: r. 147, 172; i) **Abilant** – de koning organiseert een tweekamp voor zijn van verraad beschuldigde zuster, vorstin van Damast; *Saladijn*: r. 1617.

Abylas a) [West PR: **Abilas**]; b) broer van Cassibilans, Dyonis en Dyonz – neef van Kallés; e) **Abylas**; f) neef van Cales – broer van Cassibiliaen en Dyonele; g) steunt Cales in de strijd tegen diens zoons; *Lanceloet*: boek II, r. 10348.

Abiron a) Abiram ¹ [*Numeri* 16, 1] ² – aanhanger van de opstandeling Korach; d) door de aarde verzwolgen en met hemels vuur vernietigd; e) **Abiron**; g) die dezelfde goddelijke straf kreeg als Dathan; *Gulden legende*: I, p. 95; e) **Abiron**; g) verblijft in de hel <Abieron> *Stijevoort*: refr. 105, r. 52; 111, r. 44.

Abisaac zie **Abysac**

Abysac a) Abisag Sunamitin ³ [*1 Koningen* 1, 3] ⁴; d) maagd die bij de oude koning David te bed gelegd werd om hem warm te houden; e) **Abysac**; g) “die duer liefde wonder dede /sy veel scoonder sprake mit David stichte” <Abisaac> *Stijevoort*: refr. 17, r. 25; 104, r. 35.

Abisari a) Abysares [*Alexandreis* IX, 508] ⁵ – de titel van de heerser over Abhisara, ⁶ de oude naam voor Kasjmir; e) **Abisari** – koning van Subdraken; g) in Subdraken belegerd door Alexander de Grote – raakt zwaargewond en onderwerpt zich aan Alexander <Abizari, Abysari> *Alexander*: boek IX, r. 837, 984, 1052; boek X, r. 184, 1239.

Abyu a) mogelijk een vervorming van het Arabische woord voor vader: ‘abu’; e) **Abyu** – Saraceense emir in het leger van Agulant; g) gedood door Mile van Mantes <Abyue> *Lorreinen O*: r. 813, 821.

Abyus zie **Anius**

Abizari zie **Abisari**

Abner a) Abner ⁷ [*1 Samuel* 14, 50] ⁸ – legeroverste van Saul; e) **Abner** – legeraanvoerder van koning Saul; g) gedood door Joab om de dood van diens broer Asaël te wreken; *Alexander*: boek IV, r. 791, 795.

Abot zie **Nabot**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abiram>

2. http://vulgate.org/ot/numbers_16.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abishag>

4. http://vulgate.org/ot/1kings_1.htm

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abhisara>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abner>

8. http://vulgate.org/ot/1samuel_14.htm

Abraham a) [A-Z 3: Abram/Abraham]¹ [Moisan I, 1: ABRAHAM 1] [West PR: Abraham] [West VR: Abraham, Saint] — Abraham,² eerste van de drie aartsvaders [Genesis 17, 5]³ – zie ook [Abrahams Schoot]; b) zoon van Terach – broer van Nachor en Haran – echtgenoot van Sara – vader van Ismaël [bij Hagar] – vader van Isaäk [bij Sara] – stamvader van de Hebreëen; e) **Abraham**; f) vader van de bastaard Ismahel; g) besneed zijn zoon Ismahel op dertienjarige leeftijd <Abrahams> 9 *Quaetsten*: fol. E1v, E4r; e) **Abraham**; f) echtgenoot van Sara – vader van Ysaac – voorvader van Affer; g) wordt als honderdjarige pas vader <Abrahame> *Alexander*: boek IV, r. 530; boek VII, r. 1614; e) [Abraham]; g) “in Abrahams tide” <Abrahams> *Caesar Prz*: fol. 6v; e) **Abraham**; g) stamvader van heidens volk – ontving van God de besnijdenis – de tijd tussen Noe en Abraham heet de ‘Tweede oudheid’, die tussen Abraham en Moyses de ‘Derde oudheid’ – gaf als boete de ‘tiende’ aan de priester Melchisedech – aan wie Melchisedech brood en wijn offerde – vroeg God om een teken – verliet op Gods bevel zijn land en zijn familie – richtte een altaar op; *Gulden legende*: I, p. CV, 57, 95-96, 108, 204, 278; II, p. 33, 70, 605; e) [Abraham]; f) vader van Madian – grootvader van Affer <Abrahams> *Hercules*: cap. [14]; e) **Abraham**; g) door ongehoorzaamheid aan God in de Hel terechtgekomen; *Joban*: r. 715; e) **Abraham** – verwelkomt als een der eersten Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven ons Heren*: r. 141, 4211; e) [Abraham] – “in Abrahams, in Moyses, in Davids tijden” <Abrahams> *Mariken*: fol. D5r; e) [Abraham]; g) in wiens boomgaard te Jhericho het hout van Roharts staf groeide <Abrahams> *Karl Meinet*: r. A260, 7; e) **Abraham**; f) vader van Ysaac; g) was bereid zijn zoon aan God te offeren; *Olivier*: fol. K5v; e) **Abraham**; *Reinolt*: r. 11017, 15072; e) **Abraham**; g) offerde exemplarisch gehoorzaam en vol godsvertrouwen zijn zoon Ysaack; *Stijevoort*: refr. 56, r. 52; 111, r. 7; e) **Albane**; f) voorvader van Affer; *Troyen*: r. 29182.

Abraham van Damas a) [Moisan I, 1: ABRAHAM 6 DE DAMAS]; b) oom van Dodequin de Damas / de Tabarie; e) **Abraham van Damas**; g) aanwezig bij de kroning van Cormunerant tot koning van Jeruzalem; *Helias Prz*: p. 78.

[Abrahams Schoot] h) Abrahams schoot / Abrahams hart,⁴ [Lucas 16, 22]⁵ het verblijf (in de Hel) van de zielen uit het *Oude Testament*, waar zij door de duivels onder leiding van Lucifer (zie **Lucifer**) op onaangename wijze gevangen gehouden worden, totdat zij op Paaszaterdag door Jezus (Christus) verlost werden, zoals beschreven in het gedurende de Middeleeuwen veelgelezen

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0002.php#a001

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abraham>

3. http://vulgate.org/ot/genesis_17.htm

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Bosom_of_Abraham

5. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_16.htm

Latijnse *Evangelie van Nicodemus*,¹ in het Middelnederlands (onder andere) in *Vanden levene ons Heren*,² r. 4161 e.v. – in *Ogier von Dänemark* is er sprake van “Lucifers schoit” (r. 22449) – ook gebruikt als pars pro toto voor de Hemel ná de komst van de Verlosser; i) **Abrahams Scoet** – waarheen sente Michile de ziel van sente Aeghte voert; *Aeghte*: r. 700; i) **Abrahams Scoot**; *Gulden legende*: II, p. 392, 510; i) **Abrahams scoot** – synoniem voor de hemel; *Stijvevoort*: refr. 15, r. 43; i) **Abrahams Scoot** – synoniem voor het hiernamaals; *Walewein*: r. 8381.

Abreusce zie [Ebreusche] 2

Abrioen van Tryer e) **Abrioen van Tryer** – Joodse magister; g) zeer wijs – heeft macht over alle dieren – kent vele talen onder andere Hebreeuws <Abrioen> *Reynaert Prz*: r. 4087-4088, 4094, 4115; e) **Abrioen van Tryer** – Joodse magister; g) verder als boven <Abrioen, Abryoen> *Reynaerts Hst*: r. 5330, 5337, 5362.

Abrisane zie **Brissane**

Abroen 1 a) [Moisan I, 1: AUBERON(S) 1] — Auberon / Oberon³ – koning van Féerie / Bouguerie; d) toverdwerg – beschermer van Huon de Bordeaux; e) **Ebroen** – koning; g) heeft Maleproen penitentie opgelegd – helpt Huge van Boerdeus met betoverde voorwerpen; *Huge V*: r. 150, 153, 170, 183, 227; e) **Abroen** – Christen koning in Saraceens gebied – koning van Bulgherie – heer van kasteel Moyn; g) mooie en godvruchtige dwerg – bovennatuurlijk begaafd en alwetend – helpt Hughe van Bourdeus om de onmogelijke opdrachten van koning Karel de Grote tot een goed einde te brengen – geeft hem een wondernap en een wonderhoorn <Abroene, Abroens> *Hughe Prz*: p. 18-23, 26-28, 31, 33-38, 52-55, 57, 58, 76, 78, 80-83.

Abroen 2 e) **Abroen** – ridder; f) broer van hertog Tybaut van Loreyn; g) neemt deel aan de belegering van Triere – gedood door Heinriec van Limborch <Abroene> *Limborch*: boek II, r. 1235, 1418, 1555, 1562, 1573, 1601, 1608, 1617, 1627, 1631, 1641, 1649, 1655, 1672, 1704, 1733, 1757, 1834, 1851, 1856; e) **Aberon** – ridder; f) broer van hertog Dybolt van Loreem; g) verder als boven <Abaroen, Aberoen> *Lymburch*: boek II, r. 1233, 1416, 1552, 1559, 1570, 1598, 1605, 1614, 1624, 1628, 1638, 1646, 1652, 1669, 1697, 1726, 1750, 1827, 1844, 1849.

Absaloen zie **Absalon 1**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Nicodemus

2. http://www.dbnl.org/tekst/_lev001leve01_01/_lev001leve01_01_0005.htm

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Obéron_%28personnage%29

Absalon 1 a) [A-Z 3: **Absalom**] ¹ [Moisan I, 1: ABSALON 1] [West PR: **Absalon**] [West VR: **Absalon**] — **Absalom** ² [2 *Samuel* 3, 3] ³; b) derde zoon van koning David en Maäka – broer van Tamar – halfbroer van Amnon; d) vermaard om zijn grote schoonheid, met name om zijn weelderige haardos, die hem later noodlottig zou worden toen hij per ongeluk zichzelf met zijn haar ophing aan een laaghangende tak van een boom en vervolgens doorstoken werd; e) **Absalon**; f) zoon van koning Davit – broer van Thamar; g) in oorlog met zijn vader – raakt verstrikt in de takken van een eik en wordt gedood door Joab <Absaloene, Absalons> *Alexander*: boek IV, r. 804; boek VIII, r. 123; e) **Absolon** – “die scone”; g) exemplarisch mooie man; *Beatrijs*: r. 372; e) [**Absolon**] <Absolone> *Floris*: r. 3581; e) **Apsloen**; g) exemplarisch door de liefde bedrogen; *Gloriant*: r. 131; e) **Absalon** – toegenaamd: “die Scone”; g) werd door een vrouw bedrogen; *Lanceloet*: boek III, r. 5028; e) **Absolon**; g) exemplarisch knappe man; *Limborch*: boek VII, r. 14; e) **Absaloen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 14; e) **Absolon**; f) zoon van David – broer van Thamer – broer van Amon; g) doodt Amon uit wraak voor diens verkrachting van Thamer – slaapt met de of een vrouw van zijn vader David – gedood door Joab – exemplarisch incestueus <Absolons> *Minnen loep*: boek III, r. 673, 686, 1070, 1080; e) **Absolon**; g) exemplarisch mooie man; *Provencen*: fol. C2v; e) **Absolon**; g) stootte zijn vader van de troon, maar wordt bij zijn dood toch door hem beweend; *Roelant*: r. P1065; e) **Absolon**; g) hoewel geneigd tot alle kwaad zou hij Amon niet gedood hebben als die Tamor niet valselijk had toegesproken – exemplarisch mooi; *Stijevoort*: refr. 5, r. 36; 52, r. 5; 101, r. 30; 111, r. 16; 113, r. 42; e) **Absaloen**; g) vermaard om zijn mooie haar; *Troyen*: r. 9590; e) **Absalon**; g) over wie David weende; *Turpijn*: XII, r. 60; e) **Absolon**; g) verdrijft zijn vader en verkracht diens vrouwen – doodt zijn (half)broer; *Vergi Prz*: r. 12, 13.

[Absalon] 2 a) misschien geënt op de Absalom [1 *Makkabeeën* 11, 70] ⁴ uit het geslacht van de Machabeën – gelet op de context kan moeilijk / onmogelijk Absalom, de zoon van koning David (zie **Absalon 1**), bedoeld zijn; b) vader van Mattatias – mogelijk dezelfde als de vader van Jonathas [1 *Makkabeeën* 13, 11] ⁵; e) [**Absalon**] <Absalone> *Jechemas*: fragm. I, r. 65.

[Absalon] 3 e) **Absolon** – Saraceen; f) zoon van sultan Ferdelant; g) begeert Aurora – vernoemd naar de bijbelse Absalom vanwege zijn schoonheid; *Malegijs*: p. 214.

Abschersius zie **Abserchius**

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0003.php#a002

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Absalom>

3. http://vulgate.org/ot/2samuel_3.htm

4. http://vulgate.org/ot/1machabees_11.htm

5. http://vulgate.org/ot/1machabees_13.htm

Absdale h) Absdale, ¹ gehucht gelegen onder de rook van Hulst in het huidige Zeeuws-Vlaanderen – waarvan het bestaan zeer waarschijnlijk alleen door direct omwonenden gekend werd; i) **Absdale** – geboorteplaats [?] van Hughelijn metten Crommen Beene of van Ludolf metten Crommen Vingheren (hs. A) / Grindemont mitten Langen Vingren (hs. F) <Abscale, [Abstale]> *Reynaert A en F*: r. 802.

Abserchius a) Apsyrtos / Apsyrtus ²; b) zoon van Aietes – jongere broer van Medea; e) **Abserchius** – Grieks; f) zoon van koning Oetes en koningin Ortis – jongere broer van Medea en Caliope; g) zestien maanden oud – door Medea tijdens haar vlucht meegenomen, gedood en in stukken gesneden in zee geworpen om haar vader de achtervolging te doen stoppen <Abcerchius, Abchersius, Abschersius> *Jason*: fol. 89r, 117r, 118v-122v.

Abscale zie **Absdale**

Absolon zie **Absalon 1**

Absolon zie **[Absalon] 3**

[Abstale] zie **Absdale**

Abstinanche zie **Abstinencie**

Abstinencie a) or. Contreinte Atenance, d.i. Onthouding, allegorie ³ – zie ook **Bedect Wesen**; e) **Abstinencie** – baron van Cupido <Abstinanche> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1064, 1162.

Abula h) [Graesse: *Abula*] ⁴ — Ávila ⁵ in Castilla-Leon in het midden van Spanje, halverwege Salamanca en Madrid; i) **Abula** – stad in Spaengien – bondgenoot van de koningen Ebrahum en Altumaïor in de strijd tegen Karel de Grote; *Turpijn*: IX, r. 9.

Acchilles zie **Achilles**

Aceroen zie **[Acheron, die]**

Acesis zie **Atesis, die**

Acestis zie **Achistes**

Achab a) Achab ⁶ [*1 Koningen* 16, 29] ⁷; e) **Achab** – koning van Israhel; f) zoon van Amry – echtgenoot van Jesabel, de dochter van de koning van Sidonien; g) één van de ‘Negen Quaetsten’ – bouwde een tempel voor de afgod Baal in Samariën – negeerde een waarschuwing van de profeet Helias – overwon met Gods hulp de agressieve koning Benadap van Syriën, maar weigerde hem te doden toen

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Absdale.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apsyrtus>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=9>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ávila.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achab>

7. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

die om vrede smeekte, zoals een andere profeet hem beveelt – vat een ziekelijke begeerte op voor de wijngaard van Naboth, die hem weigert te verkopen, maar die hem toch toevallig nadat Jesabel Naboth heeft laten doden – sterft door een boogschot in de strijd tegen koning Josaphat van Syrië en kwam zo onzalig aan zijn einde <Achabs> *9 Quaetsten*: fol. A1r-A1v, B1v-B3v, B4v; e) **Achab** – koning van Israël; f) echtgenoot van Jesabel; g) liet zijn wellustig oog vallen op de wijngaard van zijn buurman Naboth en werd ziek toen die hem weigerde af te staan; *Bedroch der vrouwen*: fol. D3v, D4r; e) **Achab**; g) was op profijt uit, maar vond daardoor een onzalig einde; *Stijevoort*: refr. 107, r. 65.

Achaya h) [Constans: ACHAIE] — Achaia¹ aan de Golf van Korinthe in het noorden van de Peloponnesus, alias Morea (zie **Morchie**) in Griekenland, met als hoofdstad Patras² – ook gebruikt als pars pro toto voor Griekenland; i) **Achaya** – waar op last van de rechter Egeas de apostel Andries te Patras de marteldood stierf <Achaeyen> *Gulden Legende*: [2]; i) **Achayen** – koninkrijk van Achelous – met Archaden gelegen tegenover Calcedonië; *Hercules*: cap. [16]; i) **Achatie** – koninkrijk van koning Esmorie – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – waar Apolijn, Hercules en Liber Bachus geboren zijn – toenaam van **Melieandre van Achatie** <Achas, Achasië> *Limborch*: boek VIII, r. 1071, 1170; boek IX, r. 433; i) **Achatie** – verder als boven <Achaicie, Achia> *Lymburch*: boek VIII, r. 1061, 1159; boek IX, r. 429; i) **Achaye** – koninkrijk van Nisis <Achayen> *Minnen loep*: boek I, r. 2210, 2218; boek IV, r. 1095; i) **Achaye** – land in Grieken van Castor en Pollux – land van herkomst [?] van Ulixes – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Acayen, Achayen, Lachia> *Troyen*: r. 3303, 7137, 35372; i) **Achayen** – koninkrijk van Melleager <Achayens> *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 7.

Achaicie zie **Achaya**

Achaye zie **Achaya**

Achalegeoen a) [Constans: UCALEGON]³ – Trojaanse ouderling; e) **Achalegeoen** – Trojaan; g) medestander van de verrader Antenor; *Troyen*: r. 30616.

Acham a) Achan⁴ [*Jozua* 7, 1]⁵; e) **Acham**; g) was op profijt uit, maar vond daardoor een onzalig einde; *Stijevoort*: refr. 107, r. 65.

Achamars e) **Achamars** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A269, 65.

Achamas a) [Constans: ACAMAS]⁶ – Griek; b) zoon van Theseus en Phaedra – (half)broer van Demophon (zie **Demophon 2**); e) **Achamas** – Griekse koning; g) zit in

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Patras.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ucalegon>

4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Achan_\(Bible\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Achan_(Bible))

5. http://vulgate.org/ot/joshua_7.htm

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Acamas,_son_of_Theseus

het houten paard – krijgt Chimena (als echtgenote) na de val van Troje – na terugkeer verdreven uit zijn land <Achanias, Athanias, Thomas> *Troyen*: r. 31552, 31981, 32228, 32429, 33985, 34088.

Achanias zie **Achamas**

Acharijs zie **Atharijs**

[Achas] a) Achaz ¹ [2 *Koningen* 15, 38] ² – koning van Juda; b) zoon van Jotam; e) **[Achas]** – koning van Judea in Jherusalem; g) aan wie Ysaias de komende geboorte van een kind [d.i. Jezus (Christus)] bij een maagd voorspelt <Achase> *Alexander*: boek IV, r. 884; e) **Achas**; g) vond een onzalig einde; *Stijevoort*: refr. 111, r. 51.

Achas(ie) zie **Achaya**

Achatie zie **Achaya**

Ache zie **Aken**

[Achelas] a) de Lapith ³ Halesus ⁴; e) **[Achelas]** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen – gedood door Latreus <Achelase> *Troyen*: r. 27521.

Achelous a) or. Achelous ⁵; e) **Achelous** – koning van Achayen; g) begeert de maagd Dyanira en voert daarom oorlog tegen haar vader, koning Oeneus van Calcedonien – overwonnen en gevangengenomen door Hercules – door koning Oeneus verbannen: *Hercules*: cap. [16]-[17].

[Acheron, die] h) de Acheron ⁶ – rivier in het noorden van Griekenland, die deels ondergronds stroomt – in de Griekse mythologie één van de vijf rivieren ⁷ (rivier van verdriet) die rond de Onderwereld stromen; i) **Acheron** – één van de vijf rivieren die rondom de Hel lopen <Aceroen> *Alexander*: boek V, r. 435; boek X, r. 220.

Achers zie **Akers**

Aches van Sconenberge a) [West PR: Açon, var. Acés] – toegenaamd: ‘de Biaumont’; b) verwant van koning Urien; e) **Aches van Sconenberge** – Tafelronde-ridder; g) metgezel van Ywen die Grote en Ywen Overdoem <Aches, Achesen, Achos> *Merlijn*: r. 21049, 21060, 21068, 21362, 28482.

Achesta zie **Achista**

Achestis zie **Achistes**

Achestus zie **Achistes**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaz>

2. http://vulgate.org/ot/2kings_15.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Halaesus>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achelous>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acheron>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_underworld#Geography

[Acheus] a) bedoeld is koning Augeias ¹ [?]; d) van de stallen, één van de Twaalf Werken van Hercules; e) **[Acheus]**; g) genoemd in een door Achilles gezongen lied over (onder anderen) Hercules <Acheuse> *Troyen*: r. 5102.

Achia zie **Achaya**

Achia zie **Atica**

Achias a) Achia ² [*1 Koningen* 11, 29] ³; e) **Achias** – profet; g) sneedt zijn nieuwe mantel in twaalf stukken en koos op Gods ingeven Jheroboan tot koning – maar voorspelde ook (door ouderdom blind geworden) diens ondergang als Jheroboan zich schuldig maakt aan afgoderij – in zijn verblijfplaats Sylo opgezocht door de vrouw van Jheroboan als hun zoon Abias doodziek is; *9 Quaetsten*: fol. A2r, A4v.

Achileus e) **Achileus** – patriarch van Allexandryn; *Karl Meinet*: r. A336, 39.

Achillas a) Achillas [*Alexandreis* IV, 72] ⁴; e) **Achillas** – Perzisch ridder; g) oud – als bode van koning Daris van Percen naar Alexander de Grote gestuurd voor vredesonderhandelingen; *Alexander*: boek IV, r. 164, 232, 365.

Achille zie **Achilles**

Achilles a) [A-Z 1: **Achilleus**] ⁵ [Constans: ACHILLÈS] [Moisan I, 1: ACHILLÈS 1] [West PR: Achil(I)és] [West VR: **Achilles**] — Achilleus / Achilles, ⁶ aanvoerder van de Myrmidonen; b) zoon van Peleus, koning van Phthia en de zeegodin Thetis – vader van Neoptolemus / Pirrhos bij Deidamia; d) exemplarische held, maar gedurende de Middeleeuwen met een ronduit bedenkelijke reputatie als gevolg van de grote bekendheid van het aan de Trojaan Dares Phrygius (zie **Dares**) toegeschreven *De excidio Trojae historia* en omdat de Grieken in de ogen van de middeleeuwers, die meenden af te stammen van de Trojanen, de vijand waren – zo zou Achilles' vriendschap met Patroclus een homoseksuele verhouding zijn geweest – nagenoeg onkwetsbaar – één van de belangrijkste Griekse helden tijdens de Trojaanse oorlog; e) **Achilles**; f) zoon van Pelioen – vader van Pirrus – neef van Ajax, de zoon van Telamoen; g) moet Briseis afstaan – verbergt zich in vrouwenkleren bij koning Licomedes – doodt de Trojaan Hector – zijn wapens worden na zijn dood betwist tussen Ajax en Ulixes <Achillese> *Alexander*: boek I, r. 737, 1277, 1281; boek VII, r. 1474; boek VIII, r. 121, 548, 562, 569, 606, 613; e) **Achilles** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3346; e) **Achilles**; g) werd in de tempel van Phebus te Troyen met dezelfde pijl gedood als waarmee Hercules de centaur Nessus dodelijk verwondde;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Augeias>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ahijah_the_Shilonite

3. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0002.php#a001

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achilles>

Hercules: cap. [18]; e) **Anchilles**; g) stierf ten gevolge van de schaking van Helene door Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 3037; e) **Achilles** – aanvoerder van het Griekse leger; g) verblijft vermomd als meisje bij Lycomedis – bezwangert Dydama – wordt ontmaskerd door Ulixes – doodt Hector – wordt verliefd op Pollixena – bedrogen door haar moeder Hecuba – door Paris dodelijk in zijn hiel geraakt <Achilles> *Minnen loep*: boek I, r. 3041, 3056, 3067, 3074, 3093, 3139, 3144, 3149, 3156; boek II, r. 1682, 2853, 2873, 2878, 2886, 2895, 2910, 2915, 2923, 2926, 2932, 2933, 2936, 2942, 2955, 3003, 3869; boek IV: r. 294, 1585; e) **Achilles**; g) werd doorschoten om Polixena; *Stijevoort*: refr. 5, r. 57; 46, r. 7; e) **Achilles** – Griek; f) zoon van Peleus en Thetis – achterkleinzoon van Jupiter – echtgenoot van Deidamia – vader van Pirrus alias Neptolomus – schoonzoon van koning Licomedes – neef van Thelamon van Salomynen en van Ajax van Salomyne – verwant van Margarietoen – neef van koning Thoas – verwant van koning Merioen – verwant van Antilogus; g) (harts)vriend van Patroclus – opgevoed door de centaur Cyeron van Cessalia – vermomd als (zijn gefingeerde zuster) **Pelegia** ondergebracht bij koning Licomedes op Cyros, begeert en verkracht diens dochter Deidamia – strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – vecht tegen Troylus – doodt Hector, Troylus en Mennon – door Paris in zijn hiel geschoten en gedood <Achille, Achillen, Achillese, Acilles, Aechiles, Aetchilles, Aetcilles, Anchilles> *Troyen*: r. 125, 143, 153, 156, 170, 173, 187, 189, 197, 214, 226, 271, 356, 405, 411, 452, 459, 478, 481, 499, 522, 529, 543, 555, 568, 615, 1710, 4781, 4799, 4839, 4967, 4974, 5045, 5073, 5076, 5094, 5095, 5128, 5192, 5236, 5261, 5313, 5332, 5481, 5498, 5503, 5520, 5563, 5576, 5627, 5636, 5638, 5646, 5670, 5681, 5684, 5829, 5853, 5888, 5902, 5936, 5942, 5968, 5992, 5998, 6012, 6060, 6065, 6072, 6074, 6134, 6146, 6159, 6182, 6207, 6350, 6360, 6502, 6508, 6639, 7149, 7282, 7289, 7304, 7315, 7341, 7347, 7353, 7357, 7512, 8022, 8052, 8061, 8067, 8114, 8121, 8133, 9022, 9027, 9041, 9074, 9578, 9635, 9641, 11479, 11482, 11716, 11768, 11775, 11778, 11946, 12012, 12022, 12038, 12080, 12087, 12251, 12418, 12428, 12452, 12468, 12594, 12650, 12658, 12662, 12934, 12958, 13424, 13432, 13458, 13463, 13695, 13698, 13951, 13953, 13956, 13963, 13993, 14078, 14088, 14109, 14243, 14245, 15545, 15556, 15612, 15617, 15695, 15714, 15723, 15727f (E-240), 15744b (F-246), 15754, 15761, 15793, 15821, 16607, 16794, 16804, 16816, 16838, 16861 (G-375), 16874, 16887, 16908, 16919, 16922, 16978, 17021, 17030, 17038, 17350, 17358, 17361c (G-868, H-301), 17384, 17395, 17397, 17449, 17459, 17474, 17960, 18309, 18316, 18323, 18326, 18333, 18335, 18338, 18342, 18348, 18357, 18361, 18370, 18373, 18400, 18860, 19031, 19051, 19089, 19144, 19159, 19381, [19382], 19426, 19440, 19445, 19454, 19459, 19484, 19509, 19567, 19575, 19585, 19591, 19606, 19907, 20072, 20287, 20299, 20332, 20793, 20841, 20856, 21121, 21128, 21158, 21193, 21230, 21281, 21387, 21414, 21490, 21515, 21658, 21695, 21713,

21720, 22222, 22249, 22304, 22305, 22643, 22673, 22682, 22684, 22690, 22791, 22830, 22930, 22952, 22983, 23011, 23027, 23033, 23047, 23090, 23703, 23723, 23795, 23849, 23903, 24054, 24138, 24169, 24198, 24364, 24399, 24404, 24442, 24472, 24483, 24484, 24502, 24516, 24528, 24618, 24706, 24723, 24752, 24755, 24760, 24834, 24838, 24852, 24854, 24868, 24894, 24902, 24992, 25292, 25373, 25408, 25431, 25450, 25454, 25486, 25496, 25503, 25508, 25603, 25604, 25633, 25680, 25712, 25875, 26170, 26343, 26354, 26430, 26469, 26473, 26481, 26616, 26652, 26690, 26736, 26743, 26767, 26809, 27798, 27816, 29042, 29715, 29911, 30023, 30083, 30107, 30418, 31902, 32002, 32204, 32281, 32460, 32472, 32500, 32582, 32643, 32830, 32911, 32985, 33016, 33043, 33074, 34901, 35016, 36009, 36078, 38639, 39128, 39800, 40140; fragm. F, r. 333, 335; fragm. M, r. 6, 83, 196; fragm. E I (Nap. de Pauw), fol. 2, r. 277; fragm. E II (Nap. de Pauw), fol. 2, r. 277; e) **Achilles** – Griekse held; g) ooit koning van Epyren – gedood in de Trojaanse Oorlog – vroegere tegenstander van Eneas; *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136vb, 139rb, 151vb, 154rb, 158rb, 160rb; e) **Achilles**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 559.

Achilles van Cocomenie a) [Constans: ASCALAPHUS] ¹ – koning van Orcomenie – dezelfde als **Amphimacus 1** en **Ascalaphus 1**; e) **Achilles van Cocomenie** – koning; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 10077.

Achimenides a) Achaemenides ²; e) **Achimenides** – Griek; g) metgezel van Ulixes op diens zwerftocht na de val van Troje – gestrand en alleen achtergelaten op de Ethna bij Cecile – gevonden door Eneas van Troyen c.s. – ontvlucht met hen de Ciclopen; *Troyen*: r. 36372, 36437; e) **Anchymedes** – Griek; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 138va, 138vb.

Achista h) Acesta d.i. Egesta / Segesta ³ op het eiland Sicilië, ruwweg het huidige Calatafimi-Segesta ⁴; i) **Achista** – stad op Cecile 1, gesticht door Eneas van Troyen – genoemd naar Achistes, koning van Cecile <Achesten, Achistes> *Troyen*: r. 37123, 37132, 38201, 40871; i) **Achesta** – stad op Cecylien, verder als boven <Achesten> *Troyen Prz*: fol. 143ra, 165ra.

Achistes a) Aigestos / Acestes ⁵; e) **Achistes** – koning van Cecile 1 – geboren in Troye; f) verwant van Eneas van Troyen; g) ontvangt de rondzwervende Eneas van Troyen c.s. – naamgever van de stad Achista <Anchises> *Troyen*: r. 36445, 36488, 36564, 36770, 36777, 37080, 37092, 37118, 37125; e) **Achestus** – van Trojaanse afkomst, koning van Cecylien; f) verwant van Eneas van Troeyen;

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Ascalaphe_et_Ialm%C3%A8ne

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Achaemenides>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Segesta>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Calatafimi-Segesta.kmz

5. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aigestos>

g) verder als boven <Acestis, Achestis> *Troyen Prz*: fol. 138vb, 139ra, 140vb, 142vb.

Achistes zie **Achista**

Achitofel e) **Achitofel**¹ [2 *Samuel* 15, 12]² – raadsheer van koning David; g) wiens dood vol schande was; *Stijevoort*: refr. 111, r. 50.

Achos zie **Aches van Sconenberge**

Achterdencken j) Overdenken – sporen; k) **Achterdencken** – naam die de paus van Rome geeft aan de sporen die Joncker Jan ontvangt als hij door keizer Sigismundus van Rome tot ridder wordt geslagen; *Joncker Jan*: p. 183; k) **Achter dencken** – sporen die Etsijtes van Armenien krijgt bij zijn kroning tot koning van Armenien; *Limborch Prz*: p. 94.

[Achtersprake] a) Laster, allegorie³; e) **Achterspraken**; f) kind van Nidicheit en Hoeverde – broer dan wel zuster van Discordia, Ghiericheit, Roem en Diefte; *Limborch*: boek III, r. 1291; e) **Achtersprechen**; f) broer dan wel zus van Discordia, Avaricia, Lecker en Dieffde – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1283.

Achtersprechen zie **[Achtersprake]**

Acilles zie **Achilles**

Acirien h) Anchira⁴ [*Alexandreis* II, 91]⁵ – Grieks voor ‘anker’ – in de Grieks-Romeinse tijd, gelegen in de toenmalige provincie Galatia,⁶ het huidige Ankara⁷ in Turkije – zie ook **Angorien**; i) **Acirien** – havenstad in Capadocia; *Alexander*: boek II, r. 220.

Ada a) Ada⁸ [*Genesis* 4, 19]⁹; e) **Ada**; f) echtgenote van Lamech – moeder van Jahel en Tubal <A[d]a> 9 *Quaetsten*: fol. C1v-C2r.

Adaem zie **Adam**

Adaen e) **Adaen**; g) “als Adaen lange adde gescreit”; *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 97.

Adalan a) Abdallah ibn Abd al-Muttalib¹⁰ († ca. 570 [?]); e) **Adala[n]**; f) echtgenoot van Einma, dochter van Hayp – vader van Machamet; 9 *Quaetsten*: fol. E1v.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ahitophel>

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_15.htm

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ancyra>

5. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al02.html

6. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0013>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Ankara.kmz

8. https://de.wikipedia.org/wiki/Ada_%28Bibel%29

9. http://vulgate.org/ot/genesis_4.htm

10. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abdallah_ibn_Abd_al-Muttalib

Adam a) [A-Z 3: Adam & Eva]¹ [Moisan I, 1: ADAM 1] [West PR: Adan] [West VR: Adan] — Adam² [Genesis 2, 19]³ – de eerste mens; b) echtgenoot van Eva – vader van Kaïn en Abel, en gedurende de Middeleeuwen ook van hun respectievelijke tweelingzusters Calmana en Delbora [*Spiegel historiael* I¹, 10, 31-34], en Set – volgens de *Historie van Belgis* van Marcus van Vaernewyck (1518-1569) kregen Adam en Eva 30 tweelingen, telkens een jongen en een meisje; d) “Int Dal van Josaphat daer lach een cluut aerde. Daer blies God op ende seide: «Adam, staet op.» Ende rechtevoert was hi een levende, volmaect mensche in die gedaent van 33 jaren. Doe nam hem God ende sette hem int aertsche paradijs.” [*Historiebijbel*, cap. 1] – de eerste mens – op de zesde scheppingsdag door God naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen – gebruikt in de uitdrukking “sinds Adams tijden” d.i. sinds mensenheugenis; e) **Adam**; f) echtgenoot van Eva – vader van Caym en Abel; 9 *Quaetsten*: fol. C1r; e) [Adaem] – in de uitdrukking: “Adaems gheslachte” d.i. de mensheid <Adaems> *Aeghte*: r. 202; e) **Adam**; f) echtgenoot van Yeve – vader van Caym, Abel en Set; g) door God geschapen uit het stof der aarde – verdreven uit het Paradijs <Adame> *Alexander*: boek IV, r. 433, 438, 449, 475; boek VII, r. 847; boek IX, r. 63; boek X, r. 116, 205; e) **Adam**; g) evenals Sampson, Lod, David en Salomon bedrogen door een vrouw; *Alexander Prz*: p. 20; e) **Adam**; g) exemplarisch slachtoffer van vrouwenbedrog; *Bedroch der vrouwen*: fol. A3r, B1r-B2r; e) **Adaem**; g) zat 5000 jaar in de Hel omdat hij één appel nam; *Brandaen*: r. 935; e) **Adam**; g) de sterfelijke mens – zijn verbanning uit het paradijs is door Jezus Christus ingelost <Adams> *Buevijs*: fol. H6v, M5r; e) **Adam** <Adae[m]> *Elegast*: r. 174; fragm. K, r. [165]; e) **Adam**; g) is verantwoordelijk voor de dood dan wel het sterfelijk zijn van de mens, dankzij Gods Zoon is het geen eeuwige dood; *Eneide*: r. 13420; e) **Adam**; g) eerste mens; *Gulden legende*: II, p. 253, 356, 615; e) **Adam** <Adame, Adamen, Adames> *Graal & Merlijn*: r. 97, 131, 382, 2165, 2186, 2216, 2222; e) **Adam** <Adams> *Johan*: r. 72, 711, 717; e) **Adam**; f) echtgenoot van Yve – vader van Abel en Caym; g) at van de verboden vrucht en werd daarvoor uit het paradijs verdreven <Adame> *Lanceloet*: boek III, r. 8298a, 8302, 8312, 8314, 8324, 8358; e) **Adam** – eerste mens, gemaakt van onbesmette aarde; g) typologische tegenpool van Jezus Christus <Adaem> *Gulden Legende*: [2]; e) **Adam** – idem – begroet als eerste Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt <Adame, Adams> *Leven ons Heren*: r. 129, 3491, 3495, 3766, 4177, 4179, 4187, 4363, 4395, 4432; e) **Adam**; g) de eerste zondigende mens – uit zijn rib wordt Yeve gemaakt door God <Adaems, Adame> *Limborch*: boek I, r. 889, 2013; boek XI, r. 1017; e) **Adam**;

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0004.php#a003

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Adam_%28Bible%29

3. http://vulgate.org/ot/genesis_2.htm

g) gemeenschappelijke voorvader van alle mensen <Adams> *Limborch Prz*: p. 19; e) **Adam**; g) de eerste zondigende mens – uit zijn rib schiep God Yeve <Adams> *Lymburch*: boek I, r. 883, 2064; boek XI, r. 1513; e) [**Adaem**] <Adae[.]> *Madelgijs*: fragm. IX, r. [52]; e) **Adam**; *Karl Meinet*: r. A376, 15; A428, 44; e) **Adam**; g) exemplarisch bedrogen door een vrouw – wiens kinderen en kleinkinderen noodgedwongen en dus schuldeloos incest pleegden <Adams> *Minnen loep*: boek I, r. 3205, boek III, r. 919, 921; e) [**Adam**]; g) beging de zondeval <Adams> *Perchevael*: r. 487; e) **Adam**; g) eerste mens <Adams> *Provencen*: fol. E3r; e) **Adam**; *Reinolt*: r. 11016; e) **Adam** <adem> *Segbelijn*: r. 2784; e) **Adams**; g) “Doer Adams sonden”; *Servaes*: boek I, r. 1977; e) **Adams**; g) oervader – gebruikt in de uitdrukking “Adams kinder” dat is de mensheid – liet zich door Eva overwinnen – exemplarische naakt mens – exemplarische zondaar <Adame, Adams> *Stijevoort*: refr. 1, r. 9; 5, r. 51; 22, r. 19; 42, r. 41; 56, r. 16; 64, r. 26; 93, r. 13; 101, r. 20; 102, r. 24; 103, r. 8; 111, r. 5; e) **Adam** <Adaem> *Troyen*: r. 20076, 20113, 24193, 28346; e) **Adam** <Adams> *Vergi Prz*: r. 46, 212.

Adama h) Lat. Adania – één van de Spaanse steden die Karel de Grote zou hebben veroverd, verwoest en van de aardbodem laten verdwijnen; i) **Adamen** – stad in Hispanien – veroverd door Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A340, 14; i) **Adama** (or. Adania) – stad in Spaengien – door koning Karel vervloekt en onbewoonbaar gemaakt; *Turpijn*: II, r. 69.

Adamen zie **Adama**

Ade zie **Aude**

Adegans zie **Adragant**

Adelaen e) **Adelaen** – hertog van Ardaen; f) echtgenoot van Hildegart – oom van Dominicus, de borchgraaf van Couchi – vader van Mazebrouc; g) moet op last van de koning Couchi aan de borchgraaf laten – maakt echter op zijn sterfbed alsnog zijn bastaardzoon Mazebrouc tot erfgenaam <Adelane> *Couchi*: fragm. VII, r. 287, 324, 372, 381, 431, 725, 732, 798.

Adelaert 1 a) [Moisan I, 1: ALART 1] — Aalart; b) tweede zoon van Aimon de Dordonne – broer van Renaut, Guichart en Richart; d) één van de Vier Heemskinderen (zie [**die Heemskinderen**]); e) **Adelaert** – markgraaf van Poelgen (bij de kroning van Lodewijc); f) tweede zoon van Aymyn van Dordoen en Aye van Merewout – broer van Ridsaert, Wridtsaert en Reynout – neef van Maeldegijc; g) speelt schaak op leven en dood met koning Lodewijc, maar doodt Lodewijc niet als hij wint – bouwt en bewoont met zijn broers de burcht Montalbaen – vecht samen met zijn broers bij Vaucoloen tegen het leger van Karel de Grote <Adelaert, Adelert> *Heemskinderen*: p. 17, 20, 26, 27, 29, 37, 39, 40, 45-50, 55-59, 61, 62, 69, 71-74, 76, 108, 115, 116, 122, 126, 129, 130, 132, 134, [135], 136, 141, 142, 152, 155-157, 165, 174, 175, 178, 179, 182, 184; e) **Adelaert** – ridder; f) derde zoon van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont – broer van Ridsaert, Wridtsaert en Reynout; *Malegijs*: p. 346;

e) **Adelhart**; f) zoon van Heyme en Aye – broer van Ritzart, Fritzart en Reynolt – neef van Karle – neef van Ludwigh; g) bezit het zwaard Manbyt <Adelart> *Reinolt*: r. 394, 723, 1146, 1157, 1245, 1257, 1315, 1517, 1539, 1548, 1558, 1560, 1569, 1574, 1575, 1584, 1587, 1603, 1610, 1616, 1622, 1633, 1641, 1645, 1657, 1667, 1671, 1676, 1681, 1692, 1695, 1703, 1713, 1718, 1723, 1724, 1756, 1865, 1871, 1874, 1898, 1928, 1935, 2033, 2278, 2354, 2366, 2374, 2380, 2438, 2478, 2502, 2518, 2697, 2976, 3019, 3030, 3040, 3063, 3101, 3231, 3241, 3303, 3309, 3333, 3338, 3355, 3393, 5938, 5950, 5970, 6452, 6464, 6533, 6567, 6577, 6579, 7257, 7518, 7526, 7529, 7544, 7573, 7775, 7783, 7787, 7793, 7827, 7850, 7993, 8077, 8119, 8149, 8167, 8173, 8227, 8405, 8409, 8421, 8442, 8468, 8473, 8563, 8593, 8621, 8869, 8902, 8904, 9326, 9328, 9335, 9351, 9355, 10042, 10046, 10048, 10082, 10088, 10320, 10344, 10370, 10372, 10423, 10427, 10433, 10474, 10543, 10873, 10959, 11114, 11173, 11346, 11366, 12037, 12198, 12403, 12447, 12570, 12629, 12662, 12678, 12854, 12860, 13086, 13100, 13134, 13153, 13168, 13188, 13190; e) **Adelaert** – markgraaf; f) zoon van Aymijn van Dordoene en Haye – broer van Ridsaert, Writsaert en Renout <Adelard> *Renout*: r. 297, 337, 401, 553, [908], [918], [921], 936, 965, [1251], 1561, 1566, 1570, 1603, 1737, 1763, 1769, 1794; e) **Adelaert**; f) broer van Ridsaert, Writsarde en Renout; *Renout D*: r. 15, 87, 297, 392.

Adelaert 2 e) **Adelaert**; f) jongste zoon van Reynout en Clarisse – kleinzoon van koning Yewyn; g) door Clarisse gebruikt om Reynout ertoe te bewegen koning Yewyn niet te laten doden; *Heemskinderen*: p. 148; f) **Adelhart** – zoon van Claradys en Reynolt – broer van Emmerich; *Reinolt*: r. 9770; e) **Adelaert**; f) zoon van Renout en Clarissie – broer van Aymerijn; *Renout*: r. [1182], 1200.

Adelaert zie **Adelaert 1**

Adelard zie **Adelaert 1**

Adelart zie **Adelaert 1**

Adelbrecht a) lett. ‘van adel stralende’; e) **Adelbrecht** – schuilnaam van **Karel de Grote**; g) als koning Karel zich aan Elegast bekendmaakt; *Elegast*: r. 579, 737; e) **Albrecht** – schuilnaam van **Karel Meinet**; g) waaronder Karel Meinet met Eligast uit stelen gaat; *Karl Meinet*: r. A382, 10; A384, 15.

Adelert zie **Adelaert 1**

Adelhart zie **Adelaert 1, 2**

Adiliant e) **Adiliant** – Saraceen [?]; *Ogier H*: r. 107.

Atlas zie [Atlas] **1, 2**

Admethus a) [A-Z 1: Alkestis & Admetos] ¹ — Admetus, ² koning van Pheres / Pherae in Thessalië; b) echtgenoot van Alcestis; d) kon dankzij Apollo en met hulp van

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0008.php#a007

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Admetus>

zijn echtgenote aan de schikgodinnen en de dood ontsnappen – bood de god Apollo onderdak en een baan als koeherder aan toen die tot een jaar slavernij bij een sterveling veroordeeld was; e) **Ametus** – koning van Thessaliën; f) echtgenoot van Atestes; g) kreeg van de goden te horen dat hij zou sterven tenzij hij iemand bereid kon vinden in zijn plaats te sterven, waarop zijn vrouw zich voor hem opofferde; *Minnen loep*: boek IV, r. 1349; e) **Admethus** (or. Admethus) – koning van Thes(s)alen; g) wiens schapen voor straf gehoed moesten worden door de verdreven koning Appollo van Paphes; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 12.

Adolf a) Adolf van Egmont¹ (1438-1477); b) zoon van Arnold van Egmont en Katharina van Kleef; c) hertog van Gelre (1465-1471); d) in 1461 gekozen tot ridder in de Orde van het Gulden Vlies – verzette zich met de Gelderse steden tegen de groeiende Bourgondische invloed én zijn vader, die deze politiek steunde – maar toen zijn vader gebrouilleerd raakte met de Bourgondische hertog Philips de Goede (1396-1467) over David van Bourgondië (1427-1496) als bisschop van Utrecht (1457-1494), mocht Adolf met goedvinden van Philips zijn vader Arnold in 1465 gevangen zetten en hem opvolgen als hertog van Gelre totdat Karel de Stoute (1433-1477) in 1471 Arnold in zijn ambt herstelde en Adolf gevangen liet zetten; e) **Adolf** – hertog; f) zoon van hertog Arent van Gheldre; g) heeft zijn vader gevangen gezet in Grave <Olof> *Mariken*: fol. A2r, A3v.

Adomas zie **Amadas**

Adonys a) [A-Z 1: **Adonis**]² — Adonis³; b) volgens Ovidius [*Metamorphoses* X, 532]⁴ de zoon van Myrrha – bij haar verwekt door haar vader Cinyras; d) door Venus, die op hem verliefd was, gewaarschuwd voor de gevaren van de jacht – wordt desondanks gedood door een wild zwijn, waarna uit zijn bloed een windroos ontspruit; e) **Adonius**; f) zoon van Mirra en haar vader Cynaran; g) na zijn geboorte te vondeling gelegd – wordt bemind door Venus, die nadat hij door een “beer” (een zwijn of toch een beer [?]) is doodgebeten zijn bloed verandert in een bloem, genaamd Adonius (zie **Adonius**); *Minnen loep*: boek III, r. 769; e) **Anthonis** – jongeman; f) geliefde (“amijs”) van Venus; g) leert van Venus over de jacht, maar is te overmoedig en wordt gedood door een everzwijn <Anthonijs, Anthonise> *Rose C*: r. 13352, 13398, 13401, 13410; e) **Adonys** – jongeman; f) geliefde (“amijs”) van Venus; g) verder als boven <Adonijs, Adonyse> *Rose V*: r. 13536, 13582, 13585, 13596.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Adolf_van_Egmont

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0003.php#a002

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adonis>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met10.shtml>

Adonis van Zesten a) Hero ¹ van Sestos – in Ovidius' *Heroïdes* ² schrijfster van brief XVIII ³ – vermoedelijk is de naamswijziging géén kopiïstenfout, maar een geheugenfout van Dirc Potter zelf; d) geliefde van Leander van Abydos; e) **Adonis van Zesten** – koningsdochter; f) geliefde van Leander (van Abiden); g) met wie zij een heimelijke relatie onderhoudt dankzij haar zwijgzame voedster Ro(e)madis – schrijft hem een liefdesbrief als hij haars inziens te lang wegblijft – pleegt zelfmoord door zich te verdrinken als blijkt dat haar minnaar zwemmend op weg naar haar verdronken is; *Minnen loep*: boek II, r. 209.

Adonius n) afgeleid van Adonis, bedoeld is de windroos of (bos)anemoon; o) **Adonius** – naam van een bloem die opbloeit uit het bloed van de door een “beer” gedode Adonius (zie **Adonys**); *Minnen loep*: boek III, r. 776.

Adonius zie **Adonys**

Adorastus zie **Adrastes**

Ados e) **Ados** – koning, woonachtig in Selena – leenman van keizer Tybas van Duytslant; f) echtgenoot van koningin Gormida – vader van Floreta – grootvader van Canamor jr. en Turias jr. – verwant van hertog Marron; g) laat zijn kleinzoon Canamor jr. het beheer over zijn koninkrijk; *Turias*: p. 2, 5, 10, 16, 23, 33-39, 41, 42, 44, 45, 57, 60-65, 78, 79.

Adragant a) [West PR: **Adragain**] – toegenaamd: ‘li Bruns’; e) **Adragant** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Brune”; g) tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres zwaar verwond door Gawyn <Adegans die brune, Adragane, Adragans, Adragant, Agregans> *Merlijn*: r. 23016, 23126-23127, 23194, 23203, 23212, 23214, 23669, 27992, 28993, 29324.

Adrascus a) [Constans: **ADRASTUS**]; e) **Adrascus** – koning – afkomstig uit Cecile 1; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Adroscus, Astartus, Astratus, Drasius> *Troyen*: r. 8168, 12687, 12764, 12767, 12771, 18628.

Adrastes a) [West PR: **Adrastus**] — Adrastos / Adrastus ⁴ – koning van Argos; b) vader van Aigialeus, Argeia en Deïpyle – schoonvader van Polynices en Tydeus – zwager van Amphiarao; d) één van de Zeven tegen Thebe; e) **Adorastus** – Griekse ridder – koning; g) als ridder bij Thebis gestorven – wordt in de Onderwereld door Eneas gezien; *Eneïde*: r. 3313; e) **Adrastes** – koning van een Grieks koninkrijk ten tijde van de Argonautentocht onder leiding van Jason; g) bezat het zwaard Malmiadorse; *Merlijn*: r. 23555; e) **Adrosius**; f) grootvader van Agial – (schoonvader van Polinicijs); *Troyen*: r. 33832.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hero_and_Leander

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her18.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adrastus>

Adriaen 1 a) *Legenda aurea*: Adrianus – Publius Aelius Hadrianus ¹ (76-138); c) keizer van Rome (117-138); d) opvolger van Traianus; e) **Adriaen** – keizer van Roeme; g) opvolger van Trajaen – feller dan Trajaen – gooit Eustaes en diens vrouw en twee zonen voor een leeuw omdat zij weigeren aan de (af)god Apollo te offeren; *Eustaes*: r. 265, 293, 323.

Adriaen 2 e) **Adriaen**; f) zoon van Aquilander – broer van Aquiline; *Flandrijs*: r. 1787, 1810, 1817, 1828.

Adriaen zie **Adrianus van Constantinople**

Adriaen zie **Ariadne**

Adriaen Meyn a) or. Adramain, wat een verfransing zal zijn van Abd-ar-Rahman, ² de stichter van het kalifaat Cordoba; e) **Adriaen Meyn** – Sarazijnse tovenaars in dienst van koning Brandesier; g) bedriegt Pacolet en steelt zijn toverpaard – bedrogen en gedood door Pacolet in de gedaante van een mooie jonge vrouw <Adriaen> *Valentijn*: cap. 28, 30-31, 61.

Adriana a) [A-Z 1: Ariadne] ³ — Ariadne ⁴; b) dochter van Minos, koning van Kreta; d) helpt Theseus de Minotaurus te verslaan, maar wordt op de terugweg naar Athene, waar hij haar als dank zal huwen, door Theseus achtergelaten op Naxos, waar zij gevonden en gered wordt door Dionysius; e) **Adriana**; f) dochter van koning Minos van Creten – zuster van Fedra – geliefde van Theseus; g) helpt Theseus de Minotaurus te verslaan – pleegt zelfmoord nadat Theseus haar verlaten heeft <Adriaen, Adrianam, Adriane> *Minnen loep*: boek I, r. 1460, 1479, 1493, 1542, 1635; boek II, r. 1679; boek III, r. 220, 444, 454; e) **Ariadne**; g) onverwachts besprongen door de god Bacchus; *Urbaen*: cap. [2]; e) **Adriana**; g) exemplarisch slachtoffer van de liefde; *Vergi Prz*: r. 568.

Adriane van Vranckrijck a) Fr. Adriane, Sp. A(n)driana; e) **Adriane van Vranckrijck**; f) enige dochter van de koning van Vranckrijck – zuster van Philippus – echtgenote van Meliadus, de Ridder met dat Kruyce – moeder van Leander; g) draagt op haar rechterarm een (lit)teken “rootvervich gelijk een roose, uytspuytende van eenen rooseboom” dat er net zo uitziet als het (lit)teken op de rechterarm van de Ridder met dat Kruyce <Adriana, Adriane> *Meliadus*: Voorrede, cap. 23, 25-41.

Adrianus a) [Moisan I, 1: ADRIENS 1] — Hadrianus I ⁵ († 795); c) paus van 772 tot 795; d) vroeg in 773 bescherming van Karel de Grote tegen koning Desiderius van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hadrian>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abd_al-Rahman_I

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0020.php#a019

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ariadne>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Pope_Adrian_I

Lombardije nadat die het land van Rome was binnengevallen; e) **Adrianus** – paus van Rome; g) opgevolgd door Leo; *Karl Meinet*: r. A305, 51; A322, 7.

Adrianus van Constantinople a) [West PR: Adrian] – keizer van Constantinoble; b) grootvader van Sagremor; e) **Adrianus van Constantinople** – keizer van Constantinopel en Grieken; f) schoonvader van koning Brangores van Estragorre – grootvader van Sagrimor <Adriaen> *Merlijn*: r. 16111, 27123.

Adromacus a) Andromachus [*Alexandreis* IX, 121] ¹ – “regum generosa propago” d.i. edele nakomeling van koningen – het variantenapparaat van de editie-Colker 1978 vermeldt dat het handschrift K, geschreven in Duitsland omstreeks 1200, hier “Andromicus” leest, terwijl de handschriften M en S, vermoedelijk geschreven in Frankrijk gedurende de 13^e eeuw, “Andronicus” lezen; e) **Adromacus** (hs. Adromacus; ed.-Franck: Andromacus) – toegenaamd: “die siene” wat zowel ‘de aanzienlijke’ als ‘de te ontziene’ kan betekenen – Griekse strijder; f) zoon van de koning van Agriane; g) strijdt met de overambitieuze Nicanor en Sinacus tegen een overmacht aan Indiërs en vindt daarbij uiteindelijk de dood; *Alexander*: boek IX, r. 196, 209, 224; e) **Andromicus** – toegenaamd: “die ziene”; f) zoon van de koning van Agrianen; g) verder als boven <Andronicus> *Alexander P*: boek IX, r. 196, 209, 224.

Adrosius zie **Adrastes**

Adroscus zie **Adrascus**

Adunaten h) het land van de Aduatici, ² een volk dat in de 1e eeuw v.C. tussen Luik ³ en Namen ⁴ in het oosten van het huidige België langs de rivier de Maas ⁵ leefde – zie ook [**die Henewiere**]; i) **Adunaten** – land dat vijandig is aan Julius Cesar; *Caesar Prz*: 29v.

Adventijn zie [**Aventijn**] 2

Aeche zie **Aken**

Aechiles zie **Achilles**

Aeghte, sente a) [A-Z 4: Agatha van Catania] ⁶ — Agatha van Catania ⁷; d) Siciliaanse heilige die een marteldood gestorven zou zijn in het jaar 251 tijdens het bewind van keizer Decius ⁸ (249-251) – feestdag 5 februari – Agatha wordt behalve in geval van pijnlijke borsten ook aangeropen bij aardbevingen, vulkaanuitbarstingen, brand en vergelijkbare natuurrampen; e) **sente Aeghte**; g) martelares, wier borsten afgesneden werden door koning Quintiaen van

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aduatuci>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Luik.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Namen.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0003.php#a002

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Agatha_of_Sicily

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Decius>

Scielen, omdat zij weigerde met hem te huwen en Jhesus Kerst af te zweren
<Aeghten, Aeghtte, Aghate> *Aeghte*: r. 54, 102, 166, 516, 581, 744, 756.

Aelbert a) Albrecht van Beieren ¹ (1336-1404); c) graaf van Henegouwen, Holland en Zeeland (1358-1404); e) **Aelbert** – hertog; g) voor wie meester Jacob van Velencijn de krijgsverrichtingen van Julius Cesar in Belgies te boek stelde; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Aelbrecht van Oostenrijk a) mogelijk Albrecht II van Oostenrijk ² (1397-1439); e) **Aelbrecht van Oostenrijk** – hertog; g) aan wiens ridder en raadsman paus Pius een brief over Julius Cesar schreef; *Caesar Prz*: fol. 3r.

Aelcoot zie **Aelcroot**

[Aelcroot] a) mogelijk corrupt; e) **[Altroot]** – apin; f) zuster van Rukenauwe en Slieve – (tante van Biteluys, Vuylromp en Hatene) <Altrote, Atrote Quante> *Reynaert Prz*: r. 3979, 3982; e) **[Aelcroot]**; f) zuster van Rukenau en Quantes Kyeve – (tante van Biteluus, Vuyl Romp en Hatenet) <Aelcoot, Aelcrotte> *Reynaerts Hst*: r. 5200, 5205.

Aelman zie **Alemanne, die**

Aelmange(n) zie **Almaenge**

Aelmanghe(n) zie **Almaenge**

Aelmanien zie **Almaenge**

Aelmanne zie **Alemanne, die**

[Aelmoesene, Cleine] zie **[Cleine Aelmoesene, die]**

Aemerin (von Nerbone) zie **Aymerijn van Narboene**

Aengen h) or. Analdis; i) **Aengen** – stad – bondgenoot van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 39v.

Aerbelose h) corrupt, bedoeld lijkt Blois ³ (zie **Blois**), stad aan de rivier de Loire ⁴ en regio in het westen van Frankrijk; i) **Aerbelose** – in het zuiden van Ghebaerde Gallen / Gallen van Nerbone – “West daerna leghet Anjou”; *Alexander*: boek VII, r. 1588; i) **Abemoes** – verder als boven – “West daeraen leghet Avenioen” (d.i. Anjou); *Troyen*: r. 29156.

Aerdenen zie **Ardennen**

Aermoede zie **Armoede 1, 2**

Aernout van Henegouwen a) or. Ernoult de Henault; e) **Aernout van Henegouwen**; g) één van de 52 beste ridders uit Britanigen en wijde omgeving, die in de loop van één jaar een tweegevecht aangaan met Ponthus in diens vermomming als de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen; *Ponthus*: cap. 22.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Albert_I,_Duke_of_Bavaria

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Albert_II_of_Germany

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blois.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

Aernout zie **Arnout 4**

Aernout zie **Ernout van Marberoen**

Aernout Haghen zie **Aert Haghen**

Aernout van Benlant zie **Arnout van Beulande**

Aer(t) zie **Art**

Aert Haghen e) **Aert Haghen** – boodschapper van Heinric van Breda <Aernout Haghen> *Denensage*: r. 360, 370, 389, 394, 401.

Aert van Minnen zie **Art van Minnen**

Aertoes zie **Artois**

Aertsche Paradyse zie **Paradijs**

Aertschen Paradijse zie **Paradijs**

[**Aertsepaert**] zie **Aetsepaert**

Aertu(e)r zie **Artur**

Aesenor zie **Antenor**

Aetc(h)illes zie **Achilles**

Aetsepaert a) [Moisan I, 1: ESCOPART] – wanstaltige Saraceense reus; e) **Aetsepaert** – in dienst van koning Yvorijn van Mombrant; g) zeer sterk – vecht met een ijzeren staaf – verslagen door Buevijn van Austoen – wordt Christen, met als doopnaam Sampson – door middel van een pijl door het hart gedood tijdens een verraderlijke vechtpartij <Aertsepaerde, Aetsepaerde, Aetseparde, Aetsepart, Aetsepert, Atsepart, Haetsepaert, Haetsepart, Haetsepert> *Buevijn*: fol. E3v-E6r, F6v, G1v-G4v, H1r, H3r-H3v.

Aetsert a) Aetsert – hoofdpersoon van een (oorspronkelijk [?] Middelnederlandse) liefdesroman over hem en Sibeli (van Zweden); e) **Aetsert**; g) geliefde van Zybelye van Zweden – exemplarische minnaar; *Minnen loep*: boek II, r. 4209; boek IV, r. 2295; e) **Eetsaert** – mogelijk afkomstig uit Averne; g) wordt belegerd in een toren; *Sibeli F*: fol. 1ra, r. 5; e) **Aetsaert** – jonge ridder; g) geliefde van Sibeli; *Sibeli H*: r. 110, 124.

Aeuander zie **Euander**

Affalcant a) or. Affricant; e) **Affalcant** – Sarazijnse koning; g) bondgenoot van de sultan Morandijn in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn*: cap. 32.

Affec h) Apheca, verdwenen stad die volgens Droysens ¹ lag ten oosten van het Meer van Gennesaret (zie [dat Mere van Galilea]), maar anderen ² situeren haar ter hoogte van Byblos ³ in de Libanon; i) **Affec** – stad waarheen koning Benadap van Syrië vlucht nadat hij door koning Achab van Israël verslagen is; *9 Quaetsten*: fol. B3r.

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0003>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apheca>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byblos>

Affeleir j) [Moisan I, 1: AFILÉ(S)] – paard, lett. ‘snel’; k) **Affeleir** – paard dat koning Galaffers van Tollet aan Karel Meinet geeft bij diens ridderwijding <Affelire, Affelere, Affgeleit> *Karl Meinet*: r. A54, 31; A55, 33; A62, 10; A64, 44; A66, 30; A67, 7, 43, 57; A70, 33; A79, 1; A80, 15; A93, 40.

Affer a) Affer / Apher / Epher [Genesis 25, 4]¹ – Opher in de *Vulgaat*; b) zoon van Midjan² – kleinzoon van Abraham; d) in de (Joodse) overlevering de naamgever van Afrika [Antiquitates Judaicae 1, 238]; e) **Affer** – Perzisch, heer van Libia; f) afstammeling van Abraham; g) naamgever van Affrica; *Alexander*: boek V, r. 459; boek VII, r. 1615; e) **Affer** – legeraanvoerder van de Egiptenaren; f) zoon van Madian – kleinzoon van Abraham – vader van Echee – schoonvader van Hercules – grootvader van Dodouin; g) wordt door Hercules vergezeld op zijn krijgstoct naar Libien tegen koning Antheon als wraak voor wat koning Busire gedaan heeft – door Hercules aangesteld als koning van Libien, dat hij Affrike noemde; *Hercules*: cap. [14]-[16], [18]; e) **Affer**; f) afstammeling van Albane; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29183.

Affgeleit zie **Affeleir**

Affionem zie **Affriniona**

Affriant e) **Affriant** – Saraceense koning van Affriken – leenman van Dagayant; g) door Aliames en Gherijn verslagen en opgesloten te Dunalster; *Hughe Prz*: p. 42.

Affrich(e) zie **Affrica**

Affriche zie **Affrijcsche**

Affriche(r) zie **Affricane, die**

Affrigere zie **Affricane, die**

Affrighe(re) zie **Affricane, die**

Affrijche zie **Affrica**

Affrijken zie **Affrica**

Affrijcke(n) zie **Affrica**

Affrijcken a) correspondeert met [Moisan I, 1: ALPHAIËN] – in de Middelnederlandse vertaling gecontamineerd met [Moisan I, 1: ESCABABI], een ander slachtoffer van Olivier; e) **Affrijcken** – toenaam van **Eschabrise Affrijcken**; *Roelant*: r. 600.

Affrijcken! zie **Affriken!**

Affrijcken, Eschabrise zie **Eschabrise Affrijcken**

Affrijcsche n) Afrikaanse; o) **Affriche**; *Karl Meinet*: r. A42, 45; A43, 28; A51, 30; o) **Affrijcsche**; *Roelant*: r. P824.

Affrica h) [Moisan I, 2: AFRIQUE] [West PR: **Aufrike**] [West VR: **Aufrique**] — het continent Afrika – dankt volgens Flavius Josephus [Antiquitates Judaicae 1, 238] zijn naam aan Affer (zie **Affer**) – zowel de Romeinse provincie Africa Minor³ (Tunesië en het

1. http://vulgate.org/ot/genesis_25.htm

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Midian>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Africa_Province

westen van Libië) als het gehele continent, voor zover bekend gedurende de Middeleeuwen; i) **Affrica** – één van de drie bekende werelddelen – vernoemd naar Affer – gelegen tussen Spanje en Egypte, grotendeels woestijn <Afrike, Affrike> *Alexander*: boek III, r. 935; boek V, r. 1107; boek VII, r. 841, 1213, 1602, 1612, 1613, 1622, 1627, 1653, 1673, 1679, 1683, 1709, 1715, 1737, 1790; boek VIII, r. 1243; boek X, r. 327, 1047, 1061, 1145; i) **Africa** – waar Octaviaen / Augustus oorlog voert; *Caesar*: r. 939; i) **Affrike** – Saraceens koninkrijk (genoemd samen met Corden) – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 172; i) **Affrike** – de nieuwe naam van het koninkrijk Libien nadat het door Hercules op koning Antheon veroverd was en aan Affer gegeven – adviseert de slachtoffers van koning Gerion zich tot Hercules te wenden <Affrijken, Affriken, Affri[qu]en> *Hercules*: cap. [15]-[16], [18]; i) **Affrike** – Saraceens koninkrijk van koning Affriant – gefingeerd land van herkomst van Tryakel / Aliames en van Gherijn / Hughe <Affriken> *Hughe Prz*: p. 42, 43, 59, 60; i) **Affrijcke** – Saraceens sultanaat <Affrijcken> *Joncker Jan*: p. 226, 227; i) **Afrijka** – waar de stad Rawast gelegen is, waar volgens Reinouts verslag aan Lanseloet Sanderijn zich zou bevinden; *Lanseloet*: r. 849; i) **Affrica** – omvat vele Saraceense koninkrijken <Affrike> *Limborch*: boek VII, r. 41; boek VIII, r. 929; i) **Affrijken** – toenaam van koning **Salant van Afrijken** – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Afrijken> *Limborch Prz*: p. 83, 116-118; i) **Affrica** – omvat vele Saraceense koninkrijken <Affrijche> *Lymburch*: boek VII, r. 40; boek VIII, r. 926; i) **Afrike** – in Saraceens gebied – land van herkomst van Agulant; *Lorreinen V*: fragm. D, r. [353]; i) **Afrike** – verder als boven; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 294; i) **Affriche** – land van herkomst van koning Bremunt <Affrica> *Karl Meinet*: r. A26, 34, 63; A27, 22; A30, 43; A31, 9, 23; A32, 41; A39, 34; A40, 46; A41, 27; A52, 47; A81, 2; A84, 25; A85, 6; A86, 13; A87, 9; A88, 1; A89, 13; A90, 58; A95, 7; A239, 71; A269, 32; A342, 56; i) **Affrica** – koninkrijk van Serbas – waar Dydo na haar vlucht uit Thiri Cartago sticht; *Minnen loep*: boek I, r. 1042; i) **Affrich** – land van Cordrages <Affriken> *Ogyer*: r. 22785, 22805; i) **Affrijcken** – Saraceens land – indien de Saracenen overwinnen bestemd voor keizerin Erena <Affriken> *Roelant*: r. P275, P821, P831, P846; i) **Affrike** – waar sinte Augustijn bisschop is; *Servaes*: boek I, r. 829; i) **Affrycke** – één van de drie bekende werelddelen – vernoemd naar Affer – gelegen tussen Egypte en Spanje, grotendeels woestijn – vermaard om zijn gekleurde stoffen – waar een deel van de Grieken strandt na het noodweer op het Egherische Meer bij de terugkeer uit Troje – land van koning Jarba, die aan de gevluchte Dydo een stuk land verkoopt <Affricka, Affryca, Affrycken> *Troyen*: r. 9092, 28340, 28704, 29170, 29180, 29181, 29190, 29195, 29219, 29239, 29245, 29249, 29277, 29283, 29305, 33484, 36643; i) **Affrica** – land van koning Alba – waar de gevluchte Dydo listig een groot stuk land verkrijgt; *Troyen Prz*: fol. 140ra; i) **Affriken** – Saraceens koninkrijk van Agolant; *Turpijn*: III, r. 5.

Affricane, die a) [Moisan I, 1: AFRICAN(S) 1] — de bewoners van het continent Afrika tussen de Middellandse Zee en de Sahara – in huidskleur, kleding, manier van leven en geloof zeer afwijkend van de normen en waarden van de christen middeleeuwen – exemplarische heidenen en slavenhandelaren – ook wel aangeduid als Moren (zie **die More**) of Saracenen (zie **die Sarasine**) – de zwartste Afrikanen woonden volgens de middeleeuwen in Ethiopië; e) **Affricant** – inwoner of soldaat uit Affrike – Saraceen; *Flovent*: r. 477; e) **die Affricane** – volk of leger uit Afrika; g) bondgenoten van de Romeinen in hun strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9888; e) **die Affricane** – Saraceens volk; g) dienen in het leger van Agulant <Affricaen> *Lorreinen O*: r. 209, 319, 731; e) **die Affricher** – volk of leger uit Affriche <Affriche, Affrigere, Affrighe, Affrighere> *Karl Meinet*: r. A40, 38; A41, 44; A80, 1; A82, 33; A84, 32, A87, 27, 33; A88, 51; e) **die [Afrike]** – volk of leger; g) door Seghelijc verslagen <Afride, Affriken> *Seghelijc*: r. 8185; e) **die Affricane** – volk of leger uit Afrika; g) tegenstanders van koning Canamor jr. <Affricanen> *Turias*: p. 79; i) **Affriken** (or. Auffrique) – waar Libie, dochter van Bellus, woonde – ook wel Libien genaamd; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15, 26.

Affricant zie **Affricane, die**

Affricanus a) de Romeinse geschiedenis kent twee generaals annex staatsmannen die de naam Africanus dragen: Publius Cornelius Scipio Africanus ¹ (236-183 v.C.) en Publius Cornelius Scipio Aemilianus Africanus Numantinus ² (185-129 v.C.), maar geen van beiden past in het profiel van de Affricanus die door Willem van Hildegarsberch wordt geportretteerd als een toonbeeld van soberheid, duugzaamheid en rechtvaardigheid; e) **Affricanus** – aan wie het gezag over Roomen wordt toevertrouwd nadat een gierige heerser verjaagd werd – was deugzaam, rechtvaardig en sober en werd daarom door God beloond met grijs haar en ouderdom <Affricano> *Hildegarsberch*: XXXVI, r. 0, 30, 33, 36, 54, 72, 92, 102, 118, 121, 133, 173, 182.

Affrike(n) zie **Affrica**

Affriken zie **Affricane, die**

Affriken! n) Afrika!; o) **Affriken!** – strijdkreet van de Saracenen <Affrijcken> *Roelant*: r. P584, P825.

Affricka zie **Affrica**

Affrycke(n) zie **Affrica**

Affrinioenen zie **Affriniona**

Affriniona a) Astynome ³ alias Chryseis; b) dochter van Crisès; e) **Affriniona** alias **Crysis**; f) dochter van Cryses; g) als buit verkregen door Achilles – wordt bijzit van Aghamennon – teruggevraagd door haar vader, aan welk verzoek pas

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Scipio_Africanus

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Scipio_Aemilianus_Africanus

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Chryseis>

wordt voldaan nadat de goden dit geëist hebben <Affionem, Affrinioenen>
Troyen: r. 32875, 32931, 32943, 33024.

Affri[qu]en zie **Affrica**

Affrixus a) Phrixos / Phrixus ¹ – zie ook **dat Gulden Vlies**; b) zoon van Athamas en Nephelē – stiefzoon van Ino – broer van Helle; d) vluchtte met Helle voor Ino op een door Juno gestuurde ram met gouden vacht naar Kolchis, waar hij de ram aan Mars offerde en de vacht aan koning Aëtes gaf; e) **Affrixus**; f) broer van Helle; g) ontvangt van Juno het schaap met het Gulden Vlies om te kunnen vluchten; *Jason*: fol. 72v.

Affrodisi[a] a) Aphrodisia ²; d) hoer te Catania die op aandringen van de landvoogd Quintinianus de kuise Agatha op andere gedachten moest brengen; e) **Affrodisi[a]** – vrouw van lichte zeden – moeder van negen hoerige dochters; g) tracht Aegthe gedurende 300 [?] dagen op andere gedachten te brengen, namelijk toestemmen in een huwelijk met koning Quintiaen van Scilien; *Aeghte*: r. 420.

Afilas zie **Asylas**

Africa zie **Affrica**

Afride zie **Affricane, die**

Afrika zie **Affrica**

Afrijken zie **Affrica**

Afrike zie **Affrica**

Afriken zie **Affricane, die**

After Poorten, die h) lett. ‘de achterdeur’, grappig bedoelde anale toenaam; i) **die After Poorten** – correspondeert met **Cafpoorten** (in *Reynaert Prz*) – toenaam van **Julocke vander After Poorten**; *Reynaerts Hst*: r. 844.

Aftolsens zie **Astolpho**

Agabyen h) Lat. Agabiba insula ³ – het huidige Djerba, ⁴ eiland in de Middellandse Zee voor de oostkust van Tunesië; i) **Agabyen** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 57; A350, 52; i) **Agabyen** (or. Agabiba insula) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 57.

Agayant(, d’) zie **Dagayant**

Agaye e) **Agaye**; g) vriend van Scaye; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 58.

Agalafers zie **Galaffer**

Agalafres zie **Galaffer**

Agamemno(e)n zie **Agamennon**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Phrixus>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Aphrodisia_%28vrouw%29

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Djerba>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Djerba.kmz

Agammennoen zie **Agamemnon**

Agamennom zie **Agamemnon**

Agamemnon a) [A-Z 1: Agamemnon] ¹ [Moisan I, 1: AGAMEMNON] — Agamemnon, ² koning van Mycene; b) zoon van Atreus en Airope – oudere broer van Menelaus – echtgenoot van Clytemnestra – vader van Chrysothemis, Electra, Iphigenia en Orestes; d) aanvoerder van de Grieken in de Trojaanse oorlog; e) **Agammennoen** (hs. Agamenon); f) broer van Menelaus; *Alexander*: boek III, r. 1075; e) **Agamemnon** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3346; e) **Agamemnon** – aanvoerder van de Grieken <[Agamemnon]> *Floris*: r. 636; e) **Agamemnon** – verder als boven; *Floris Prz*: cap. [3]; e) **Aghammennoen** – koning – één van de grootste strijders aller tijden; f) echtgenoot van Clitemestra; g) ontfermt zich na de val van Troyen over Cassandra – na zijn terugkeer op ingeven van Clitemestra vermoord door haar minnaar Egistus <Agamennom, Agammennoen, Agamenon> *Minnen loep*: boek IV, r. 256, 315, 455, 1577; e) **Agamemnon**; g) werd door Egistus gedood omwille van Clitemestra; *Stijevoort*: refr. 5, r. 58; e) **Aghamemnon** – Griekse koning van Nithenen; f) broer van Menelaus 1 – echtgenoot van Clitemestra – vader van Efegenia – vader van Orestes – echtgenoot [?] van Cassandra – verwant van Halesus – verwant van koning Euander; g) aanvoerder van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – biedt zijn dochter Efegenia ten offer aan de godin Diana om een veilige reis van de Grieken naar Troje mogelijk te maken – krijgt Cassandra na de val van Troje – na zijn terugkeer uit Troje vermoord door zijn vrouw Clitemestra – gewroken door zijn zoon Orestes <Agamemnon, Agammennoen, Agamemnon, Agememnon, Agemoen, Aghammennoen, Aghamennons, Aghomemnon, Agomemnon> *Troyen*: r. 145, 200, 239, 279, 424, 489, 623, 4643, 5365, 5373, 5473, 5507, 6515, 6623, 7099, 7199, 7209, 7441, 7446, 7463, 7470, 7479, 7589, 7596, 7809, 7870, 7993, 8009, 8137, 8818, 9067, 9075, 9629, 9757, 11500, 11782, 11868, 11944, 12353, 12442, 12452, 12544, 12588, 12667, 12732, 13428, 13670, 14037, 14280, 14399, 14531, 14551, 15545, 15771, 16627, 17226, 17252, 17551, 18413, 18501, 18862, 19147, 19160, 19888, 20167, 20243, 20245, 20697, 20706, 20719, 20725, 22407, 22643, 22652, 22692, 23031, 23204, 23345, 23383, 23421, 23573, 23735, 23785, 23915, 24179, 24224, 24310, 24967, 25087, 25591, 25629, 25741, 25751, 26172, 26508, 26537, 26579, 26620, 26754, 26866, 26939, 27041, 27751, 27869, 28087, 28304, 28317, 29514, 29995, 30411, 30782, 31174, 31264, 32153, 32222, 32409, 32421, 32927, 32944, 32974, 33012, 33014, 33021, 33026, 33057, 33116, 33207, 33261, 33473, 33545, 33812, 33813, 33889, 33900, 33917, 33930, 34166, 37615, 37757, 38135, 38904;

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0005.php#a004

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agamemnon>

e) **Agamenon** – Griekse held; f) oom of verwant van Halesus en Mesophus van Venegen – broer van Menelaus – verwant van Euander <Agamenons> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 146vb, 149ra, 153rb; e) **Agamenon** – koning en aanvoerder van het Griekse leger; *Vergaderinge*: Proloog.

Agameno(e)n zie **Agamennon**

Agapaert zie **Agrapaert**

Agarene, die a) de Hagrieten / Agare(n)i¹ [*1 Kronieken* 5, 10]² – later, naar men denkt, verbasterd tot Saragoenen en Saracenen (zie **die Sarasine**); b) nakomelingen van Ismaël, de buitenechtelijke zoon van Abraham en Sara's Egyptische slavin Hagar; e) **die Agarene** – volk, woont in Joden lant; f) afstammend van Ismael; *Alexander*: boek I, r. 150; boek VII, r. 1181; e) **die Agarene** – volk, woont in Joden lant; f) afstammend van Hismahel; *Troyen*: r. 28674.

Agathoen e) **Agathoen** alias **die Toulousaen** – graaf; f) vader van Pyroet van Tolose; g) door Yoen opgehangen bij Bordeas; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 677.

Agatopus a) or. Agatophus – Gr. Agathopous, lett. 'Goed van voet'; e) **Agatopus** – dienaar van Esopus' meester; *Esopus*: p. 61.

Ageleisse e) **Ageleisse** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A508, 4.

Agemem(n)on zie **Agamennon**

Agemoen zie **Agamennon**

Agemoirte zie **Aiguemorte**

Agenan a) [West PR: Gornain Cadrus – var. Agornain] – zie ook **Arogans** en **Cladijs**;

e) **Agenan** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17935.

Agenes h) [Graesse: Agennum]³ [Moisan I, 2: AGEN(T)] — **Agen**,⁴ stad aan de rivier de Garonne⁵ in Aquitanië, Frankrijk; i) **Agune** – stad in Gaskonien – veroverd door Karel Meinet <Agenien, Agunien> *Karl Meinet*: r. A348, 28, 34, 45; A349, 43; A350, 2; i) **Agenes** (or. Agennum) – stad in Aquitanien c.q. Gascoyngyen – ingenomen door Aigolant – na een beleg van zes maanden heroverd door koning Karel <Agenez> *Turpijn*: IV, r. 2, 3, 10, 15, 18, 31.

Agenien zie **Agenes**

Agenor 1 a) Agenor,⁶ Fenicisch koning van Tyrus; b) zoon van Neptunus en Lybie – echtgenoot van Telephassa – vader van Europa, Cadmus, Cilix en Phoenix – legendarische vader van Dido – stamvader der Carthagers; e) **Agenor** – heer van Tyren; f) vader van Cadmus, Fenix en Cilix en van Europa en Dido <Agenorres, Agenors> *Alexander*: boek III, r. 680, 685; boek VII, r. 1129,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hagarenes>

2. http://vulgate.org/ot/1chronicles_5.htm

3. <http://daten.digitalte-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=33>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Agen.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Garonne_River

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agenor>

1229, 1373, 1389, 1635; fragm. P I, r. 1244; e) **Agenor** – heer van Tieren; f) vader van Fenix, Caldmus en Cilix en van Europa en Dydo <Agenors, Aghenors> *Troyen*: r. 28624, 28720, [28722], 28946, 28960, 29201; e) **Athenor**; f) vader van Europa; *Troyen*: r. 6326.

[Agenor] 2 a) or. Agenor, roy d’Assyrie; e) **[Agenor]** – koning; f) zoon van koning Bellus – vader van Phenix en Layus – schoonvader van Jocasta – grootvader van Philistenes <Agenors> *Hercules*: cap. [13], [18].

Agestes a) [West PR: Agrestes]¹ – heidense koning van Camaalot; e) **Agestes** – koning (in Brittannië); g) tezamen met zijn onderdanen door Joseph van Aramathien tot het Christendom bekeerd – keert na het vertrek van Joseph terug naar zijn eigen geloof en dwingt zijn onderdanen hem hierin te volgen – spijskert de twaalf achtergebleven verwanten van Joseph aan het Swerte Cruce; *Lanceloet*: boek II, r. 1761.

Aggarans a) [West PR: Agaran]; b) neef van de graaf del Val; e) **Aggarans** – ridder; g) aangevallen door de graaf van Vale <Arragans> *Lanceloet*: boek III, r. 4833, 4834.

Aggevine zie **[Angevine, die]**

Agglavael zie **Acglavael**

Aggrade(i)n zie **Aggravadein**

Aggrandidan zie **Aggravadein**

Aggravadein a) contaminatie van [West PR: Agravadain 1] des Vals de Galore en [West PR: Agravadain 2] li Noirs, heer van le Chastel des Mares; b) Agravadain des Vals de Galore is broer van Belias; e) **Aggravadein** – Tafelronde-ridder – bezit het Casteel van den Marassen – toegenaamd: “die Swarte Man”; f) broer van Lias die Rode; g) samen met Morian en Signoras in het bos op zoek naar Gawyn c.s. om tegen hen te vechten – overvallen Sagrimor, Dodinas en Galescins, maar de strijdenden worden bijtijds gescheiden door Ywen die Grote, Keye en Griflet – ontvangt koning Ban van Bonewijc, koning Bohort van Gaunes en Merlijn <Aggradein, Aggraden, Aggrandidan, Aggravadeins, Aggravadijn, Aggravadine, Agradanem, Agradein, Agravadein, Agravadeins, Agrenade> *Merlijn*: r. 31701, 31941, 31985, 33269, 33271, 33293, 33305, 33315, 33324, 33333, 33351, 33378.

Aggravadijn zie **Aggravadein**

Aggraveyn zie **Agravein**

[Aggrawain] zie **Agravein**

Aghamen(n)o(e)n zie **Agamennon**

Aghate zie **Aeghte, sent**

Aghenor zie **Agenor**

Aghial zie **Agial**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrestes>

Aghomennon zie **Agamennon**

Agial a) [Constans: EGIAL]; e) **Agial** – Griekse; f) dochter van koning Polinicijs – echtgenote van Dyomedes van Calidoen – kleindochter van Adrosius – zuster van Assendrus; g) probeert de macht aan zich te trekken ten nadele van Dyomedes, die met Briseida uit Troje terugkeert – moet uiteindelijk toch de heerschappij aan haar echtgenoot afstaan <Agial> *Troyen*: r. 33788, 33823, 33829, 33883, 33965, 34056.

Agigner a) [West PR: Aguig(n)eron] [West VR: Anguinguer(r)on] – seneschalk; b) broer van Clamadeu; e) **Agigner** – drossaard van koning Clamedine van den Beslotenen Eylanden; g) in dienst van koning Artur – vecht tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Aginegeros> *Merlijn*: r. 32274, 32929.

Agilline h) Agylla, ¹ stad in Etrurië – gelegen bij het huidige Cerveteri ² in Lazio in het midden van Italië; i) **Agilline** – bondgenoot van koning Mensencius van Tieren – land van herkomst van Lausus – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Angilline> *Troyen*: r. 37567, 38430; i) **Agillinen** – land (in Ytalien) – bondgenoot van Turnus tegen Eneas; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Agillinen zie **Agilline**

Agillinen, die h) or. de stad Agylla (zie **Agilline**); e) **die Agillinen** – volk of onderdanen van koning Mesophus van Venegen; g) bondgenoten van Turnus; *Troyen Prz*: fol. 150vb.

[Agilon] a) Agilo [*Alexandreis* III, 72] ³; e) **[Agilon]** – Perzisch strijder; g) gedood door Orestes <Agilone> *Alexander*: boek III, r. 135.

Aginegeros zie **Agigner**

Agingmers a) [Sommer: Agigniez] alias [West PR: Roi/Roy des/dez C(h)ent Chevaliers, 1e] – koning of heer van Estrangore; b) neef van Galehot; e) **Agingmers** alias **die Koninck van den Hondert Ridders** – leenman van koning Artur – leenman [?] van de vrouwe van Malant; g) één van de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Artur <Aygnigire, Agwiners> *Merlijn*: r. 14845, 16040, 19450.

Agyon zie **Angou**

Agistus zie **Egistus 1**

Aglaant a) correspondeert met [West PR: Arrant] – mogelijk dezelfde als **Aron** [West PR: Haram]; b) neef van koning Oriol – neef van Bermagu; e) **Aglaant** – ridder, één van de Sennen; f) oom van koning Oriens; *Merlijn*: r. 19996.

Agentine van Candie zie **[Egentine van Candie]**

Aglovael zie **Acglavael**

Aglovale zie **Acglavael**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agylla>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cerveteri.kmz

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Aglovel(e) zie **Acglavael**

[Agnes] a) [A-Z 4: Agnes van Rome] ¹ — Agnes van Rome ² († ca. 304); d) vervolgd onder keizer Diocletianus – sterft als dertienjarige – feestdagen 21 januari (marteldood) en 28 januari (begrafenis); e) **sint Agnes** <Agneten> *Gulden legende*: II, p. 41, 206, [506?]; e) **Agnes** (or. Agnies / Anjes; Treperel: Anne); g) geneest in gezelschap van Maria Magdalena en de moeder Gods met een zalfbus in een visioen de zwaar gewonde Martijn die door een list van de duivel van de trap is gevallen; *Helena van C*: cap. [23]; e) **[Agnes]** – martelares; g) exemplarisch standvastig dan wel evenwichtig <Agnete> *Troyen*: r. 16086.

Agnes mortes zie **Aiguemorte**

Agolant a) [Moisan I, 1: AGOLAN(S) 1] ³ – Saraceense koning uit Afrika; b) broer van Gaiete – vader van Aumes; d) gedood door Arnaldus de Bellanda; e) **Agulant** – Saraceense koning van Afrike; f) vader van Emont; g) verraden door Gelloen in de strijd tegen koning Desrames – wil om zich te wreken Spaengen en Vrankerike veroveren – strijdt met zijn leger tegen dat van Karel de Grote – vlucht <Agulande, Agulants> *Lorreinen O*: r. 73, 77, 82, 83, 95, 97, 142, 149, 181, 185, 208, 251, 265, 283, 299, 304, 334, 347, 389, 391, 411, 416, 553, 563, 570, 610, 681, 687, 690, 704, 719, 723, 850, 917, 927, 930, 1018, 1162, 1203, 1206, 1243, 1286, 1302, 1317, 1327, 1335, 1348, 1351, 1355, 1359, 1366; e) **Agulant** – Saraceense koning van Afrike <Agulants> *Lorreinen V*: fragm. D, r. [353], [354]; e) **Agulant** – Saraceense koning van Afrike; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 297, 299; e) **Agolant** – koning van Affriche; g) in oorlog met Karel Meinet – gedood door Arnolt van Balant <Agolantz, Aygolande, Aygolant> *Karl Meinet*: r. A342, 58; A343, 9, 18, 22, 33; A344, 56; A345, 11, 20, 32; A346, 33; A347, 3, 41, 50, 67; A348, 49, 51; A349, 1, 9, 16, 24, 30, 36, 56, 59; A350, 8, 12, 24, 54, 62; A351, 10; A352, 9, 18, 24, 28, 44, 45, 54; A353, 11, 23, 35, 51; A354, 12, 32, 59; A355, 27, 61; A356, 21, 35, 51, 61; A357, 8; A358, 22, 39, 42, 56; A359, 52; A361, 54; e) **Agolant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 51; e) **Aigolant** (or. Aigolandus, quidam rex affricus) – Saraceense koning uit Affriken; g) valt Spaengen en Aquitaengien binnen – bezet Agenes en Sayntes maar wordt daaruit door koning Karel verdreven – disputeert in het Arabisch met Karel over het ware geloof – gaat een godsoordeel aan dat hij verliest – weigert zich echter te laten dopen als hij ziet hoe er met armen wordt omgegaan die door Karel de boden Gods genoemd worden – gedood door Erva(u)lt van Bellant <Aygelande, Aygelant, Aygolande, Aygolanden, Aygolans, Aygolant> *Turpijn*: III, r. 1, 5, 31, 34, 37, 30, 40, 42, 61; IV, r. 1-3, 5, 9, 19, 20, 24-27, 31, 33, 39, 41, 54, 55, 58; V, r. 4,

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0004.php#a003

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Agnes_of_Rome

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agolant>

5, 16, 56, 58, 62, 65-67, 79, 82, 89, 95, 97, 110, 115; VI, r. 1, 7, 16, 20, 28, 34, 41, 46, 52.

Agomennon zie **Agamennon**

Agomie h) or. Agnomie / Geronne – bedoeld wordt Girona ¹ [Graesse: **Gerunda**] ²

[Moisan I, 2: GIRONDE 2] in Catalonië, Spanje; i) **Agomie** – mooie stad; *Meluzine*: fol. X2rb.

Agradanem zie **Aggravadein**

Agradein zie **Aggravadein**

[Agrapaert] a) [Moisan I, 1: AGRAPART 4] – reus – zie ook **Grapaert**; b) broer van Orguilleux; e) **[Agrapaert]** – Saraceen; g) sterk – vecht tweekamp met Huge van Bordeeus <Agrapaerde> *Huge*: fragm. K, r. 52; e) **Agapaert** – Saraceense koning van Tartarien; f) broer van Dagayant; g) komt na zijn broers dood genoegdoening eisen bij emir Gaudijs van Babilonien – vecht een tweekamp tegen Hughe van Bourdeus, waarin hij door Hughe wordt onthoofd; *Hughe Prz*: p. 48-52.

Agrapert e) **Agrapert** – Saraceense koning; f) neef of verwant van Gaudes; g) helpt met zijn twee broers koning Gaudes, heeft in zijn gevolg de reuzin Gelant – gedood door Ogier <Agrepart> *Ogyer*: r. 19674, 19871.

Agravadein zie **Aggravadein**

Agravein a) [West PR: **Agravain**] [West VR: **Agrevain**] ³; b) tweede zoon van koning Lot van Orcanie en een halfzuster van koning Artur – broer van Gauvain / Walewein, Guerrehet en Gariët – (half)broer (zelfde moeder) van Mordred – neef van koning Artur; d) betrapt Lancelot met Guinevere en vertelt dat aan koning Artur; e) **Agravein** – ridder van koning Artur; g) op het slottoernooi te Cardoel door Ferguut verslagen <Agraveine> *Ferguut*: r. 4321, 5404; e) **Acgraweyn**; f) zoon van koning Loth en de oudste dochter van Ygerne – broer van Gawin, Guheries, Garies en Mordres – kleinzoon van Ygerne; *Graal & Merlijn*: r. 8675; e) **Agraveyn** – ridder van koning Artur – toegenaamd: “die Verwaende”; f) broer van Walewein, Gaheret, Gurrees en Mordret – neef van koning Artur; g) op zoek naar Lanceloet – wordt op der Keytiven Berch gevangengenomen door Sornahan vanden Nuwen Castele en bevrijd door Gaheret – zat gevangen in de Verbodene Berch – gedood door Lanceloet <Acgravein, Acgravel, Acgravele, Acgraveyn, Acgraveyne, Aggraveyn, Aggrawaine, Agravein, Agraveine, Agraveins, Agraveyn, Agraveyne, Agraveyns> *Lanceloet*: boek II, r. 5158, 5174, 5527, 5530, 5576, 5593, 5673, 5698, 5706, 5709, 5713, 5749, 5752, 5756, 5771, 5778, 5786, 5794, 5795, 5803, 5816, 5874, 5877, 5924, 5939, 5956, 6006, 8425, 8428, 8436, 8439, 8443, 8449,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Girona.kmz

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native=no=156>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agravain>

8467, 8475, 9704, 9887, 9891, 9905, 9938, 9940, 10273, 10287, 10319, 10321, 10326, 10355, 10369, 10375, 10377, 10387, 10422, 10450, 10451, 10459, 10549, 10678, 10699, 10709, 13233, 24602, 30762, 31172, 34676;

e) **Acgravein** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein, Guerries en Gariet – broer van Mordret; g) licht koning Artur in over het overspel van Genoevre en Lanceloet – gedood door Lanceloet als die naar het hof komt om Genoevre te redden van de brandstapel – wordt begraven in de Sinte Stevenskerk <Acgravain, Acgraveine> *Lanceloet*: boek IV, r. 341, 347, 379, 395, 415, 425, 435, 439, 456, 1482, 1490, 1505, 2730, 4043, 4052, 4063, 4103, 4104, 4115, 4127, 4201, 4225, 4241, 4246, 4322, 4355, 4373, 4442, 4509, 4533, 4541, 4550, 4551, 4551, 4589, 4608, 4612, 4852, 5103, 5160;

e) **Agrawein** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Lot en een halfzuster van koning Artur – broer van Gawyn, Gaheries en Garies – halfbroer van Mordret – neef van Galescins – neef van Ywen die Grote – neef van koning Artur van Bertanien; g) reist met zijn broers tegen hun vaders wil naar koning Artur om geridderd te worden – één van de ridders die Merlijn gaan zoeken <Agravein, Agraweine, Agrawine, Agraweyn, Agrawyn, Egravaen, Egrawein, Egraweyn> *Merlijn*: r. 16386, 16406, 16570, 16759, 16908, 17051, 17087, 17091, 17095, 17099, 17117, 19186, 19649, 20422, 20425, 20456, 20513, 20538, 20960, 21001, 21025, 21064, 21068, 21072, 21136, 21589, 24889, 25497, 25718, 28478, 28747, 30170, 30708, 30718, 30727, 30731, 30767, 30801, 30812, 30817, 30833, 30841, 31464, 35390; e) **Ecgravein** – Tafelronde-ridder; g) gaat mee om Spangen te bevrijden; *Mouwen*: r. 2913; e) **Acgravein** – ridder van koning Artur; f) broer van Walewein, Gariet en Mordret – neef van koning Artur; g) wordt gevangengenomen in het Doloreuse Casteel – bevrijd door Perchevael <Acgraveine> *Perchevael J*: boek II, r. 37075, 37096, 37585, 37590, 37670, 37728, 37737, 37812, 37836, 37853, 38194, 38215, 38584, 38995, 39118; e) **Gravains** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec en wordt door hem verslagen; *Torec*: r. 3367.

Agraveins Berch h) [West PR: Tertres as Caitis, li – var. Tertres Agravain, li]; i) **Agraveins Berch** – nieuwe naam van **der Keytiven Berch** – vernoemd naar aanleiding van de bevrijding van Agraveyn en Gurrees door Gaheret; *Lanceloet*: boek II, r. 9940.

Agrawein zie **Agravein**

[**Agrawijn**] zie **Agravein**

Agrawyn zie **Agravein**

Agregans zie **Adragant**

Agrenade zie **Aggravadein**

Agrepart zie **Agrapert**

Agreste h) [Constans: AGRESTE]; i) **Agreste** – land van herkomst van koning Esdras en koning Fyoen – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Agresten, Argreste> *Troyen*: r. 8371, 9338, 10626.

Agret vanden Bosse a) or. Aigret de Prully; e) **Agret vanden Bosse**; g) schiet samen met Reynoult van Sulli, Robrecht Savingrijs en 3000 gewapende mannen koning Huguet van Britanigen te hulp in diens strijd tegen koning Karodos; *Ponthus*: cap. 9.

Agriane a) “equites Agrianios” [*Alexandreis* IX, 239]¹ – de Agrianes,² een volk woonachtig in Paeonia (zie **Pennoene**), in de omgeving van de bronnen van de rivier de Strymon³; d) fameus als lichtbepapende troepen en bekend uit de veldtochten van Alexander de Grote; i) **Agriane** – koninkrijk – land van herkomst van Adromacus <Agrianen, Artagane> *Alexander*: boek IX, r. 197, 416; i) **Agrianen** – koninkrijk – land van herkomst van Adromicus; *Alexander P*: boek IX, r. 197.

Agrippijn a) Marcus Vipsanius Agrippa⁴ († 12 v.C.); b) schoonzoon van Octavianus (Augustus); d) jeugdvriend en strijdmakker van Augustus; e) **Agrippijn**; *Caesar*: r. 956.

Agrippijne zie [**Agrippina**]

[**Agrippina**] h) [Graesse: **Colonia Agrippina**]⁵ [Moisan I, 2: COLOIGNE] — Colonia Agrippina⁶ – de door de Romeinen gegeven naam aan het huidige Keulen⁷ (zie **Colen**), gelegen aan de rivier de Rijn⁸ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland; i) **Agrippijne** – oude Romeinse naam van “Colne bij den Rijn”; *Servaes*: boek I, r. 1212.

Agrippus van Macribia a) Archippus [*Aeneis* VII, 752]⁹ – koning van de Marsi met als hoofdstad Marruvium¹⁰; e) **Agrippus van Macribia**; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – neemt niet zelf deel aan de strijd, maar stuurt zijn bisschop Umbro; *Troyen*: r. 37634; e) **Trippers van Marubia** – koning; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

Agros a) de centaur¹¹ Areus [*Metamorphoses* XII, 310]¹²; e) **Agros** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27248.

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrianes>

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Struma_\(river\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Struma_(river))

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Agrippa>

5. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native_no=549

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Colonia_Agrippina#The_Romans

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Köln.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

10. <https://it.wikipedia.org/wiki/Marruvio>

11. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

12. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

Aguissans zie **Anguissans**

Agulant zie **Agolant**

Aguloen e) **Aguloen** – ridder; f) vader van Gryffoen; g) borg voor Doyoen van Mayanson bij de tweekamp – gehangen na Doyoens verlies; *Buevijn*: fol. H2v.

Agulta, Telac zie **Telac Agulta**

Agun(i)en zie **Agenes**

Agutes a) de trompetter Agyrtes [*Achilleis* 1, 724]¹; e) **Agutes** – Griekse muzikant; g) vergezelt Ulixes en Dyomedes op zoek naar Achilles – speelt bazuin; *Troyen*: r. 5772, 5930, 5993.

Agwiners zie **Agingmers**

Ahamroth a) bedoeld is de Levantijnse godin Astarte,² Astharoth in de *Vulgaat* [*1 Koningen* 11, 33]³; e) **Ahamroth**; g) god die in Zydon wordt aanbeden – vereerd door Salomon om zijn buitenlandse vrouwen en concubinen te behagen; *Bedroch der vrouwen*: fol. G4v.

Ay(a) zie **Aye**

Ayagne zie **Arague**

Aichadie zie **Arcadia**

[**Aiche**] zie **Aken**

[**Aichinen, die**] a) de inwoners van Aken (zie **Aken**); e) **Aichynen** – inwoners van Ache; *Karl Meinet*: r. A525, 35.

Aya zie **Aye**

Aye a) [*Moisan I*, 1: AIE 1]; b) zuster van Karel de Grote – echtgenote van Aimes de Dordonne – moeder van Renaut, Aalart, Richart en Guichart; e) **Aye van Merewout**; f) zuster van koning Karel de Grote – echtgenote van Aymyn van Dordoen – moeder van Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout – tante van Roelant; g) door Karel de Grote aan Aymyn tot vrouw gegeven als onderdeel van het vredesverdrag tussen Karel de Grote en Aymyn – verbergt haar vier zoons voor haar echtgenoot, die gezworen heeft het nageslacht van Karel de Grote te doden – wordt door Karel de Grote gedwongen haar kinderen af te zweren – beweegt Karel de Grote ertoe zich met de Heemskinderen te verzoenen <Aije, Ay, Aya, Ayen> *Heemskinderen*: p. 16, 18-20, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 52, 72, 73, 76, 83, 88, 170, 182-184; e) **Aye van Pierlepont** – vrouwe van Pierlepont; f) zuster van koning Karel die Grote – echtgenote van Aymijn van Eggermont –moeder van Ridtsaert, Wridsaert, Adelaert en Reynout; g) door haar broer uitgehuwelijkt – gaat met Aymijn in Dordonne wonen; *Malegijs*: p. 229, 233-237, 241, 243, 255, 267, 268, 272, 282, 314-316, 320, 321, 329, 346; e) **Aye**; f) zuster van Karle – echtgenote van Heyme – moeder

1. <http://www.thelatinlibrary.com/statius/achilleid1.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astarte>

3. http://vulgate.org/ot/1kings_11.htm

van Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt – tante van Rolant; g) bewerkstelligt de verzoening tussen Karel de Grote en Reynolt, waarbij Reynolt Beyart aan Karel de Grote moet overgeven <Ayen> *Reinolt*: r. 224, 285, 531, 611, 835, 839, 2071, 2093, 2151, 3263, 3287, 3993, 4350, 5866, 13027; e) **Haye**; f) echtgenote van Aymijn van Dordoene – moeder van Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout –tante van Roelant; *Renout*: r. 107.

Aye van Merewout zie **Aye**

[Aie van Montone] a) [Moisan I, 1: AIE(N) DE MONTOIRIE]; b) echtgenote van Terri de Losanne; e) **Aihe van Montone**; f) echtgenote van Tierri – pleegmoeder van Thomas en Manassier; *Aiol*: r. 636.

Aye van Pierlepont zie **Aye**

Aygelant zie **Agolant**

Aygijn zie **Eggelijn van den Dale**

Aigilius zie **Eggelijn van den Dale**

Aigentine van Bemen zie **[Eglentine van Bemen]**

Aiglon, Casteel zie **Casteel vanden Airne**

Aiglon, Slot van zie **Casteel vanden Airne**

[Aygnigier] zie **Agingmers**

Aygolans zie **Agolant**

Aygolant zie **Agolant**

Aigremont h) or. Argemon / Argenton – Argenton-Château¹ in Poitou, Frankrijk;

i) **Aigremont** – baronie in Poitou; *Meluzine*: fol. N4va.

Aiguemorte h) [Graesse: *Aquae Mortuae*]² [Moisan I, 2; AIGUEMORT] — Aigues-Mortes³ (lett. ‘Dode Wateren’) in de Camargue, Frankrijk – verzande, van oorsprong Romeinse havenstad aan de Middellandse Zee, die door koning Lodewijk IX, de Heilige (1214-1270) van Frankrijk weer in gebruik werd genomen als uitvalsbasis voor de Zevende (1248) en de Achtste Kruistocht (1270) – na de Middeleeuwen opnieuw verzand – zie ook **Eggermont 2**; i) **Eggermort** – koninkrijk van Herijn; *Ayoel*: r. 978; i) **Aiguemorte** – stad van waaruit Parijs per boot wegvlucht naar Geneven <Agemoirte, Aiguemoirte> *Parijs & Vienne*: cap. [13], [16], [31]-[32]; i) **Agnes mortes** – havenstad in Provençen; *Provençen*: fol. L1v.

Aihe van Montone zie **[Aie van Montone]**

Aije zie **Aye**

Aijmijn zie **Aymijn van Dordoene**

Aymaer zie **Aymer**

Aymarin zie **Aymerijn van Narboene**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Argenton-Château.kmz

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsqwqayafsdrewqayafsdrrxssdaseaya&no=1&seite=125>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aigues-Mortes.kmz

Aymer e) **Aymer** – prins – ridder, in dienst van hertog Buevijn van Eggermont;
g) bevelhebber tijdens de strijd tegen de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne – doodt Anpatrijs <Anghiers, Aymaer> *Malegijs*: p. 6-8.

Aymeri a) mogelijk dezelfde als **Heinric van Poitiers**; e) **Aymeri**; *Meluzine*: fol. Bóvb.

Aymeri(j) zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerijn 1 a) [Moisan I, 1: AYMON 10] – koning van Gascogne; b) zoon van Renaut de Montauban en Clarisse – broer van Yon; e) **Aymerijn**; f) zoon van Reynout en Clarisse – broer van Adelaert; g) wordt er door Gwelloen, Macharijs vander Losane, Galeram van Bericane, Mandreas, Pinabel en Heremijn valselijk van beschuldigd zijn vader Reynout te willen wreken – door Karel de Grote ter dood veroordeeld – door Gwelloen uitgedaagd tot een duel met Galeram, die hij doodt <Amerijn> *Heemskinderen*: p. 197-200; e) **Emmerich**; f) oudste zoon van Reynolt en Claradys – broer van Adelhart; g) door Reynolt tot ridder geslagen – vals beschuldigd van verraad aan Karel de Grote – vecht tweekamp met Galeran en verslaat hem <Emeryn, Emmerin> *Reinolt*: r. 13347, 14558, 14602, 14605, 14620, 14623, 14649, 14675, 14681, 14759, 14768, 14815, 14827, 14848, 14855, 14869, 14874, 14899; e) **Aymerijn**; f) zoon van Renout en Clarissie – broer van Adelaert; g) vecht tweekamp met Galeran en doodt hem <Aymerine> *Renout*: r. 2344, 2356, 2361, 2366, 2392.

Aymerijn 2 a) [Moisan I, 1: AIMER(S) 10 LI CHETIS]; b) zesde zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart – broer van onder anderen Guillaume d'Orange en Guibert d'Andrenas; e) **Aymerijn**; f) zoon van Aymerijn en Ermengart – kleinzoon van Garijn – broer van onder anderen Willeke; g) geprezen door zijn grootvader; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 44.

Aymerijn zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerijn van Narboene a) [Moisan I, 1: AIMERI(S) 9 DE NARBONNE]; b) kleinzoon van Garin de Monglane – zoon van Hernaut de Beaulande – echtgenoot van Hermenjart – vader van zeven zonen, waaronder Guillaume d'Orange, en vijf dochters, waaronder Blanchefleur, echtgenote van Lodewijk de Vrome; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Aymerijn**; f) zoon van Arnout van Beulant – neef van Gheraert; g) heeft de echtgenote van koning Karel de Grote beledigd om zijn oom te wreken <Aymerin> *Geraert*: r. 1, 7, 177; e) **Amerijn van Nerboen** – graaf van Nerboen; f) oom van Huge van Dordoen – zoon van Aernout van Benlant; g) heeft samen met Aymyn van Dordoen als aanvoerder in het leger van Karel de Grote gevochten in Turkien – vecht samen met Aymyn van Dordoen tegen Karel de Grote om de dood van hun neef Huge te wreken – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen <Amerijn, Aymerijn> *Heemskinderen*: p. 10-12, 16, 105; e) **Aymerijn** – graaf van Nerboene; f) echtgenoot van Ermengart – schoonzoon van Garijn – heeft zeven zonen, onder anderen Willeke en Aymerijn <Aymerine> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 36; e) [**Aymeri**]; g) vertrekt

met onder anderen Rigaudijn om de ‘maagd van Marchia’ in Nerboene op te halen [?] <Aymer[i]> *Lorreinen*: fragm. B, r. 332; e) **Aymerijn van Narboene** – leenman van keizer Karel de Grote; f) zoon van Arnout; g) kreeg Narboene van zijn schoonvader Garijn [?], die het bij het huwelijk van Judit en Lodewijc van Yoen had gekregen – aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Aymeri, Aymerijn, Aymerine, Aymerine van Narboene> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1331, 1416, 1427, 1646; e) **Aymerijn van Nerboene**; f) zoon van Arnout van Beaulande; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant <Aberijn, Aymeri, Aymerine> *Lorreinen O*: r. 345, 361, 365, 366, 2923-2924; e) **Aymerijn van Nerboene** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat naar toernooi in Eggermont – gaat niet mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden omdat hij te oud is; *Malegijs*: p. 113, 118, 319; e) **Emerich van Narbone** – ridder van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A269, 64; e) **Aymerin von Narbone**; f) broer van Aryn – vader van Wilhelm Firenbraes – verwant van Ogier; g) legeraanvoerder van Karel de Grote in de strijd om Rome en strijdt mee tegen Ogier en Blanckart en legeraanvoerder tegen Broyer <Aemerin, Aemerin von Nerbone, Aymarins, Aymerij, Aymerijn, Aymerin, Aymerinen, Aymerins, Aymerin von Nerbone, Aymeryn do[u]de von Erbone, Amerij, Amerijs, Amerin, Amerynen, Ameri von Nerboene> *Ogyer*: r. 244, 1490, 6223, 6238, 6618, 6637, 6648, 6651, 6754, 6771, 6774, 6787, 6858, 6865, 6869, 6871, 9680, 9688, 10529, 10548, 10578, 13415, 13558, 14583, 14656, 14697, 20125; e) **Eymrich von Narbone**; f) oom van Hüge van Dordone; g) vecht met Heyme tegen Karel de Grote <Emerich, Eymerich, Eymeriches> *Reinolt*: r. 30, 32, 68, 97, 132, 231, 265, 279, 1219; e) **Amerijck van Narbonen** – ridder; g) goede raadgever van koning Karel de Grote; *Sibilla*: r. 132; e) **Aymerijn van Nerbone** – graaf; f) oom van Landri / li Timonier <Aymerijs> *Willem*: r. 416-417, 423.

Aymerijn van Nerbo(e)ne zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin zie **Aymerijn van Narboene**

Aymeryn doude von Erbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin von Narbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymerin von Nerbone zie **Aymerijn van Narboene**

Aymes van Arames l) Aimon de Varennes – auteur van de *Roman de Florimont* ¹;

m) **Aymes van Arames** – vertaalde het verhaal uit het Grieks in het Frans <Aymes> *Florimont*: r. 8, 12, 30, 55, 195.

Aymijn e) **Aymijn** – ridder – heer van Dordonne – leenman van koning Karel die Grote; f) zoon van Vivien en Beufloer – kleinzoon van hertog Bueve van Eggermont en hertogin Druwane – kleinzoon van koning Yvorijn – neef van Madelgijs; g) vecht bij de belegering van Eggermont een tweekamp met de Saraceen Gallas en doodt hem – zet koning Yvorijn van Mombrant gevangen,

1. http://www.arlima.net/ad/aimon_de_varennes.html

maar wordt vervolgens zelf met de hertogelijke familie gevangene van koning Yvorijn – gaat naar Mayorcken om Ysane te bevrijden – sluit zich te Rosefloer bij het leger van koning Karel de Grote aan <Aymijns, Aymin, Aymine> *Madelgijs*: fragm. IX, r. 6, 18, 25, 115, 121, 137, 139, 142, 155, 159, 165, 168, 214, 220, 228, 249, 253; fragm. XI, r. 142, 149, 170, 180, 197, 208, 215, 222, 235, 246, 253, 256, 259, 281; fragm. XIV, r. 226, 265, 293, [438], 446, 491, 517, 543; e) **Aymijn van Eggermont**; f) zoon van Vivien van Eggermont en Benfluer – kleinzoon van hertog Buevijn van Eggermont en Druwane van Eggermont – kleinzoon van koning Yvorijn van Mombrant – neef van Malegijs – echtgenoot van Aye van Pierlepont – zwager [?] van koning Karel de Grote – vader van Ridtsaert, Wridsaert, Adelaert en Reynout; g) zijn naam is afgeleid van Viviens uitroep “Ay mi” tijdens de (pijnlijke) verwekking – achttien jaar jong wil hij Eggermont bevrijden van de belegering door koning Yvorijn van Mombrant – vecht mee op Mayorcken – door koning Karel de Grote beloond met Dordonne en het huwelijk met Aye van Pierlepont – gaat met de ridders van koning Karel de Grote Malegijs in Turckien bevrijden – doodt koning Yvorijn jr. van Mombrant – doodt koning Goriant van Mombrant, die Eggermont belegert <Aimijn, Ay mi, Aymijns, Aymy> *Malegijs*: p. 39-41, 44, 48, 75, 90-95, 97, 102-108, 112, 115, 117, 118, 120, 131, 137, 138, 140, 151-156, 222, 225, 227, 228, 233-237, 241-243, 247-249, 254-257, 261, 262, 265-268, 272, 273, 276-280, 282, 308, 314-318, 320-324, 326-329, 335, 336, 338, 340-343, 345, 346; e) **Aymijn**; g) gedaante die door een duivel wordt aangenomen om Oriande van Rootsefluer te bedriegen; *Malegijs*: p. 203.

Aymijn van Dordoene a) [Moisan I, 1: AIME(S) 17 DE DORDON(NE)] – hertog van Dordonne – zie ook **Aymijn**; b) vierde zoon van Doon de Maience en Flandrine – echtgenoot van Aie – vader van Renaut, Aelart, Richart en Guichart; e) **Aymyn van Dordoene** – graaf van Dordoene – toegenaamd: “de oude”; f) echtgenoot van Aye van Merewout – vader van Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout – oom van Hüge van Dordoene; g) veroverde eigenhandig op de Sarasinen de doornenkroon die Jesus op het hoofd gedrukt was en de nagels waarmee Hij aan het kruis genageld werd – opvliegend, wraakzuchtig en niets ontziend van aard – wordt door Karel de Grote gedwongen zijn kinderen af te zweren – probeert hen gevangen te nemen en aan Karel de Grote uit te leveren – raakt zwaar gewond <Aymyn, Aymijn, Aymyns> *Heemskinderen*: p. 10-44, 49-54, 61, 72-75, 106, 132, 174, 181, 182; e) **Aymijn van Nerboen** – contaminatie van Aymijn van Dordoene en zijn broer [?] / zwager [?] Amerijn van Nerboen; *Heemskinderen*: p. 10; e) **Aymyn**; f) broer van Aymerin von Narbone; g) neemt als legeraanvoerder van Karel de Grote deel aan de strijd tegen Broyer; *Ogyer*: r. 14698; e) **Heyme**, toegenaamd: “die Kone” – graaf (in r. 1395 abusievelijk van Narbone genoemd); f) echtgenoot van Aye – vader van Ritzart, Fritzart, Adelhart en

Reynolt – oom van Huge von Dordone; g) bezit de kruisrelikwieën van Jezus Christus – geeft Reynolt Pierlepont, Montagut, Falkenstein en het paard Beyart – zweert Karel de Grote Reynolt en zijn broers aan hem uit te leveren <Haymin, Heimen, Heimes, Heym, Heyme von Narbone, Heymen, Heymes, Heymens, Heyms, Heymyn> *Reinolt*: r. 29, 52, 67, 96, 119, 129, 142, 146, 155, 169, 172, 176, 180, 206, 210, 218, 221, 229, 241, 258, 261, 273, 278, 287, 294, 307, 311, 314, 329, 356, 361, 375, 380, 384, 390, 395, 399, 403, 455, 466, 471, 476, 525, 527, 553, 561, 572, 573, 578, 591, 608, 616, 622, 636, 696, 703, 725, 745, 747, 774, 784, 804, 827, 836, 837, 841, 886, 900, 924, 936, 938, 943, 946, 951, 965, 967, 1006, 1090, 1116, 1135, 1141, 1167, 1191, 1218, 1242, 1260, 1295, 1297, 1298, 1334, 1337, 1357, 1377, 1395, 1412, 1433, 1438, 1451, 1469, 1479, 1491, 1495, 1578, 1886, 1940, 1951, 1993, 2003, 2006, 2009, 2013, 2014, 2015, 2023, 2050, 2051, 2054, 2056, 2059, 2062, 2065, 2069, 2072, 2082, 2091, 2099, 2106, 2121, 2144, 2151, 2174, 2213, 2588, 2670, 3262, 3273, 3292, 3295, 3297, 3327, 3375, 3408, 3431, 3434, 3436, 3438, 7053, 7427, 8191, 10281, 14781; e) **Aymijn van Dordoene**; f) echtgenoot van Haye – vader van Renout, Adelaert, Ridsaert en Writsaert – grootvader van Adelaert <Aijmijns, Aymine, Aymijns, Haymijn> *Renout*: r. 36, 45, 52, 60, 61, 68, 81, 83, 93, 101, 149, 153, 184, 202, 272, 280, 397, 518, 1668; e) **Aymijn van Dordoene** – graaf; f) vader van Writsarde, Adelaert, Ridsaert en Renout <Haymijns> *Renout D*: r. 60, 64, 75, 120, 126, 150, 181, 197, 206; e) **[Aijmijn]**; f) vader van onder anderen Renout <Aijmijns> *Renout M*: r. 56.

Aymijn van Eggermont zie **Aymijn**

Aymijn van Nerboen zie **Aymijn van Dordoene**

Aymijns Kinderen, [Historie] van die vier zie **[Historie van die vier Aymijns Kinderen]**

Aymijns Kind(e)ren, Vier zie **[Heemskinderen, die]**

Aymin zie **Aymijn**

Aymyn van Dordoen zie **Aymijn van Dordoene**

[Ayne, die] h) [Graesse: Axona fluvius] ¹ [Moisan I, 2: AISNE] — de rivier de Aisne, ² die in het noorden van Frankrijk ontspringt in het massief van Argonne nabij Sommaisne, ³ in westelijke richting stroomt via Rethel en Soissons ⁴ (zie **Sessoen**) en nabij Compiègne ⁵ uitmondt in de rivier de Oise ⁶; i) **Ausone** –

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=195>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Aisne_River

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sommisne.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Soissons.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Compiègne.kmz

6. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Oise

rivier in de omgeving van Riemen; *Caesar Prz*: fol. 30r, 32r; i) **Ayne** – rivier bij Champaignen; *Meluzine*: fol. M1vb.

Ayoel h) [West PR: Aroel] – hertogdom in Sorelois; i) **Ayoel** – hertogdom in Soroloes; *Lanceloet*: boek IV, r. 6406.

Ayoel zie **Aiol**

Aiol a) [A-Z 6: Aiol] ¹ [Moisan I, 1: AIOL 1] — Aiol, hoofdpersoon van het chanson de geste *Aiol et Mirabel* – mogelijk een sprekende naam: grootvader; b) zoon van Elie, graaf van Saint-Gilles, en Avisse – echtgenoot van Mirabel – vader van Manecier en Tumas; e) **Ayoel**; f) zoon van Helliijn en Anflise – geliefde en latere echtgenoot van Mirabele – vader van de tweeling Tumas en Manassier – neef van Lodewijk; g) bezit het zwaard Scardeline – in zijn huwelijksnacht met Mirabele door Macharijs ontvoerd naar Lozanen <Ayoele> *Ayoel*: r. 2, 6, 15, 22, 105, 114, 131, 160, 165, 167, 169, 171, 178, 180, 184, 199, 216, 219, 222, 230, 233, 243, 246, 262, 267, 270, 278, 283, 284, 297, 302, 322, 327, 340, 343, 351, 356, 380, 382, 415, 420, 450, 474, 519, 529, 567, 580, 602, 616, 631, 647, 688, 715, 802, 832, 860, 866, 871, 928, 932, 942, 1023, 1025, 1035, 1046, 1072, 1077, 1084, 1107, 1110, 1131, 1144, 1161, 1163; e) **Aiol** – ridder; f) zoon van hertog Elye – neef van koning Lowijs – echtgenoot van Mirabel – vader van de tweeling Thomas en Manassier; g) eist van de Franse koning Lowijs een aantal steden / kastelen terug – de in gevangenschap geboren tweeling wordt hem en zijn vrouw direct afgenomen door hertog Makaris van Bourgondië – vindt later zijn kinderen terug bij koning Gratien van Venetië – zal zijn verbannen vader in ere doen herstellen <A[i]ol, Aio[le]> *Aiol*: r. 2, 21, 35, 49, 57, 85, 93, 111, 113, 121, 141, 153, 165, 184, 189, 236, 239, 255, 269, 291, 316, 429, 547, 557, 567, 660, 678, 743.

Airne, Casteel vanden zie **Casteel vanden Airne**

Ays 1 i) **Ays** – stad, door Yoen gebouwd bij de berg Caucasus (zie **Caucasus**) in Hogen Goten – genoemd naar Ays (d.i. Aken); *Lorreinen O*: r. 2169.

Ays 2 h) [Graesse: Aquae Sextiae] ² [Moisan I, 2: AIS 3] — Aix-en-Provence ³ in de Provence, Frankrijk – zie ook **Ary, die provincie van en Ast**; i) **Ays** – bisschopsstad van sinte Maximinus van Ays; *Turpijn*: XIII, r. 34.

Ays zie **Aken**

Ajax e) **Ajax** – koning – afkomstig uit Todoen / Roden; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7155.

Ayax zie **Ayax Ovelius**

Ayax zie **Ayax van Logre**

Ajax zie **Ayax van Salomyne**

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0002.php#a001

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=123>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

Ayax, Cleine zie [Cleine Ayax, die]

Ayax, Thelomeus zie Ayax van Salomyne

Ayax van Logre a) [West VR: Ajax] — Aias Oïleüs, ¹ de kleine Ajax, afkomstig uit Locris – Jacob van M(a)erlant heeft twee ‘kleine Ajaxen’ gecreëerd om zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Vergilius en Ovidius) met elkaar in overeenstemming te brengen: dus níet dezelfde als **Ayax Ovelius**; b) zoon van Oïleus; e) **Ayax van Logre** alias **die Cleine Ayax** – Griek; g) strijdt (zonder wapenrusting) mee tegen de Trojanen om Helena – gedood door Paris van Troyen, die hij tegelijkertijd doodt <Ajax van Lagre, Ayax, Ayax van Liguere, Ayax van Logre, Ayax van Lorre, Ayax van Lotre> *Troyen*: r. 9685, 10552, [20504], 25736, 27859, 27977, 27998, 28007, 28011, 28024, 28033, 33487.

Ayax van Salomyne a) [A-Z 1: Aias] ² [Moisan I, 1: AJAX] [West VR: Ajax] — Aias / Ajax ³ – door Jacob van M(a)erlant werd ‘Ajax Telamonius’ (Ajax, zoon van Telamon) gesplitst in twee personen: de broers Ayax en Thelamon, om zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Statius en Ovidius) met elkaar in overeenstemming te brengen (zie ook **Thelamon van Salomynen**); b) zoon van Telamon, koning van Salamis, en Periboia – halfbroer van Teucer, de zoon van Telamon en Hesione; d) Griekse held uit de Trojaanse oorlog; e) **Ajax**; f) zoon van Telamoen – neef van Achilles; g) verliest de strijd met Ulixes om de wapens van Achilles; *Alexander*: boek III, r. 1076; boek VIII, r. 560, 571, 582, 602; e) **Ajax** – Griekse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien; *Eneide*: r. 3347; e) **Ayax van Salomyne** alias **Ajax Thelamonius** – Griek – afkomstig uit Salomyne; f) nakomeling of verwant (via zijn moeder) van Jupiter, Dardanus, koning Ylus, koning Lamedon en koning Prianus van Troyen – zoon van Thelamon van Salomine en Esiona – broer van Thelamon van Salomynen en Theuter – neef van Achilles – neef (van moederskant) van Hector en Paris van Troyen – neef van Peleus; g) gaat met de Grieken mee naar Troje om Helena terug te halen – vecht tegen Hector – verkrijgt na de dood van Achilles níet diens wapens en pleegt daarom zelfmoord – op zijn graf staat de strijd met de Centauroen op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie afgebeeld <Ajax, Ajax [van] Salomyne, Ayax, Ayaxe, Naecks> *Troyen*: r. 266, 387, 473, 570, 5476, 5506, 7115, 8138, 8817, 9076, 9673, 10315, 10321, 10716, 10760, 10817, 10840, 11276, 11380, 11522, 11524, 11559, 12676, 12916, 13017, 13517, 13667, 15546, 16148, 18405, 18417, 18433, 18448, 18462, 18861, 18969, 18982, 19579, 20504, 21846, 21849, 22104, 22152, 22201, 22277, 23203, 23917, 23945, 24967, 25760, 25769, 26322, 26327, 26357, 26374, 26384, 26403, 26417, 26424, 26442, 26445, 26533, 26578, 26583, 26614, 26691, 26717, 26759, 26793, 26811,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_the_Lesser

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0006.php#a005

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_%28mythology%29

26847, 26862, 26876, 26885, 26948, 26958, 26977, 27006, 27048, 27067, 27627, 27723, 27739, 29717, 30012a (N-473), 32004, 32410, 32879, 32885, 34229, 34329, 40335; e) **Ajax Thelamonius**; f) zoon van Thelamon van Salomine <Ajax Thelamonius, Ayax Thelamonus, Thelomeus Ajax> *Troyen*: r. 565, 6663, 25742.

Ayax Anelius zie **Ayax Ovelius**

Ayax Ovelius a) [West VR: Ajax] — Aias Oileïus¹ – de kleine Ajax, afkomstig uit Locris – Jacob van M(a)erlant heeft twee ‘kleine Ajaxen’ gecreëerd om de conflicterende gegevens in zijn bronnen (Benoît de Sainte-Maure, Vergilius en Ovidius) in overeenstemming te brengen: dus níet dezelfde als **Ayax van Logre** alias [**die Cleine Ayax**]; b) zoon van Oileus; e) **Ayax Ovelius** – Griek, koning; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – probeert Cassandra gevangen te nemen in het brandende Troje – vervloekt zijn lot na het noodweer op het Eggerische Meer bij de terugtocht van de Grieken <Ayax, Ayax Anelius, Onelius Ajax, Ovelius Ajax> *Troyen*: r. 573, 7130, 25738, 26920, 29513, 30413, 32132, 32148, 32151, 33217, 33489, 33534.

Ajax Thelamon(i)us zie **Ayax van Salomyne**

Acaye zie **Achaya**

Acar van Poetyers a) or. “a car de poitou” – in de druk voor Vérard mogelijk begrepen als een toponiem, maar in feite een antroponiem; e) **Acar van Poetyers** – hoort als eerste het hoornsignaal van Roelant en waarschuwt koning Kaerle die Groote <Carda> *Galien Retbore*: cap. [22]-[23].

Akarijn a) knipoog naar de heilige Acharius² († 640), die de heilige Amand hielp Vlaanderen te kerstenen – zie ook **Atharijs**; e) **Akerijn** – magister; g) kan verdwenen goederen terugvinden, volgens Rukenauwe; *Reynaert Prz*: r. 4060; e) **Akarijn** – magister; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5297.

Akarijs zie **Atharijs**

Acastus a) [Constans: ACASTUS]; e) **Acastus**; f) vader van Thetis en van Menalepus en Plitenes – grootvader van Pirrus; g) heeft Pirrus’ andere grootvader Peleus aangevallen en verdreven – verslagen door Pirrus – van de dood gered door een smeekbede van Thetis – geeft Pirrus zijn land in heerschappij <Atastus> *Troyen*: r. 34795, 34803, 34806, 34823, 34830, 34866, 34871, 34892, 34906, 34945, 34965, 34970, 35167.

Aken h) [Graesse: **Aquisgranum**]³ [Moisan I, 2: AIS LA CAPELE] — **Aken**⁴ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland – één van de hoofdsteden van het rijk van Karel de Grote – van oudsher beroemd om haar geneeskrachtige bronnen – met een

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ajax_the_Lesser

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acharius>

3. <http://daten.digital-e-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=128>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aachen.kmz

achthoekige aan de moedermaagd Maria gewijde dom – zie ook [**die Aichinen**]; i) **Aken** – waarheen Godevaert van Deenmerke een knecht stuurt om metselaars te ronselen; *Denensage*: r. 464; i) **Aken** – waar Jan van Mes Judit naartoe brengt nadat hij haar uit het bordeel in Coelne heeft bevrijd – waar Otte en Yoen zich verzoenen onder leiding van keizer Karel de Grote <Haken> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 365, 374, 377, 510, 522, 550, 628, 1093, 1126, 1129, 1282, 1286, 1386, 1426, 1455, 1471, 1527, 1529, 1548, 1568, 1584, 1603, 1619, 1707, 1835, 1895, 1905; i) **Ays** – stad [?] waarnaar Ays (in Hogen Goten) is genoemd; *Lorreinen O*: r. 2170; i) **Aken** – waar Otte en Yoen zich verzoenen onder leiding van keizer Karel de Grote; *Lorreinen O*: r. 2493, 2971, 3017, 3046, 3110; i) **Aken** – [stad] met een Maria-kerk; *Mariken*: fol. C2r; i) **Ache** – burchtstad van Karel Meinet – één van de vijf steden waar Karel Meinet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen – waar een kamerling van Karel Meinet de toverring die hij verborgen in het haar van diens dode minnares vond, in een vijver gooide, waarna Karel een bijzonder grote liefde voor deze plaats ging voelen <Aeche, Aechen, Aichen> *Karl Meinet*: r. A318, 43; A320, 8, 17; A336, 7, 18, 24, 34; A337, 52, 63; A337, 1, 17; A342, 50, 54; A408, 32; A429, 2; A461, 68; A463, 1; A465, 56; A524, 66; A525, 16, 38; A530, 7, 29; A534, 47; A536, 59; A537, 45; A538, 23; i) **Aken** – waar Anthonis logeert; *Meluzine*: fol. N4vb; i) **Aken** – waar Bruun koning zou worden – in tegenstelling tot Kriekepit wél bekend bij koning Nobel; *Reynaert A en F*: r. F2237, 2630; i) **Aken** – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1675, 1947; i) **Aken** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2295, 2643; i) **Aken** – waar Karel de Grote begraven ligt in de Onser Vrouwen Kercke; *Roelant*: r. P1177, P 1182; i) **Aken** – toenaam van **Hein van Aken**; *Tabaryen*: r. 296; i) **Aken** (or. Aquisgranum versus Leodium, d.i. Luik) – in Lothrijke – waar koning Karel zich op zijn dood voorbereidde toen sint Jacob hem verscheen – waar Karel de ronde Onser Vrouwen Kercke stichtte van het goud dat hij in Spaengien buitmaakte – in welke kerk Karel begraven werd; *Turpijn*: II, r. 6, 75; XIV, r. 1, 4, 16, 38.

Aken zie **Akers**

Aken, Hein van zie **Hein van Aken**

Akerijn zie **Akarijn**

Akers h) [Moisan I, 2: ACRE 1] [West VR: Acre] — Acco / Akko / Acre, ¹ havenstad in Galilea, Israël / Palestina – ten tijde van Jezus (van Nazareth) Ptolemais genaamd – gedurende de Middeleeuwen voluit St. Jean d’Acres ² geheten – viel in 1291 na een kort beleg in handen van de Saraceense Mamelukken, ³ wat hard aan kwam omdat Akers het laatste militaire steunpunt was, en daarmee ook het

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Akko.kmz

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Acre,_Israel

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Acre_\(1291\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Acre_(1291))

koninkrijk Jeruzalem ophield te bestaan; i) **Achers** – stad, gesticht door Tholomeus; *Alexander*: boek X, r. 1501; i) **Akers** – havenstad in Saraceens gebied voor schepen van en naar Brandijs – bewaakt door koning Yvorijn van Mombrant om de vluchtende Buevijn van Austoen en Susiane op te wachten; *Buevijn*: fol. E4v; i) **Akers** – door de heidenen belegerd – waar Reynout in het Christen leger tegen de heidenen vecht – waar Reynout en Maeldegijls elkaar terugvinden; *Heemskinderen*: p. 188, 190-192, 199; i) **Aken** – stad in Saraceens gebied; *Helias*: r. 110; i) **Akers** – havenstad in Saraceens gebied; *Hughe Prz*: p. 16; i) **Akers** – “port” uitgemoord en verwoest door “die Gods viande” – met daarin de “Porte Vermaledijt”; *Lande over zee*: r. 44, 54; i) **Akers** – havenstad, waar Benfluer en Dalsin te paard naartoe reizen vanuit Mombrant – verzamelplaats voor de Saraceense legers van koning Yvorijn van Mombrant en de jonge graaf van Palerne; *Malegijls*: p. 45, 59, 63; i) **Akers**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 10, 84; i) **Ackers** – belegerd door de heidenen – veroverd door Reynolt en het Christen leger; *Reinolt*: r. 13623, 13634, 13642, 13787, 13926, 13931, 13939, 14102, 14146, 14730; i) **Akers** – waar Renout en Maleghijls tegen de heidenen vechten; *Renout*: r. 2193, 2239; i) **Akers** – koninkrijk van Jan van Pontieu – belegerd door Saladijn; *Saladijn*: r. 27, 972, 974, 1166, 1170, 1191, 1195, 1212, 1228, 1230, 1271, 1307, 1310, 1345, 1356, 1395, 1402, 1658; i) **Akers** – prestigieus koninkrijk; *Witte Voet*: r. 747; i) **Akers** – havenstad – geeft zich zonder strijd over aan keizer Vespasiaen van Romen <Tabers> *Wrake Vb*: fol. A3v, B1v, B4v, E4r.

Acglavael a) [West PR: Agloval] [West VR: Agloval]; b) zoon van Pellinor – broer van Perceval; e) **Acglavael** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel – verslaat Keye <Acglavale> *Keye*: r. 1325, 1389, 1414, 1427, 1430, 1436, 1451, 1459, 1461, 1463, 1464, 1471, 1508, 1518; e) **Acglovel** – Tafelronde-ridder; f) oudere broer van Percheval van Gales; g) wordt door Walewein als één van de tien ridders gekozen om Lanceloet op te sporen <Acglavael, Acglavale, Acgloval, Acglovale, Acglovals, Acglovel, Acglovele, Acglovels, Aclovale, Aglovale, Aglovel, Aglovele, Aglovels> *Lanceloet*: boek II, r. 1724, 2342, 2344, 2359, 2364, 2370, 2377, 2382, 2383, 2389, 2393, 2409, 2425, 2433, 2445, 2463, 2469, 2472, 2473, 2491, 2500, 2506, 2525, 2540, 2545, 7811, 13510, 22190, 23318, 23331, 23377, 23794, 27361, 27384, 27512, 27526, 28584, 35817, 35831, 35855, 35857, 35862, 35868, 35870, 35871, 35885, 35916, 35918, 35919, 35937, 35939, 35940, 36035, 36077, 36230, 36239, 36388; fragm. D, r. 47; e) [**Acglavael**] – ridder van koning Artur; g) gaat op queeste naar de Graal <Acglavale> *Lanceloet*: boek III, r. 2605; e) **Aglovael** – Tafelronde-ridder; g) op zoek naar Lantsloot – bevrijdt Keie <Aglovale> *Lantsloot*: r. 5563, 5577, 5593, 5611, 5665, 5673, 5678, 5699, 5702, 5706; e) **Agglavael** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 28477; e) **Acglavael** – ridder van koning Artur; f) broer van Percheval die Waloes – vader van Moriaen; g) heeft Moriaen bij een Moorse jonkvrouw verwekt

tijdens een eerdere zoektocht naar Lanceloet <Acglavaels, Acglavaen, Acglavale> *Moriaen*: r. 7, 20, 618, 629, 638, 642, 778, 786, 806, 2559, 3084, 3098, 3527, 3529, 3545, 3549, 3563, 3583, 3637, 3654, 3662, 3715, 3877, 3962, 4579, 4627, 4649, 4684, 4697; e) **Acglavael** – Tafelronde-ridder; f) broer van Perceval; g) gaat mee om Walewein te zoeken – doodt Gregorias <Acglavale> *Perchevael J*: boek II, r. 36957, 40771, 41019, 41024, 41161, 41164, 41175, 41197, 41210, 41240, 41242, 41244, 41251, 41269, 41270, 41272, 41279, 41286, 41304, 41333, 41344, 41349, 41355, 41358, 41370, 41384, 41397, 41408, 41411, 41417, 41774, 41824.

Acglavaen zie **Acglavael**

Acgravain zie **Agravein**

Acgravein zie **Agravein**

Acgrave(e)l zie **Agravein**

Acgraweyn zie **Agravein**

[Aclova(e)l] zie **Acglavael**

Aclovale zie **Acglavael**

[Acker, Rode] zie **[Rode Acker, die]**

Ackers zie **Akers**

[Acotijn] zie **Aucotijn**

Acquitangen zie **Aquitaniën**

Acrisius a) [A-Z 1: **Proitos & Akrisios**] ¹ — Acrisius, ² koning van Argos; b) volgens Vergilius [*Aeneis* VII, 372] ³ een voorvader van Turnus; e) **Atrisius** – koning – afkomstig uit Grieken; f) voorvader van koning Latyn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd met Yacus; *Troyen*: r. 37427; e) **Acrisius** – Griek; f) voorvader van koning Latijn en diens echtgenote; g) in één adem genoemd met Eachus; *Troyen Prz*: fol. 144vb; e) **Acrisius** – koning van Darghes; f) zoon van Abas – broer van Pricus – vader van Danes; g) sluit zijn dochter op in een metalen toren om te voorkomen dat zij zwanger wordt, omdat een orakel hem heeft laten weten dat zij een zoon zal baren die hem in steen zal doen veranderen – zet haar op een bootje in volle zee als hij erachter komt dat zij zwanger is, met de bedoeling dat zij en haar kind verdrinken – verdreven door zijn broer Pricus – in zijn macht hersteld door Perseus – per ongeluk gedood door zijn kleinzoon Perseus, zoals door de goden profeteerd was; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 15-16, 23-25, 29.

Acryssina a) or. Arcesius ⁴; b) vader van Laërtes; e) **Acryssina**; f) (klein)zoon van Jupiter – vader van Laertes – grootvader van Ulixes; *Troyen*: r. 26379.

Acrobine zie **[Macrobiene, die]**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0121.php#a120

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Akrisios>

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arcesius>

Actike(n) zie **Atica**

Alabodine h) Alabanda¹ alias Araphisar in Caria, nabij het huidige Çine² in het zuidwesten van Turkije – vermaard om zijn edelstenen (zie ook *Lapidarijs*, r. 134: Albundine) – zie ook **Alemandine**; i) **Alabodine** – koninkrijk in Endi van koning Taxilles; *Alexander*: boek IX, r. 1055.

[Alabrecht] a) Albrecht van Voorne³ (vóór 1247-1287); b) zoon van Henric van Voorne en Catharina van Cysoing – vader van Mabelia en Geraert van Voorne – echtgenoot van Aleida van Cuick (1e) en Catharina van Durbuy (2e); c) heer van Voorne (1261-1287) – burggraaf van Zeeland; e) **[Alabrecht]** – heer van Vorne; g) ter ere van wie Jacob van M(a)erlant deze *Historie van den Grale* uit het Frans vertaalde <Alabrechte> *Graal & Merlijn*: r. 15.

[Alaen van Sweden] e) **Alaen van Sueden** – graaf – leenman van Gelloen; g) volgens Coenraet ooggetuige van het overspel van Yoen met Otte's echtgenote Helene <Alaen, Alein> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 39, 52, 1792, 1795.

Alaert zie **[Alart]** 2

Alain a) or. Alain; b) zoon van Alain de Quemegnigant; e) **Alain**; f) zoon van Alain van Quemenigant – broer van Heynric – neef van Raymondijn <Alayn> *Meluzine*: fol. E1va, F1va, F3ra, F3rb, F4rb-F5rb.

Alain van Leon zie **Alain van Quemenigant**

Alain van Quemenigant a) or. Alain de Quemegnigant alias Alain de Leon; b) vader van Alain; e) **Alain van Quemenigant** alias **Alain van Leon** – ridder; f) vader van Alain en Heinric – broer van Heynric van Leon – oom van Raymondijn <Alayn, Alain, Alayne, Alaynen, Alains, Alayns, Alain de Quemenigant, Alayn van Quemenigant> *Meluzine*: fol. D6rb, E1ra, E1vb-E4va, E5ra, E5va, F1va, F2va, F2vb, F5ra; e) **Alain van Leon**; *Meluzine*: fol. E1va.

Alackin j) vermoedelijk een vertaling / verminking (*Altekling) van het Franse Hauteclaire (zie **Hautecleir**); k) **Alackin** – wapen van Olyvere; *Karl Meinet*: r. A414, 52.

Alacrine a) Lanike⁴ alias Hellanike alias Alacrinis: “Nutrix eius Alacrimis, vel ut alibi legitur Alacronis” [*Speculum historiale*, Douai V, IV] – Alexcrine in *Spiegel historiael* I⁴, 4, 23; b) zuster van Clitus (de Zwarte); e) **Alacrine**; f) (schoon)zuster van Clitus; g) voedster van Alexander de Grote; *Alexander*: boek V, r. 135 (hs.).

Alamanie(n) zie **Almaenge**

Alamides e) **Alamides** – verrader; f) vader van Orfennes; g) woonachtig “optie Mirtoische zee”; *Minnen loop*: boek I, r. 2763.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alabanda>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Çine.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Albrecht_van_Voorne

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lanike>

Alandale zie **Alandaluff**

Alandaluff h) Andalusië ¹ – regio in het zuiden van Spanje met als hoofdstad Sevilla ² – zie ook **Dandelourie**; i) **Alandaluff** – land behorend bij Hyspanien <Allandaluff> *Karl Meinet*: r. A339, 1; A341, 31; i) **Alandale** (or. Alandaluf c.q. Alandalup) – land dat koning Karel als beloning aan de Duytschen gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 46.

[Alane, die] a) de Alanen, ³ een Scytisch ruitervolk – zie ook **Alania**; d) leefden tussen Kaukasus en Don – in de vierde eeuw naar het huidige Hongarije getrokken; e) **Alane** – volk – woont in Asia; *Alexander*: boek I, r. 147.

Alangremant e) **Alangremant** – ridder; f) broer van Bancran; g) tegenstander van koning Amadijs – gedood in tweekamp <Alangremande, Alangremante> *Walewein*: r. 2343, 2371, 2376, 2387, 2407.

Alania h) land van de Alanen ⁴ (zie **[die Alane]**), gelegen ten noorden van de Kaukasus (zie **Caucasus**); i) **Alania** – land in het oosten van Europa; *Alexander*: boek VII, r. 1410; i) **Arania** – verder als boven; *Troyen*: r. 28981.

Alans a) mogelijk dezelfde als **Alant van Arabien**; e) **Alans** – koning van Fortunata; g) neemt met 50.000 (“L.M”) man deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 952; e) **Alans** – koning van Fortunata; g) neemt met 5000 (“L.C”) man deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch Frg*: H53, r. 102; e) **Alantz** – Saraceense koning van Tortnäte; g) [verder als boven] – gedood door Heinrich van Lymburch; *Lymburch*: boek XII, r. 198.

Alant van Arabien a) mogelijk dezelfde als **Alans**; e) **Alant van Arabien** – Saraceense koning van Arabien; g) belegert c.s. Arragoen om koningin Sybilla – onthoofd door Evac van Arragoen tijdens de bevrijding van Etsijtes van Armenien <Alant van Barbarijen, Alant van Barberijen> *Limborch Prz*: p. 66, 68-70.

Alant van Barbarijen zie **Alant van Arabien**

Alantz zie **Alans**

Alardijn e) **Alardijn** – heer van Susa; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken – gedood <Alardine> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 247, 304; fragm. D, r. 81, 99.

Alart 1 e) **Alart**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 212.

[Alart] 2 e) **Alaert**; f) neef van Aymyn van Dordoen; g) wordt samen met Maeldegis door Aymyn van Dordoen naar Karel de Grote gestuurd met de boodschap dat Aymyn zich met hem wil verzoenen; *Heemskinderen*: p. 16.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andalusia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sevilla.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alans>

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Alanen>

Alart 3 e) **Alart**; f) broer van Beatrijs – oom van Robbrecht; g) komt Robbrecht te hulp in Marchia – gedood door Rigaut <Alarde> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 66, 99.

[Alart, sent] a) mogelijk Adalhard ¹ (ca. 750-826); b) zoon van Bernhard, de broer van Pippijn de Korte; c) sinds 771 monnik en van 780-826 abt van Corbie; d) feestdag 2 januari; e) **sente Alart**; g) koning Artur zweert bij hem; *Ferguut*: r. 5392.

Alas a) Abas [*Aeneis* III, 286] ²; e) **Alas** – Griek; g) wiens in Troje veroverde schild door Eneas van Troyen wordt achtergelaten in Leuchate; *Troyen*: r. 35986.

[Alaxandrijn] zie **Alexandrijn**

Alba h) Alba Longa ³ in Latium, het latere Rome, ⁴ de hoofdstad van het (West-)Romeinse Rijk en het huidige Italië – zie ook **Mont Albane**; i) **Albane** – burcht en later stad op een berg in Italië, waar de Tiber in zee stroomt, door Eneas der Trojan c.s. gebouwd – al door Anchises getoond in zijn voorzegging aan Eneas – burcht die zonder succes wordt aangevallen door Turnus, omdat Eneas Lavina tot vrouw zal krijgen – wordt na Eneas' huwelijk de hoofdstad van zijn rijk; *Eneide*: r. 3635, 4069, 4535, 4807, 4817, 5594, 5903, 13302, 13312; i) **Alba** – oude naam van **Rome**, gesticht door Aschanius; *Troyen*: r. 40857; i) **Alba** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 165ra; i) **Albe** (or. Albe) – stad aan de rivier de Tyber gesticht door koning Ytalus van Cyrascuse; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25.

Alba zie **Jarba**

Albaen, Sant zie **[Sent Albaen]**

Albane zie **Abraham**

Albane zie **Alba**

Albania h) Albania, ⁵ regio ten westen van de Kaspische Zee, ruwweg het huidige Azerbeidjan met als hoofdstad Bakoe ⁶; i) **Albania** – in (het noorden van) Asia – de inwoners worden geboren met wit haar; *Alexander*: boek VII, r. 1303; i) **Albanie** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Albat – neemt met 6000 ridders deel aan de belegering van Constantinopel – de inwoners worden geboren met wit haar <Albania> *Limborch*: boek VIII, r. 891; boek IX, r. 695; i) **Albanien** – koninkrijk van Abbat – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 46; i) **Albanien** – verder als boven <Abalie> *Lymburch*: boek VIII, r. 890; boek IX, r. 685; i) **Albanie** – land in Asia – de inwoners worden geboren met wit haar; *Troyen*: r. 28838.

Albanie(n) zie **Albania**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Adalard_of_Corbie

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Alba_Longa

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Roma.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Caucasian_Albania

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baky.kmz

Albanyen h) or. Albanie¹ – hier te begrijpen als Albion, waarmee in dit geval Schotland (zie **Scotlant 1**) bedoeld lijkt te zijn [West PR: Albanie]; i) **Albanyen** – koninkrijk van Elinas; *Meluzine*: fol. A3ra, A4vb, A5rb, D4ra, T6ra, V3va, Z1ra, Z2ra.

Albanus a) Albanus (*Legenda aurea*, legende van sint Jacob de Mindere); e) **Albanus** – vertrouweling van Pylatus; g) wordt door Pylatus als bode naar de keizer [te Rome] gezonden, maar spoelt als schipbreukeling aan in Galissien, waar hij koning Vespasianus verlost van de wespen in diens hoofd door hem in Jhesus Christus te doen geloven; 9 *Quaetsten*: fol. D4v-E1r.

Albanus zie **Albinus**

Albanus zie **Ebalus**

Albaren h) or. Albara – graafschap; i) **Albaren** – koninkrijk – toenaam van de vader [or. Alvaro d'Albara] van de niet met name genoemde echtgenote van Jan van Cesieren, graaf van Provencen; *Provencen*: cap. [1].

Albas a) de opsomming waarvan deze strijder uitmaakt, ontbreekt in Sommer II, p. 395; e) **Albas** – koning; g) strijdt met koning Artur bij Clarence tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 32917.

Albat e) **Albat** – Saraceense koning van Albanie; g) neemt met 6000 ridders deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door koning Rioen van Spaengen; *Limborch*: boek VIII, r. 891; IX, r. 695, 703; e) **Abbat** – Saraceense koning van Albanien; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 46; e) **Albat** – Saraceense koning van Albanie; g) verder als boven <Abat> *Lymburch*: boek VIII, r. 890; IX, r. 685, 693.

Albe zie **Alba**

[Albene, die] h) corrupt – zie ook **Arbele**; i) **Albene** – rivier (in Arbele [?]) met zoet water –waar koning Daris van Percen een verraderlijke dood sterft; *Alexander*: boek III, r. 1157; boek VII, r. 483, 492.

Albericus zie **Auberi die Borgenioen**

Alberine h) [West PR: Albine 2] – stad in Leonois; i) **Alberine** – stad van koning Lot; *Merlijn*: r. 13941.

Albespine h) [Moisan I, 2: AUBESPINE (d')] – mogelijk de donjon 'Tour de l'Aubespine' te Montbard² (Côte d'Or) in Bourgondië, Frankrijk – hetzelfde als **[die Witte Dorne]**; i) **Albespine** – toenaam van **Raynout van Albespine** <Albespyne> *Turpijn*: V, r. 39; VII, r. 16; XIII, r. 48.

[Albyn, sent] a) refereert mogelijk aan Witta, de Benedictijner monnik en latere heilige Albinus³ († na 760); c) sinds 741 bisschop van Bûrburg (in Hessen); d) medewerker van Bonifatius – feestdag 26 oktober; e) **sant Albyn** – vecht

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alba>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Montbard.kmz

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Witta_von_B%C3%BCrburg

mee in het leger van Karel Meinet; g) gedood in de strijd om Lamparde <sant Albin> *Karl Meinet*: r. A306, 45; A308, 18, 65.

Albinus a) [A-Z 7: *Alboin & Rosamunde*]¹ — Alboin († 572)²; b) gehuwd met
 1) Rodelinde, een Thuringse koningsdochter [?] en na haar dood met
 2) Rosamunde, dochter van de door hem verslagen en gedode Gepidische koning Cunimund; c) koning van de Langobarden (560-572); d) dwong zijn vrouw te drinken uit de beker die hij van de schedel van haar dode vader had laten vervaardigen; e) **Albinus** (or. Albuinus) – koning van de Lumbaerden; f) huwde de dochter van de door hem overwonnen en gedode koning Gebidamor; g) werd het slachtoffer van een moordaanslag in zijn slaapvertrek, die door zijn echtgenote beraamd was uit wraak voor de belediging haar aangedaan: hij liet haar onwetend uit de schedel van haar door hem gedode vader drinken onder het uitspreken van de woorden: “Drinct met dinen vader!” <Albanus, Albinne, Albynum> *Pelagius-legende*: fol. 72v-72r.

Albonien h) [*Constans*: LEGERON] – koninkrijk van koning Brisès – bedoeld wordt Lyrnessus,³ historische stad in Dardania, Klein-Azië, mogelijk gelegen in de buurt van het huidige Edremit⁴ – hetzelfde als **Lerioen** – mogelijk hetzelfde als **Larnesia**; i) **Albonien** – correspondeert met **Libia 2** (in *Troyen* fragm. F) – koninkrijk – land van herkomst van Ypodonie / Ypodamie; *Troyen*: fragm. E, r. 15727b (E-237, F-224).

Albrecht zie **Adelbrecht**

Albruor h) or. Valbrumor; i) **Albruor** – toenaam van **Furtijn van Albruor**; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2vb, 39.

Albuna a) [Moisan I, 1: ABISME 1]; e) **Albuna** – Saraceense ridder; g) standaarddrager – gedood door een bisschop; *Roelant*: r. P554, P568.

Albunor a) Albunor – (de naam van) deze discipel van de profeet Mohammed komt voor in enkele middeleeuwse kronieken, waaronder het *Chronicorum Turcicorum*, waarin verteld wordt dat Albunor zijn meester met vergif doodt om zodoende de waarheid te bewijzen van diens profetie dat hij op de derde dag na zijn dood ten hemel zou opstijgen (en daarom niet begraven mocht worden) – de informatie in *Der Negen Quaetsten* komt overeen met het *Chronicon mundi* van Lucas Tudensis (Lucas de Tuy, † 1249),⁵ waarin zijn naam Albimor luidt; e) **Albunor** – discipel van Machamet; g) keert negen dagen na de dood van Machamet terug naar diens onbegraven lichaam, maar vindt alleen maar botten omdat het vlees door honden opgegeten is; *9 Quaetsten*: fol. F2v.

1. http://dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0004.php#a003

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alboin>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lyrnessus>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Lyrnessos.kmz

5. https://es.wikipedia.org/wiki/Lucas_de_Tuy

Alchamus zie **Althamus**

Alcius a) [Constans: ALMENSUS] – koning van Orcomenie – mogelijk dezelfde als **Pallamenys**; e) **Alcius** – afkomstig uit Hircanie; f) zoon van koning Ascalaphus 1; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Altius> *Troyen*: r. 7107, 8739, 9654.

Alde zie **Aude**

Alebanche zie [Arleblanc]

Alebro(e)n zie **Walebroen**

[Aleen] zie **Alein van den Foreinen Lande**

Aleen(e) zie [Helena] 2

Alegie, Anthonis zie **Antonis Alegre**

Alegre, Antonis zie **Antonis Alegre**

Aleyn e) **meester Aleyn** – Saraceense tovenaars; f) oomzegger van Gardepont; g) heeft zijn oom Gardepont de gedresseerde aap Surleboye gegeven, die gezeten in een hoge boom (abeel) met een metalen hoorn voor de komst van (passerende) reizigers waarschuwt; *Florigout*: r. 3609.

Alein zie [Alaen van Sweden]

Aleyn de Grote a) [West PR: Alain 1] [West VR: Alain 1] – mogelijk dezelfde als **Alein van den Foreine Lande**; b) twaalfde zoon van Enygeus en Bron – neef van Joseph van Arimatea; e) **Aleyn de Grote**; f) twaalfde en jongste zoon van Eugenie en Broen – neef van Joseph van Aramathia; g) komt onder de hoede van zijn oom Joseph van Aramathia en kiest voor een leven in dienst van het Christen geloof – gaat prediken in het Westen – trekt met zijn broers en hun vrouwen naar Avaroen – zijn zoon zal de voorspelling betreffende de Graal inlossen <Alein, Alein de gros, Aleine, Aleyn de gros, Aleyn de grotze, Aleyne, Aleyns> *Graal & Merlijn*: r. 1156, 1173, 1267, 1284, 1298, 1322, 1380, 1398, 1404, 1566, 4105.

Alein van den Foreinen Lande a) samenvoeging of contaminatie van:

- 1) [West PR: Alain 3] Alain de la Terre Foraine, broer van Pellinor en Pelles,
- 2) [West PR: Alain 1] [West VR: Alain 1] Alain li Gros, twaalfde zoon van Bron, 'le Riche Pescheor' (zie [Aleyn die Grote]), en 3) [West PR: Helains 6] Alain li Gros, zoon van Nascien; e) **Alein van den Foreinen Lande** alias **Broen 2, die Gewondede Koninck** en **die Rike Visscer** – koning d.w.z. de Visserkoning – afkomstig uit India (d.i. Judea); f) zoon van de Gewondede Koninck – broer van koning Pelles van Listenois en koning Pellinor – oom van Elisier – verwant van Nascien; g) aan zijn 'dijbeen' (d.i. genitaliën) gewond – heeft de Graal in zijn bezit – bondgenoot van koning Artur tegen de Sennen <Alene, Aleins, Aleins van den Foreinen Lande, Alein van den Vasten Eylanden, Aleyne, Aleyns> *Merlijn*: r. 15626, 19101, 19120, 30968-30969, 32268.

Alein van den Vasten Eylanden zie **Alein van den Foreinen Lande**

Aleyne zie **Eleyne**

Alei** zie **Alij****

Aleit e) **Aleit**; f) dochter van Ingelbeert; g) valselijk van moord beschuldigd door Seraphioen <Aleide> *Flandrijs*: r. 1745, 1750, 1775.

Alemaengen zie **Almaenge**

Aleman zie **Alemanne, die**

Alemandine a) in de Oudfranse roman *Athis et Propbilias*¹ (eerste kwart 13e eeuw) komt een jonkvrouw Alemandine voor, dochter van hertog Theseus van Athene, die als echtgenote gegeven wordt aan Propbilias, maar beïnvloeding is onbewijsbaar – mogelijk, maar gelet op haar herkomst Grieken, minder waarschijnlijk is de betekenis van ‘Duitse’ (afkomstig uit of inwoonster van Alemania – zie **die Alemanne** of **Almaenge**); e) **Alemandine** – jonkvrouw uit Grieken; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel; *Ferguut*: r. 5174.

Alemanne, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] [Moisan I, 1: ALEMANT (l’)] — de Alamannen,² Germaans volk woonachtig in het zuidwesten van Duitsland, later Schwaben (zie [**die Swaven**]) genoemd – ook algemeen: de Duitsers – zie ook **Almaenge**; e) **die Alemant** – toenaam van **Hates**; *Boeve*: r. 51; e) **die Aleman** – toenaam van **Ouri die Aleman** <Aelman> *Lorreinen*: fragm. III, r. 496, 540; e) **die Alemanne** – volk; g) bondgenoot van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 234; e) **die Almanne** <Aelmanne, Alemanne, Almannen> *Partbonopeus*: r. 5048, 5146, 5336, 5360; e) **die Almaen** – toenaam van **Gwioen van Almaengien**; *Wybeert*: fol. 2va, 1, 18.

Alemant zie **Alemanne, die**

Alene e) **Alene** – hertogin; f) tante (zuster van de moeder) van Roges; g) wreekt de betovering van Roges door diens (hiervoor verantwoordelijke) stiefmoeder in een pad te veranderen; *Walewein*: r. 5720.

Alene, sente zie [**Allene, sente**]

Alenson h) [Graesse: Alenconium]³ [Moisan I, 2: ALENÇON] — Alençon⁴ aan de rivier de Sarthe⁵ in Basse-Normandie, Frankrijk – zie ook **Dallenson** en **Lansoen**; i) **Alenson** – graafschap (van Carel van Alenson); *Rijckaert*: cap. 7, 10, 12, 14-15.

Alente e) **Alente** – vrouwe; g) wier haan vernoemd werd naar de haan Cantaert <Alenten> *Reynaert A en F*: r. 297; e) **Alente** – vrouwe; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 325.

1. http://www.arlima.net/ad/alexandre_de_paris.html#ath

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alamanni>

3. http://daten.digital-e-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native_no=55

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alençon.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Sarthe_River

Aleptus a) Aletes [*Aeneis* IX, 246]¹; e) **Aleptus** – geboren in Troje; g) oud – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38225, 38273;
e) **Eleptus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 149va, 149vb.

Alereyt zie **Alori**

Ales 1 a) [West PR: Alon]; b) broer van Açon – achterneef van koning Urien; e) **Ales** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 21361, 28483.

Ales 2 a) or. Alés de Femenie; b) zoon van Margaris en een Amazone²; e) **Ales**; g) overgelopen van het Turkse kamp naar het kamp van Parthonopeus – vecht tegen Marcabers bij Chiefdore <Alesse> *Parthonopeus*: r. 6609, 6617, 6623, 6632, 6634, 6639, 7029, 7030, 7037, [7377], 7826.

Alewijn e) **Alewijn** – hertog; f) verwant van Doyoen van Mayanson; g) afgunstig – bondgenoot van Doyoen – stookt de koningszoon van Engellant op om het paard Arondeel te stelen – onthoofd door Diederick <Alewijns> *Buevijn*: fol. H2v, H4v-H5v.

Alexander 1 a) or. Alixandre d'Escoce, koning van Schotland; b) zoon van Ernoult de Biauvais en Rose de Nimaie – broer van Esméré, Gloriant en Baudoin de Sebourc; e) **Alexander**; f) zoon van Arnout en Rose – broer van Esmereit, Gloriant en Baudewijn; *Boudewijn*: r. 105.

Alexander 2 a) Alexandros / Alexander³ – de oorspronkelijke naam van de te vondeling gelegde zoon van koning Priamus en koningin Hecuba van Troje, die door de herder Agelaus, tevens zijn adoptievader, Paris genaamd wordt; e) **Alexander Paris** alias **Paris** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) zijn schaking van Elena, met hulp van Venus, was de aanleiding voor de Trojaanse Oorlog; *Eneide*: r. 920; e) **Alexander** – de oorspronkelijke, door Hecuba gegeven naam aan haar zoon die door zijn adoptiemoeder **Paris** genaamd wordt; f) zoon van Pryamus en Ecuba; *Minnen loep*: boek I, r. 1938, 1954, 1997; e) **Allexander** – schuilnaam van **Paris van Troyen**; g) had ten gevolge van de voorspelling over de verwoesting van Troje gedood moeten worden – werd echter bij herders opgevoed; *Troyen*: r. 6236, 6244, 6248.

Alexander 3 a) mogelijk is hier het toponiem Alexandrien (in Egypte) bedoeld – zie ook **Alexandrie 1**; e) **Alexander** – Saraceense koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 1089.

Alexander 4 a) or. Alexandre; e) **Alexander** – keizer van Grieken; f) echtgenoot van Belesante – vader van Valentijn en Oursson; g) reist naar Vranckrijck om Belesante als vrouw te vragen en te krijgen – verstoot op advies van de Valse Ridder [or. l'archevesque] ten onrechte Belesante – wordt later door de Goede Koopman [or. Guygard] van de waarheid op de hoogte gebracht –

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Paris_of_Troy

gevangengenomen te Cretophe door koning Brandesier en opgesloten in het Casteel Fort – bevrijd door Valentijn – blijft samen met Oursson op het Casteel Fort terwijl de Twaelf genoten naar Angorien gaan – reist later ook naar Angorien – wordt onderweg op zee overvallen door de Sarazijnen – kleedt zich met het wapen van de Sarazijnse koning van Indien om ongestoord verder te kunnen reizen – valt zo voor Angorien Valentijn aan, die hem daarom niet herkent en doorsteekt; *Valentijn*: cap. 1, 5-8, 21, 25, 27-28.

Alexander zie **Alexander die Grote**

Alexander zie **Alexanders Geesten**

Alexander zie **Alexandrie 1**

Alexander die Grote a) [A-Z 2: Alexandros] ¹ [A-Z 6: Alexander de Grote] ²

[Moisan I, 1: ALEXANDRE 1] [West PR: Alixandre 1] [West VR: Alixandre 1] — Alexander III de Grote ³ (356-323 v.C.); b) zoon van Philippus II van Macedonië en Olympias; c) koning van Macedonië (336-323 v.C.); d) het gerucht dat niet Philippus de vader van Alexander was, maar dat deze door de (opper)god Amon-Zeus verwekt werd, zal deel uitgemaakt hebben van de vroegste legenden rond Alexander, aangezien hij er zelf mee koketteerde – veroverde heel Griekenland, Klein-Azië, het Midden-Oosten en delen van Afrika en Azië – stichter vele steden, waarvan de bekendste Alexandrië in Egypte is – exemplarisch vorst en veldheer – één van de Negen Besten; e) **Alexander die Grote** alias **Macedo** – ridder, later koning van Macedonie; f) zoon van koning Philip (van Macedonie) en koningin Olimpias; g) mogelijk listig verwekt door Neptanabus, de tovenaars-koning van Egypten, in de gedaante van een draak – slechts vijf voet lang – opgevoed door Aristotiles – op zijn achttiende gekroond te Corinten – verovert Klein-Azië, het Midden-Oosten, Afrika en grote delen van Azië en onderwerpt Europa binnen twaalf jaar – vecht tegen de Perzen, de Scythen en de Indiërs – wil de hele wereld beheersen – bezoekt onder andere de onbekende eilanden voorbij India en het Eertsce Paradijs, waar hij een wondersteen krijgt – behandelt zijn gevangenen zeer eervol en hoofs – zeer trots in de strijd – sterft door gifmoord te Babilone – begraven in Alexandrie in Egypten <Alexandere, Alexanders, Alexandersse, Alexandre, Alexandren>
Alexander: boek I, r. 41, 44, 57, 63, 103, 216, 357, 378, 385, 396, 422, 483, 487, 507, 717, 750, 801, 877, 909, 970, 995, 1001, 1046, 1106, 1144, 1163, 1190, 1231, 1243, 1269, 1381; boek II, r. 3, 36, 39, 47, 87, 115, 120, 165, 205, 349, 366, 397, 559, 618, 620, 623, 666, 755, 814, 827, 849, 860, 877, 899, 909, 1224, 1251; boek III, r. 37, 40, 246, 256, 333, 359, 459, 468, 547, 551, 575, 720, 735, 749, 753, 807, 809, 813, 821, 843, 848, 857, 881, 897, 997, 1025, 1096, 1122, 1138, 1162, 1171, 1184, 1187, 1210, 1333; boek IV, r. 32, 33, 82,

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0002.php#a001

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0003.php#a002

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_the_great

97, 121, 142, 150, 168, 231, 311, 366, 372, 373, 382, 388, 1082, 1083, 1112, 1133, 1148, 1157, 1164, 1272, 1286, 1295, 1301, 1305, 1320, 1323, 1328, 1334, 1364, 1370, 1383, 1398, 1411, 1434, 1508, 1523, 1595, 1658, 1718; boek V, r. 19, 32, 40, 82, 95, 101, 107, 300, 310, 379, 382, 406, 447, 460, 467, 475, 504, 561, 581, 584, 617, 644, 751, 773, 776, 791, 804, 831, 836, 837, 879, 1017, 1222; boek VI, r. 63, 73, 136, 177, 237, 259, 278, 330, 333, 346, 406, 456, 486, 793, 801, 810, 813, 819, 943, 948, 1028, 1099, 1105, 1195, 1198, 1218; boek VII, r. 188, 204, 210, 231, 271, 279, 284, 309, 321, 347, 355, 380, 507, 525, 535, 573, 577, 590, 711, 715, 764, 791, 823, 905, 1051, 1232, 1251, 1370, 1491, 1496, 1502, 1819, 1823, 1832; boek VIII, r. 4, 39, 52, 205, 210, 217, 229, 269, 299, 305, 800, 810, 842, 866, 1072, 1077, 1121, 1127, 1146, 1227, 1253, 1259; boek IX, r. 2, 66, 84, 86, 123, 127, 147, 166, 265, 272, 305, 316, 320, 324, 335, 344, 348, 413, 470, 515, 521, 535, 539, 541, 571, 579, 613, 619, 628, 639, 648, 661, 668, 679, 695, 703, 709, 729, 777, 779, 788, 795, 823, 831, 839, 927, 960, 968, 987, 1016, 1031, 1039, 1104, 1106, 1172, 1237, 1260, 1277, 1283, 1288, 1290, 1301, 1317, 1336; boek X, r. 1, 36, 159, 206, 288, 300, 318, 382, 400, 430, 463, 502, 519, 520, 556, 567, 608, 624, 639, 650, 658, 687, 716, 723, 726, 735, 751, 758, 766, 796, 851, 869, 872, 898, 909, 933, 946, 954, 975, 1012, 1055, 1077, 1105, 1115, 1294, 1452, 1453, 1489, 1500, 1503, 1511; fragm. P I, r. 1204, 1206; e) **Alexander**; f) zoon van meester (in astronomiën) Septabanus en koningin Olymphas – pleegzoon van koning Phillips van Machedonyen – echtgenoot van Rosa; g) opgevoed door meester Septabanus, die hij op twaalfjarige leeftijd bij wijze van geintje doodt – temmer en berijder van het paard Pucyfal – verslaat op vijftienjarige leeftijd in een steekspel koning Nyclus – neemt het voor zijn verstoten moeder op – stelt zijn vader in de gelegenheid de door zijn moeder ingehuurd moordenaar Pensarius te doden – slaat Lysyas met een drinknap dood als die beweert dat hij niet op zijn (pleeg)vader Phillips lijkt – veroverd en verwoest de stad Conici – ziet in een visioen de bisschop van Jherusalem en krijgt de boodschap die te respecteren – bezoekt Jherusalem en schenkt de Joden aldaar vrijheid – de 10 geslachten echter die koning Salmanaser gevangen nam, laat hij opgesloten in het gebergte van Caspia tot de komst van Antkerst – verslaat koning Darius van Percen <Alexanders, Groet Alexander> *Alexander Prz*: p. 1, 3-32; e) **Alexanderen**; g) exemplarische machtige koning die niet aan de dood ontkwam; *Bariseel*: r. 46; e) **Alexander** – heerser over een wereldrijk; *Buevijs*: fol. E6v; e) **Alexander Magnus**; g) ging Julius Cesar voor als wereldveroveraar; *Caesar Prz*: fol. 4v; e) **Alexander**; g) exemplarisch strijder; *Florent*: kol. 1a, r. 15; e) **Alexandre**; f) zoon van Philips en Olimpias – (kleinzoon van Florimont); *Florimont*: r. 130; e) **Alexander**; g) leerling van Aristotiles – overleefde dankzij Aristotiles een erotische moordaanslag van de koningin van Indi, die hem haar met gif doordrenkte dochter ten geschenke gaf; *Heimlichkeit*: r. 12, 181, 265, 749, 769, 842, 1198; e) [**Alexanders**];

g) exemplarisch vermogend man <Alexanderse> *Jourdein*: r. 227;
 e) **Alexanders** alias **Macedo** – koning; g) steunt op verzoek van Cassamus van Larijs diens neven Gadifeer van Pheson en Betijs in de strijd tegen Claris van Indie om Phesonie <Alexander, Alexanders Macedo, Alexanderse, Alexandersse> *Cassamus*: r. 2, 20, 49, 59, 83, 281, 295, 470, 497, 520, 534, 592, 596, 915, 927, 1042, 1051, 1087, 1455; e) **Alexander** – koning; *Couchi*: fragm. VII, r. 1676; e) **Alexander** – koning; *Lanseloet*: r. 753; e) **Alexandre** – exemplarische literaire held; *Leven ons Heren*: r. 10; e) **Alexander** – Griekse koning – geboren in Macidonien; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Limburch*: boek IV, r. 2079; VIII, r. 1070; e) **Alexander** – Griekse koning – geboren in Machedonien; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 2073; boek VIII, r. 1060; e) **Alexander**; g) exemplarisch rijke koning; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 330; e) **Allexander** – rijke koning; *Karl Meinet*: r. A122, 46; e) **Alexander**; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Meluzine*: fol. H2vb; e) [**die Grote Alexander**]; f) zoon van Olimpia <des Groten Alexanders> *Minnen loep*: boek II, r. 3069; e) **Allexander**; g) exemplarisch vermogend man; *Ogyer*: r. 1383; e) **Alexander**; g) “alder werelt heere”; *Provencen*: fol. C2v; e) [**Alexander**]; f) verwant van Miltheit; g) exemplarisch vrijgevig <Alexanders> *Rose C*: r. 1062, 11527; *Rose V*: r. 1066, 11703; e) **Alexandre**; g) exemplarisch legeraanvoerder; *Saladijn*: r. 651; e) **Alexander**; g) exemplarische koning; *Stijevoort*: refr. 52, r. 2; 101, r. 20; e) **Alexander** – koning; g) vindt de Zuilen van Hercules – sluit de Joden op in de bergen van Caspia – stichtte Alexandrie in Egipten <Alexandre> *Troyen*: r. 740, 9644, 28333, 28404, 28723, 28742, 28890, 28943, 29064, 29070, 39338; e) **Alexander**; g) exemplarisch rijke koning; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 3, r. 126; e) **Alexander**; g) voorstellingen uit zijn leven zijn op de wanden van Ysabeles kamer geschilderd; *Walewein*: r. 7902.

Alexander Magnus zie **Alexander die Grote**

Alexander Paris zie **Alexander 2**

Alexander van Mets a) de veronderstelling, op basis van een oudere Duitse redactie van dit verhaal, dat de toenaam ‘Mets’ een corruptie zou zijn van ‘Ments’, d.i. Mainz (zie **Mens**), moet niet al te serieus genomen worden, aangezien het middeleeuwse Mets (zie **Mes**) de / een hoofdstad van het tweetalige Loreinen / Lotharingen was (zie **Loreine**); e) **Alexander van Mets**; f) gehuwd met Florentina, afkomstig uit het huis van Loreynen; g) gaat als vechtende pelgrim op weg naar het Heilig Land – draagt onderweg een wit hemd met een rood kruis dat zijn vrouw voor hem gemaakt heeft en dat altijd wit blijft, zolang zij hem trouw blijft – gevangengenomen door de Turcken en gedwongen de ploeg te trekken – maar na twee jaar verlost door zijn als pelgrim verklede vrouw <Alexanders> *Florentina*: cap. [1]-[8]; e) **Alexander van Mets** – graaf; f) gehuwd met Florentine van Loreynen; g) gaat als vechtende pelgrim op weg naar het Heilig Land – draagt onderweg een wit

hemd dat zijn vrouw voor hem gemaakt heeft en dat altijd wit blijft, zolang zij hem trouw blijft – gevangengenomen door de Turcken en gedwongen de ploeg te trekken – maar na twee jaar verlost door zijn als bedelmonnik verklede vrouw <Alexanders> *Mets*: Titelpagina, Prologhe, cap. [1]-[8].

Alexanders zie **Alexander die Grote**

Alexanders Geesten l) *Alexanders Geesten*, lett. ‘Alexanders daden’, de vertaling / bewerking van de *Alexandreis*¹ van Walter van Châtillon² (tweede helft 12e eeuw) – ‘debuutroman’ [?] van Jacob van M(a)erlant – geschreven vermoedelijk tussen 1257 en 1260 voor of in opdracht van een onbekende (Brabantse [?]) vrouw wier naam gelet op de beginletters van de eerste zes (van de tien) boeken GHEILE geluid zal hebben, nu geen gangbare meisjesnaam meer, maar gedurende de Middeleeuwen een ‘koninklijke’ naam: één van de twee literaire zusters van koning Karel de Grote heette Gil(l)e en zij was de moeder van Roland (met haar broer Karel als vader) – een Hollands mecenaat op basis van het wapen op het schild van Alexander lijkt vooralsnog op droomdenken aangezien dit schild ook door dezelfde Roland gevoerd werd, en hetzelfde geldt voor het veronderstelde mecenaat van Aleide van Avesnes op basis van een eclectisch anagram; m) **Alexanders Geesten**; *Alexander*: boek I, r. 25; m) **Allexanders Jeesten**; *Graal & Merlijn*: r. 39; m) **Alexander** – werk van Jacop van M(a)erlant, vertaald uit het Latijn – de geografie uit deze tekst is opgenomen in *Die Istorie van Troyen* <Allexander, Alexandre> *Troyen*: r. 58, 28323, 28328.

Alexandre zie **Alexander die Grote**

Alexandre zie **Alexanders Geesten**

Alexandre zie **Alexandrie 1**

Alexandrie 1 h) [Moisan I, 2: ALEXANDRIE 2] [West PR: Alixandre 2] [West VR: Alixandre 2] — Alexandrië,³ het huidige Al Iskandariya,⁴ havenstad in de Nijldelta aan de Middellandse Zee in Egypte – gesticht door Alexander de Grote in 332 v.C. – zie ook **die Alexandrine**; i) **Alexandrie** – stad in Egypten – waar de profeet Jeremias door Alexander de Grote begraven is – waar Alexander de Grote door Tholomeus begraven is <Alexandrien> *Alexander*: boek III, r. 922; boek VII, r. 867, 1252; boek X, r. 1505; i) **Alexandrieen** – waar een bijzonder wonderlijk bouwsel van Socratus staat: “een toren, staende in die zee sonder fundament, drivende in der zee op .IIJ. glasen, die ront waren, onder elken hoec een glas”; *Alexander Prz*: p. 33; i) **Alexandrie** – stad in Egypte – koninkrijk – veroverd door Tyberius voor Octaviaen / Augustus; *Caesar*: r. 1135, 1186; i) **Alexandrien** – havenstad in Egipten, waar Hercules door

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandreis>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Walter_of_Châtillon

3. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Alexandria

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alexandria.kmz

Affer vriendelijk ontvangen wordt; *Hercules*: cap. [14]; i) **Alexandrie** – exemplarisch rijke stad <Alexandrien> *Hughe Prz*: p. 27, 78; i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk (samen met Barbarien en Egipten) van koning Fursin; *Johan*: r. 620; i) **Alexandrien** – koninkrijk; *Couchi*: fragm. VII, r. 2380; i) **Alexandre** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek V, r. 2110; i) **Alexandrie** – verder als boven <Alexander> *Lymburch*: boek V, r. 2105; boek VII, r. 990, 1109; i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk van Glutifax van Alexandrien; *Malegijs*: p. 121, 122, 299, 306; i) **Allexandryn** – heidens koninkrijk – tot waar de roem van Durendart reikt – zetel van de patriarch Achileus – bondgenoot van Agolant <Allexandria, Allexandrien> *Karl Meinet*: r. A81, 22; A336, 38; A347, 56; A460, 67; i) **Alexandrien** – Saraceense havenstad waar Parijs tijdelijk zijn toevlucht zoekt – waar later Godevaert Dalenson gevangen wordt gehouden <Alexandryen> *Parijs & Vienne*: cap. [25], [27]-[30]; i) **Alexandrien** – havenstad en Saraceens sultanaat <Alexandren> *Provencen*: fol. J1r, N2r; i) **Alexandrien** – toenaam van **Fierenbras / Floreys van Alexandrien**; *Roelant*: r. P63, P209, P431, P495, P623, P653; i) **Alexandrie** – stad aan zee, aan de monding van de Ghion / Nylus – gesticht door Alexander de Grote – waar Alexander begraven is <Alexandrien> *Troyen*: r. 28366, 28743.

Alexandrie 2 h) Alexandria, ¹ naam van verschillende (elf) steden door Alexander de Grote gesticht tijdens zijn veroveringstochten – waarvan de bekendste drie zijn: Alexandrië in Egypte, Iskenderun in Turkije en Kandahar in Afghanistan – zie ook **Alexandrie 1**; i) **Alexandrie** alias **Alexandrine** – naam voor elf van de twaalf steden die Alexander de Grote heeft gesticht – de twaalfde heet Bucifallise; *Alexander*: boek X, r. 1435; i) **Alexandrine** alias **Alexandrie** – naam voor elf van de twaalf steden die Alexander de Grote heeft gesticht; *Alexander*: boek X, r. 1438.

[Alexandrie] 3 h) or. Alexandria – Saraceens koninkrijk van Burrahellus; i) **Alexandrien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 6.

Alexandri(e)en zie **Alexandrie 1**

Alexandrijn n) [Moisan I, 1: ALEXANDRIN / ALEXANDRINE] — Alexandrijns, d.i. afkomstig uit Alexandria (zie **Alexandrie 1**) in Egypte; o) **Alexandrine** – gezegd van kostbare kleden die in het land van Melioer worden ingevoerd <[Alaxandrine]> *Partbonopeus*: r. 964; o) **Alexandrijn** – stofsoort <Alexandrine> *Rose C*: r. 712, 1105; *Rose V*: r. 714, 1109.

Alexandrine zie **Alexandrie 2**

Alexandrine zie **Alexandrijn**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandria_%28disambiguation%29#Alexandrias_founded_or_renamed_by_Alexander_the_Great

Alexandrine, die a) [Moisan I, 1: ALEXANDRIN (li)] — de inwoners van Alexandrië (zie **Alexandrie 1**); e) **die Alexandrine** – volk of leger uit Alexandrie; g) strijden onder leiding van Fiscon tegen de Romeinen onder leiding van Julius Caesar; *Caesar*: r. 161, 169, 189, 222.

Alf** zie **Alph****

Alfadiane, d' zie **Dalfadiane**

Alfages a) or. Aufage / Alfage, als eigennaam begrepen, maar eigenlijk de Oudfranse spelling van een Saraceense benaming voor raadsheer (ook in het schaakspel – de oude naam voor het stuk dat nu een 'loper' genoemd wordt); e) **Alfages** – koning – raadsman van de emir van Babylonien; *Floris*: r. 3488; e) **Alphas** – koning – raadsman van de emir van Babilonien; *Floris Prz*: cap. [7].

Alfen h) Alphen (en Riel) ¹ ten zuidoosten van Breda in Noord-Brabant; i) **Alfen** – dorp in het 'land van Breda' dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 617.

Alfenor zie **Alphenor**

Alfubie, d' zie **Dalfubie**

Algamess von Vermendose a) mogelijk dezelfde als or. Gales de Vermandois; e) **Algamess von Vermendose**; g) weigert Ogier op te hangen <Algamess> *Ogyer*: r. 357, 362.

Algarbe h) de Algarve, ² regio in het zuiden van Portugal met als hoofdstad Faro ³; i) **Algarbe** – koninkrijk – komt in het bezit van Artus van Algarbe – wordt leenplichtig aan Portingale <Algarben> *Olivier*: fol. A1r, A5v-A6v, B1r-B2r, B6r, G5v, G6r, H1v, I3v, I4v, K1r, K1v, K3v-K5r, [K5v].

Alyames zie **Aliamus**

Aliames die Grijse zie **Aliamus**

Aliamus e) **Aliamus** alias **Bengentijn** – ridder; f) verwant van Huge van Bordeus; g) reisgezel van Huge naar Babylon (d.i. Cairo); *Huge Br*: r. 64, 165, 217; *Huge*: fragm. K, r. 2; e) **Aliames die Grijse** alias **Tryakel** en **die Fransoys** – ridder – later leenman van Hughe van Bourdeus – later heer van Bourdeus; f) neef van koning Oydon – neef van hertog Sanguijn – oom van Hughe van Bourdeus en Gheraert – neef van Geerwijn; g) oud en grijs – leefde zeventien jaar als slaaf van koning Oydon in Saraceens gebied – helpt Hughe van Bourdeus in Babilonien (d.i. Cairo) – bewaart de baard en hoektanden van emir Gaudijs onder zijn huid, raakt zodoende gewond bij de diefstal ervan door Gheraert en hertog Gubewaert <Aljames, Alyames> *Hughe Prz*: p. 15, 17, 19, 22-25, 28, 29, 32, 33, 42-45, 47-50, 53-55, 67-74, 76-83.

Aliandre van Achia zie **Meliandra van Achatie**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alphen.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Algarve>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Faro.kmz

- Alidrisonder** a) één van de zeldzame verzonden Middelnederlandse epische eigennamen, typische rijmnaam om de combinatie met (de naam van zijn vader) Wonder mogelijk te maken – deze werkwijze kan Penninc hebben opgedaan in Oudfranse Arturromans als *Meraugis de Portlesguez*¹ van Raoul de Houdenc²; e) **Alidrisonder**; f) zoon van koning Wonder; g) slaagde er (eerder) niet in het Zwaard met de Twee Ringen te veroveren <Alidrisondre, Alidrizonder, Alydrisonder, Alydrisondre, Alydrizonder, Alydrizondre> *Walewein*: r. 812, 996, 1141, 1332, 3256, 5706, 8481, 9595, 10899, 10937, 10962.
- Aliene** h) door de vertaler als toponiem begrepen, maar eigenlijk een bijwoord: Ofra. “Qui cerkeroit tote aliene” d.i. Wie alle vreemde landen zou doorzoeken; i) **Aliene** – “lant [...] van aliene”; *Ferguut*: r. 1172.
- Aligorant** e) **Aligorant** – Saraceense koning van Cuelne; f) vader van Gadoliant; g) doodde twee zonen van Justiniaen <Aligorante> *Flandrijs*: r. 243, 1489, 1516, 1519, 1588, 1591, 1881.
- Alijs 1** e) **Alijs**; f) zuster van Cula, Palas en Puta; g) reist met Salamine van Tracien naar het hof in Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 1141; e) **Alijs**; f) zuster van Eura, Palas en Püta; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1131.
- [Alijs] 2** a) nominatiefvorm onzeker, mogelijk is ook: [Alise]; e) **[Alijs]**; f) echtgenote van Gyrbert – schoondochter van Garijn – moeder van Wanfreit <Alisen> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 52.
- Alijs 3** a) or. Alus; b) oudste zoon van Ernol; e) **Alijs**; f) zoon van Ernout van Marberoen en Beatrijs – broer van Marcioen, Dunas, Gautier en Supplices; g) vecht in het leger van Parthonopeus tegen de heidenen; *Parthonopeus*: r. 6316, 6340, 6489, 6493, [7377], 7826.
- Alijs, d’ zie Dalijs**
- Alijs van Pepuloene zie Abas van Pepulone**
- Alijt** e) **Alijt**; f) nicht van Alquijn; g) uitgehuwelijkt aan Robetscoen – door Rigaut ontvoerd en naar Nerboene gebracht; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 47.
- Alisant** h) [Moisan I, 2: ALESCHANS] — Aliscans³ alias Archamp nabij Arles⁴ in de Provence, Frankrijk – onder andere bekend dankzij de *Cycle de Guillaume d’Orange* – gedurende de Middeleeuwen begrepen als een heldenbegraafplaats (omdat men niet wist dat de oude Romeinen hun doden niet binnen de muren van de stad begroeven, maar buiten de stad, bij voorkeur langs de wegen), waar de doden van legendarische veldslagen tegen invallende Saracenen rustten; i) **Alisant** – exemplarisch strijdtoneel; *Saladijn*: r. 265.

1. http://www.arlima.net/qt/raoul_de_houdenc.html#mer

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Raoul_de_Houdenc

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aliscamps>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

[Alise] zie [Alijs] 2

Aliseles e) **Aliseles** – Perzische graaf; g) reisgezel van Turias – valse raadgever – raadt Turias aan Floreta van het schip te zetten in verband met de storm; *Turias*: p. 4, 10.

[**Alius**] a) Halius [*Metamorphoses* XIII, 258]¹; e) [**Alius**] – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes <Alium> *Troyen*: r. 26697.

Alix a) or. Alix – mogelijk een contaminatie met Aliste [Moisan I, 1: ALISTE 3], dochter van Margiste, de zoogmoeder van Berte au Grand Pied; b) dochter van Berthe au Grant Pied – de naam van de vader wordt niet genoemd, maar de tekst suggereert dat dit Carel de Groote is; d) Bertes boosaardige dubbelgangster tijdens de consummatie van haar huwelijk met Pepijn de Korte (zie **Pippijn 1**) – de gebruikelijke namen voor Bertes twee dochters luiden Belisent en Giles; e) **Alix**; f) dochter van Berthe met de Groote Voeten; g) toeschouwster bij het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april; *Rijckaert*: cap. 10.

Aljames zie **Aliamus**

Alcamus a) [Constans: ACAMUS 1] – koning van Thrace; e) **Alcamus** – koning van Crate / Trachie; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Altuaus, Ascanius> *Troyen*: r. 12694, 18627.

Alcamus zie **Althamus**

Alcandor a) Alcandrus [*Metamorphoses* XIII, 258]²; e) **Alcandor** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26696.

Alcumena a) [A-Z 1: Amphitryon & Alkmene]³ – Alcumena⁴; e) **Alcumena**; f) moeder van Hercules met Zeus als buitenechtelijke vader; *Bedroch der vrouwen*: fol. F4r; e) **Alcumena**; f) echtgenote van koning Amphitryon van Thebes – moeder van de tweelingzonen Hercules (van Jupiter) en Ypicleus (van Amphitryon); g) wordt ziekelijk begeerd door koning Jupiter van Creten tot intense ergernis en jaloezie van diens bejaarde echtgenote Juno, die daarom een dodelijke haat opvat jegens Alcumena en haar tweelingzonen; *Hercules*: cap. [1]-[2], [8]; e) **Alcumena**; f) nakomeling van Perseus – dochter van Electrion – moeder van Hercules; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25, 31.

Allanar h) mogelijk Alcázar (de San Juan),⁵ gelegen in het vlakke deel van La Mancha, Spanje – ter zijde: in het moderne Spaans betekent het werkwoord ‘allanar’ afvlakken; i) **Allanar** – land, behorend bij Hyspanien; *Karl Meinet*: r. A339, 4.

Allandaluff zie **Alandaluff**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

2. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0012.php#a011

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alcmene>

5. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alcázar de San Juan.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Alcázar%20de%20San%20Juan.kmz)

Allasas zie **Asylas**

Alleen zie **[Helena] 2**

Allemanien zie **Almaenge**

[Allene, sente] a) spotheilige; d) omdat Dilbeek¹ het epicentrum was van de zeer lokale verering van de heilige Alena (van Dilbeek),² en omdat op basis van ‘circumstantial evidence’ over Maria van Oudenaarde, dochter van Arnulf IV van Oudenaarde (mogelijke opdrachtgever van het eerste, vertaalde deel van de *Ferguut*), als mogelijke (mede-)opdrachtgever van het tweede, ‘navertelde’ deel van de *Ferguut*, niet uitgesloten mag worden, omdat zij gehuwd was met Godfried van Brabant, mogelijke opdrachtgever van Segher Diengotgaf, en woonachtig in het aanpalende Gaasbeek, zou er een link verondersteld kunnen worden tussen deze streekheilige en de spotheilige in de *Ferguut*; e) **[sente Allene]**; g) [sarcastisch] aangeropen of aanbevolen in situaties waarin iemand geheel en al op zichzelf aangewezen is <sente Alene, sente Allenen> *Ferguut*: r. 3201, 4534, 4839;

Allenson, d’ zie **Dallenson**

Allexander zie **Alexander 2**

Allexander zie **Alexander die Grote**

Allexander(s Jeesten) zie **Alexanders Geesten**

Allexandria zie **Alexandrie 1**

Allexandrien zie **Alexandrie 1**

Allexandryn zie **Alexandrie 1**

Alloreit zie **Alori**

Alloren e) **Alloren** – Saraceense koning van Tarsem; g) neemt met 12.000 man deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door de koning van Tracie; *Limborch*: boek VIII, r. 919; boek IX, r. 603; e) **Alloren** – koning van Tarzen – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 78; e) **Alloren** – koning van Trasen – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 916; boek IX, r. 598.

Almachee a) or. Almachee; e) **Almachee**; f) dochter van koning Mellizeus van Oson – zuster van Mellizee; g) verzorgt samen met haar zuster heimelijk de zuigeling Jupiter 2 in een berg nabij de stad Oson; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 4.

Almadran a) [Constans: ALMADIAN]; e) **Almadran** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Madian> *Troyen*: r. 9584, 11328.

Almaen zie **Alemanne, die**

Almaenge h) [Moisan I, 2: ALEMAI(N)GNE] [West PR: Alemai(n)gne] [West VR: Alemai(n)gne] — de van oorsprong Romeinse provincie Alamannia,³ regio in het zuidwesten van het huidige Duitsland – ook algemeen: het Duitse Rijk c.q. Duitsland – zie ook

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Dilbeek>

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Alena_\(heilige\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Alena_(heilige))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alamannia>

die **Alemanne**, **Duytslant** en [dat **Roomse Rike**]; i) [**Almanie**] – land in Germania – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Allemanien, Almanien> *Alexander*: boek VII, r. 786, 1441; boek X, r. 336, 1070, 1148; i) **Almanien** – waarvandaan de hertog van Brunenczwich strijdvolk wil ontbieden; *Brunenczwich*: r. 120; i) **Almaengie** – land van herkomst van Lidone <Almanie> *Ferguut*: r. 1761, 5177, 5256; i) **Aelmangen** – land van herkomst van Claris; *Floris*: r. 2967; i) **Aalmaengen** – land waar volgens Fouken van Morlioën de van gedaante veranderde en Bartaens sprekende Reynout vandaan komt; *Heemskinderen*: p. 117; i) **Almanien** – met daarin de stad Baviërs – waar Erm en Lion enige tijd verblijven aan het hof van de koningin; *Helena van C*: cap. [18]; i) **Almanie** – keizerrijk van Otto van Almanien <Almanien> *Helias Prz*: p. 62; i) **Almanie** – koninkrijk – bondgenoot van Rome <Almanien> *Joban*: r. 1526; i) **Aelmange** – waar Joncker Jan doorheen reist na zijn vertrek uit Romen <Aelmanghe, Aelmanghen> *Joncker Jan*: p. 204; i) **Almaenge** – valt toe aan keizer Ottoen in plaats van aan koning Karel de Grote <Almaengen> *Couchi*: fragm. VII, r. 1883, 2332; i) **Almanie** – keizerrijk – land van herkomst van Frole <Almangen, Almanien> *Lanceloet*: boek II, r. 19843, 20770, 21044, 21057, 21074, 34907; i) **Almaenge** – koninkrijk – voorgewend geboorteland van Margriete van Limborch <Almaengen> *Limborch*: boek I, r. 933; boek III, r. 73; i) **Aelmaengen** – de keizer van Aelmaegen schiet koning Ryoen van Spaengen te hulp; *Limborch Frg*: H50, r. 51; i) **Almaenge** – idem als in *Limborch* – het heilige Roomse Rijk van keizer Hildrie <Almaengen, Almangen, Almayngen> *Lymburch*: boek I, r. 926; boek III, r. 73; boek IX, r. 765; i) **Almanien** – neemt deel aan de strijd tussen heidenen en Christenen – bondgenoot van Karel Meinet [?]; *Karl Meinet*: r. A421, 11; i) **Almaengie** <Almaengien, Almangien> *Meluzine*: fol. N6rb, X5rb, X5vb; i) **Almanie** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke – hertogdom van Frolles van Aelmanien <Aelmanien, Aelmanyen, Almanien, Almanigen, Almanyen> *Merlijn*: r. 18704, 21778, 21893, 21922, 25260, 25443, 26428; i) **Almanien** – koninkrijk van Guideloën; *Ogyer*: r. 230, 1398, 1483; i) **Almaenge** – keizerrijk van een deelnemer aan het toernooi om Melioers hand <Almaengen, Almaenghen> *Parthonopeus*: r. 3096, 4450, 5276; i) **Almangen** – koninkrijk; *Reinolt*: r. 422; i) **Almaengie** – keizerrijk van Karel de Grote <Almaengien> *Roelant*: r. 850; r. P83; i) **Aelmaengen** – vorstendom: “princen van Aelmaengen / Alemaengen” – bondgenoot van Coenradine <*Rose B*: Almaengie; *Rose V*: Alemaengen> *Rose C*: r. 6231; *Rose V*: r. 6285; i) **Almaengien** – de bevolking prees Joseph [voedstervader van Jezus] “om drucks verstoren”; *Stijevoort*: refr. 51, r. 36; i) [**Almanie**] – keizerrijk – land in Garmania <Almaengien, Almaenyen, Almanien> *Troyen*: r. 2320, 20051, 29009; i) **Almanyen** (or. terra teutonica) – waarlangs de weg van sterren naar Galissien gaat; *Turpijn*: II, r. 11; i) **Almaengen** –

exemplarisch koninkrijk; *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 1, r. 91; i) **Almaengien** – toenaam van **Gwioen van Almaengien**; *Wybeert*: fol. 1rb, 11; i) **Almaengien** – land in handen van keizer Vespasiaen van Rome <Almangien> *Wrake Vb*: fol. A1v, C2r.

Almaengie(n) zie **Almaenge**

Almageste l) or. Almageste – *Almagest*¹ is de (Latijnse spelling van de) Arabische titel van een oorspronkelijk Grieks werk over sterrenkunde, geschreven door Claudius Ptolomaeus² (2e eeuw n.C.), woonachtig in Egypte; m) **Almaiesten** – werk van Prolenise; *Rose C*: r. 6505; m) **Almageste** – werk van Tolomeus <*Rose B*: Almageste> *Rose V*: r. 6565.

Almaiesten zie **Almageste**

Almais vander Forest a) or. Almaury de La Forest; e) **Almais vander Forest**; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Broadas; *Pontbus*: cap. 47.

Alman a) or. el mandado; e) **Alman** – Hongaars ridder; g) opvoeder van kroonprins Loys aan het Hongaarse hof; *Sibilla*: r. 614.

Almang(i)en zie **Almaenge**

Almanie(n) zie **Almaenge**

Almanigen zie **Almaenge**

Almanne(n) zie **Alemanne, die**

Almegeste zie **Almageste**

Almerien h) [Graesse: *Almaria*]³ [Moisan I, 2: AUMARIE] — Almeria / Almería,⁴ stad en regio in Andalusië, Spanje – Saraceens koninkrijk van Galarie(n)s, de vader van Floire in de ‘version populaire’ van *Floire et Blancheflor* – zie ook **Hermerien**; i) **Almerien**; *Karl Meinet*: r. A435, 28; i) **Amarie** – Saraceens [?] koninkrijk van Galarant; *Ferguut*: r. 4941.

Almoen a) Almo [*Aeneis* VII, 532]⁵; b) zoon van Tyrrhus; e) **Almoen** – in dienst van koning Latyn; f) zoon van Tereus – broer van Tertides; g) zit de jagende Aschanius achterna – gedood door een Trojaan in het gevecht om het (gedode [?]) hert (van Tertides) <Almoene> *Troyen*: r. 37496, 37517; e) **Almoen** – een Latijn; f) zoon van Thircus – broer van Tyrides; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145rb.

Almorise a) [Moisan I, 1: ALMANSOR, var. AUMAÇOR (L')] – als eigenaam begrepen, maar eigenlijk de Oudfranse spelling van een Saraceense vorstentitel; e) **Almorise** – Saraceense ridder; g) gedood door Sampsoen <Ancroyse> *Roelant*: r. 557, 559.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almagest>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ptolemy>

3. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeayafsdrewqeayafsdrexsdsaseaya&no=7&seite=65>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almería.kmz

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

Almosan a) Fr. Almanson, Sp. Almohacen – vermoedelijk teruggaand op de Arabische naam al-Muhassan, lett.: ‘de verbeteraar’; e) **Almosan** – heer van de Toren van Clot; f) neef van Arcadamet; g) wil zijn door de Ridder met dat Kruyce gedode neef wreken – opgezocht, verslagen en tot vriend gemaakt door Meliadus – beschermt de stad Duran als de Ridder met dat Kruyce een uitval doet; *Meliadus*: cap. 10, 14-19.

Aloene e) **Aloene** – Griekse bestuurder van Percen en Meden; f) neef van Alexander de Grote; *Alexander*: boek X, r. 957.

Aloert zie **Alori**

Alogonde e) **Alogonde** – ridder; g) op leeftijd – bondgenoot van de verrader Doyoen van Mayanson; *Buevijn*: fol. B5r.

Aloreit zie **Alori**

Alori a) [Moisan I, 1: ALORI(S) 1]; b) zoon van Grifon d’Autefueile en Fauqueite – broer van Béreguier, Ganelon, Gui d’Autefueille en Hardré; d) verrader; e) **Alori**; f) neef van Macharijs; g) verrader – gastheer van Ayoel en Mirabele – gedood door Ayoel; *Ayoel*: r. 12, 78, 157, 168; e) **Aloreyt** – raadsman van Karel de Grote; g) krijgt van Karel de Grote de opdracht samen met Griffioen een galg op te richten voor Maeldegijis – vecht in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Montalbaen <Alloreit, Alloreyt> *Heemskinderen*: p. 173, 176, 181; e) **Alereyt**; f) broer van Wyck von Antefolge; g) verrader – vecht in het leger van Karel de Grote <Aloert, Aloreit> *Reinolt*: r. 12182, 12950, 12969, 14565; e) **Alorones** – ridder; g) valse raadgever van koning Karel de Grote – steunt Macharis; *Sibilla*: r. 102.

Alori der Lombard a) correspondeert met [Moisan I, 1: ALORI(S) DES VALPRÉE]; e) **Alori der Lombard** – graaf, afkomstig uit Lombardien; g) legeraanvoerder van Karel de Grote, standaarddrager – vlucht met de Oliflamme <Alori, Alori den Lombart, Alorijn, Aloris> *Ogyer*: r. 1458, 1465, 1480, 1567, 1594, 1640, 1648, 1669, 1672, 1683, 1688, 1691, 1698, 1715, 1778, 2324, 2336, 2339, 2346, 2368.

Alorijn zie **Alori der Lombard**

Alorijs e) **Alorijs** – hertog – leenman van koning Karel van Vrancrijk; g) staat in het conflict tussen Karel de Grote en Hughe tegenover Hughe van Bourdeus; *Hughe Prz*: p. 79.

Aloris zie **Alori der Lombard**

Alorones zie **Alori**

Aloseyt j) [Moisan I, 1: ALOSÉ] – lett. ‘geroemd’; k) **Aloseyt** – het beste paard in de heidense wereld, met zulke harde hoeven dat het geen hoefijzers nodig heeft – paard van sultan Brandimant – op hem veroverd door Buevijn van Austoen <Alozeyt> *Buevijn*: fol. D3r, E1r.

Alphas zie **Alfages**

Alphat zie **Elfot**

Alphenar zie **Alphenor**

Alphenor a) [Constans: ALPHENOR]; e) **Alphenor** – Griek; g) vergezelt Ulixes op de terugtocht na de val van Troje – verliefd op Estrigona – verkracht haar nadat Ulixes haar geroofd heeft <Alfenor, Alfenorre, Alphenar, Alphenorre> *Troyen*: r. 34391, 34400.

Alphinor zie **Alpinor**

Alphonce a) Fr. Alphonce, Sp. Zulema; b) één van de zonen van de soudan; e) **Alphonce**; f) zoon van de grote soudaen van groot Caire – broer van Blanche; g) raakt al op jonge leeftijd bevriend met ‘de slaaf met dat kruys’, de latere ‘Ridder met dat Kruys’ – toont zich dapper in de strijd tegen Billon en diens roofridders – schiet de Ridder met dat Kruyce te hulp in diens strijd tegen de koning van Madian; *Meliadus*: cap. 6-13, 15-22, 28.

Alphonsus van Spaengien a) Alfonso, exemplarische Spaanse koningsnaam; e) **Alphonsus van Spaengien** – koning van Spanje – vooraanstaand strijder tegen de Saracenen – raadsman van keizer Sigismundus van Rome; g) vriend en helper van Joncker Jan – met Gautier van Salabren peetvader van Joncker Jan, de buitenechtelijke zoon van Joncker Jan uut den Vergiere en Gloriande van Rome; *Joncker Jan*: p. 192, 196, 198, 200, 202, 203, 224, 231.

Alpinor a) [Constans: ELPINOR]; e) **Alpinor** – koning – afkomstig uit Libanor; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Alphinor> *Troyen*: r. 13714, 14122, 20092.

Alquijn e) **Alquin** – heer van Marchia; f) oom van Alijt; g) heeft Marchia nagelaten aan Alijt; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 9; e) **Alquijn** – graaf van Marchia; f) oom van Alyjt; g) verder als boven; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 174.

Alquin zie **Alquijn**

Alre zie **Arle**

Alsamus a) zie ook **Aliamus**; e) **Alsamus** – leenman van de kardinaal (van Bordeaux [?]); g) trouw aan Huge van Bordeeus; *Huge K*: r. 663.

Alsiclas zie **Asylas**

Alsmesites e) **Alsmesites** – een “vroet” iemand; *Jourdein*: r. 1.

Altaphat j) or. “chastel qui est entre Acre et Jherusalem et sy s’apelle Caffé (d.i. Haifa)” – contaminatie met Jotapata in Galilea (zie **Jotaphane**); k) **Altaphat** – zeer sterk kasteel tussen Akers en Jherusalem – in handen van Jaffet de Jaffa – veroverd en uitgemoord door keizer Vespasiaen van Rome; *Wrake Vb*: fol. B4v.

Altasem van Libie e) **Altasem van Libie** – Saraceense koning van Cyrensis Libie; g) neemt met 20.000 man deel aan de belegering van Constantinopel <Ascasem> *Limborch*: boek VIII, r. 933; boek XII, r. 280; e) **Altesem** – koning; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 83; e) **Atasem van Libie**; g) verder als boven <Altasem> *Lymburch*: boek VIII, r. 930; boek XII, r. 432.

Altenoen zie **Althenoen**

Altenoridas j) [Constans: ANTENORIDAS]; k) **Altenoridas** – eerste van de zes stadspoorten van Troje; *Troyen*: r. 3010; k) **Aten[...]das** – idem; *Troyen*: fragm. S [3010].

Alteoen zie **Althenoen**

Alternaest i) **Alternaest** – stad (in Siten [?]) van borchgraaf Jorijs – leen [?] van Yoen / Ritsart – bezet door Ortewijn, heroverd door Ritsart c.s.; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 86, 134, 166, 170; i) **Alternaest** – stad (in Siten [?]), beheerd door Jorijs; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 242.

Altesem zie **Altasem van Libie**

Althamus a) [Constans: THALAMUS] – koning van Frise; e) **Althamus** – koning – afkomstig uit Frygen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Alcamus, Alchamus> *Troyen*: r. 8256, 9217, 9982, 10023, 10039.

Althelaus zie **Archelaus 2**

Althenoen a) [Constans: ALCENON] — Alkinoös / Alcinöös, ¹ koning van de Phaeaken; b) vader van Nausicaä; e) **Althenoen** – koning; f) vader van Nausica – schoonvader van Thelamacus; g) helpt Ulixes na zijn zwerftocht – licht hem in omtrent de situatie van de trouwe Penelopee en de opdringerige vrijers – laat zijn dochter met Ulixes' zoon trouwen <Altenoen, Alteoens, Althenons, Athenen, Athenoen> *Troyen*: r. 34695, 34719, 34758, 34763.

Altistratus van Penthapolianen a) or. Archistrates, rex Pentapolis; e) **Altistratus van Penthapolianen** – koning van Penthapoliane; f) vader van Lucina – schoonvader van Appollonius van Thyro – grootvader van Tharsia; g) ontvangt de schipbreukeling Appollonius van Thyro welwillend in zijn paleis – ontvangt Appollonius en Lucina c.s. hartelijk na al hun omzwervingen <Altistrato van Penthapolianen, Altistratus, Altistratus van Penthapolitanen> *Appollonius*: fol. A2r, A2v, A3v, B4v, C1r, C1v, C3v, C4v, C6v, D2r, E1r, G6v, H1r, H2v.

Altius zie **Alcius**

[**Altroot**] zie [**Aelcroot**]

Altuaus zie **Alcamus**

Altumaïor van Cordoba a) or. Altumaïor rex Cordube – zie ook **Hautmayer**; e) **Altumaïor van Cordoba** – Saraceense koning; g) geeft de stad Sybilien aan koning Karel over, ontvangt die van hem in leen en belooft zich te laten dopen; *Turpijn*: VI, r. 50, 59; IX, r. 7, 39.

Alubi i) **Alubi** – stad of land in Barbarien [?] <Aluby, Alubye> *Segbelijn*: r. 7194.

Alubni van Tubele e) **Alubni van Tubele** – Saraceense koning van Tubele; f) neef van Pinchier; *Ogier A-D*: r. 266; e) **Alubri** – Saraceense koning van Tudele; f) oom van Sansier; g) vecht mee in het leger van Davimont; *Ogyer*: r. 2673.

Alubri zie **Alubni van Tubele**

Alv** zie **Elv****

Alvaren zie **Averne 1**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alkinoos>

Alvenberch, die j) lett. de berg van de alven, dat zijn tovenaars; k) **Alvenberch** – kasteel van de fee Crisiolle – waar het huwelijk tussen Aurora en Jan wordt gesloten; *Malegijs*: p. 219.

[Alverioen] h) fictief toponiem, mogelijk afgeleid van Auvergne (zie **Averne 1**) of van ‘alf’, d.i. (boze) geest; i) **Alverioene** – stad of land waar de in Vlaendren geboren cleric-auteur Minre met Groter Quale nu vandaan komt; *Vlaamse Rose*: fragm. Ab 1, r. 81.

Alverne(n) zie **Averne 1**

Alvernen zie **Averne 2**

Alvinnen, Fonteine van der zie **[Elvinnen Fonteine, die]**

Amadas a) Amadas, geliefde van Ydoine, titelheld van de Oudfranse (avonturen) roman *Amadas et Ydoine*¹; d) Amadas, de zoon van de seneschal van Bourgondië is verliefd op Idoine, de dochter van de hertog van Bourgondië; e) **Amadis** (hs. Amadas); g) exemplarisch waanzinnig van liefde; *Alexander*: boek VIII, r. 112; e) **Amadas**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 193; e) **Amedas**; g) was drie jaar waanzinnig door de liefde; *Limborch*: boek XI, r. 849; e) **Amodes**; f) geliefde van de koningsdochter van Vranckerich; g) verder als boven <Adomas> *Lymburch*: boek XI, r. 1126, 1178; e) **Amedase**; g) wiens “geesten” weinig profijt bevatten <Amidase> *Sidrac*: proloog, r. 5; e) **Amidas**; g) exemplarische lijder; *Stijevoort*: refr. 5, r. 25; 24, r. 44.

Amades a) [West PR: Aminaduc] – koning van Danemarche; b) vader van Oriol – oom van onder anderen Hertant; e) **Amades** – heidense koning, één van de Sennen; f) vader van Oriens – oom van Hertrant; *Merlijn*: r. 19995, 20034.

Amadi zie **Amadijs**

Amadijs e) **Amadijs** – koning; g) aan wiens hof de jongeman aan wie Walewein Gringolette uitleende, een tweekamp vecht – doodt Alangremant <Amadi> *Walewein*: r. 1892, 2023, 2998.

Amadis zie **Amadas**

Amagijn van Nortwegen a) de editie Sommer, deel II, p. 125 geeft in het variantenapparaat “le roy de noruaga (noruegue)” (n. 2); e) **Amagijn van Nortwegen** – koning; g) strijdt in Sorelois tegen Caleos van den Vremden Eylande; *Merlijn*: r. 15638.

Amagons a) [West VR: Amangons 1]; e) **Amagons** – Tafelronde-ridder; g) wordt bij Miraude door Torec verslagen; *Torec*: r. 3365.

Aman a) Haman² [*Ester* 3, 1]³ – eerste dienaar van koning Ahasverus van Perzië; d) vat een dodelijke haat op jegens de Jood Mordechai en diens volk, maar wordt

1. http://www.arlima.net/ad/amadas_et_ydoine.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Haman_%28Bible%29

3. http://vulgate.org/ot/esther_3.htm

uiteindelijk zelf gedood; e) **Aman** – eerste dienaar van koning Asswerus; g) roodharig en (dus) behept met een slecht karakter – vijand van Mardocheus en het Joodse volk – uiteindelijk zelf gehangen; *Alexander*: boek IV, r. 923, 941, 946; e) **Aman**; g) exemplarisch om zijn “bose wercken” <Amans> *Stijevoort*: refr. 111, r. 54.

Aman zie **Amans**

[**Aman**] zie **Amant**

Amand zie **Amant, sent**

Amand, Sant zie [**Sent Amand**]

Amangin van Kamaloet a) [West PR: **Limados**] – de editie Sommer, deel V, p. 344 editeert “limados de camaalot” en vermeldt in zijn variantenapparaat “amanguis de kamaalot” (n. 3); e) **Amangin van Kamaloet**; g) legeraanvoerder voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 33014.

Amans a) [West PR: **Amant** 2]; b) vader (symbool voor Jezus Christus) van de jonkvrouw (symbool voor de kerk) op het kasteel waar Bohort naartoe komt; e) **Amans** – koning; g) geeft zijn land aan een jonkvrouw – zij wordt aangevallen door Briadan, maar beschermd door Bohort <Aman> *Lanceloet*: boek III, r. 6596, 7279, 7281.

Amant a) [West PR: **Amant** 5] – koning van Lambale; b) vader van Gosengos; e) **Amant** – koning van Lambale, leenman van koning Rioen van Denemarke; f) vader van Gosengoes; g) streed tegen koning Uter-Pandragoen omdat hij weigerde diens leenman te worden – verliest zijn kasteel Caroie – eist zijn kasteel terug – weigert leenman van koning Artur te worden – strijdt tegen koning Bohort van Gaunes c.s. – gedood door koning Bohort <Amans, Amante, Amantes> *Merlijn*: r. 24010, 24014, 24037, 24057, 24198, 24201, 24210, 24210a, 24213, 24219, 24223, 24225, 24405, 24431, 24434, 24438, 24440, 24468, 24474, 24519, 24537, 24554, 24563, 24566, 24576, 24585, 24598, 24618, 24622, 24631, 24650, 24672, 24675, 24682, 24691, 24701, 24728, 25345, 31733, 31836, 31845, 31847, 31911.

[**Amant, sent**] **1** a) [A-Z 4: **Amandus van Maastricht**] ¹ — **Amand / Amandus** ² († ca. 679), bisschop – zie ook [**Sent Amant**]; d) de ‘apostel van Vlaanderen’ en stichter van kloosters – feestdag 6 februari; e) **sint Amant**; *Boudewijn*: r. 238; e) **sinte Amant**; *Lorreinen*: fragm. II, r. 242; e) **sant Amand** <Amant> *Ogyer*: r. 503, 2338, 4581, 4648, [5379], 8710, 9698, 11426, 13652, 15207, 20775, 21545, 22064; e) **sant Amand**; g) aan Karel de Grotes hof zweert men bij hem <Amant> *Reinolt*: r. 2827, 3304, 3402, 5855, 6099, 6234, 6293, 8510, 8677, 9467, 9945, 10002, 10244, 10803, 10923, 11639; e) **sente Amant** <Amande>

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0009.php#a008

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Amand

Renout: r. 1362, 1566, 1619, 1970, 2099; e) **sinte Amant**; *Roelant*: r. 239, 1354.

[Amant, sent] 2 a) Amandus (ca. 290-ca. 355)¹ – (legendarische [?]) eerste bisschop van Straatsburg; e) **sinte Amant** – bisschop van Straesborch; g) één van de veertien heilige bisschoppen die sinte Servaes op zijn reis naar Colne vergezellen om de ketterse bisschop Efrata uit zijn ambt te zetten; *Servaes*: boek I, r. 1267, 2128.

Amant, Sinte zie **[Sent Amant]**

Amante(s) zie **Amant**

Amarie zie **Almerien**

Amarijs zie **Amaurijs**

Amaris van Schotlant a) or. Amoris d'Escoche / Treperel: Amaury d'Escosse; e) **Amaris van Schotlant**; f) broer van koning Gamans van Narbone en Ludienne; g) arriveert samen met koning Anthonis in Tours – springt in het schip van de admiraal van Salernen en doodt hem – gevangengenomen tijdens de strijd om Graffes – door koning Hurtam van Graffes gekruisigd – vervloekt vanaf het kruis Hurtam met diens dood tot gevolg – krijgt als martelaar een kerk in Graffes; *Helena van C*: cap. [20], [24], [26].

Amasania zie **Amasonia**

Amasian a) Amasias [2 *Koningen* 14, 1]² – koning van Juda³; b) zoon van Joas; e) **Amasian** – prince; g) legeraanvoerder van koning Josephat; *9 Quaetsten*: fol. B4r.

Amasis, sinte a) bedoeld lijkt de heilige Athanasius⁴ (ca. 295-373), vanaf 328 patriarch van Alexandrië en vurig bestrijder van het Arianisme – naam van de laatste grote Farao uit de 26e dynastie; e) **sinte Amasis** – één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 834.

Amasodome zie **Amasonia**

Amasone zie **Amasonia**

[Amasonen, die] a) [A-Z 1: **Amazonen**]⁵ [Constans: AMAZONEISES / AMAZONIENES] — de Amazonen,⁶ mythisch krijgshaftig Scythisch vrouwenvolk, levend nabij de Kaukasus (zie **Caucasus**) – zie ook **die Sarmaten** en **die Siten**; e) **de Amosonen** – vrouwenvolk; g) stichtten een Diana-tempel bij Jacomte; *Jason*: fol. 75r; e) **die Amasonie**; g) exemplarisch vrouwenleger; *Troyen*: r. 5318.

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Amandus_von_Stra%C3%9Fburg

2. http://vulgate.org/ot/2kings_14.htm

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Amaziah_of_Judah

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Athanasius>

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0010.php#a009

6. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

Amasonia h) [Constans: AMAZOINE] — het land van de Amazonen, ¹ gesitueerd in Scythia, ² d.i. het land ten noord(oost)en van de Zwarte Zee en de Kaukasus (zie **Caucasus**) – koninkrijk van Penthesileia – hetzelfde als [dat **Magedenlant**] – mogelijk hetzelfde als **Femenie** – zie ook **Siten**; i) **Amasonia** alias **der Maechden Lant** – in het noorden van Asia, tussen de Caucasus en de rivier de Fasis – koninkrijk van onder anderen koningin Talrestis <Amasodome, Amasonien> *Alexander*: boek II, r. 1240; boek V, r. 708; boek VII, r. 1263, 1328; i) **Amasonia** – koninkrijk van Elionette van Amasonia – heeft een vrouwenleger – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Damaus> *Limborch*: boek VIII, r. 1204; boek IX, r. 414; boek XI, r. 529, 587; boek XII, r. 388, 613, 757, 1374; i) **Amasonia** – koninkrijk van Esioene – daarvoor van Pentissileine <[Amas]onia, Amason[ia]> *Limborch Frg*: H51C, r. 299, 321, 367, 557, 586; i) **Amazonia** – koninkrijk van koningin Elyonette van Amazonia – verder als boven – land van koningin Petenselie <Amasania, Amasonie, Amazonien> *Lymburch*: boek VIII, r. 1193; boek XI, r. 410, 599, 621, 667, 1442; boek XII, r. 566, 890, 1056; i) **Amazone** – koninkrijk – de koningin van Amazone is de moeder van Ypolitus; *Minnen loep*: boek III, r. 449; i) **Amasone** – vrouwenland – Melioer raadt Lucius aan Margarijs te vertellen de koningin van Amasone te gaan liefhebben in plaats van haar; *Parthonopeus*: r. 7556; i) **Amasonia** – land in Asia, nabij de Caucasus, geregeerd door vrouwen – koninkrijk van Penthiseleye van Amasonie <Amasonie, Amazonie> *Troyen*: r. 28757, 28808, 28901, 29350.

Amasonie zie [Amasonen, die]

Amasonie(n) zie **Amasonia**

Amassenen zie **Amezeen**

Amaurijs e) **Amaurijs**; f) zoon van Rauwel – broer van Gazelij – neef van Aubri den Borgengoen; g) vindt zijn broer en oom terug na hun overwinning op de Saracenen <Amarijs> *Aubri*: r. 186, 214, 216.

Amazonia zie **Amasonia**

Amazonie(n) zie **Amasonia**

Ambertus van Ermenien e) **Ambertus van Ermenien** – koning van Ermenien; f) zoon van Galiose – neef van Flocario – vader van (de Armeense) Malegijs; g) Christen – trouwt op gevorderde leeftijd met een jonge maagd van eenvoudige komaf – als zijn eerste kind direct na de geboorte door zijn moeder en oom ontvoerd is om gedood te worden, beschuldigt hij zijn onschuldige echtgenote – terechtgewezen door Oriande van Rootsefluer; *Malegijs*: p. 170, 172, 181.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Amazonen>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scythia>

Ambiens h) Ambarrensem, ¹ hoofdstad van de Ambarri, een Gallische stam woonachtig aan de rivier de Arar, nu de rivier de Saône ² – het huidige Ambérieu-en-Bugey ³ in Ain (Rhône-Alpes), Frankrijk; i) **Ambiens** – verwoest door de Lukenars; *Caesar Prz*: fol. 14r.

Ambiens zie **Amiens**

Ambilant e) **Ambilant** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20069.

Ambrone a) *Chanson de Roland*, ⁴ r. 1589: “Ambure ocit” d.i. ‘Hij doodde beide’ – Rollant slaat man en paard in één slag dood – in het Middelnederlands abusievelijk begrepen als een eigennaam; e) **Ambrone** – hooggeboren Sarazijnse tyran; g) gedood door Rolant; *Roelant*: r. 808.

Ambrosie e) **Ambrosie**; g) moedig – voert in het heidense leger van Baligain een draak mee – gedood door Junffrid van Anyo; *Karl Meinet*: r. A479, 44; A480, 1.

Ambrosijs zie **Ambrosius, sent**

Ambrosi(u)s zie **Aurelius Ambrosius**

Ambrosius, Aurelius zie **Aurelius Ambrosius**

[Ambrosius, sent] a) [A-Z 4: **Ambrosius van Milaan**] ⁵ — **Ambrosius van Milaan** ⁶ (339-397); c) eerst prefect, later aartsbisschop van Milaan; d) kerkvader – bekeerder van Augustinus – patroon van de imkers – feestdag 7 december; e) **Ambrosius**; g) auctoritas op het onderwerp vrouwen; *Bedroch der vrouwen*: fol. A3v; e) **Ambrosijs / Ambrosius, sint**; *Gulden legende*: II, p. 28-31, 34-35, 44, 101, 112, 136, 139, 144, 208-209, 211, 213, 263, 265-266, 269, 272, 361, 454, 482, 511; e) **sente Ambrosijs**; g) door gravin Europa van Meylaen aangeroepen om haar zoon te redden; *Limborch*: boek IV, r. 1731; e) **sente Ambrosijs**; g) verder als boven; *Limborch Frg*: H52, r. 167; e) **sijnt Ambrosius**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IV, r. 1727; e) **sinte Ambrosius van Meylaen** – één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 831; e) **Ambrosius**; g) pleitbezorger van rust; *Stijevoort*: refr. 59, r. 28.

Ambrosius van Meylaen, sinte zie **[Ambrosius, sent]**

Amedas(e) zie **Amadas**

Amedelijs a) [Moisan I, 1: AMIDELIS]; d) raadsman, bode en spion van Corbaran; e) **Amedelijs**; g) bode – door Baudewijn van Sibborch naar Hughe van

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ambarres>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Saône_%28rivière%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth_Ambérieu-en-Bugey.kmz

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/gallica/Chronologie/11siecle/Roland/rol_ch03.html

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0010.php#a009

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ambrose>

Tabarien en de Bastaert van Builloen gestuurd om hulp te halen <Amedelis> *Saladijn*: r. 96, 209.

Ameys zie **Amiens**

Amelant vander Montaengen e) **Amelant** – ridder en heer van het Felle Wout – meester van de dwerg Fellon; f) broer van Elyconas; g) vruchteloos bewonderaar van Clarette – wil de dood van zijn broer wreken op de Ridder metter Mouwen, echter mét zijn leeuw verslagen – wordt leenman van de Ridder metter Mouwen <Amelante, Amelante, Amelants> *Mouwen*: r. 726, 862, 881, 884, 896, 898, 900, 950, 963, 964, 982, 993, 1016, 1030, 1034, 1038, 1044, 1055, 1057, 1065, 1088, 1119, 1155, 1159, 1168, 1185, 1201, 1220, 1226, 1242, 1249, 1353, 1375, 1434, 1451, 1460, 1468, 1471, 1474, 1478, 1487, 1492, 1496, 1518, 1521, 1525, 1529.

Amelye e) **Amelye**; g) maakte de stomme Willem van Brabant sprekend – trok een speerpunt uit zijn hart en redde zo zijn leven; *Minnen loep*: boek II, r. 4188.

Amelieur e) **Amelieur** – moordenaar; g) verkeert in het gezelschap van de hertog van Borgenjoen en Menifroot <Amelieure> *Couchi*: fragm. VI, r. 738, 747.

Amelis a) [A-Z 6: **Amijs & Amelis**] ¹ [Moisan I, 1: AMILE(S)] — (Lat. Amelius) – sprekende naam: Lat. ‘melius’ betekent: ‘beter dan’, immers Amelius is de zoon van een graaf en daarom hoger in rang dan zijn exemplarische vriend Amicus (Lat. ‘vriend’), die maar de zoon van een ridder is – zie ook **Amijs 1**; b) zoon van de graaf van Alverna / Auvergne – echtgenoot van Belissant – schoonzoon van Charlemagne; e) **Amelis** (or. Amelius); f) zoon van de graaf van Alverne – echtgenoot van Belicent – schoonzoon van koning Groote Karel; g) geboren ten tijde van koning Puppijn – uiterlijk het evenbeeld van Amijs, zijn boezemvriend sinds hun ontmoeting te Ludeke op weg naar Rome om daar gedoopt te worden door paus Deusdedit, die hem ook zijn naam geeft – gaat naar Berico als hij hoort dat de vader van Amijs gestorven is – vindt na 2 jaar zoeken Amijs te Parijs – wordt “drussate” van koning Karel – deelt toch het bed met Belicent – verraden door Harderic – gered door Amijs die zijn plaats inneemt – onthoofd zijn beide zoontjes om de melaatse Amijs met hun bloed te genezen – sneuvelt in de strijd tegen koning Desidere en zijn Lumbaerden – begraven in de Sente Pieters Kerke te Rome maar door een wonder herenigd met Amijs, die begraven was in Sente Eusebius Kerke te Rome – gestorven op 12 oktober <Amelijs, Amelise> *Amijs*: cap. LXXV, r. 29, 78; cap. LXXVI, 3, 25, 36, 45, 49, 60, 71, 81; cap. LXXVII, r. 3, 16, 23, 30, 34, 46, 67, 93, 94; cap. LXXVIII, r. 5, 58, 63; cap. LXXIX, r. 45, 50, 63, 72, 79; cap. LXXX, r. 5; cap. LXXXIII, r. 19, 48, 72, 79, 90; e) [**Amelis van Olinde**]; f) schoonzoon van Karel de Grote; g) als minnaar van Karel de Grotes dochter door Karel ter dood veroordeeld – later vertrouweling en schoonzoon van Karel de Grote –

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0004.php#a003

door bisschop Tulpijn genoemd als voorbeeld van een verbroken eed van Karel de Grote <Amelise van Olinde> *Heemskinderen*: p. 107; e) **Amelis**; f) neef van Karlle; g) vriend van Amys – gedood in de strijd om Lamparde – begraven in de “kirch sant Eusebius” <Amelius> *Karl Meinet*: r. A306, 46; A307, 52; A308, 42, 56; A309, 26, 31, 40; e) **Amelius** – vrome ridder; g) over wie en Amicus veel wonderen verteld worden – sneuvelde te Mortarien, waar Karel de Lombaerde versloeg; *Pelagius-legende*: fol. 74va; e) [**Amys**] alias [**der Olynde**]; g) werd door Karel de Grote vergeven <Amyse> *Reinolt*: r. 5892.

[**Amelis van Olinde**] zie **Amelis**

Amelius zie **Amelis**

Amelius van Benake zie **Auletes**

Amelrijc e) **Amelrijc**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 210.

Amenijus zie **Armenius**

Amenyus zie **Armenius**

[**Amentijn**] zie **Aventyn**

Amerade a) gelet op de context mogelijk geënt op Amalrik I van Jeruzalem (1136-1174)¹ [*Moisan I*, 1: AMAURI 17]; e) **Amerade** – koning; g) bondgenoot van de Christenen; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 87.

Ameri (von Nerboene) zie **Aymerijn van Narboene**

Americh zie **Ammerich**

Amerij zie **Aymerijn van Narboene**

Amerijck van Narbonen zie **Aymerijn van Narboene**

Amerijn zie **Aymerijn 1**

Amerijn (van Nerboen) zie **Aymerijn van Narboene**

Amerij(s) zie **Aymerijn van Narboene**

Amerin zie **Aymerijn van Narboene**

Ametus zie **Admethus**

Amezeen h) de riviergod Amasenus [*Aeneis* VII, 685]² c.q. een rivier in het land van de Volscen³ (bekend van de mythe rond Camilla)⁴ in het midden van Italië, door Jacob van M(a)erlant ‘vertaald’ als toponiem; i) **Amezeen** – land – waaruit een leger meekomt met koning Ceculus van Prenestyne – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s.; *Troyen*: r. 37595; i) **Amassenen** – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Amidas(e) zie **Amadas**

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Amalrik_I_van_Jeruzalem

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Volsci>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Camilla_%28mythology%29

Amiens h) [Graesse: *Ambianum*] ¹ [Moisan I, 2: AMIENS] — Amiens ² aan de rivier de Somme ³ in Picardië, Frankrijk – hoofdstad van de Ambiani ⁴; i) **Ambiens** – bondgenoten van de stad Belgies; *Caesar Prz*: fol. 29v, 35r-35v, 36v; i) **Amyens** – belangrijke stad: Dunay van Bamere beweert over Reynout dat hij nog niet naar Parijs zou komen als hij daarvoor Senlis, Boloys, Amyens en Orlens zou krijgen; *Heemskinderen*: p. 118; i) **Amiens** – waar op dat moment de bisschop van Tours verbleef – door wie Erm en Lion zich laten dopen; *Helena van C*: cap. [19]; i) **Ameys** – graafschap van Otyneir; *Karl Meinet*: r. A516, 2; A519, 51; i) **Amiens** <Amyenz> *Reinolt*: r. 6773, 6805, 10077; i) **Amiens** – bisschopsstad van sinte Eligius; *Servaes*: boek I, r. 1283.

Amijs 1 a) [A-Z 6: *Amijs & Amelis*] ⁵ [Moisan I, 1: AMIS 1] — (Lat. *Amicus*) – sprekende naam: ‘vriend’ – zie ook **Amelis**; b) zoon van een ridder uit Berico / Berry – echtgenoot van Lubias – vader van Girart de Blaives; d) hoofdpersoon van het chanson de geste *Amis et Amiles* ⁶ – exemplarische vriend van Amelius; e) **Amijs** – toegenaamd: “die Bericaen”; f) zoon van een ridder uit Berico – echtgenoot van Abdie; g) wordt door paus Deusdedit te Rome gedoopt en Amijs genaamd – wordt na de dood van zijn vader uit zijn erfgoed verdreven – gaat op zoek naar Amelis en vindt hem in Parijs en wordt tesorier van koning Karel – huwt onderweg met de dochter van een ridder die medelijden met hem heeft – vecht als ware hij Amelis een tweekamp met Harderic, die Amelis ervan beschuldigd heeft dat hij Belicent ‘onteerd’ heeft, doodt hem en ontvangt Karels dochter als echtgenote – consumeert hun huwelijk niet – wordt melaats – moet vluchten voor zijn vrouw Abdie – vindt onderdak bij Amelis, die hem op ingeven van de engel Raphael met het bloed van zijn twee zoontjes geneest – sneuvelt in de strijd tegen koning Desidere en zijn Lumbaerden – wordt begraven in Sente Eusebius Kerke te Rome en aldaar verenigd met de eveneens gesneuvelde Amelis – gesneuveld op 12 oktober <Amise> *Amijs*: cap. LXXV, r. 29, 45, 51, 69; cap. LXXVI, r. 9, 14-15, 22, 32, 44, 51, 56, 58, 67, 79; cap. LXXVII, r. 2, 25, 70, 84, 92; cap. LXXVIII, 1, 13, 26, 31, 43, 46, 53; cap. LXXIX, 2, 21, 27, 54, 67, 73; cap. LXXX, r. 3, 7, 9, 51, 64, 95, 98; cap. LXXXIII, r. 19, 49, 73, 82, 91; e) **Amis**; f) neef van Karll Meynet; g) vriend van Amelis – gedood in de strijd om Lamparde <Amys> *Karl Meinet*: r. A306, 46; A307, 51; A308, 43, 57; A309, 27, 33, 39; e) **Amicus** – vrome ridder; g) over wie en Amelius veel wonderen verteld worden –

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native-no=80>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Amiens.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Somme_%28river%29

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ambiani>

5. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0004.php#a003

6. http://www.arlima.net/ad/ami_et_amile.html

sneuvelde te Mortarien, waar Karel de Lombaerde versloeg; *Pelagius-legende*: fol. 74va.

Amijs 2 a) or. Amis, d.i. Vriend, allegorie ¹; e) **Amijs** alias **Vrient** – jongeling; g) biedt de Minnaar troost door naar diens belevenissen te luisteren en goede raad in de liefde te geven – raadt aan zowel de bewakers als de geliefde met ‘mooie’ woorden en ‘goedkope’ geschenken te paaien – zelf door Aermoede / Armoede bij de burcht van Jalousie / Jalosie weggestuurd; *Rose C*: r. 3157, 3177, 3203, 3268, 3281, 7231, 7291, 7307, 9230; *Rose V*: r. 3197, 3217, 3243, 3308, 3321, 7391, 9402.

Amictas a) Amyntas, ² generaal van Alexander de Grote; e) **Amictas** – Griekse ridder en legeraanvoerder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten <Amictus> *Alexander*: boek II, r. 888; boek III, r. 206, 210; boek V, r. 467, 474; boek VIII, r. 465, 1099; boek IX, r. 309.

Amictor a) Amyntor, koning der Dolopiërs [*Metamorphoses* XII, 364] ³; e) **Amictor** – koning van Dilopen; g) heeft Peleus bij het sluiten van de vrede de schildknaap Grantuer gegeven; *Troyen*: r. 27346.

Amictus zie **Amictas**

Amicus zie **Amijs 1**

[Amilon] a) Amulon [*Alexandreis* V, 267] ⁴; e) **[Amilon]** – Perzisch strijder; g) gedood door Alexander de Grote <Amilone> *Alexander*: boek V, r. 476.

Amyn zie **Aymijn van Dordoene**

Aminadap a) Abinadab ⁵ [*1 Samuel* 7, 1], ⁶ volgens de *Vulgaat* woonachtig te Gabaa – vermoedelijk dezelfde als de leviet Aminadap [*1 Kronieken* 15, 10] ⁷; b) vader van Achio en Uzza (volgens de *Vulgaat* Haio en Oza); d) in wiens huis de Ark Gods tijdelijk bewaard wordt; e) **Aminadap**; g) in wiens huis zich Gods Ark bevond toen David hem kwam ophalen om feestelijk naar de Tempel van Jherusalem te brengen <Aminadaps> *Minnen loep*: boek IV, r. 665.

Amynijus zie **Armenius**

Amynyus zie **Armenius**

Amys a) door de editoren begrepen als antroponiem, maar vrijwel zeker een corruptie: vriend van, dat wil zeggen dat Sisyphus een jarenlange buitenechtelijke relatie had met de moeder van Ulixes, die gehuwd was met Laertes / Parces, en dat Sisyphus de vader van Ulixes is; e) **Amys**; g) “Dat Amys was langhe stont / Dynre moeder”; *Troyen*: r. 25905.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Amyntas_%28son_of_Andromenes%29

3. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Abinadab>

6. http://vulgate.org/ot/1samuel_7.htm

7. http://vulgate.org/ot/1chronicles_15.htm

[Amys] zie Amelis

Amis zie [Amijs] 1

Amistans a) [West PR: Amustant] – kapelaan van Leodegan; e) **Amistans** – kapelaan van koning Leodegan van Carmelide en later van koningin Jenover; g) aanwezig bij de bruiloft van koning Artur met (koningin) Jenover – gaat met koningin Jenover mee naar koning Arturs hof; *Merlijn*: r. 27578, 28115.

Amistant, d' zie Damistant

Amm** zie Emm**

[**Ammerich**] e) [**Ammerich**] – baron – raadsman van Karel Meinet; f) vader van Durensteyn <Americh, Ammeriche> *Karl Meinet*: r. A251, 60; A253, 69; A254, 43, 47.

Ammirant i) **Ammirant** – Saraceens koninkrijk van Synagone; *Ogyer*: r. 1536.

[**Ammon**] 1 a) Ammon ¹ [*Genesis* 19, 38], ² stamvader van de Amanites / Ammonieten (zie [**die Ammoniten**]); e) **Amon** – stamvader van een heidens volk met als afgod Moloch; 9 *Quaetsten*: fol. A2v; e) **Ammon**; f) zoon van de jongste dochter van Loth bij haar vader; g) vader der Ammoniten; *Bedroch der vrouwen*: fol. C1r.

[**Ammon**] 2 a) Amnon ³ [2 *Samuel* 3, 2] ⁴; b) oudste zoon van koning David en Achinoam – halfbroer van onder anderen Absalom en Tamar; d) exemplarische verkrachter wiens lust na afloop omsloeg in haat; e) **Amon**; f) oudste zoon van koning David – broer van Thamer; g) verkrachtte zijn “natuerlijke” zuster Thamer (“Ic en hoerde nye van vulre daet!”) – door knechten van Absolon op een feestdag uit wraak gedood <Amone> *Minnen loep*: boek III, r. 1049, 1086, 1089; e) **Amon**; g) gedood wegens Tamor; *Stijevoort*: refr. 5, r. 32.

[**Ammoniten, die**] a) de Ammonieten, ⁵ volk [*Genesis* 19, 38] ⁶; b) afstammelingen van Ammon / Amman (zie [**Ammon**] 1), de zoon van Lot en zijn jongste dochter; d) gezworen vijanden van Israël; e) **die Amoniten** – volk; g) wonend in Arabia; *Alexander*: boek VII, r. 1112; e) **die Armoniten**; g) wonen in de Sinay; *Troyen*: r. 28606.

Amodes zie Amadas

Amoen zie Amon

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ammon>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_19.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amnon>

4. http://vulgate.org/ot/2samuel_3.htm

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ammon>

6. http://vulgate.org/ot/genesis_19.htm

- Amoyse** h) bedoeld wordt Symi / Simi, ¹ een Grieks eiland met een gelijknamige hoofdstad, ² gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – afgeleid van [Constans: ESSIMIËIS] (zie **die Asemosen**) – hetzelfde als **Centois**; i) **Amoyse** – land van herkomst van koning Hymes; *Troyen*: r. 10898.
- Amon 1** a) de Libische / Egyptische god Ammon ³ – dezelfde als de Griekse / Romeinse god Zeus / Jupiter (zie **Jupiter 1**); e) **Amon** – koning van Libia; g) Alexander de Grote beschouwde zichzelf sinds zijn verblijf in Egypten als zoon van Amon c.q. Jupiter <Amoene, Amons> *Alexander*: boek I, r. 195, 212, 233, 255, 262, 407; boek III, r. [979]; boek IX, r. 801; e) **Amon** – (af)god; g) Septabanus voorspelt koningin Olympas dat zij bezocht zal worden door haar god Amon in de gedaante van een dier c.q. draak, die in een man zal veranderen en bij haar een kind zal verwekken, dat over de hele wereld zal heersen; *Alexander Prz*: p. 2.
- Amon 2** a) or. Amon; e) **Amon** — koning van de havenstad Joppen in Syrien aan de zee van Palestinen; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 30.
- Amon** zie [Ammon] 1, 2
- Amon van Damyaten** e) **Amon van Damyaten** – ongehuwde ‘frisse’ jonge man; g) geheime liefde van de gehuwde Siccola <Amon, Amons> *Minnen loep*: boek II, r. 3917, 3919, 3923, 3931, 3960, 3977, 3997, 4003, 4025, 4081, 4088, 4106.
- Amoniten** zie [Ammoniten, die]
- Amonneo** h) or. Amonneo – Gr. Amorion, mogelijk: ‘Plaats der misdeelden’; i) **Amonneo** – stad nabij het grote Troje; *Esopus*: p. 59
- [**Amons Bosch**] h) de oase van Siwa ⁴ in de westelijke woestijn van Egypte – met een orakel gewijd aan de Libisch / Egyptische god Ammon (zie **Amon**) – zie ook **Amons Lant**; i) **Amons Bosch** – in Affrica (tussen Libia en Egypten) – met een Jupiter-tempel, bezocht door Alexander de Grote; *Alexander*: boek III, r. 979.
- Amons Bosch** zie [Amons Bosch]
- Amons Lant** h) land van de Libisch / Egyptische god Ammon (zie **Amon**) – zie ook [Amons Bosch]; i) **Amons Lant** – land in Affrica, tussen Libia en Egypten – waar het nooit regent, met een koele bron; *Alexander*: VII, r. 1786.
- Amor** a) Eros ⁵ c.q. Amor, ook wel Cupido, ⁶ Griekse / Romeinse liefdesgod – zie ook **Cupido**, [die God van Minnen] en die Minne; b) zoon van Venus en Mercurius of Mars – soms (tweeling)broer van Cupido; e) **Amor** – god van de

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amun>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Siwa.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Eros_%28mythology%29

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cupid>

liefde; f) zoon van Venus – broer van Cupido – broer van Eneas der Trojan; g) schiet met pijl en boog en laat zo Lavina verliefd worden op Eneas, en Eneas op Lavina; *Eneide*: r. 9911, 10110, 10157, 10242, 10271, 10982, 10994, 11060, 11179, 11198, 11272.

Amoraen a) mogelijk ontleend aan de twaalfde-eeuwse exemplarische liefdesroman ¹ *Tristan et Iseut* ² en vrijwel zeker bedoeld als sprekende naam: ‘de amoureuse’ d.i. verliefde; d) door Penninc Amoraen, door Pieter Vostaert Amorijs genoemd; e) **Amoraen** – koning van Ravenstene; f) weduwnaar van de dochter van de koning van Irlant; g) bezitter van het Zwaard met de Twee Ringen; *Walewein*: r. 1269, 3022, 3029, 3138, 5247; e) **Amorijs**; g) geeft Walewein het Zwaard met de Twee Ringen in ruil voor Ysabele van Endi – is bij terugkeer van Walewein en Ysabele overleden <Amorise> *Walewein*: r. 9410, 9455, 9548, 9551, 9557, 9565.

[Amorahiven, die] a) [Moisan I, 1: AMORAVI(S) 1] — mogelijk de Almoraviden, ³ Spaans-Moorse dynastie (1036-1147); e) **[die Amorahiven]** – Saracenen <[Amor]ahiven> *Willem*: fol. 1v, r. [17].

Amorasis zie **Miranges van Porlegues**

Amorijs a) [Moisan I, 1: AMAURI(S) DE VIÉS MES]; e) **Amorijs** – ridder, hertog; f) verwant van koning Karel van Vrancrijc; g) afgunstig en verraderlijk – lokt Hughe van Bourdeus in de val, waardoor Hughe onwetend Charlot, de zoon van koning Karel de Grote, doodt – in gerechtelijke tweekamp gedood door Hughe <Amoris> *Hughe Prz*: p. 6, 8-13, 15.

Amorijs zie **Amoraen**

Amoris zie **Amorijs**

Amorree h) land van de Amorieten, ⁴ een Kanaänitisch bergvolk [*Numeri* 21, 13] ⁵; i) **Amorree** – koninkrijk – door Moyses verslagen; *Alexander*: boek IV, r. 658.

Amosonen zie **[Amasonen, die]**

Amoureuken van Galles, die a) or. l'Amoureurx de Galles, lett. ‘de verliefde van Wales’; e) **die Amoureuken van Galles**; g) is net ridder geslagen als hij meedoet aan het toernooi te Rouanen ter ere van de (eerste) bruiloft van Rijckaert zonder Vreese – vergezelt Clarisse, dochter van koning Astolpho van Enghelandt naar het toernooi dat Carel de Groote te Parijs geeft op de laatste dag van april – op dat toernooi verslagen door Rijckaert – op de terugweg naar Enghelandt door Rijckaert overvallen en van Clarisse beroofd – door Rijckaert in zijn vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen – winnaar van de ‘buiten partij’ op het toernooi ter ere

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Tristan_and_Iseult

2. http://www.arlima.net/qt/thomas_dangleterre.html

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Almoravides>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amorites>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_21.htm

van Rijckaerts inhuldiging als koning van Enghelant; *Rijckaert*: cap. 7, 10-12, 14, 16.

Ampatrijs zie **Aupatrijs**

Ampelesien zie **Ampulesien**

Ampetrijs zie **Aupatrijs**

Amphimacus 1 a) [Constans: ASCALAPHUS] – koning van Orcomenie – dezelfde als **Achilles van Cocomenie** en **Ascalaphus 1**; e) **Amphimacus**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 12678.

[Amphimacus] 2 a) [Constans: AMPHIMACUS 1]; d) medestrijder van Ajax Telamon – gedood door Hector; e) **Amphimatus** – admiraal in dienst van koning Theuter; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Amphimacus, Opimatus> *Troyen*: r. 7120, 9680, 10439.

Amphimacus 3 a) [Constans: AMPHIMACUS 3]; b) zoon van Priamus; e) **Amphimacus**; f) jongste (bastaard [?]) zoon van koning Priamus van Troyen – zwager van Eneas van Troyen; g) is tegen het plan van Antenor c.s. om Helena terug te geven aan de Grieken – moet van zijn vader de verraders onder leiding van Antenor na een list doden – gedood <Ansimacus> *Troyen*: r. 29438, 30444, 30603, 30680, 32386.

Amphimacus zie **Amphimas**

Amphimacus zie **Anchipates**

Amphimas a) [Constans: AMPHIMACUS 2, var. AMPHIMAUUS] – koning van Elide; e) **Amphimas** – koning van Lide; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Eneas van Troyen <Amphimacus> *Troyen*: r. 7163, 9724, 13661, 14129.

Amphimatus zie **[Amphimacus] 2**

Amphyon a) [A-Z 1: **Amphion & Zethos**]¹ — Amphion,² koning van Thebe; d) liet met zijn citerspel de stenen zélf de muren van Thebe bouwen; e) **Anfioen**; g) bouwde de muren van Teben; *Alexander*: boek I, r. 1024; e) **Amphyon** – exemplarische muzikant; *Urbaen*: cap. [10].

Amphioras a) Amphiaras³; d) één van de Zeven tegen Thebe – één van de jagers op het Calydonische zwijn; e) **Amphioras** – Griekse ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de Onderwereld gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3316.

Amphitrion a) [A-Z 1: **Amphitryon & Alkmene**]⁴ — Amphitrion⁵; b) echtgenoot van Alkmene – vader van Iphikles; e) **Amphitrion**, koning van Thebes;

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0011.php#a010

2. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphion_\(mythologie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphion_(mythologie))

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Amphiaras>

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0012.php#a011

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Amphitryon>

f) echtgenoot van Alcumena – vader van Ypicleus; g) strijdt mee in de eerste Trojaanse oorlog – vraagt samen met Euristeus uit naam van Hercules koning Creon om de hand van diens dochter Megera – door de centaur Lincus gewond en gevangengezet in Thebes <Amphitrions> *Hercules*: cap. [1]-[3], [8], [11], [13].

Ampholie a) mogelijk [Moisan I, 1: ANFELIS(E)], prinses van Gandia (zie **Candie**), romanpersonage uit de *Foulque de Candie*¹; e) **Ampholie**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexander*: boek VIII, r. 117.

Amplenen h) or. Ampleuen (S2) – Ampleben² in Niedersachsen, Duitsland – een kasteeldorp dat zijn naam ontleende aan het geslacht dat de nabijgelegen burcht Ampleben bewoonde; i) **Amplenen** – dorp in Sassen, waar Thiele Ulespieghel gedoopt werd [omdat in zijn geboortedorp Knetlinge geen kerk was]; *Ulenspieghel*: H 1.

Ampliesen zie **Ampulesien**

Ampliora e) **Ampliora** – koningin van Pruysen; f) echtgenote van koning Fragijs; g) ter dood veroordeeld omdat zij een mismaakte zoon heeft gebaard – gered met de gebedsgenezing van het kind door Oriande van Rootsefluer – geeft Oriande ‘twee gouden tortelduiven’; *Malegijs*: p. 169, 174, 225.

Amposta h) mogelijk Potsdam³ [Graesse: **Bostampium**, var. **Postampium**]⁴ in Pruisen,⁵ in het huidige Brandenburg, Duitsland; i) **Amposta** – stad in het keizerrijk Duytslant, met het hof van keizer Tybas; *Turias*: p. 36, 38.

Ampulesien h) or. Ampolesye; i) **Ampulesien** – paradijsachtig eiland in de omgeving van Hesperien <Ampliesen> *Hercules*: cap. [5], [16].

Amry a) Omri⁶ [1 *Koningen* 16, 16]⁷; e) **Amry**; f) vader van koning Achab; 9 *Quaetsten*: fol. B1v.

An** zie **Au****

Anachreon a) Anacreon⁸ (6e eeuw v.C.), Griekse dichter – (in)direct ontleend aan Ovidius’ catalogus van dichters [*Ars amatoria*, boek III, r. 329-340],⁹ waarin hij opgesomd wordt als ‘de dronkzuchtige muze uit Teos’; d) gevierd poëet en hedonist; e) **Anachreon** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde <hs. UB Ltk. 205: Anacheroen> *Minnen loep*: boek I, r. 150.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/La_Geste_de_Garin_de_Monglane

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ampleben.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Potsdam.kmz

4. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=316>

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Geschichte_Potsdams

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Omri>

7. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anacreon>

9. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.artis3.shtml>

Anays h) bedoeld lijkt Tanais [Graesse: **Tanais**], ¹ d.i. (de monding van) de rivier de Don ² bij de Zee van Azov ³ – zie ook **Tanais**; i) **Anays** – stad [?] aan zee gelegen; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 127.

Anapele i) **Anapele** – Saraceens koninkrijk; *Hugbe Prz*: p. 35, 45, 81.

Anas van Coeten zie **Anas van Creten**

Anas van Creten e) **Anas van Creten** – Saraceense koning van Creten; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – verslagen door Echites van Athenen; *Limborch*: boek VIII, r. 978; boek XII, r. 188; e) **Anas van Coeten** – Saraceense koning van Creten; g) verder als boven <van Coeten Anas> *Lymburch*: boek VIII, r. 967; boek XII, r. 317.

Anazartes a) Anaxarete ⁴ – personage uit Ovidius' [*Metamorphoses* XIV, 699] ⁵; d) weigert de liefde van de arme Iphis te beantwoorden en versteent na zijn zelfdoding; e) **Anazartes** – “zoete maecht”; g) bemind door de eenvoudige burgerzoon Isis, maar zij wijst hem af omdat hij haar ongelijk is, waarna hij zich voor haar deur verhangt; *Minnen loep*: boek I: r. 1185, 1198; boek II: r. 4212.

Anceel van Ribemont a) niet in *Renaut de Montauban*, mogelijk ontleend aan (de Middelnederlandse vertaling [?] van) het *Chanson d'Antioche*, waarin een gelijknamige kruisridder [Moisan I, 1: ANSEL(S) 11 DE RIBEMONT] voorkomt; e) **Ancel** – hertog van Ribemont – verrader; f) neef van Lambert; g) raadt koning Yewyn aan de Heemskinderen aan Karel de Grote uit te leveren – wordt vermoord door Hughe van Avernaes <Anceel> *Heemskinderen*: p. 63-65; e) **Ontel von Ripemont** – raadsman van Yve; f) neef van Lambert; g) raadt Yve aan Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt aan Karel de Grote uit te leveren <Ancelin, Anceline> *Reinolt*: r. 2675, 2737, 2770; e) **Anceel van Ribemont** – raadsman van koning Yewe; f) neef van Lambert; g) raadt Yewe aan Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout aan Karel de Grote uit te leveren <Anceline> *Renout*: r. 527, 594, 632.

Ancel zie **Anceel van Ribemont**

Ancel von Beukor e) **Ancel von Beukor**; f) neef van Galeran von Bea[u]care; *Reinolt*: r. 12159-12161.

Ancelin e) **Ancelin** – graaf of hertog van Ryvieren; g) aan het hof van Karel de Grote <Anteline> *Reinolt*: r. 3685, 3942.

Ancelin zie **Anceel van Ribemont**

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=454>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Don_River_%28Russia%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Azov.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anaxarete>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met14.shtml>

Anceloot a) or. Anselot l'Oublieus; e) **Anceloot**; g) als bode naar Margarijs van Persi gestuurd <Anselot> *Parthonopeus*: r. 6357, 6448, 6478, 6546, 6605, 7825, 8086.

Ancem Hey a) Anselmus Heys [?] – komt voor in twee oorkonden, gedateerd december 1243 en april 1246 in gezelschap van Godevaert, heer van Breda – mogelijk heeft hij of zijn familie zijn dan wel hun naam gegeven aan het noordelijk boven Breda gelegen (verdrongen) dorp Anskerke (zie **Anskerke**), d.i. Ansemskerke; e) **Ancem Hey**; g) bezit een idyllisch buitenhof aan de oever van de rivier de Merken, waarop de Noorman Godevaert van Denemerke zijn oog laat vallen om er een burcht te bouwen <Ancem> *Denensage*: r. 319, 333, 364, 372, 373, 390, 391.

Anceus zie **Ansis**

Anchijses zie **Anchises**

Anchilles zie **Achilles**

Anchilocus zie **Santipus van Caladone**

Anchymedes zie **Achimenides**

Anchipates a) Antiphates¹; b) bastaardzoon van Sarpedon met een Thebaanse moeder; e) **Anchipates**; f) zoon van koning Sarpedoen; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood [?] door Turnus; *Troyen*: r. 38591, 38598; e) **Amphimacus**; f) zoon van Serpedon; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 151va.

Anchises a) Anchises²; b) zoon van Capus en Themis (Vergilius-traditie) c.q. vondeling (*Parthonopeus*-traditie) – verwekker (en opvoeder) van Aeneas bij de godin Venus – neef van koning Priamus van Troje; e) **Anchises** – Trojaan – hertog; f) vader van Eneas der Trojan; g) wordt door Eneas meege dragen uit Troje maar sterft tijdens de reis – als Eneas na zijn verblijf in Karthago terugkeert bij diens graf verschijnt Anchises daar om Eneas naar Helysie in de Onderwereld te laten komen, waar hij hem de toekomst zal voorzeggen <Anchisem, Anchisen> *Eneide*: r. 2648, 2998, 3123, 3579, 3612, 3691, 3703, 3729, 3800, 6023, 6139, 11221; e) **Anchises**; f) vader van Eneas; g) vondeling – gunsteling van Priamus van Troyen – verrader, helpt de Grieken in de strijd tegen Troyen – verlaat Troje met Eneas en Marcomiris <Anchisese> *Parthonopeus*: r. 43, 64, [voor 133], 162, 175, 186, 195, 211, 224; e) **Anchises** – Trojaan – later koning [?] – toegenaamd: “die Oude”; f) zoon van (de valse) Capus (en geen vondeling zoals “Perthenopeus die Favelare” (*Troyen* r. 30267-30270) beweert) en kleinzoon van Assaracus – vader van Eneas van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – een vondeling – medestander van de verrader Antenor – vlucht met zijn zoon uit

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antiphates>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anchises>

het brandende Troje, door hem op de schouders megedragen wegens zijn ouderdom en blindheid – vergezelt Eneas c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje, maar sterft onderweg in Panee op Cecile <Anchise, Ancise, Ancises, Ansise, Ansises> *Troyen*: r. 8416, 18172, 30254, 30269, 30343, 30615, 32315, 32354, 32370, 35624, 35632, 35723, 35751, 35795, 35823, 35950, 36026, 36137, 36238, 36246, 36251, 36315, 36321, 36368, 36443, [36445], 36450, 36483, [36488], 36805, 36949, 37104, 37156, 37361, 37789, 37804, 38825, 39176, 40760; e) **Anchises**; f) vader van Eneas van Troeyen – nakomeling van Dardanus; g) al blind en oud bij het vertrek uit Troje – ziek geworden en gestorven op Cecylien tijdens de zwerftocht van Eneas c.s. in het zesde jaar sinds de val van Troje – wiens geest Eneas oproept bij Dydo te vertrekken – even oud als Darius, Turnus' vader <Anchijses, Anchyses> *Troyen Prz*: fol. 134vb, 135ra, 135rb, 136ra, 137vb, 138ra, 138rb, 138vb, 139ra, 141ra, 141vb, 142ra, 142vb, 143ra, 144va, 147ra, 164rb.

Anchises zie **Achistes**

Anciotes e) **Anciotes** [door Verdam 'geëmendeerd' in Antidotes]; f) broer van Gantier van Glorette; g) door een list van de verrader Fortier gedood <Antioces, Antitodes> *Segbelijn*: r. 8992, 9005, 9015, 9042, 9117, 9149, 9499.

[**Ancis**] zie **Ysis 3**

Ancise(s) zie **Anchises**

Andalus a) [West *PR*: **Audolus**]; e) **Andalus** – ridder in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22711.

Andernaken h) Andernach ¹ aan de rivier de Rijn ² in Rheinland-Pfalz, Duitsland – niet met zekerheid te onderscheiden van de Saraceense stad [Moisan 1, 2: **ANDERNAS**] in Spanje (Andernos-les-Bains [?] in Aquitanië ³), waaraan de Oudfranse held Guibert d'Andernas zijn toenaam dankt (zie **Wybeert van Andernaken**); i) **Andernaken** – veroverd op Otte door Yoen, door hem als leen aan Otte gegeven <Andernake> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1520, 1943, 2091; i) **Andernaken** – koninkrijk van Wybeert – belegerd door Gwioen van Almaengien – waar de echtgenote en zoon van Wybeert verblijven <Andernake> *Wybeert*: fol. 1ra, 17; 1rb, 7; 1va, 6.

Andernobele zie [**Handernobele**]

Andocumborius a) or. Andecombogius – leider van de Remi ⁴; e) **Andocumborius** – ridder en gezant naar Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 28r.

Andrese, Sente zie [**Sent Andries**]

Andries zie **Andries van Chavengy**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Andernach.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Andernos-les-Bains.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Remi>

[Andries, sent] a) [A-Z 5: **Andreas**] ¹ [Moisan I, 1: ANDREUS DE PA(U)TRAS (saint)] [West PR: **Andriex, Sainz**] [West VR: **André, Saint**] — **Andreas** ² [Mattheus 4, 18] ³ – één van de twaalf apostelen ⁴ van Jezus (van Nazareth) – zie ook [**Sent Andries**] en [**Sent Andries Hovet**]; b) zoon van Jona – broer van de apostel Simon toegenamd: “Petrus”; d) visser – stierf te Patras de marteldood op een kruis in de vorm van een X – beschermheilige van Schotland – feestdag 30 november; e) **Andries** – apostel; g) preekte na Jezus’ hemelvaart achtereenvolgens in Sichea, Murgundien, Antiochien, Nicea, Achaya en stierf de marteldood te Patras <Andriese> *Gulden Legende*: [2]; e) **Andries** – heilige; *Meluzine*: fol. G5rb, G5va; e) **sant Andrese**; *Reinolt*: r. 6014.

Andries, Sinte zie [**Sent Andries**]

Andries Hoode, Sinte zie [**Sent Andries Hovet**]

Andries van Chavengy a) [Moisan I, 1: ANDRÉ DE CHA(U)VIGNY] — André Ier de Chauvigny ⁵ († 1202), heer van Châteauroux; b) echtgenoot van Denise de Déole; d) nam deel aan de Derde Kruistocht onder aanvoering van Richard Leeuwenhart en Philips-Augustus; e) **Chavengy**; f) vader van de niet met name genoemde held van de *Roman van Cassant*; *Cassant*: r. 2; e) **Andries van Chavengy** alias **Chavengy** alias **de Zwarte Rudder** – baron; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc – doodt Briant – schopt de koningin van Vrankeric als hij denkt dat zij hem bespot – gevangengezet in Damast, waar hij de nicht van Saladijn, vorstin van Damast, zwanger maakt – ontsnapt uit Damast – vecht een tweekamp om zijn van verraad beschuldigde geliefde en wint <Andriese, van Chavengy Andries> *Saladijn*: r. 894, 1331, 1521.

[**Andries Hovet, Sent**] zie [**Sent Andries Hovet**]

Androgenus zie **Androgeus**

Androgeus a) **Androgeos** ⁶ [*Aeneis* II, 371] ⁷; e) **Androgeus** – Griek; g) helpt de uit Troje vluchtende Eneas van Troyen c.s. verder, onbekend met hun identiteit – gedood door Eneas <Androgenus> *Troyen*: r. 32097, 32106, 32121.

Androgonus a) **Androgeos** ⁸; b) zoon van koning Minos van Kreta en diens vrouw Pasiphaë; d) in één van de legenden over hem is hij een vuistvechter die in Athene al zijn tegenstanders versloeg, waarna zij hem uit afgunst doden; e) **Androgonus**; f) zoon van Minos, koning van Creten – broer van Pasiphos – oom van (de) Minotaurus; g) door Minos in Athene naar school gestuurd – uit

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0002.php#a001

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Andrew

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_4.htm

4. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0005.php#a004

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Chauvigny#Moyen_.C3.82ge

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Androgeos>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen2.shtml>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Androgeos>

afgunst op zijn geleerdheid vermoord door de inwoners van Athene;
Minnen loep: boek I, r. 1357.

Andromadas e) **Andromadas**; g) telg uit een adellijk priestergeslacht die tot koning van België wordt gekozen – gedood door Julius Cezar <Andromada>
Caesar Prz: fol. 41v, 42v-43r, 44v, 46r-47r, 49r-49v, 54v-56r.

Andromedas a) or. Andromadas; e) **Andromedas** – koning van Calciden – zeerover;
g) bevrijdt de centaur Lincus, die door Hercules gevangen was – overvalt samen met Lincus Thebes en neemt de stad in – vertrekt daarna met onbekende bestemming; *Hercules*: cap. [13].

Andromaca zie **Amdromata**

Andromaka zie **Amdromata**

Andromacus zie **Adromacus**

Andromata a) [A-Z 1: **Andromache**]¹ — Andromache²; b) dochter van Aëtion – echtgenote van Hector – moeder van Astyanax; e) **Andromata** – Trojaanse; f) echtgenote van Hector (1e) – moeder van Landomanta en Astionacta (bij Hector) – verwant van Eliona – echtgenote van Pirrus (2e) – moeder van Molosus (bij Pirrus) – echtgenote van Helenus (3e); g) aanbeden door Monfloers – ziet in een droom dat haar man Hector in de strijd tegen de Grieken gedood zal worden en smeekt hem niet meer te vechten, wat hij weigert – in diepe rouw na Hectors dood – gevangengenomen door de Grieken – samen met haar twee zoons (van Hector) aan Pirrus gegeven – zwanger van Molosus als haar tweede echtgenoot Pirrus wordt gedood – ontvangt Eneas van Troyen c.s. op zijn zwerftocht na de val van Troje hartelijk in Pierote <Andromaca, Andromaka, Andromatam, Andromatha, Andromatham, Andronika> *Troyen*: r. 637, [7009], 11620, 14885, 18545, 18579, 18599, 18651, 18660, 18698b (J-227), 18705, 18740, 18748, 19282, 19725, 19773, 20129, 32181, 32308, 32433, 34977, 34994, 35019, 35026, 35033, 35045, 35066, 35133, 35141, 35172, 36017, 36036, 36047, 36072, 36105, 36108, 36264; fragm. E II (Vreese), fol. 1, r. 40; e) **Andromata** – koningin van Eyperen; f) echtgenote van Hector van Troyen – moeder van Astronacca en Laumedonca (bij Hector) – echtgenote van Pirrus (2e) – moeder van Molosus (bij Pirrus) – echtgenote van Helenus (3e); g) ontvangt Eneas c.s. hartelijk in Chaoene; *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136va-137ra, 137vb.

Andromeda a) **Andromeda**³ – Ethiopische koningsdochter; b) dochter van Cepheus en Cassiopeia; d) werd aan het zeemonster Ceto geofferd om de woede van Poseidon te stillen, die zich gestoord had aan haar Cassiopeia's hoogmoedige uitspraak dat haar dochter mooier was dan zijn Nereïden – wordt gered door Perseus – mogelijk refereert de wens van Lucretia aan een ander verhaal;

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0013.php#a012

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Andromache>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Andromeda_%28mythology%29

e) **Andromeda**; g) de samen met Urbaen en haar oude voedster op het Verdoolde Eylant achtergelaten Lucesse hoopt te sterven als Andromeda; *Urbaen*: cap. [17].

Andromicus zie **Adromacus**

Andronika zie **Andromata**

Andronicus a) Andronicus [2 *Makkabeeën* 4, 31]¹; e) **Andronicus** – vertrouweling van koning Epyfanus van Syrien; g) doodt op verzoek van bisschop Menelaus van Jherusalem diens broer, de verdreven bisschop Josan, waarvoor hij later door Epyfanus met de dood bestraft wordt; *Alexander Prz*: p. 35.

Andronicus zie **Adromacus**

Andworpen zie **Antwerpen**

Aneas zie **Eneas van Trojen**

Anelius, Ayax zie **Ayax Ovelius**

Anes zie **Ramates**

[Anestasië, sent] a) vermoedelijk een ‘rijmnaam’ – een niet nader te identificeren heilige Anastasia, die gelet op het gegeven dat er in de *Roman der Lorreinen* een abdij is die haar naam draagt, en de plaats van handeling, de strijd van koning Yoen tegen de Grieken, geënt kan zijn op de heilige Catharina (zie **sent Katherine**), wier klooster in de Sinai-woestijn² gedurende de Middeleeuwen een prestigieus bedevaartsoord was; e) **[sente Anestasië]** – “Vor den outere sente anestasiën / Ende oec in hare abdien” <Anestasiën> *Lorreinen V*: fragm. D, r. 103.

Anestor a) or. Onestor, koning van Thessalië – mogelijk verward met Nestor, koning van Pylos (zie **Nestor die Oude**); e) **Nestor** – Griek; g) gast op huwelijk Jason van Mirmidonien en Medea; *Jason*: fol. 129r; e) **Anestor** – koning van Thessalen; f) schoonvader van koning Tollus van Sebeen; *Jason*: fol. 144v.

[Anestuse!] zie **Artüsie!**

Anetuse! zie **Artüsie!**

Anfilocus a) Amphiloachus [*Alexandreis* III, 60]³; e) **Anfilocus** – Perzisch strijder; g) gedood door Craterus; *Alexander*: boek III, r. 108.

Anfioen zie **Amphyon**

Anflise a) [Moisan I, 1: AVIS(S)E 3]; b) dochter van Karel de Grote – zus van Lodewijk en Ysabel – echtgenote van Elie de Saint-Gilles – moeder van Aiol; e) **Anflise**; f) zuster van Lodewijk – echtgenote van Hellijn – moeder van Ayoel – grootmoeder van Tumas en Manassier; *Ayoel*: r. 357, 461, 560.

Anfolose e) **Anfolose**; f) zuster van Karll Meynet – echtgenote van Belyn van Arlo; *Karl Meinet*: r. A18, 14.

1. http://vulgate.org/ot/2machabees_4.htm

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Catherine%27s_Monastery,_Mount_Sinai

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Anfors a) or. Anfors; e) **Anfors** – koning van Getulen; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Anfrois> *Parthonopeus*: r. 3842, 4364, 5639, 5849, 5977, 6258.

Anfradis e) **Anfradis** – Saraceense koning; f) broer van Anpatrijs; g) bondgenoot van de graaf van Palerne tijdens de belegering van Eggermont – gedood door Hubrecht; *Malegijs*: p. 7, 8.

Anfrois zie **Anfors**

Angelie e) **Angelie** – heiden; g) legeraanvoerder van het leger uit Kynneloit – bondgenoot van Marselis tegen Karel Meinet – gedood door Olyvere <Angelis, Anglie> *Karl Meinet*: r. A456, 24, 31, 59.

Angelis zie **Angelie**

Angelus a) or. Auguselus, rex Albaniae (*Historia regum britannie*) – dezelfde als **Anguissans**; e) **Angelus** – Latijnse naam van **Angiusel van Scollant**; *Lanceloet*: boek IV, r. 9710.

Angeris zie **Angiers**

Angers zie **Angiers**

Angevijn zie [**Angevine, die**]

[**Angevine, die**] a) [Moisan I, 1: ANGEVIN(S) 1] — de inwoners van Anjou (zie **Angiers** en **Angou**) – zie ook **Lamp**; e) **die Angevijn** – toenaam van **Joffroet die Angevijn** <An[...]> *Lorreinen H*: r. 124; e) **die Anguine**; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Aggevine> *Parthonopeus*: r. 3766; fragm. Gr, r. 3766; e) [**die Angevins**] – strijden met koning Huguet van Britanigen tegen de Saraceense koning Karodos – door Ponthus opgeroepen om met hem Galicien te heroveren <Angenijns, Angenins, Auguenius> *Pontbus*: cap. 6, 13, 44.

Angewyn zie **Angou**

Anghiers zie **Aymer**

Angier a) [Moisan I, 1: AIGAR(T) 1] – koning van Engeland; e) **Angier** – koning; g) legeraanvoerder van Karel de Grote in de strijd voor Rome; *Ogyer*: r. 1487.

Angier zie **Anglere**

Angiers h) [Graesse: *Andegavum*] ¹ [Moisan I, 2: ANGERS] [West VR: **Angiers**] — Angers, ² stad aan de rivier de Maine ³ – hoofdstad van Anjou, Frankrijk; i) **Angiers** – samen met Artoys en Boloys, door Karel de Grote aan Reynout gegeven bij de kroning van Lodewijk; *Heemskinderen*: p. 41; i) **Angeris** – graafschap (samen met Artois en Bolois) van Ruprecht; *Johan*: r. 2532, 2652, 2838; i) **Angiers** (die van), (or. les Angevins) – bondgenoten van koning Huguet van Britanigen in de strijd tegen

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native-no=91>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angers.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Maine_%28river%29

de Saraceense koning Karodos; *Pontbus*: cap. 9, 53; i) **Angers** – samen met Artöss, Bloys en Plantone door Karel de Grote aan Reynolt geschonken bij de kroning van Ludwich; *Reinolt*: r. 1326; i) **Angiers** – verder als boven; *Renout D*: r. 100; i) **Angiers** – (hoofd)stad van de hertog van Anjou – zonder succes belegerd door koning Artus van Bertangien; *Valentijn*: cap. 62.

Angijs zie **Hangijs**

Angilline zie **Agilline**

Angis (van Denemercke) zie **Hangijs**

Angiusel van Scollant zie **Anguissans**

Anglas zie **Dulgas 1**

Anglere h) or. Angleris – waarmee bedoeld kan zijn [Graesse: **Angleria**], ¹ de Latijnse naam voor het huidige Angera ² in Lombardije, Italië – van oorsprong Romeinse halteplaats aan het Lago Maggiore met een imposante burcht, de Rocca Borromeo di Angera, ³ die al in de elfde eeuw vermeld wordt; i) **Anglere** – toenaam van **Milo van Anglere**; *Turpijn*: III, r. 8; i) **Angler** – toenaam van **Milioen d'Angler** alsook de naam van zijn woonburcht <d'Angier, d'Angler, d'Anglers> *Valentijn*: cap. 13, 15, 32, 65.

Anglie zie **Angelie**

Angoire h) mogelijk [Moisan I, 2: ANGARIE, var. ANGORIE], or. Engorrie (zie ook **Angorien**) – Ankara in het huidige Turkije [?]; i) **Angoire** – stad waarvoor Roelant koning Marchille van Saragossen een hand heeft afgeslagen; *Galien Rethore*: cap. [41].

Angone zie **Angou**

Angorien h) or. Angorie – bedoeld lijkt Angora, het huidige Ankara ⁴ in Turkije [Moisan I, 2: ANGARIE, var. ANGORIE] – zie ook **Acirien**, **Angoire** en **Hongarijen**; i) **Angorien** – Sarazijnse havenstad en koninkrijk van Brandesier met in de naaste omgeving de oninneembare burcht Het Stercke Casteel alias Casteel Fort – ‘hoofdstad’ van koning Brandesier – belegerd en veroverd door koning Pepijn van Vranckrijck, Milioen d'Angler en Oursson nadat Pacolet de wacht onder leiding van koning Ferri in slaap had getoverd – welke stad door Valentijn en Oursson als koninkrijk aan de Groenen Ridder gegeven wordt – door Oursson met andere veroveringen in ruil voor zijn leven teruggegeven aan koning Rabastum van Surien; *Valentijn*: cap. 43-51, 54-61, 63-67, 69, 71, 73-74.

Angorien zie **Hongerien**

Angote e) **Angote** – ridder; f) broer van Tiban en Anquibor; *Turias*: p. 64, 67, 68.

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native no=101>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angera.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Angera>

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Ankara>

Angou h) [Graesse: *Andegavensis ager*] ¹ [Moisan I, 2: ANJOU] [West VR: *Anjo*] — het middeleeuwse graafschap Anjou ² in Frankrijk, met als hoofdstad Angers ³ (zie **Angiers**) – zie ook [**die Angevine**]; i) **Anjou** – in het westen van Gallen; *Alexander*: boek VII, r. 1591; i) **Angou** – land van herkomst van ridders die deelnemen aan het slottoernooi; *Ferguut*: r. 5259; i) **Angone** – land van Hunolt – toenaam van **Junffrid van Anyo** / **Ganffrid van Angewyn** – toenaam van **Gerart van Anschauwen** en diens zoon **Dederich Lamp** <Angewyn, Anschauwen, Antzave, Antzawen, Antzauwen, Anyo> *Karl Meinet*: r. A17, 64; A198, 11, 57; A199, 8; A472, 21; A506, 5; A523, 4, 11; i) [**Anjou**] – hertogdom <Amon, Anion, Auenioen, Auion, Igemi> *Pontbus*: cap. 9, 61; i) **Agyon** – graafschap van Karel van Agyon; *Rose C*: r. 6225; i) **Angou** – graafschap van Karle van Angou; *Rose V*: r. 6279; i) **Avenioen** – land in (het westen van) Gallen; *Troyen*: r. 29159; i) **Anjou** – hertogdom – loyaal aan koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen koning Artus van Bertangien <d'Anjou> *Valentijn*: cap. 62.

Anguine zie [**Angevine, die**]

Anguisant zie **Anguissans**

Anguissans a) [West VR: A(n)gui(s)el] – koning van Escoce; b) zoon van Karadan en een halfzuster (zelfde moeder) van koning Artur; e) **Angiusel van Scollant** alias **Angelus**; g) kwam naar het hof van koning Artur in Gallen; *Lanceloet*: boek IV, r. 9708-9709; e) **Anguissans** – koning; g) legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret <Aguissans> *Lanceloet*: boek IV, r. 10985, 11497, 11527, 11534, 11536, 11549, 11563; e) **Anguissans** – koning van Scotlant, leenman van koning Artur; f) zoon van koning Brandens [?] – neef van koning Artur van Bertanien – oom van Gandijn van Walefroi; g) één van de ‘tien koningen’ die tegen koning Artur in opstand komen – wordt bij de aanval van de Sennen gesteund door koning Uriens – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur <Anguisant, Anguissant, Anguissante> *Merlijn*: r. 10449, 11238, 11457, 13395, 14273, 14479, 14491, 14494, 14616, 14661, 14968, 15831, 16213, 16237, 19457, 19458a, 19477, 19486, 19510, 19580, 19589, 19757, 22238, 27198, 31553.

Angwis zie **Hangijs**

Anhalt h) bedoeld lijkt Burg Anhalt ⁴ ten noordoosten van Harzgerode ⁵ in de Harz, Duitsland – ten tijde van Tijl al een legendarische ruïne; i) **Anhalt** –

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrexsdsaseaya&no=1&seite=93>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anjou>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Angers.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Burg_Anhalt.kmz

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Burg_Anhalt

graafschap – Ulenspiegel verhuurt zich aan de graaf van Anhalt als torenwachter; *Ulenspieghel*: H 15.

Anius a) Anius, ¹ koning van Delos en priester van Apollo; e) **Anius** – koning van Delos en bisschop; g) ontvangt Eneas van Troyen c.s. vriendelijk op Delos op diens zwerftocht na de val van Troje <Abyus> *Troyen*: r. 35714, 35719, 37364; e) **Avius** – koning van Delphos en bisschop; g) verder als boven <Avyus> *Troyen Prz*: fol. 134vb, 144va.

Anjou zie **Angou**

Ankerts zie **Antkerst**

Anconen h) or. Ancone – gelet op de context wordt hiermee *niet* het Italiaanse Ancona ² bedoeld maar de huidige regio Tarazona y el Moncayo ³ (zie **Taracenen**) met als hoofdstad Tarazona ⁴; i) **Anconen** – mannen uit Anconen vochten mee met Hercules in Hesperien; *Hercules*: cap. [19].

Ancroyse zie **Almorise**

Anlacren h) or. Aulacre; i) **Anlacren** – stad gelieerd aan Jupiter 2 van Creten; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 10.

Anletes zie **Auletes**

Anna a) Anna ⁵; b) zuster van Dido; e) **Anna** – woont te Karthago; f) zuster van Dido; g) wordt door Dido om raad gevraagd als die verliefd is op Eneas – haalt na Eneas' heimelijk vertrek voor Dido alle geschenken die Eneas haar gegeven heeft als Dido die aan Venus in een vuur wil offeren om de godin gunstig te stemmen – vindt Dido als die zichzelf heeft gedood met Eneas' zwaard en zich in het vuur geworpen heeft, weeklaagt <Annan, Anne, Annen> *Eneide*: r. 1451, 1462, 1493, 1534, 1535, 1563, 1585, 2253, 2306, 2324, 2332, 2336, 2477.

Anna zie [**Anna, sent**]

[**Anna, sent**] a) [*A-Z 5: Anna & Joachim*] ⁶ [Moisan I, 1: ANNE (sainte) 1] [West VR: **Anne**] — de heilige Anna ⁷ – zie ook [**Sent Anna Kerke**]; b) volgens het *Proto-evangelie van Jacobus* echtgenote van achtereenvolgens Joachim, Cleophas en Salomas – moeder van achtereenvolgens Maria (de latere moeder Gods), Maria Cleophas alias Maria Jacobi (de moeder van de apostelen Jacobus de Mindere, Jozef de Rechtvaardige, Judas Thadeus en Simon Zelotes) en Maria Salomas (de moeder van Johannes Evangelist en Jacobus de Meerdere) – grootmoeder van Jezus (van Nazareth); d) beschermster van het gezin, de economie en de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Anius>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ancona.kmz

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Tarazona_y_el_Moncayo

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tarazona.kmz

5. [https://de.wikipedia.org/wiki/Anna_\(Schwester_der_Dido\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Anna_(Schwester_der_Dido))

6. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0003.php#a002

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Anne

handel – feestdag 26 juli; e) **sint Anna**; g) vereerd door de koopman die Margrieta van Lymborch helpt; *Limborch Prz*: p. 9; e) **Anna**; *Malegijs*: p. 297; e) **Anne**; f) moeder van Maria; *Servaes*: boek I, r. 216; e) **Anna**; f) moeder van Maria; *Stijevoort*: refr. 102, r. 54.

[**Anna Kerke, Sent**] zie [**Sent Anna Kerke**]

Annan zie **Anna**

Annas a) [West *PR*: Anna] — Annas, ¹ Joodse hogepriester van de Hoge Raad te Jeruzalem [*Lucas* 3, 2] ²; d) veroordeelde Jezus (Christus) tot de kruisdood; e) [**Annas**]; g) aan wie Jezus het eerst werd voorgeleid na Zijn gevangenneming <Annam> 9 *Quaetsten*: fol. H2r; e) **Annas**; *Graal & Merlijn*: r. 428; e) **Annas**; *Hughe Prz*: p. 39.

Anne a) or. Anne – hier ook gebruikt als sprekende naam: ‘eend(je)’; e) **Anne**; f) dochter en enig kind van de koning en koningin van Spaengien – verloofde van de koning van Enghelandt – latere echtgenote van Jan van Parijs, koning van Vranckrijck – moeder van de volgende koning van Vranckrijck en de volgende koning van Spaengien; g) als baby van drie maanden samen met haar moeder in Sigovie belegerd en bedreigd door opstandige adel – op verzoek van de koning van Spaengen ontzet door de koning van Vranckrijck, de vader van Jan van Parijs – door haar ouders verloofd aan de zoon van de koning van Vranckrijck, maar desondanks uitgehuwelijkt aan de koning van Enghelandt – als buit en bruid opgeëist door Jan van Parijs; *Jan van Parijs*: cap. [12].

Anne zie **Anna**

Anne zie [**Anna, sent**]

Anpatrijs zie **Aupatrijs**

Anpatrys zie **Aupatrijs**

[**Anquellen**] h) or. d’Acquilee, waarmee bedoeld zal zijn [*Moisan* I, 2: AQUILÉE];

i) **Danquellen** – Sarazijns koninkrijk – bondgenoot van soudaen Morandijn in de strijd voor Constantinopolen; *Valentijn*: cap. 22.

Anquibor e) **Anquibor** – ridder; f) broer van Tiban en Angote; *Turias*: p. 64, 66-68.

Ansai zie **Anssai**

Ansays 1 a) niet in *Renaut de Montauban*, maar wél bekend in de wereld van het chanson de geste [*Moisan* I, 1: ANSEÏS 24, 25 en 29]; e) **Ansays** – koning van Coelen; g) vraagt Karel de Grote om hulp als zijn stad wordt belegerd door de Saraceense koning Corfan <Ansise> *Heemskinderen*: p. 110, 113; e) **Assys** – koning van Kolen; *Reinolt*: r. 6242.

Ansays 2 e) **Ansays** – koning; f) vader van Gwyoen en Geraerd; g) bondgenoot van koning Galyen en diens zoon Malaert tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Ansaise> *Loybier I*: r. 470, 481, 543.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Annas>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

Anschauwen zie **Angou**

Anselot zie **Anceloot**

Anser zie **Ansis**

Anser von Pavye e) **Anser von Pavye**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt*: r. 5727.

Ansidone h) or. Ausidoine – koninkrijk en toenaam van **Qualefrin / Calefrain** – mogelijk hetzelfde als **Essedonie**; i) **Ansidone** – Saraceens land <[Ansidone], An[s]idone> *Jourdein*: r. 160, [167], 172.

Ansies e) **Ansies** – Moorse koningin; f) echtgenote van koning Herman; g) is graaf Partinoples van Bleys goedgezind; *Partinoples*: p. 45, 57, 58, 59.

Ansimacus zie **Amphimacus 3**

Ansis a) [Moisan I, 1: ANSEIS 2]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Ansis** – baron van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A396, 8; e) **Anser** – ridder, in dienst van Karel de Grote; g) wijs – sterft te Roncevale <Anceus, Antorne, Auctor> *Roelant*: r. 566, 1656, 1799.

Ansise zie **Ansays 1**

Ansise(s) zie **Anchises**

Anskerke h) de oude naam van het latere Zonzeel, een in 1421 verdrinken dorp dat lag op de grens van het middeleeuwse Holland en Brabant ter hoogte van het huidige Langeweg¹ in Noord-Brabant – de etymologie veronderstelt dat de stichter van het dorp Ansem (zie **Ancem Hey**) geheten zou kunnen hebben; i) **Anskerke** – dorp aan de rivier de Merken; *Denensage*: r. 246.

Anssai h) [Graesse: Alisatia]² [Moisan I, 2: AUSSAI] — de Elzas³ in Frankrijk met als hoofdstad Straatsburg,⁴ gelegen aan de rivier de Ill – hetzelfde als **Elsaten**; i) **Antsay** – koninkrijk van koning Fluier; *Flovent*: r. 40, 74, 147, 149, 154, 215; i) **Anssai** – koninkrijk – de koning-weduwnaar van Anssai begeert de enige dochter van de overleden heer van Lutzenborch tot vrouw, maar zij weigert, met oorlog als gevolg <Ansay, Anssay> *Meluzine*: fol. L4vb, L5ra, L6ra, M2ra-M2va, M3ra, M4rb, M4va, M5ra, M5va, N1ra-N1va, N2rb, N2va, N3rb-N3vb, N4rb, N4vb, N6rb-N6vb, O1vb-O2va, O3va, O3vb, O4va, O4vb, O5ra, O5vb, O6va, P1ra, P1va-P2rb, X5va, X6ra, X6vb, Y1rb-Y2va.

Antefolge zie **Haute Foille**

Antekerst zie **Antkerst**

Antecleer zie **Hautecleir**

Anteclere zie **Hautecleir**

[**Antelin**] zie **Ancelin**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Langeweg.kmz

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeayafsdrewqeayafsdrexsdsaseaya&no=38&seite=62>

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Alsace>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Straatsburg.kmz

Antelmes e) **Antelmes**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 209.

Antenor a) [Moisan I, 1: ANTENOR 3] — Antenor¹; b) zwager van koning Priamus van Troje; d) verraadt c.s. uiteindelijk Troje aan de Grieken; e) **Anthenor** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas gezien in de Onderwereld; *Eneide*: r. 3326; e) **Antenor** – Trojaan – raadgever van koning Priamus van Troyen; f) zwager [?] van Esiona, de zuster van koning Priamus – vader van Polidamas en van Glaucus; g) zoekt in opdracht van koning Priamus de door Thelamon van Salomine geschaakte Esiona – vergezelt Paris van Troyen naar Grieken – strijdt mee tegen de Grieken om Helena – wordt gevangengenomen door Achilles en geruild voor koning Thoas – in diepe rouw na Hectors dood – stelt met zijn medestanders aan koning Priamus voor om Helena terug te geven aan de Grieken – vlucht uit het brandende Troje – sticht de stad Corchiere in Yliericom <Aesenor, Antenor, Atenor, Atenore, Athenior, Athenore, Athenor, Athenors> *Troyen*: r. 93, 299, 325, 350, 629, 3113, 3120, 3135, 3142, 3150, 3155, 3163, 3207, 3227, 3251, 3297, 3309, 3345, 3365, 3407, 3421, 3435, 3511, 3917, 4050, 4229, 6963, 7853, 8415, 8716, 12530, 12705, 13163, 13256, 13652, 13997, 14080, 14086, 14096, 14541, 18171, 19722, 23557, 24301, 26546, 28112, 30253, 30344, 30383, 30443, 30453, 30499, 30614, 30633, 30710, 30721, 30803, 30814, 30828, 30835, 30837, 30851, 30853, 30862, 30874, 30882, 30885, 31035, 31110, 31115, 31159, 31168, 31173, 31233, 31241, 31247, 31285, 31389, 31391, 31408, 31421, 31572, 32380, 33245, 33325, 33359, 33382, 33386, 33398, 33405.

[Antenor van Anthyochien] a) or. Anthenor d'Antioche; e) **Anthenor van Anthyochien** – koning van Anthyochien; g) sluit verbond met de kalief van Baldach, de sultan van Barbarien en de admiraal van Cordes met als doel koning Urian van Cypers en koning Guyon van Armenien te vernietigen; *Meluzine*: fol. Q2vb, Q4rb, Q4vb, Q5ra, Q6rb, Q6vb, R3va, R5rb, R5va, R6ra, R6rb, R6vb.

Antenor van Spaengien a) [Moisan I, 1: ANTENOR 1] – l'Esclavon / roi d'Esclavonie; e) **Athenor** – Saraceense koning; g) heeft een zwarte huid – met toverij belachelijk gemaakt door Madelgijs omdat hij Oriande tegen haar wil als echtgenote begeert – belegert Rosefloer <Atenoer, Atenor, Athenoer, Athenoere> *Madelgijs*: fragm. III, r. 21, 26, 68, 83, 88, 128, 153, 197, 213, 222; fragm. IV, r. 34, 68, 126, 142, 160, 190, 207, 303; fragm. V, r. 125, [144], 153, 168; fragm. VI, r. 29, 39, 43, [59], 68, [83]; e) **Antenor van Spaengien** – Saraceense koning van Spaengien; f) zoon van Bertelute van Perssen (en de sultan van Perssen) – broer van koning Glutifax van Alexandrien, Jolente en de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Antenor_%28mythology%29

reus Makebeer – oom van koning Putiblas van Turckien; g) neemt de uit Palerne gevluchte Vivien van Mombrant / van Eggermont in dienst – belegert Rotsefluer om Oriande te veroveren – neemt Baldaris en meester Jorck gevangen – wordt in tweekamp met Malegijs gedood <Antenors, Antenor van Spaenghien, Antenor van Spangen, Anthenor> *Malegijs*: p. 49, 50-52, 54, 57, 60-66, 68, 69, 71, 73, 118, 121-123, 130, 276, 290, 305.

Anthanimes van Bonewick a) [West PR: Ant(h)iaume] – seneschalk van koning Ban de Benoïc; e) **Anthanimes van Bonewick** – drossaard van Bonewick; g) legeraanvoerder in Trebes – legeraanvoerder uit Clene Bertanien in Salesbiere <Anthian, Anthianne, Anthianes, Anthiomes> *Merlijn*: r. 14995-49996, 25294, 25319, 25409, 25798, 31823, 31871.

Antheon a) or. Antheon – zie ook **Antheus**; e) **Antheon** – reus en koning van Libien; g) tegen wie Affer en Hercules strijden – verslagen en verdreven door Hercules, waarna hij diens koninkrijk aan Affer geeft en Affrike noemt – gedood door Hercules, waarna hij op diens graf het beeld van een slapende man opricht, dat [een snurkend?] geluid geeft, welk beeld door de Moren aanbeden wordt; *Hercules*: cap. [14]-[16].

Anthenor zie **Antenor van Spaengien**

Anthenor van Anthyochien zie [Antenor van Anthyochien]

Antheus a) de reus Antaeus¹ – zie ook **Antheon**; b) zoon van Poseidon en Gaea (de Aarde); d) onoverwinnelijk zolang hij zijn moeder aanraakt; e) **Antheus**; g) Hercules tilt hem van de grond en doodt hem; *Alexander*: boek III, r. 1105.

Anthian(es) zie **Anthanimes van Bonewick**

[Anthigonus] zie **Antigonus**

Anthil(l)ocus zie **Antilogus**

Anthilogus zie **Antilogus**

Anthioce zie **Antiochia**

Anthiochen zie **Antiochia**

Anthiochen zie [Antiochine, die]

Antiochia zie **Antiochia**

Anthiochien zie **Antiochia**

Anthyochien! zie [Antiochien]!

Antiochine zie [Antiochine, die]

Antioch(i)us zie [Antiochus]

Antiochia zie **Antiochia**

Antiochie(n) zie **Antiochia**

Antiocius Epiphanes zie [Antiochus] 1

Antiocus zie [Antiochus] 2

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antaeus>

Anthigone a) or. Antigone; e) **Anthigone**; f) dochter van koning Laomedon van Troyen – zuster van Priam en Exione; *Hercules*: cap. [8].

Anthiomes zie **Anthanimes van Bonewick**

Anthiotce zie **Antiochia**

Anthisosice zie **Antiochia**

Anthonijs zie **Adonys**

Anthonijs zie **Anthonis 1**

Anthonijs zie **[Anthonis, sente]**

Anthonijs zie **Anthonis van Lusignen**

Anthonijs zie **Antonis**

Anthonijs zie **Pontes Antonys**

Anthonis 1 a) or. Anthoine, filz du conte / duc de Provence; e) **Anthonis**; f) zoon van de graaf of hertog van Provençen; g) deelnemer aan het steekspel te Vienne <Anthonijs> *Parijs & Vienne*: cap. [4], [6].

Anthonis 2 a) [Constans: ANTONIUS]; e) **Anthonis** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen bij één van zijn bijvrouwen – halfbroer van Hector; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 9463, 10447.

Anthonis zie **Adonys**

Anthonis zie **Anthonis Alegre**

Anthonis zie **Anthonis van Savoyen**

Anthonis zie **Pontes Antonys**

[Anthonis, sente] a) [A-Z 4: Antonius Abt]¹ — de heilige Antonius Abt² (ca. 252-357), Egyptische asceet en kluizenaar; d) bezocht de asceet Paulus van Thebe in diens hol in de Thebaïsche woestijn – feestdag 17 januari; e) **sente** **Anthonis** – kluizenaar; g) auctoritas – ontmoette in de woestijn Centauroenen <Anthonis, sente Anthonijs, sente Anthonys, sunte Anthonys> *Troyen*: r. 13775, 13798, 27621.

Anthonis Alegre a) or. Anthoine Alegre, filz du duc de Carues; e) **Anthonis Alegre**; f) zoon van de hertog van Carues; g) toernooiridder <Anthonis, Antonis Alegre, Anthonis Alegie> *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7].

Anthonis van Constantinopolen a) or. Anthoine de Constantinoble; e) **Anthonis van Constantinopolen** – koning van Constantinopolen; f) vader van Helena – zwager van de paus van Rome; g) schiet het belegerde Rome te hulp in ruil voor toestemming om, nu zijn vrouw dood is, met zijn 15-jarige dochter Helena te mogen huwen – laat haar kamenierster Clarisse verbranden omdat zij Helena hielp te ontkomen – reist Helena achterna met een legermacht en komt zo te Sluys in Vlaenderen en later in Londen, waar hij kennis maakt met koning Henrick van Engeland, de door zijn moeder

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0012.php#a011

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_the_Great

bedrogen echtgenoot van de verdwenen Helena, en besluit om samen met hem zijn dochter te zoeken, welke zoektocht uiteindelijk [3]2 jaar zal duren voordat zij teruggevonden wordt in Tours – veroverd met de koningen Amaris van Schotlant en Henrick van Engelant ‘en passant’ Ascolen, Jerusalem, Narbone in Schotlant en Graffes in Lombaerdien <Anthonis van Constantinopelen, Antonis> *Helena van C*: cap. [1], [4]-[5], [15]-[17], [20]-[21], [24]-[27], [30]-[31].

Anthonis van Lusignen a) or. Anthoine de Lusignen, hertog van Lutzenborch; e) **Anthonis van Lusignen**; f) vierde zoon van Meluzine en Raymondyn – broer van Uriam, Odon, Guyon, Reynout, Godeuaert Metten Groten Tande, Froymont, Raymont, Diederic en Horrible – echtgenoot van Kerstine – vader van Bertrant en Lochier; g) met een gewone hand en een leeuwenklauw – trainde zijn troepen op in die tijd ongebruikelijke harde wijze – verslaat de koning van Anssay, die het voorzien had op de maagd Kerstine van Lutzenborch en trouwt haar <Anthonijs, Anthonise, Anthonys van Lusignen, Antonise, Antonis> *Meluzine*: fol. A2va, G1ra, L4rb, L5ra-L6rb, M1va-M2ra, M3rb-M4ra, M4va, M5ra-M6ra, M6vb, N1rb-N3rb, N3vb-N5rb, N5vb, N6va, N6vb, O2rb-O2vb, O3rb, O3va, O4vb, O5vb, O6ra-O6va, P1ra, P1va-P2rb, X5rb, X5va, X6ra-X6vb, Y1ra-Y1va, Y2rb, Y2va, Y3vb.

Anthonis van Savoyen a) or. Anthoine de Savoye; e) **Anthonis van Savoyen**; f) broer van de hertog van Savoyen; g) deelnemer aan een toernooi te Naples ter ere van Magelone <Anthonis> *Provencen*: fol. E4v, F1r, F2v.

Anthonius 1 a) personage geënt op Marcus Antonius (zie **Antonis**); e) **Anthonius** – hertog en opperbevelhebber van Cesars leger; f) vader van Lucius; g) vecht bij Belgies en Fanumartis; *Caesar Prz*: fol. 42v-43r, 46r-46v.

Anthonius 2 e) **Anthonius**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt*: r. 3935.

Anthonius Crassus a) Romeins generaal die zijn naam dankt aan een vertaalfout: in de brontekst is er sprake van Anthonius én Crassus – dezelfde als **Anthonius 1** – niet dezelfde als **Antonis** en **Crassus (1, 2)**; e) **Anthonius Crassus** – hoofdman van Julius Cesar tijdens het eerste beleg van de stad Belgies; *Caesar Prz*: fol. 39v.

Antidotes zie **Anciototes**

Antyfon e) **Antyfon** – meester; g) voorspelt op verzoek van koning Phillips van Machedonyen de geboorte en dood van zijn (pleeg)zoon Alexander de Grote; *Alexander Prz*: p. 3.

Antigonus a) Antigonus¹ († 301 v.C.), veldheer van Alexander de Grote; e) **Antigonus** – Griekse ridder, legeraanvoerder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten; *Alexander*: boek II, r. 897; boek III, r. 91, 96; boek V, r. 479; boek VII, r. 435; boek VIII, r. 1096; e) **Antigonus**; g) voor wie

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Antigonus_I_Monophthalmus

Alexander de Grote zich uitgeeft als hij incognito het paleis van koningin-weduwe Candacus bezoekt – volgt Alexander de Grote op als koning van Azyen <Antygonus> *Alexander Prz*: p. 24, 25, 32; e) **Antigonus** – ridder van Alexander de Grote <Anthigonuse> *Cassamus*: r. 303, 323.

Antigonus zie **Antilogus**

Antymaloen e) **Antymaloen**; f) zoon van Macharijs von der Losane; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20141.

Antilogus a) [Constans: ANTILOGUS] — Antilochus¹; b) zoon van Nestor; e) **Antilogus** – Griek; f) enige zoon van Nestor die Oude – verwant van Achilles; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena – met Achilles gedood door Paris in de Apollo-tempel in Troje – op last van zijn vader in eigen land begraven <Anthillocus, Anthilocus, Anthilogus, Antigonus, Antilocus> *Troyen*: r. 536, 5475, 15548, 24332, 24342, 25402, 25431, 25460, 25482, 25542, 25618, 27742.

Antilocus zie **Antilogus**

Antioces zie **Anciotes**

Antiochen zie **Antiochia**

Antiochia h) [Graesse: **Antiochia**]² [Moisan I, 2: ANTIOCHE] [West VR: **Antioc(h)e**] — Antiochië,³ het huidige Antakya⁴ aan de rivier de Orontes⁵ nabij de Golf van Iskenderun in Turkije – rond het begin van onze jaartelling hoofdstad van de Romeinse provincie Syria,⁶ en na Rome en Alexandria in Egypte qua grootte en aantal inwoners de derde stad ter wereld – in de zesde eeuw door de Perzen en in de zevende eeuw door de Arabieren veroverd – tijdens de Eerste Kruistocht veroverd in 1098 en onder het gezag geplaatst van de Normandiër Bohemond I van Tarente (zie [**Bryemont**]) – heroverd door de Mamelukken in 1268; i) **Anthiocien** – stad in Surië – ooit belegerd door de Christenen en veroverd op de Syriërs <Antiochen> *Alexander*: boek VII, r. 1123; i) **Antiochien** – belegerd door het Christen leger; *Antiochië*: r. 100; i) **Anthiochia** – koninkrijk van Anthiochus – vernoemd naar de koning – na diens dood toegewezen aan Appollonius van Thyro <Anthiochien, Anthiochyen> *Appollonius*: fol. A2v, A4r, A5v, D1r, D1v, D4v, G6v, H1v, H3v; i) **Antioetsen** – Saraceens koninkrijk van koning Putagor van Antioetsen; *Fierabras*: r. 44; i) **Anthioce** – stad aan de landroute van Babilonie (d.i. Cairo) naar Grieken; *Florimont*: r. 191; i) **Antiotse** – Saraceense stad van herkomst

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antilochus>

2. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native_no=110

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antioch>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antakya.kmz

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Nahr_al-Asi

6. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0018>

van de grootmoeder van Florentijne van Abelant – stad van herkomst van twee neven van Roede Lioen, die door de vader van Gloriant bij Abelant gedood werden <Antioetsen, Antiotsen> *Gloriant*: r. 489, 808, 1129; i) **Anthiochien** – bezocht door de apostelen Matheus en Andries nadat zij Murgundien verlaten hadden; *Gulden legende* [2]; i) **Antiochien** – vanwaaruit troepen de heidenen die Jeruzalem bezetten te hulp komen tegen het Christen leger; *Heemskinderen*: p. 194; i) **Antochien** – koninkrijk; *Helias Prz*: p. 78; i) **Antiochien** – toenaam van **Pelagia van Antiochien**; *Hugbe Prz*: p. 46; i) **Antiochia** – stad in Grieken waar graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys, op de vlucht voor koning Lodewijck van Vranckrijck, verblijft en tegen de heidenen vecht; *Joncker Jan*: p. 218; i) **Antiochen** – Saraceens emiraat – neemt deel aan de belegering van Arragoen <Anthiochen> *Limborch*: boek V, r. 1097, 1099, 1740; i) **Antiocien** – Saraceens emiraat – verder als boven <Anthiocie> *Lymburch*: boek V, r. 1097, 1099, 1736; i) **Anthiochen** – zetel van de patriarch Teosilus; *Karl Meinet*: r. A336, 40; i) **Anthyochien** – koninkrijk van Anthenor <Anthiochyen, Anthyochyen> *Meluzine*: fol. Q2vb, Q4rb, Q4va, Q6va, R5rb, R6va; i) **Antiochien** – vanwaaruit troepen de heidenen, die Jeruzalem bezetten, te hulp komen tegen het Christen leger <Anthiochien> *Reinolt*: r. 14128, 14174; i) **Anthiotce** – verder als boven <Anthisosice> *Renout*: r. 2221, 2273; i) **Anthiocia** – stad in Suerien – door de Christenen veroverd op koning Corobrant; *Troyen*: r. 28618; i) **Antiochien** – Sarazijns koninkrijk, waarvan de koning zich met zijn volk tot het christendom bekeert nadat Valentijn een draak verslagen die zeven jaar lang elke dag een dier of mens verslond; *Valentijn*: cap. 35-40, 44.

Antiochien zie **Antiochia**

[Antiochien]! n) Antiochië!; o) **Anthyochien!** – strijdkreet van de Saracenen;

Meluzine: fol. Q4va, R5vb.

[Antiochine, die] a) de inwoners van Antiochië; e) **die Anthiochen** – volk of leger uit Antiochen; g) nemen deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1119; e) **die Anthiochine** – volk of leger uit Antiocien; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1119.

[Antiochus] 1 a) [Moisan I, 1: ANTIOCUS 2] — Epifanes Antiochus c.q. Antiochus IV Epifanes ¹ († 163 v.C.) [1 *Makkabeeën* 1, 11] ²; c) vierde koning van Syrië uit de Seleucidische dynastie (175-163 v.C.); d) ondernam in 168 v.C. een strafexpeditie tegen Jeruzalem, nam de stad in en ontheiligde de Tempel; e) **Antiocus** alias **Epiphanes** – heer; g) bevecht de Joden; *Alexander*: boek III, r. 786; e) **Anthiocius Epiphanes** – derde van de vijf veroveraars van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. F4r.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiochus_IV

2. http://vulgate.org/ot/1machabees_1.htm

[Antiochus] 2 a) [A-Z 2: Antiochos I Soter (324-261) & Stratonike] ¹ — Antiochus I Soter ² (324-261 v.C.); c) koning van Syrië uit de Seleucidische dynastie; e) **Anthiocus** – Griekse ridder, later koning; g) één van de vier uiteindelijke opvolgers van Alexander de Grote; *Alexander*: boek X, r. 1448.

[Antiochus] 3 a) pseudo-historisch personage, geënt op de naam van verschillende Seleucidische koningen – zie **[Antiochus 1, 2]**; e) **Anthiochus** – koning van Anthiochia; g) pleegt incest met zijn dochter – geeft raadsel op aan huwelijkskandidaten – weigert de door Appollonius van Thyro gegeven oplossing, namelijk die van incest, te erkennen – samen met zijn dochter door de bliksem getroffen <Anthiochio, Anthiocho, Anthyocho> *Appollonius*: fol. A2r, A4r, A5v, A6v, B1r-B2r, D1v, G6v, H3r.

Antiocien zie **Antiochia**

Antiocus zie **[Antiochus] 1**

Antioetsen zie **Antiochia**

Antiopus zie **Santipus van Caladone**

Antiote e) **Antiote** – ridder; g) samen met [.]cachijs erop uitgezonden door keizer Trajaen van Roeme om Placijs te zoeken; *Eustaes*: r. 224.

Antiotse(n) zie **Antiochia**

Antipater a) Antipater / Antipatrus ³ († 319 v.C.), veldheer van Philippus van Macedonië; d) na de dood van Alexander de Grote rijksbestuurder – gedurende de Middeleeuwen beschouwd als de moordenaar van Alexander de Grote; e) **Antipater** – Griekse bestuurder van Grieken; g) verraderlijk karakter – verdacht van de gifmoord op Alexander de Grote, daarbij geholpen door Senberis en / of Sulc, en daartoe aangezet door Verranesse <Antypater> *Alexander*: boek X, r. 287, 306, 1001, 1347.

Antipodes h) land van de Tegenvoeters, aan de andere kant van de aardbol;

i) **Antipodes** – de tegengestelde wereld <Antipotes> *Alexander*: boek IX, r. 1138; boek X, r. 198.

[Antipodes, die] a) de Antipodes / Tegenvoeters, ⁴ monstervolk wonend aan de andere kant van de aardbol; e) **Antypodes** – inwoners van Antipodes; *Alexander*: boek X, r. 1248.

Antipotes zie **Antipodes**

Antitodes zie **Anciotes**

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0004.php#a003

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Antiochus_Soter

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antipater>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antipodes>

Antkerst a) [A-Z 5: Antichrist] ¹ [Moisan I, 1: ANTECHRIS(T) 1] — (de) Antichrist, ² een pseudo-Christus, geboren in Babilonien uit het geslacht van Dan, die tracht de plaats van de ware Christus in te nemen ('anti' in de betekenis: in plaats van); d) wiens komst de Apocalyps c.q. het Einde der Tijden zal inluiden; e) **Antkerst**; *Alexander*: boek IV, r. 481; e) **Antekerst**; g) pas als hij regeert zullen de tien geslachten van Ysrahel, die koning Salmanaser gevangengenomen had en die door Alexander de Grote in het gebergte van Caspia waren opgesloten, vrijkomen; *Alexander Prz*: p. 11; e) **Antkersts**; *Rose C*: r. 10801; e) **Ankerts**; g) Valsch Gelaet noemt zich Ankerts bode <*Rose B*: Antkerts> *Rose V*: r. 10975.

Antkerts zie **Antkerst**

Antochien zie **Antiochia**

Antoengen i) **Antoengen** – land van herkomst van een anonymus aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt*: r. 4941.

Antoer zie **Auctor 1**

Antolyen zie **Haute Foille**

Antones zie **Pontes Antonys**

Antonijs zie **Antonis**

Antonijs zie **Pontes Antonys**

Antonis a) [A-Z 2: Kleopatra VII & Marcus Antonius] ³ — Marcus Antonius ⁴ (82-31 v.C.); b) echtgenoot van Octavia – zwager van Octavianus – geliefde en echtgenoot van Cleopatra; d) protégé, generaal, medeconsul, vriend en neef van Julius Caesar – lid van het tweede driemanschap met Augustus Octavianus en Lepidus; e) **Antonis** – Romeins senator; f) echtgenoot van Octavia – zwager van Augustus / Octaviaen – later echtgenoot van Cleopatra; g) moet Rome ontvluchten – verlaat zijn eerste echtgenote, vlucht naar Egypten en trouwt met Cleopatra – verslagen door zijn zwager Augustus / Octaviaen – pleegt na de dood van Cleopatra zelfmoord <Antonijs, Antonise> *Alexander*: boek V, r. 1136, 1143, 1147, 1162; e) **Anthonijs** – koning in Orienten; f) echtgenoot van Octavia – geliefde van Cleopatra; g) aangevallen door Octaviaen / Augustus in Egypte – gestorven <Anthonise, Antonijs, Antonis, Antonise> *Caesar*: r. 885, 919, 926, 927, 934, 942, 983, 985, 991, 999, 1006, 1038, 1101, 1104, 1118, 1145.

Antonis zie **Anthonis van Lusignen**

Antonis, de goede maerschallck a) or. Anthoine le bon mareschal; e) **Antonis, de goede maerschallck**; f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen de reus Faragus; *Valentijn*: cap. 26.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0004.php#a003

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antichrist>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0055.php#a054

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Marcus_Antonius

Antonis Alegre zie **Anthonis Alegre**

Antonys Pontes zie **Pontes Antonys**

Antor zie **Auctor 1**

[Antorilas] a) [West PR: Antorilas]; e) **[Antorilas]** – ridder, in dienst van koning Claudas van Deserte; g) bij Trebes gedood door Gawyn <Antorilasse> *Merlijn*: r. 25641.

Antorne zie **Ansis**

[Antquintijn] a) [Moisan I, 1: ANQUETIN 7 LE NORMANT] – hertog van Normandië; d) baron van Karel de Grote; e) **[Antquintijn]** – hertog <Antquintine> *Aspremont*: fol. 1ra, 8.

Antrepos zie **Atropos**

Antropos zie **Atropos**

Antsay zie **Anssai**

Antwerpen h) [Graesse: Antverpia]¹ — Antwerpen,² havenstad aan de rivier de Schelde³ in het huidige België – gedurende de middeleeuwen één van de belangrijkste steden in het hertogdom Brabant; i) **Antwerpen** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: XVIII, r. 8, 16; i) **Antwerpen** – waar Julius Cesar een kasteel bouwde; *Caesar Prz*: fol. 29v; i) **Antwerpen** – waarheen Moenen en Emmeken gaan na hun vertrek uit Nieuweghen via Shertoghen bossche – verblijven daar zo'n zes (zeven) jaren in de herberg Inden Guldenen Boom <Hantwerpen> *Mariken*: fol. B4v, C3v, C6v, D1r, D2v; i) **Antwerpen** – waar de auteur / vertaler van het woonachtig is <Andworpen> *Sidrac*: proloog, r. 46.

Antzauwen zie **Angou**

Antzave zie **Angou**

Antzawen zie **Angou**

Antzhyn zie **Antzmyne**

Antzmyne h) gelet op het voorkomen van [Moisan I, 1: GARIN(S) 26 D'ANSEÛNE] zal / kan bedoeld zijn [Moisan I, 2: ANSEÛNE 2]; i) **Antzmyne** – toenaam van **Garnere van Antzmyne** <Antzhyn> *Karl Meinet*: r. A243, 64; A244, 45.

Anxillas a) or. Anxilles, de derde van de Sept Sages de Rome; e) **Anxillas** – de tweede van de Seven Vroeden; g) verdedigt de door zijn stiefmoeder valselyk van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel ['Medicus'] over Ypocras en de koningszoon van Hongerien <Anxilles> *7 Vroeden*: r. 63, 71, 951, 957, 971, 996, 1002, 1008, 1009, 1159, 1166, 1186.

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrxssdaseaya&no=64&seite=116>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Antwerpen.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scheldt>

Anxt zorghe ende zeere vervaren j) or. Soupeçon d'amboufissement, lett. 'verdenking van hoogmoed'; k) **Anxt zorghe ende zeere vervaren** – zwaard van Vreese; *Rose C*: r. 13243; k) **Anx sorghe ende sere verweren** – zwaard van Vreese; *Rose V*: r. 13427.

Apelijn zie **Apollo**

Apelles a) [A-Z 2: Apelles] ¹ — Apelles ² (4e eeuw v.C.), hofschilder van Alexander de Grote – afkomstig uit Colophon; e) **Apelles** – Joodse beeldhouwer en schilder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – maakt na Alexanders dood een afbeelding van hem met zijn afkomst en heldendaden – maakt het graf van Daris' echtgenote Telico met daarop een verbeelding van het *Genesis*-verhaal – maakt het graf van koning Daris van Perceus met daarop een geografie <Apellese, Apelles> *Alexander*: boek IV, r. 379, 391, 419, 706, 835, 877, 996, 1053; boek VII: 807, 825, 1779, 1811, 1829.

Aphei zie **Rifeï**

Apyen zie [**Harpjen, die**]

Apis a) or. Apis, koning van Argos; e) **Apis** – koning van Dargos; f) tweede zoon van koning Jupiter – broer van Arropatreus / Mars en Apollo; *Jason*: fol. 71v.

Apius 1 a) or. Appius – Appius Claudius Crassus ³ (midden 5e eeuw v.C.), Romeins patriciër; d) over wie verteld wordt in Livius' *Ab urbe condita* ⁴ (boek III, caput 44 e.v.); e) **Apius** – corrupt rechter; g) begeert de maagd Virgine, dochter van de rechtschapen Virgilius, maar zij wijst hem af – Apius laat Virgine nu opeisen als ware zij een slavin van zijn 'seriant' Claudius en misbruikt zijn macht om die eis in te willigen – als dit uitkomt, pleegt Apius zelfmoord in de gevangenis – zoals verteld door Tytus Liveus <Apiuse> *Rose C*: r. 5318, 5324, 5328, 5330, 5341, 5353, 5377; e) **Apius** – corrupte rechter; g) begeert de maagd Virgine, dochter van de rechtschapen Virginius, maar zij wijst hem af – verder als boven – zoals verteld door Titus Livius <Apiuse, Apusen, Apyuse; *Rose B*: Apyus> *Rose V*: r. 5372, 5378, 5382, 5384, 5395, 5407, 5431.

Apius 2 a) volstrekt onduidelijk waar Jacob dit verhaal vandaan gehaald heeft – er is een Appius Claudius Caecus d.i. 'de Blinde' (ca. 340 v.C.-273 v.C.) die als gevolg van een vloek blind werd – er is een Lucius Caecilius Metellus (ca. 290 v.C.-221 v.C.), die als pontifex maximus het Palladium uit een brand redde, maar daar blind van werd – er is **Apius 1** – er is het verhaal over de vroedvrouw die Maria na de geboorte van Jezus op haar maagdelijkheid wilde onderzoeken [*Der leken spieghel*, boek II, cap. 58] en daarvoor gestraft werd met een

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0005.php#a004

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apelles>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Appius_Claudius_Crassus

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Ab_Urbe_Condita_%28book%29

verkrompen arm – maar de essentie van de anekdote moet hem toch gelegen hebben in de straf voor het ontuchtige verlangen om het Palladium onder haar rokken te gluren; e) **Apius** – “een hoghe man” te Rome; g) wilde het Palladium [het (geroofde) Trojaanse beeld van de godin Pallas] onbedekt zien, en werd daarom blind; *Troyen*: r. 23711.

[Apocalips] l) het boek *Apocalyps*¹ alias *Openbaring van Johannes*² – het laatste boek van het *Nieuwe Testament* met daarin een profetische beschrijving van het einde van de wereld; m) **[Apocalips]** – Bedect Wesen wordt wegens haar “ypocrisien” vergeleken met het lijkleke paard uit de *Apocalips* <Apocalipsen> *Rose C*: r. 11024; m) **Pocalisen** – verder als boven; *Rose V*: r. 11194; m) **Appocalipsi** – waarin een boek gesloten met zeven zegels; *Stijevoort*: refr. 102, r. 29.

Apolijn a) [Moisan I, 1: APOLIN 1] [West PR: **Apolin**] — oorspronkelijk Apollo,³ de Griekse / Romeinse god van muziek, dichtkunst, waarzeggerij, leven en dood (zie **Apollo**); d) gedurende de Middeleeuwen verworpen tot een Saraceense afgod – vormde met Mamet en Tervogant een duivelse anti-drieëenheid; e) **Apollijn** – heidense of Saraceense god <Apolline> *Antiochië*: r. 40; e) **Apolijn** – door Esmoreit als god vereerd en aangeropen; *Esmoreit*: r. 82, 179, 277, 406, 422, 430, 594, 609, 683, 690, 748, 790, 812, 936; e) **Apolijn** <Apoline> *Flandrijs*: r. 56, 78, 1737; e) **Apoline** – Saraceense god; g) wiens naam gebruikt wordt in een begroeting <Apoline> *Florigout*: r. 3356; e) **Apolijn**; *Florigout K*: fol. 1, r. 158; e) **Apollyn** <Apollyne> *Flovent*: r. 415; e) **Apolijn**; *Gloriant*: r. 247, 326, 337, 366, 374, 616, 652, 711, 763, 804, 811, 976, 1007; e) **Appollijn**; g) vereerd in het koninkrijk Spangen – Reynout weigert hem te vereren <Apollijn> *Heemskinderen*: p. 55, 190, 194; e) **Apolijn**; *Huge Br*: r. 54; e) **Appollijn** <Apollijn, Appolijn> *Hughe Prz*: p. 15, 42, 43, 58-61, 71; e) **Apollo**; *Johan*: r. 1865; e) **Appolijn**; g) bij wie de reus in Enghelant zweert; *Joncker Jan*: p. 207; e) **Apolin** – in een adem genoemd met Tervogan en Mamet; *Jourdein*: r. 138; e) **Apollijn** <Apolline> *Cassamus*: r. 117; e) **Apollijn** – één van de vier goden van de Saracenen; *Lanceloet*: boek II, r. 1999; e) **Apolijn** – god van de Saracenen c.q. heidense (Griekse) god – geboren in Achaïe in Grieken <Apoline, Appolijn, Appoline> *Limborch*: boek VI, r. 1058; boek VIII, r. 802, 926, 1075; e) **Apolijn** <Apolijs> *Limborch Prz*: p. 58, 66, 76; e) **Apolijn** – god van de Saracenen c.q. heidense (Griekse) god – geboren in Achaïe <Apoline, Apolinen, Appoline> *Lymburch*: boek VI, r. 1058; boek VIII, r. 803, 923, 1065; boek XII, r. 662; e) **Apolijn** <Apolijs, Apoline> *Lorreinen O*: r. 1183, 1235; e) **Apolijn**; *Madelgijs*: fragm. III, r. 165, 188; fragm. IV, r. 87, 110; fragm. IX, r. 117;

1. http://vulgate.org/nt/epistle/revelation_1.htm

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Apocalypse_of_John

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apollo>

fragm. XI, r. 115, 119; e) **Appolijn**; *Malegijs*: p. 3; e) **Apollen**; *Karl Meinet*: r. A401, 66; A430, 49; A434, 64; A448, 44; A478, 23, 42; A483, 29; e) **Appolyn** <Appolynen> *Meluzine*: fol. R3rb; e) **Appolijn**; *Merlijn Prz*: fol. B3b; e) **Apolijn**; *Ogier H*: r. 143; e) **Appolin** <Apolin, Apoline, Apollin, sant Appolin, Apolline, Appoline, Appolinen, Appollin> *Ogyer*: r. 2431, 2483, 2612, 2982, 3254, 3295, 3308, 3470, 3519, 3597, 4066, 8820, 8867, 8896, 8946, 9091, 9337, 9550, 10249, 16410, 16585, 16601, 17081, 17435, 17546, 17652, 19373, 19657, 19672, 20298, 20457, 21133, 21194, 21347, 21374, 21440, 21667, 21709, 21719, 21865, 22857, 23063; e) **Appolijn** <Apoline, Apolline> *Parthonopeus*: r. [3662], 6615; e) **Appolin** <Appollin> *Reinolt*: r. 2233, 13753, 13834, 13868, 14303; e) **[Apolijn]** <Apoline> *Renout D*: r. 207, 232, 244; e) **Appollo**; *Roelant*: r. 843; e) **Apolinus** – gezegd van ‘wet’; *Saladijn*: r. 80; e) **Appolijn** <Apolijn, Apollijn, Appolijn> *Segbelijn*: r. 3860, 6281, 6359, 8509; e) **Appolijn** – Sarazijnse god; g) aangeropen door koning Brandesier; *Valentijn*: cap. 42.

Apolijn zie **Apollo**

Apolin zie **Apolijn**

Appolijn! n) **Apollo!**; o) **Appolijn!** – strijdkreet van koning Yvorijn jr. van Mombrant en zijn leger; *Malegijs*: p. 152.

Appolijn zie **Apolijn**

Appolijn zie **Apollo**

Appolin zie **Apolijn**

Appolyn zie **Apollo**

Apollo a) [A-Z 1: **Apollo**] ¹ [West PR: **Apolin**] — **Apollo**, ² Griekse / Romeinse god van muziek en dichtkunst, van waarzeggerij, leven en dood – leider van de muzen – dezelfde als **Phebus** – zie ook **Apolijn**; b) zoon van Jupiter en Latona – tweelingbroer van Diana; d) gedurende de Middeleeuwen beschouwd als (af)god en duivel; e) **Appollo**; g) Appollonius van Thyro speelt zoals Appollo op zijn harp; *Appollonius*: fol. C3v; e) **Appolijn** – afgodin (bedoeld is Diana); g) met een tempel in Ephesie, waar Lucina intreedt, nadat zij uit haar schijndood is opgestaan; *Appollonius*: fol. D4r; e) **Appolijn** – godheid vereerd te Delphos; *Esopus*: p. 151, 153, 155, 159; e) **Apollo** – (af)god van keizer Adriaen; g) aan wie Eustaes weigert te offeren; *Eustaes*: r. 287; e) **Apollo** – Griekse god; g) door koning Laomedon van Troyen geraadpleegd op het eiland Delphos – aan wie Hercules wil offeren op de berg Othea om Yole te vergeten; *Hercules*: cap. [6], [24]; e) **Apollo** alias **Apollo van Jacomte** – god; f) vader van koning Mopsius; g) heeft orakel op het eiland Delphos – **Apollo**-tempel te Pirren gesticht door Serath <Appollo> *Jason*: fol. 49v, 52v, 55r, 55v, 71r, 108r-109r, 114r; e) **Apolijn** – Solijn schrijft dat

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0016.php#a015

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apollo>

Apolijn gezegd heeft, dat Socrates de wijste man ter wereld was <Rose V: Apolijn [de spelling 'Apelijn' in de editie-Verwijs 1868 is ofwel een grap of een onopgemerkte zetfout]> *Rose C*: r. 5584; *Rose V*: r. 5634; e) **Apollyn** alias **Phebus** – heidense of Griekse god; g) met een tempel of orakel te Delpos en een tempel in Troje – aan wie de Grieken offeren voordat zij naar Troje vertrekken – voorspelt dat de Grieken zullen overwinnen – vereerd op Delos en in Lacie <Apolijn, Apollinen, Apollinis, Apollinys, Apollo, Apollyne, Apollyns, Apolynne, Appoline, Appollo, Appollyn, Appollyne, Appolyne> *Troyen*: r. 215, 5726, 5729, 7265, 7286, 7293, 7303, 7319, 7329, 7358, 7360, 7368, 7383, 7385, 7397, 15331, 16390, 16397, 16412, 19957, 23066, 25200, 25262, 25428, 30362, 31306, 31355, 31367, 31774, 31936, 32060, 35013, 35718, 35732, 35737, 35745, 35764, 35797, 35807, 35841, 35933, 36148, 36935, 36962, 37354, 38124; e) **Appolijn** – afgod; g) aanbeden op Delphos (d.i. Delos) – voorspelt Eneas' heerschappij over de wereld c.q. Rome <Appolijns> *Troyen Prz*: fol. 134vb-135rb, 136ra, 137ra, 141vb, 144rb; e) **Appollo** – god; g) met een tempel op het eiland Delphos – waar Saturnus te horen krijgt dat zijn vrouw zwanger is van een zoon die hem zal verdrijven; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 3.

Apollo zie **Apolijn**

Apollo van Jacomte a) or. Apollo – koning van Arcade, later van Jacointe; b) zoon van koning Jupiter van Athene; e) **Apollo van Jacomte** alias de god **Apollo** – eerst koning van Archadien, later koning van Jacomte; f) derde zoon van koning Jupiter – broer van Apis en Arropatreus / Mars – tweede echtgenoot van Mena – vader van Phavoles; g) wijs – leidt op bevel van de god Mars in een ark een groep mensen uit Pirren naar een eiland nabij Colcos en sticht daar de stad Jacomte – door het volk tot koning benoemd – slaat de opstand van Zethephius neer en huwt zijn dochter uit aan Pheris – sterft nabij Colcos [?] en krijgt een wonderbaarlijke graftombe van kristal en goud – wordt na zijn dood de god Apollo <Appollo> *Jason*: fol. 71v-86v, 87v, 88r, 89r-90v, 91v, 107v, 109r.

[Apollo] van Paphes a) or. Appollo de Paphes; e) **Appollo van Paphes** – koning van Paphes; f) zoon van Jupiter 1 van Actiken – vader van Esculapius; g) ontvangt de voor Saturnus gevluchte Titenosen in weerwil van zijn vriendschap en alliantie met Saturnus – waarom hij door Jupiter 2 van Creten uit zijn stad verdreven werd en gedwongen was de schapen van koning Admethus van Thesalen te hoeden; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 12.

Apollonius zie **Appollonius van Thyro**

[Apol(o)nis] zie **Appollinis**

Apon zie **Arpoen**

Aposiatus a) or. Aposiatus; e) **Aposiatus** – woont te Mithete; g) bezoekt het bordeel waar Tharsia verblijft – heeft medelijden met haar; *Appollonius*: fol. E6r.

Appellee zie **Appellex**

Appelles zie **Apelles**

Appellex a) beide handschriften (KB Den Haag 128 E 6 en UB Leiden Ltk. 205) lezen “Appellex” (mogelijk te begrijpen als *Appelleus*), door Leendertz op basis van handschrift H gelezen en geëditeerd als ‘Appellee’ [*Der minnen loep*, p. XXIX] – bedoeld lijkt / kan zijn Lucius Apuleius Madaurensis ¹ (ca. 124-ca. 175) – geromaniseerde Berber – van wie een absurde roman *Metamorphoses*, bewaard bleef, beter bekend onder de titel *De Gouden ezel*; e) **Appellex** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde; *Minnen loep*: boek I, r. 150.

Appocalipsi zie [Apocalips]

Appolijn zie **Apolijn**

Appolijn zie **Apollo**

Appolin zie **Apolijn**

Appolyn zie **Apollo**

Appolionius zie **Appollonius van Thyro**

Appolijn zie **Apolijn**

Appolijn zie **Apollo**

Appollin zie **Apolijn**

Appollyn zie **Apollo**

Appollinis a) referentie aan de romanfiguur Apollonius van Tyrus (zie **Appollonius van Thyro**) – door Jacob van M(a)erlant onafhankelijk van zijn bron ingevoegd; e) **Appollinis** – heer van Tyren; g) ontvlucht de door Alexander de Grote veroverde en verwoeste stad <Apolnise, Apolonise, Appollonis, Appolonis> *Alexander*: boek III, r. 591, 653; boek X, r. 173.

Appollo zie **Apolijn**

Appollo zie **Apollo**

Appollo zie **Apollo van Jacomte**

Appolonie a) [A-Z 4: Apollonia] ² — Apollonia ³ (3e eeuw n.C.), martelares; d) feestdag 9 februari – beschermheilige tegen tandpijn; e) **Appolonie** – maagd en martelares; g) datum in colofon; *Ogyer*: r. [23732].

Appollonis zie **Appollinis**

Appollonius van Thyro a) [A-Z 6: Apollonius van Tyrus] ⁴ [Moisan I, 1: APOLINES 3 DE TRIS] — Apollonius van Tyrus, ⁵ hoofdpersoon van een gelijknamige Byzantijnse roman die gedurende de Middeleeuwen zeer geliefd en invloedrijk was en in meerdere romans werd nagevolgd, met name *Floire et Blancheflor* en *Jourdain de Blaves* – zie ook **Appollinis**; e) **Appollonius van Thyro** – prins (ook koning genoemd) van Thyro, beoogd koning van Anthiochia;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Apuleius>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0014.php#a013

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Apollonia

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0005.php#a004

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Apollonius_of_Tyre

f) echtgenoot van Lucina – vader van Tharsia – schoonzoon van koning Altistratus van Penthapolianen – schoonvader van Athanagoras; g) zeer geleerd en talentvol – lost het raadsel van koning Anthiochus op, maar krijgt diens dochter niet tot vrouw – lijdt schipbreuk – wordt leermeester van Lucina, de dochter van koning Altistratus van Penthapolianen, en trouwt met haar – laat na haar schijndood in het kraambed zijn pasgeboren dochtertje achter in Tharsie – vindt na lange omzwervingen vrouw en dochter weer terug – leeft nog 84 jaar in vrede en krijgt nog een zoon <Apollonius, Appolionius, Appolloni, Appollonio, Appollonium, Appollonius, Thirum Appollonium, Thirus Appollonius, Thyrius Appollonius, Thyro Appollonio, Thyrsi Appollonium, Thyrum Appollonium, Thyrum Appolonium, Thyrus Appollonius, Tyrius Appollonius> *Appollonius*: fol. [A1r], A2r-A4r, A5v, A6v, B1r-B4v, C1r-C2r, C3r-C6v, D1r-D2r, D4r, D4v, E1r-E2r, E3v-E4v, E6r, F1r-F4v, G1r-G6v, H1r-H3r, [H3v].

Appolonis zie **Appollinis**

Apsloen zie **Absalon 1**

Apulien h) or. Apulie – bedoeld wordt mogelijk Pylos¹ (zie **Pilos**) alias Navarino² aan de zuidkust van de Peloponnesos in Griekenland; i) **Apulien** – stad en regio aan zee gelegen met daarin de stad Chorinthen – koninkrijk van Pilonius – waar de zwangere Danes in haar bootje heen drijft; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 5, 24, 26-28, 30-31.

Aquilander e) **Aquilander**; f) vader van Aquiline en Adriaen; *Flandrijs*: r. 1808, 1839.

Aquilegien h) [Graesse: *Aquilegia*]³ — Aquileia,⁴ aan de rivier de Natisone⁵ vlakbij de Adriatische Zee in Friuli, in het noordoosten van Italië – Romeinse garnizoensstad; i) **Aquilegien** – waar Julius Cesar drie legioenen in reserve heeft; *Caesar Prz*: fol. 12r.

Aquiline e) **Aquiline**; f) dochter van Aquilander – zuster van Adriaen – geliefde van Flandrijs; g) schonk Flandrijs een geneeskrachtige edelsteen <Aquilinen> *Flandrijs*: r. 1440, 1789, 1799, 1829, 1831, 1838.

Aquintaine zie **Aquitaniën**

Aquintine h) mogelijk Cabañaquinta⁶ in Asturia, Spanje; i) **Aquintaengen** – stad in Spangen waar koning Saforet hof houdt; *Heemskinderen*: p. 58; i) **Aquintine** – verder als boven; *Reinolt*: r. 2444.

Aquitaen zie **Aquitaniën**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pylos.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pylos>

3. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=125>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aquileia.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Natisone>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cabañaquinta.kmz

Aquitaengen zie **Aquintine**

Aquitaengen zie **Aquitaniën**

Aquitaniën zie **Aquitaniën**

Aquitania zie **Aquitaniën**

Aquitanie zie **Aquitaniën**

Aquitaniën h) [Graesse: **Guienna (provincia)**] ¹ [Moisan I, 2: AQUITAIN(N)E] [West PR:

Aquitain(n)e] — het middeleeuwse hertogdom of koninkrijk Aquitanië, ² gelegen in het zuidwesten van het huidige Frankrijk met als hoofdstad Bordeaux, ³ maar ook de epische (hoofd)stad Aquitaniën van de gelijknamige historische regio; i) **Aquitania** – land in het westen van Gallen met veel rivieren – afgeleid van: aqua d.i. water <Aquintaine, Aquitaengen> *Alexander*: boek VII, r. 1593; boek X, r. 335; i) **Aquitaengen** – het tweede deel van Gallen “boven Parijs” met als grensrivier de Geronna; *Caesar Prz*: fol. 6v-7r; i) **Aquitaniën** – zou volgens de Dietse *Van onses Heren Wrake* het koninkrijk van Vaspasianus geweest zijn, wat volgens Jacob van M(a)erlant een leugen is; *Graal & Merlijn*: r. 592; i) **Aquitaniën** – koninkrijk van Lodewijk; *Hughe Prz*: p. 4; i) **Aquitanie** – hertogdom waar graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys zijn toevlucht zoekt nadat koning Lodewijk hem uit zijn land verdreven heeft – waar Joncker Jan graaf Robrecht na een tweegevecht als zijn vader leert kennen <Aquitaniën> *Joncker Jan*: p. 218, 219; i) **Acquitangen** – land dat koning Claudas van Lanceloet van Lac heeft afgenomen toen die nog een kind was; *Lanceloet*: boek II, r. 31729; i) **Aquitaen** – land – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1088; i) **Aquitaniën** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1078; i) **Equitanten** – koninkrijk van Ludwich, hem door Karll Meynet gegeven; *Karl Meinet*: r. A535, 14; i) **Aquitaniën** – hertogdom van Eugelerius; *Roelant*: r. P1133; i) **Aquitania** – land in Gallen met veel rivieren; *Troyen*: r. 29161; i) **Aquitaniën** (or. Aquitania) – waarlangs de weg van sterren naar Galissien gaat – land waarin de stad Agenes ligt – binnengevallen door koning Aigolant – hertogdom (en verloren gegane stad) van Engelerius van Aquitaniën <Aquitanyen, Aquytaniën> *Turpijn*: II, r. 12; IV, r. 1, 9; V, r. 32; XIII, r. 47; i) **Aquitaniën** – hertogdom van Savorijn – belegerd door de Groenen Ridder en later door de reus Faragus – waar de tovenaer Adriaen Meyn Escleremonde ontvoert op het toverpaard van Pacolet <Aquitaniën> *Valentijn*: cap. 15-17, 19-21, 23, 26-32, 61.

Aquitaniën! j) or. Aquitaine!; k) **Aquitaniën!** – strijdkreet van hertog Savorijn van Aquitaniën; *Valentijn*: cap. 26.

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native no=193>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aquitaine>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

Aquitanigen zie **Aquitaniën**

[**Arabesche**] zie [**Arabische**]

Arabi n) [Moisan I, 1: AR(R)ABI 3 (cheval, destrier)] — ‘Arabier’, vermaard paardenras; o) **ein Ravit** – paard(enras); *Eneide*: r. 689, 7322, 8812, 11853, 12317, 12322; o) **Arabijn** – paard van Guweloën; *Huge K*: r. 24; o) **Arabi** – paard dat Beatrijs [?] krijgt van de abt van Lengi; *Lorreinen*: fragm. II, r. 456; o) **Arabi** – paard <Arabijn> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 238, 306; o) **Rabis** – paard <Rabiz> *Karl Meinet*: A84, 39, 41, 44; A87, 51; A93, 42; A94, 14, 24; A103, 25; A108, 1; A119, 52.

Araby zie **Arabien 1**

Arabia zie **Arabien 1**

Arabie zie **Arabien 1**

Arabien 1 h) [Moisan I, 2: ARABE] [West PR: **Arabe**] [West VR: **Ar(r)abe**] — Arabië,¹ verzamelnaam voor 1) Noord-Arabië alias Arabia Petraea (zie ook **Nabathee**) met als hoofdstad Petra,² gelegen aan de oostzijde van de rivier de Jordaan,³ 2) Midden-Arabië alias Arabia Deserta, het woestijnachtige binnenland, en 3) Zuid-Arabië alias Arabia Felix, het huidige Jemen,⁴ gelegen aan de oever van de Indische Oceaan – hoewel Arabië het moederland is van de volgers en aanbidders van **Mamet**, aartsvijanden van de middeleeuwse Christenen, genoot het land zelf een sprookjesachtige en luxueuze reputatie – beroemd om zijn paarden en goud; i) **Arabien** – “die van Arabien” – aanhangers van Machamet; *9 Quaetsten*: fol. B4r-B4v, E2v; i) **Arabia** – land in Asia – met de berg Sinay – bondgenoot van koning Daris van Percen – land van herkomst van Cirifon – toenaam van **Remnoen van Arabia**; *Alexander*: boek III, r. 138; boek V, r. 225, 271; boek VII, r. 1097, 1104; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk van koning Danubrant van Arabyen <Arabyen> *Buevijn*: fol. L2v, L3v; i) **Are[bien]** – hertogdom “lant van are[...]” – erfgoed van Tyberius (bedoeld lijkt Antonius), door hem heroverd op Brutus en Crassus (bedoeld lijkt Cassius) voor Octaviaen / Augustus <Are[...]> *Caesar*: r. 256; i) **Arabyen** – exemplarische vindplaats van goud; *Fierabras*: r. 174; i) **Arabien** – koninkrijk van Gaifier; *Floris*: r. 3505; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 510; i) **Arabye** – toenaam van **Tybaut van Arabye**; *Godevaert*: r. 13; i) **Arabye** – Saraceens koninkrijk van Tybaut van Arabye; *Helias*: r. 41; i) **Arabien** – Saraceens koninkrijk; *Joncker Jan*: p. 228; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van onder anderen koning Pyrreus – belegert drie keer Arragoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arabia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/El-Gi.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Jordan_river

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Jemen.kmz

kamelen – de inwoners houden van kamelenmelk en -vlees <Arabien> *Limburch*: boek V, r. 847, 856, 1551, 1647, 1672, 1705; boek VI, r. 399, 683, 771, 915, 1258, 2055, 2241, 2269, 2308, 2403; boek VIII, r. 855; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk <Arabien> *Limburch Frg*: H51A, r. 345, 373, 412; H53, r. 19; i) **Arabijen** – wijnland – Saraceens koninkrijk van Alant van Arabien – belegert c.s. Arragoen <Arabien> *Limburch Prz*: p. 11, 65, 67, 68, 89-91; i) **Arabie** – Saraceens koninkrijk, later van koning Pyrus – belegert drie keer Aregoen – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook kamelen – de inwoners houden van kamelenmelk en -vlees <Arabien, Arebie, Arebien> *Lymburch*: boek V, r. 848, 857, 1548, 1643, 1668, 1701; boek VI, r. 401, 680, 765, 908, 1253, 2036, 2218, 2246, 2285, 2380; boek VIII, r. 854; i) **Arabien** – woonplaats van de Saraceense reus Morgalien; *Malegijs*: p. 327; i) **Arabien** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 55; i) **Arabien** – koninkrijk van Cynaran; *Minnen loep*: boek III, r. 695; i) **Araby** – koninkrijk van de vader van een jonkvrouw die door een Zwarte Ridder ontvoerd en mishandeld wordt; *Namelos*: r. 433, 1197; i) **Arabie** – Saraceens rijk van emir Galopien <Arabien> *Ogyer*: r. 3861, 20101; i) **Arabie** – exemplarische vindplaats van goud <Arabien> *Reynaert Prz*: r. 2669; i) **Arabie** – rijk van sultan Synagoen – bondgenoot van de Saracenen – waar ooit Oede la Belle gevangen zat <Arabien, Arbien> *Roelant*: r. 1722; r. P98, P104, P305; i) **Arabie** (or. Arrabe) – vermaard om zijn goud; *Rose C*: r. 8821; i) **Arabia** – land in Asia – vermaard om zijn paarden <Arabien, Araboes> *Troyen*: r. 8887, 9385, 28590, [28597]; i) **Arabien** (or. Arabia) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 6; V, r. 79; i) **Arabien** – exemplarisch rijk land; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 260.

Arabien 2 h) or. Dorbie, wat een verminking zal / kan zijn van *d'Orbrie [Moisan I, 2: ORBRIE] – mogelijk hetzelfde als **Orbie** en **Dorbie**; i) **Arabien** – Sarazijs emiraat – bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn*: cap. 32, 67.

Arabien(e) zie **Arabijne, die**

Arabiensche zie **Arabijne, die**

Arabiin zie **Arabijne, die**

Arabijen zie **Arabien 1**

Arabijenschen zie **Arabijne, die**

Arabijn zie **Arabi**

Arabijn zie **Arabijne, die**

Arabijne, die a) [Moisan I, 1: ARABI(S) 1] — de Arabieren¹ – gedurende de Middeleeuwen een heidens of Saraceens volk en / of 'de Arabier'; e) **die Arabiene**; g) woestijnvolk dat exemplarisch slank is door hun dieet;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arabs>

Heimlichkeit: r. 950; e) **die Arabine** – volk of leger uit Arabie; g) belegeren drie keer Arragoen <Arabien> *Limborch*: boek V, r. 1653; boek VI, r. 429, 2311; boek X, r. 1340; e) **die Arabijn** – correspondeert met **die Sarasijn** (in *Lymburch*) – toenaam van zowel de vader (koning van Arabie) als zoon **Pyrreus** als ook de neef of verwant van koning Pyrreus; g) belegt Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1556; VI, r. 968, 2250, 2349, 2383; e) **die Arabien** – heidens volk; *Limborch Frg*: H51A, r. 415; e) **die Arabiin** – alias voor de koning van Arabie; *Limborch Frg*: H51A, r. 353; e) **die Arabiense** – volk of leger uit Arabien; g) bondgenoten van Polijphenus van Barberijen <Arabijenschen> *Limborch Prz*: p. 90, 93; e) **die Arabijne** – volk of leger uit Arabie – belegeren driemaal Aregoen <Arabyn, Arebyne> *Lymburch*: boek V, r. 1553, 1649; boek VI, r. 431, 2288; boek X, r. 1447; e) **die Arabijn** – toenaam van de neef of verwant van koning Pyrus van Arabie; g) komt de dood van zijn verwant koning Pyrus in Aregoen wreken <Arabijn> *Lymburch*: boek VI, r. 2226, 2326, 2360; e) **Araboise** – volk of leger uit Arabia; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Araboise> *Troyen*: r. 22473.

Arabine zie **Arabijne, die**

[Arabische] n) Arabische; o) **Arabiesche**; *Lymburch*: boek VI, r. 1206;

o) **[Arabesche]** <Arabeschem> *Karl Meinet*: r. A482, 27.

Araboese zie **Arabien 1**

Araboise zie **Arabijne, die**

Arachus a) aldus handschrift UB Leiden Ltk. 205 – het door Leendertz uitgegeven ‘Haagse’ handschrift leest hier “Arathijs” – Aratus van Soloi (in Cilicië)¹ (ca. 315 v.C.-ca. 245 v.C.) – Griekse dichter van het volumineuze kosmologische (en mythologische) tractaat *Phaenomena*, dat grote bekendheid genoot in de antieke wereld; e) **Arathijs** – auteur; g) autoriteit op het gebied van de liefde <KB Den Haag 128 E 6: Arathijs> *Minnen loep*: boek I, r. 152.

Araenge zie **Arague**

Araengen h) gelet op Bare (Berry [?]) zou Orange (zie **Oringen**) in Frankrijk bedoeld kunnen zijn, ware het niet dat Orange, evenals Berry, geen koninkrijk was; i) **Araengen** – “Die van Bare entie van [Arangen]” – koninkrijk – de koning neemt deel aan het toernooi om Melioers hand <[Arangen]> *Parthonopeus*: r. [3806], 5312.

Aragnes a) [A-Z 1: Arachne]² — Arachne,³ weefster uit Colophon, Lydië; b) dochter van Idmon; d) leert van de godin Athena spinnen en weven, wat zij later ontkent – de woedende godin eist een wedstrijd, die Arachne wint – Athena trekt het

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aratus>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0017.php#a016

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arachne>

werkstuk aan flarden en zint op meer wraak – uit angst beneemt Arachne zichzelf het leven, waarna de godin haar in een spin verandert; e) **Aragnes**; g) hoogmoedig – heeft een weefwedstrijd met Pallas gehouden: verliest en wordt door de (woedende) godin veranderd in een spin <Aranien> *Eneide*: r. 5806, 5814.

Aragoen(ien) zie **Arragoen 1**

Aragon(e) zie **Arragoen 1**

Aragonien zie **Arragoen 1**

Arague a) de goudsmid Clonus [*Aeneis* X, 499]¹; b) zoon van Eurytus²; d) maakte een gouden draagband voor Pallas, de zoon van Euander / Evander; e) **Arague**; g) maakte voor Euander [?] (Pallants vader) de rijkversierde gordel die door Turnus op de door hem gedode Pallant wordt buitgemaakt <Araenge> *Troyen*: r. 39012; e) **Ayagne**; g) maakte de kostbare gordel voor Pallant [?], Euanders zoon, die door Turnus op de door hem gedode Pallant wordt buitgemaakt; *Troyen Prz*: fol. 153vb.

Aracusia h) Arachosia³ – regio in het huidige Afghanistan; i) **Aracusia** – land in Asia – vernoemd naar een havenstad; *Alexander*: boek VII, r. 1029; i) **Aracusia** – verder als boven; *Troyen*: r. 28526.

Aramathia h) [West PR: Arimachie] [West VR: Arimacia] — Arimatea⁴ [*Mattheus* 27, 57],⁵ in de *Historia scolastica* van Petrus Comestor († 1179) geïdentificeerd als (het Oudtestamentische) Ramathaim-Zophim (zie **Ramata**), even ten noordwesten van Jeruzalem,⁶ waar de profeet Samuel begraven zou zijn, maar gedurende de Middeleeuwen ook geïdentificeerd met de noordelijker gelegen stad Rama, het huidige Ramallah⁷ op de Westelijke Jordaanoever in Israël / Palestina – stad van herkomst van Joseph van Arimatea; i) **Aramathia** – toenaam van **Joseph van Aramathia** <Aramathien, Aromathia> *Graal & Merlijn*: r. 158, 329, 447, 4103; i) **Aramathie** <Aramathien, Aramathye, Aramathyen, Marathien> *Lanceloet*: boek II, r. 1755, 1971, 1980, 24180, 25268, 29414, 36546; i) **Aramathie** <Aramathien, Aremathien, Arithmatien, Aromathien> *Lanceloet*: boek III, r. 300, 1441, 3248, 3506, 5321, 10148, 10475, 10725, 10976; i) **Aramathie** <Aramathien, Aramatien> *Lanceloet S*: r. 98, 255; i) **Abaromatie**; *Lantsloot*: r. 1144; i) **Aramathie** <Aramathien, Aremathien> *Merlijn*: r. 19117, 29633; i) **Aromathien** – toenaam van **Joseph van Aromathien** <Aromathia> *Wrake Vb*: fol. A4r, B4v, C1r, C3r, C4r, F1v.

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eurytus>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arachosia>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arimatea>

5. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Yerushalayim.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ramallah.kmz

Aramathie(n) zie **Aramathia**

Arames h) bedoeld is Varennes, een toponiem dat een keer of twintig en verspreid over heel Frankrijk voorkomt – toenaam van Aimon de Varennes, de Oudfranse auteur van de *Roman de Florimont*¹; i) **Arames** – toenaam van **Aymes van Arames**, de dichter van de Walsche tekst; *Florimont*: r. 55.

Aran a) [West PR: **Aran**]; e) **Aran**; g) brengt als bode van koning Artur aan Frole op Bestoc de boodschap, dat koning Artur Vrancrike aan Lanceloet van Lac wil geven; *Lanceloet*: boek II, r. 34935, 34937, 34949, 34995; e) **Aran**; g) bode van koning Artur naar de inwoners van Gaule; *Lancelot W*: r. (verso) 4, 28, 39.

[**Arangen**] zie **Araengen**

Arania zie **Alania**

Aranien zie **Aragnes**

Arapont i) **Arapont** – stad in Armenie; *Limborch*: boek VIII, r. 24, 101; i) **Arapont** – stad in Armenie <Arupont> *Lymburch*: boek VIII, r. 24, 100.

Ararat h) de berg Ararat² in het oosten van Turkije op de grens met Armenië³ – waar de Ark van Noë / Noach na de Zondvloed gestrand zou zijn [*Genesis* 8, 4]⁴; i) **Ararat** – berg in Armenije; *Alexander*: boek VII, r. 1307; i) **Arrarat** – berg in Armenie; *Troyen*: r. 28842.

Ararian a) Azariam / Azarja [2 *Kronieken* 21, 2]⁵; e) **Ararian**; f) zoon van Josephat – broer van Joram, Jahihel, Sachariam, Azariam, Michael en Saphitiam; g) samen met zijn broers door Joram gedood nadat die koning geworden was; *9 Quaetsten*: fol. B4v.

Arastagnus zie **Arestant**

Arastus a) [Constans: ARATUS] — spion van Pyrrhus; e) **Arastus**; g) als bode van Pirrus weggestuurd om polshoogte te nemen met betrekking tot de oorlog tussen Acastus en Peleus; *Troyen*: r. 34811.

Arathijs zie **Arachus**

Aratuse zie **Artüsien**

Aratuse! zie **Artüsie!**

[**Araxes, die**] h) de Araxes⁶ oftewel Aras, rivier uitmondend in de Kaspische Zee – grensrivier tussen het huidige Azerbeidjan en Iran – al in de brontekst abusievelijk gesitueerd bij Percepolis; i) **Araxes** – rivier bij Percepolis, woest en snelstromend – door Alexander de Grote op de smalste plaats in één nacht

1. http://www.arlima.net/ad/aimon_de_varennes.html

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Ararat

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ararat.kmz

4. http://vulgate.org/ot/genesis_8.htm

5. http://vulgate.org/ot/2chronicles_21.htm

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Araxes>

overbrugd om zo Permenio en zijn troepen te bevrijden in Percepolis;
Alexander: boek VI, r. 383, 463.

Arbele h) Arbela,¹ het huidige Irbil² in het noorden van Irak – waarbij in 331 v.C. de laatste slag plaatsvond tussen Alexander de Grote en Darius III – zie ook [**die Albene**]; i) **Arbele** – stad, veroverd door Alexander de Grote nadat de Perzen onder leiding van koning Daris van Percepolis al gevlucht zijn; *Alexander*: boek V, r. [675], 794, 799, 806; [boek VII, r. 483, 492].

Arbeyden des vrome Hercules, Historie vanden twaelf zie [**Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules, die**]

Arbien zie **Arabien 1**

Archade(n) zie **Arcadia**

Archaden, die a) de Arcadiërs – zie ook **Arcadia**; e) **die Archaden** – volk of de onderdanen van koning Euander (en Pallant); g) bondgenoten van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – treuren om Pallants dood <Archades> *Troyen*: r. 37689, 38970, 39002, 39024, 39041, 39089, 39421, 39469, 39526, 39531, 39534, 39951, 39975, 40237, 40281, 40457; e) **die Archaden** – onderdanen van koning Euander (en Pallas); g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 146rb, 153vb-154rb, 156ra, 156va, 156vb, 159rb, 162rb.

Archades zie **Archaden, die**

Archadia zie **Arcadia**

Archadie(n) zie **Arcadia**

Archaya h) or. Caie c.q. Archaie / Arcaire – in hs. Archiarke – waarschijnlijk begrepen als Achaia (zie **Achaya**) of Arcadia (zie **Arcadia**) in Griekenland; i) **Archaya** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Archania, [Archiarke]> *Parthonopeus*: r. 3721; fragm. Gr, r. 3721.

Archelaus 1 a) Herodes Archelaüs³ (23 v.C.-voor 18) [*Mattheus 2, 22*]⁴ [*West PR: Herode 2*]; b) zoon van Herodes de Grote en de Samaritaanse Mathace; d) na de dood van zijn vader aangesteld als ethnarch van Judea (4-6) – wegens wanbeleid in 6 uit zijn functie ontheven en als balling naar Vienna in Gallië gestuurd; e) **Archelaus** – koning van Jeruzalem; *Graal & Merlijn*: r. 598, 605; e) **Archelaus** – “in dogeden volmaect” – opvolger van Herodes die “int quade volmaect” was; *Leven ons Heren*: r. 801, 803; e) **Archilaus** – “groot koning” van Galilea; f) zoon van Herodes; g) te gast op een feest dat Pylatus te Jherusalem geeft – steunt Pylatus in diens rebellie tegen keizer Vespasiaen van Rome – vraagt Vespasiaen om genade als hun positie hopeloos is, wat geweigerd wordt in verband met de kindermoord van zijn vader Herodes –

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arbil>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Irbil.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_Archelaus

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

pleegt dan zelfmoord <[Archilans]> *Wrake Vb*: fol. C1v, C2v, C3r, C3v, C4v, D1r, D1v, D2v, D3r, D4r, D4v, E1r, E1v.

Archelaus 2 a) [Constans: ARCHELAUS]; e) **Archelaus** – koning – afkomstig uit Bote; f) oom van koning Prothenor; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – bedroefd om de dood van zijn neef <Althelaus> *Troyen*: r. 7104, 8701, 8729, 9659, 10130, 11336, 12304, 12316, 12678, 13671.

Archiarke zie **Archaya**

Archilans zie **Archelaus 1**

Archilaus zie **Archelaus 1**

Archilegus zie **Archilogus 1**

Archillagus zie **Archilogus 1**

Archilogus 1 a) [Constans: ARCHILOGUS 2]; b) zoon van koning Heseüs de Therace; e) **Archilogus** – koning – afkomstig uit Trachia – toegenaamd: “die Scone”; f) zoon van koning Theseus 3 – verwant van koning Prianus van Troyen; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Archilegus, Archillagus> *Troyen*: r. 8362, 9200, 9847, 12697, 12781.

Archilogus 2 a) [Constans: ARCHILOGUS 1]; e) **Archilogus** – Griek; f) verwant van koning Boteus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector; *Troyen*: r. 12224, 20093.

Archys i) **Archys** – toenaam van **Wylhelm van Archys**; *Karl Meinet*: r. A198, 18.

Arciancen j) or. Arciance – volgens de brontekst gelegen “oultre thebes et au plus pres dathenes sus la riuere” – geen reëel toponiem maar een verzonnen / sprekende naam als bijvoorbeeld: ‘archiancien’ [?] (oeroud) of ‘archiange’ [?] (aartsengel); k) **Arciancen** – kasteel in of nabij Thebes – residentie van Amphitrion en Alcumena – waar Jupiter dankzij metamorfose Alcumena kan bedriegen en zwanger maken van Hercules – in de buurt waarvan een tempel staat die gewijd is aan Dyane <Arciance> *Hercules*: cap. [1]-[2].

Ardaen zie **Ardennen**

Ardalio a) or. Ardalio; e) **Ardalio** – knecht van Appolonius van Thyro; g) aangesproken door prins Athanagoras in Mithele: weigert een boodschap over te brengen; *Appollonius*: fol. F3v.

Ardam zie **Ardennen**

Ardan, Wout van zie **Wout van Ardan**

Ardan(e) zie **Ardennen**

Ardanen(lant) zie **Ardennen**

Ardanien zie **Ardennen**

Ardann(e) zie **Ardennen**

Ardea h) Ardea, ¹ Rutulische stad in Latium, ² in het huidige Lazio in het midden van Italië; i) **Ardea** – hoofdstad van het koninkrijk van Turnus – bondgenoot tegen Eneas van Troyen c.s. – verwoest door Eneas na het verlies van de Ruseliene en de dood van Turnus; *Troyen*: r. 37213, 37454, 37646, 38632, 39203, 39576, 40848; i) **Ardea** – stad en koninkrijk van Turnus – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 143va, 145ra, 146ra, 151vb, 154vb, 157ra, 165ra.

Ardeine zie **Ardennen**

[**Ardeingen**] zie **Ardennen**

Arden zie **Ardennen**

Ardene(n) zie **Ardennen**

Ardenien zie **Ardennen**

[**Ardenigen**] zie **Ardennen**

Ardennen h) [Moisan I, 2: ARDENE] — land en / of woud in Frankrijk, waarmee zowel de Ardennen ³ in België-Luxemburg als Ardane bij Bordeaux bedoeld wordt; i) **Ardeine** – land in Vrancrike; *Alexander*: boek VII, r. 1554; i) **Ardennen** – het meest vruchtbare deel van Duitsland ligt bij het Wout van den Hircinen, dat nu het Wout van Ardennen genoemd is – in Cesars tijd negen dagreizen breed – met een grote verscheidenheid aan wilde beesten; *Caesar Prz*: fol. 7v; i) **Ardaen** – hertogdom – twistappel tussen Dominicus en Mazebrouc <Ardane, Ardanen, Ardanenlant, Ardenne> *Couchi*: fragm. PI, r. 181; fragm. VII, r. 289, 308, 316, 328, 346, 352, 447, 538, 599, 620, 658, 685, 770, 794, 807, 811, 1250, 2253, 2308, 2339, 2483, 2510, 2528, 2536, 2675, 2704, 2734; i) **Ardan** – land van de hertoge van Ardan – waar zich het kasteel bevindt waar de Heemskinderen naartoe vluchten om aan Karel de Grote, die Montalbaen belegert, te ontkomen <Ardanen, Arden> *Heemskinderen*: p. 105, 145, 180, 181, 185; i) **Ardennen** – behorend bij het keizerrijk van Otto van Almanien <Aerdenen> *Helias Prz*: p. 62, 67, 79; i) **Ardennen** – toenaam van **Diederick van Ardennen**; *Hughe Prz*: p. 79; i) **Ardenen** – toenaam van **Arnout van Ardenen**; *Limborch*: boek II, r. 557, 1749, 1897, 1916; i) **Ardennen** – woud gelegen tussen Vrancric, Lymborch en Brabant – land van Arnout van Ardennen; *Limborch Prz*: p. 35, 36, 37, 40-42, 44, 46; i) **Ardennen** – toenaam van **Arnout van Ardennen**; *Lymburch*: boek II, r. 555, 1742, 1890, 1909; i) **Ardanien** – toenaam van **Dederich van Ardanien** <Ardenien> *Karl Meinet*: r. A229, 23; A235, 40; A240, 43; A242, 30; A247, 22, 41; A248, 37, 47; A249, 46; A250, 17; A252, 12, 27; A267, 14; A273, 4; A283, 4; A289, 70; i) **Ardennen**; *Meluzine*: fol. L4va, L5vb, P2ra; i) **Ardane** – woud, waar Ogier doorheen trekt op weg naar Sahssen – waar Broyfort verblijft tijdens Ogiers gevangenschap – toenaam van **Diederich von Ardanen**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ardea.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Latium>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ardennes>

<Arदानen, [Ardeingen] / [Ardenigen]> *Ogyer*: r. [234], 3793, 8606, 9727, 9736, 13921, 13929, 13943; i) **Ardenen** – hertogdom van een deelnemer aan het toernooi om Melioers hand – wildernis waar Melioer door haar toverkunst Parthonopeus uit jagen stuurt en laat verdwalen – waar Parthonopeus zich uit liefdesverdriet aan de wilde dieren wil overgeven <Ardene, Ardenoys> *Parthonopeus*: r. 838, 2411, 2543, [5284]; i) **Ardennen** – wildernis, in de buurt van de zee – waar graaf Partinoples van Bleys verdwaalt tijdens de jacht – waar hij verwilderd leeft na door keizerin Melior verstoten te zijn; *Partinoples*: p. 2, 4, 34, 36; i) **Arttinen** – het ‘wilde land’ waar (de samenzweerder) Bruun vandaan komt <Ardevene> *Reynaert A en F*: r. 2249; i) **Ardennen** – “tusschen Hollant ende Ardennen” – wildernis, verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 233, 1655; i) **Ardennen** – wildernis, verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2270; i) **Arđan** – hertogdom van Diederich von Arđan – woud nabij de plaats waar Beyart verdronken wordt <Arđann, Arđanne, Arđenne, Arđon> *Reinolt*: r. 3678, 3933, 4923, 9541, 9978, 10687, 10770, 11514, 12934, 12988, 13161, 13187, 13312; i) **Arđan** – toenaam van **Diederijc van Arđan** <Arđam, Arđanne> *Renout*: r. 1102, 1470, 1979, 2065; i) **Ardennen** – toenaam en / of land van **Diederic van Ardennen**; *Rijckaert*: cap. 10, 14; i) **Ardene** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29122.

Ardenoys zie **Ardennen**

Ardevene zie **Ardennen**

Arđofilon a) Ardophilus [*Alexandreis* III, 45]¹; e) **Arđofilon** – Perzisch strijder; g) gedood door Clitus <Arđofilone> *Alexander*: boek III, r. 59, 70.

Arđon zie **Ardennen**

Arđonius a) or. Arđonius; e) **Arđonius** – jongeling, afkomstig uit Penthapoliane; g) één van de afgewezen huwelijkskandidaten voor Lucina, de dochter van koning Altistratus van Penthapolianen; *Appollonius*: fol. C6r.

Ardsche Paradijs zie **Paradijs**

Arebie(n) zie **Arabien 1**

Arebiesche zie [**Arabische**]

Arebijn zie **Arabijne, die**

Arebyne zie **Arabijne, die**

Aregoen zie **Arragoen 1**

Aregoen! zie **Arragoen!**

Aregon zie **Arragoen 1**

Aremathien zie **Aramathia**

Aremoede zie **Armoede 1, 2**

Arendeel zie **Arondeel 2**

[**Arent**] zie **Arnout van Ardennen**

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

Arent van Gheldre a) Arnold van Egmond ¹ (1410-1473); b) oudste zoon van Jan II van Egmont en Maria van Arkel; c) hertog van Gelre (1423-1465) en (1471-1473); d) verloor de steun van de Bourgondische hertog Philips de Goede (1396-1467) toen hij zich verzette tegen de komst van David van Bourgondië (1427-1496) als bisschop van Utrecht (1457-1494) en werd met goedvinden van Philips in 1465 door zijn zoon Adolf gevangen gezet – vrijgelaten door Philips' zoon Karel de Stoute en in 1471 in zijn ambt hersteld; e) **Arent van Gheldre**; f) vader van hertog Adolf; g) door zijn zoon Adolf gevangen gezet in Grave – ontsnapt <Arent> *Mariken*: fol. A2r, C2v.

Aresse h) [Constans: ARESSE]; i) **Aresse** – koninkrijk – toenaam van **Marine van Dares** en van **Rysa van Aresse** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Dares, Daresse> *Troyen*: r. 469, 11282, 19069, 21788.

Arestant a) [Moisan I, 1: ARESTANZ 3] – koning van Bretagne; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Aristant** – koning – leenman van keizer Karel de Grote; g) aanwezig bij het proces tussen Yoen en Otte <Aristande, Avestant> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 665, 1641; e) **Arestant** – koning; g) bondgenoot van Garijn; *Lorreinen O*: r. 2919; e) **Arestant**; g) verder als boven <Arestande> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 264; e) **Aristannus** – koning van Brytania; g) bondgenoot van Karel Meinet tegen Agolant; *Karl Meinet*: r. A357, 44; e) **Astragnus** – koning van Brittanien – ridder, in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Gelijn; *Roelant*: r. P1130; e) **Arastagnus** (or. Arastagnus rex Britagnorum) – koning van de Brytoenen; g) streed aan koning Karels zijde in Spaengien – begraven te Belijn; *Turpijn*: V, r. 31, 51; VI, r. 43; XIII, r. 44.

Arestis zie **Horrestis**

Arestoteles zie **Aristotiles**

Aretas zie **Arethas**

Arethas a) Arethas [*Alexandreis* III, 12] ²; e) **Arethas** – sultan van Surië – Perzisch strijder; g) gedood door Alexander de Grote <Aretas, Ateras> *Alexander*: boek III, r. 30, 39, 46.

Arfaxat a) Fr. Arfaxat, Sp. Arfaxat; e) **Arfaxat** – rijke koopman uit groot Caire; g) hoort van de hongersnood in Thunes en gaat daarheen met vier schepen vol graan – koopt aldaar de bij een bakker in slavernij werkzame Platine, Meliadus en Caristes, en neemt hen mee naar groot Caire – na zijn dood worden bij gebrek aan een testament Meliadus en Caristes opgeëist door de groote soudaen – later zal de Ridder met dat Kruyce bij de weduwe van Arfaxat in Hiponien Platine ophalen <Arphaxat> *Meliadus*: cap. 5-6, 13.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Arnold_van_Egmond

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

- Argant** a) [West PR: Agans – var. Argant] – Saksische koning; e) **Argant** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door Cleodales van Coronasse <Argante> *Merlijn*: r. 33904, 33915.
- Argeleosen** zie **Orgeleos van Yrlant**
- Argene** zie **Argos 3**
- Argent, Bien** zie **Bien Argent**
- Argere** h) het mythische (ei)land Argyra ¹ bij India (zie ook **Crisa**), in Droysens ² gelokaliseerd ten oosten van de Ganges-delta (India trans Gangem) in het huidige Burma; i) **Argere** – eiland bij Endi met roodgouden of zilveren bergen, bewoond door draken en griffioenen – bezocht door Alexander de Grote; *Alexander*: boek VII, r. 898; boek IX, r. 1200; i) **Argere** – eiland bij India – verder als boven; *Troyen*: r. 28397.
- [Argiens, die]** a) or. Argiens (volk uit Argos) – zie ook **Argos 3**; e) **de Argiens** – volk; g) tegenstanders van koning Thoas van Lenno; *Jason*: fol. 61v.
- Argine** zie **Argos 2**
- Argynen** i) **Argynen** – land – bondgenoot van Baligain tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 52.
- Argoen(ien)** zie **Arragoen 1**
- Argongen** zie **Arragoen 1**
- Argonnose, die** a) [Moisan I, 1: AR(R)AGON 1] or. les Arragonnois – de (wapendragende) inwoners van Aragon (zie **Arragoen 1**); e) **die Argonnose**; g) strijden samen met de Castilianen onder koning Cacus tegen Hercules en Hispan; *Hercules*: cap. [19].
- Argos 1** a) Argos / Argus, ³ scheepsbouwer – één van de Argonauten ⁴; e) **Argos** – Griekse scheepsbouwer en schipper van de Argine; g) vriend van Jason van Mirmidonien – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos – bouwt later ook voor koning Eson van Mirmidonien een vloot van honderd schepen om wraak te nemen op koning Leomedon van Troyen; *Jason*: fol. 57v, 58v-59r, 60r, 65r, 66r, 68v, 70v, 91r-91v, 110v, 113r-114r, 117r-117v, 119r, 121v-122v, 125v-126r, 127r-127v, 130r; e) **Argus** – timmerman; g) krijgt van koning Peleas de opdracht voor Jason een schip te bouwen – bouwt de Argos; *Troyen*: r. 816, 825, 879.
- Argos 2** j) de Argo ⁵ – het door Argos / Argus (zie **Argos 1**) gebouwde schip voor Jason en de Argonauten ⁶; k) **Argine** – waarmee Jason van Mirmidonien op reis gaat

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argyre>

2. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Argos_fils_d'Arestor_%28argonaute%29

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argo>

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

naar het eiland Colcos om het Gulden Vlies te bemachtigen – genoemd naar de scheepsbouwer Argos; *Jason*: fol. 57v; k) **Argos** – waarmee Jason c.s. naar Colchos varen <Argus> *Troyen*: r. 877, 880.

Argos 3 h) Argos¹ in Argolis,² ook heel Argolis, op de Peloponnesus in het zuiden van Griekenland – zie ook **die Argiens**; i) **Darges** – d.i. van Argos – koninkrijk van Gorgophon van Darges – in de buurt waarvan het Bosch van Neemen ligt; *Hercules*: cap. [3], [9]; i) **Darges** – koninkrijk van koning Apis; *Jason*: fol. 71v; i) **Argos** – stad – levert als bondgenoot voetvolk aan koning Menelaus – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Argene> *Troyen*: r. 5449, 9734.

Argos zie **Hargodabrant**

Argreste zie **Agreste**

Argus zie **Argos 1, 2**

Ary, die provincie van h) Steinschaber 1478: la prouince dacy – bedoeld lijkt Aix-en-Provence³ in de Provence, Frankrijk – zie ook **Ays 2**; i) **die provincie van Ary** – waar de heer Rocher van Roussel Castele woonde; *Meluzine*: fol. A2rb.

Ariadne zie **Adriana**

Arimaspi a) Arimaspi,⁴ legendarisch monstervolk; e) **Arimaspi** – volk in Endi; g) met één oog midden op het voorhoofd; *Alexander*: boek VII, r. 981; e) **Arimaspi** alias **die Ciclopen** – volk in India; g) verder als boven <Arismapy> *Troyen*: r. 28478, 34432.

Arine h) or. Aurere; i) **Arine** – stad gelegen op een eiland in een rivier – onder heerschappij van Fanuel; *Cassamus*: r. 18.

Arioen e) **Arioen**; g) bode van Yoen aan zijn geliefde Helene, de echtgenote van Otte – verraadt zijn missie echter aan Otte <Arione> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1462, 1495.

Arioen, d' zie **Darioen**

[Ariole] h) conjectuur van Bormans op basis van or. Oriole c.q. Ariole – d.i. Orihuela⁵ in Murcia, Spanje – zie ook **Duriole** en **Furiole**; i) **[Ariole]** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Partbonopeus*: r. [3793]; fragm. Gr, r. 3793.

Arionistus a) Ariovistus,⁶ koning van de Suebi; d) door Julius Caesar verslagen bij Besançon in Frankrijk; e) **Arionistus** – koning van Sassen; f) zoon van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Argos.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argolis>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arimaspi>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Orihuela.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ariovistus>

[Arionistus de Grote] – verwant van Ariopatras; g) is Gallen binnengevallen om de bewoners te ‘beschermen’ tegen de Belgies – wordt door Julius Cesar verslagen en terug over de Rijn verjaagd <Arionisse, Arionistis, Arrionistus> *Caesar Prz*: fol. 21r-23r, 24r-25r, 26r-27v.

[Arionistus de Grote] e) des grote Arionistus; f) vader van Arionistus; *Caesar Prz*: fol. 21r.

Ariopatras e) Ariopatras – hertog van Sassen; f) verwant van Andromadas – verwant van Arionistus; g) door Andromadas aangesteld tot hoofdman van de Duitsen – legeraanvoerder in de strijd om Fanumartis <Ariopatr[a]> *Caesar Prz*: fol. 44v, 46r-47r, 49v.

Aripe(n) zie [Harprien, die]

[Arysbā] 1 h) [Constans: ARISBAN] – stad bij Troje; i) [Arysbā] – stad, veroverd door Thelamon van Salomynen <Arysbam> *Troyen*: r. 32792.

Arysbā 2 h) mogelijk corrupt, in Vergilius’ *Aeneis* namelijk: de stad Arisba (zie [Arysbā] 1); e) **Arsba**; g) dapper man – op wie Eneas van Troyen buit veroverde; *Troyen*: r. 38241; e) **Arysbā**; g) dapper (man) – overwonnen door Eneas; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Arismapy zie Arimaspi

Aristaldes a) Aristander ¹; e) **Aristaldes** – sterrenkundige; g) verklaart een maansverduistering te Babilone en voorspelt daarmee de Grieken een goede afloop van Alexander de Grotes veldtocht tegen de Perzen; *Alexander*: boek III, r. 1221, 1289, 1330.

Aristannus zie Arestant

Aristant zie Arestant

Aristoen a) Ariston [*Alexandreis* IX, 208] ²; e) **Aristoen** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Armolaus, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – gedood [?] door koning Abysari van Subdraken; *Alexander*: boek VIII, r. 1087, 1172; boek IX, r. 307, 370, 371, 951, 962.

Aristomines die Inde a) de Indiër Aristomenes [*Alexandreis* V, 12] ³; e) **Aristomines die Inde** – Perzisch strijder, afkomstig uit Endi; g) vecht zittend op een olifant – gedood door Alexander de Grote; *Alexander*: boek V, r. 29, 46.

Aristoteles zie Aristotiles

Aristotiles a) [Moisan I, 1: ARISTOTE(S)] — Aristoteles, de Stagiriet ⁴ (384-322 v.C.), Griekse filosoof; d) leerling van Plato – leraar van Alexander de Grote –

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aristander>

2. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

3. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aristotle>

beroemdste filosoof uit de klassieke oudheid – invloedrijk auctoritas gedurende de Middeleeuwen – verondersteld auteur van het tractaat *Secretum secretorum*,¹ de brontekst van de *Heimlichkeit der heimlichkeiten* – gedurende de Middeleeuwen is Aristoteles samen met Salomon (zie **Salomon 1**) en Vergilius (zie **Virgilius**) een exemplarisch slachtoffer van vrouwenlist; e) **Aristotiles** – Griekse filosoof, leermeester van Alexander de Grote – toegenaamd: “die Vroede”; g) mager en bleek, kenmerkend voor een filosoof – stelt dat Neptanabus de verwekker van Alexander de Grote is <ed. Franck: Aristoteles> *Alexander*: boek I, r. 107, 335, 364, 485, 505, 713, 795, 1009, 1167; e) **Aristotiles** – leermeester; *Cassamus*: r. 414; e) **Aristotiles** – leraar van Alexander – redt Alexanders leven door hem te waarschuwen voor de beeldschone giftige dochter van de koningin van Indi; *Heimlichkeit*: r. 11, 20, 29, 52, 842, 1344, 1673; e) **Aristotiles**; g) exemplarische wijze en astronoom; *Meluzine*: fol. A2ra, B1rb; e) **Arestoteles** – filosoof; g) exemplarisch auctoritas; *Olivier*: fol. K4v; e) **Aristotiles**; g) auctoritas, exemplarisch wijs – aangehaald door Rukenauwe; *Reynaert Prz*: r. 3855; e) **Aristotiles**; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5053; m) **Aristotiles** (or. Aristote) – Boetius en ook Aristotiles zeggen dat een lynx door alles heen ziet [d.w.z. door de schil de kern]; *Rose C*: r. 8353; e) **Aristoteles**; g) liet zich uit liefde berijden – exemplarisch geleerd – pleitbezorger van eer; *Stijevoort*: refr. 21, r. 43; 46, r. 11; 56, r. 42; 107, r. 1.

Arithmatien zie **Aramathia**

Arcadamet a) Fr. Alcadamet, var. Arcadamet; Sp. Alcadi Hamet, wat een verhaspeling kan / zal zijn van het Arabische ‘al-qa’id Hamet’: de aanvoerder Hamet; e) **Arcadamet** – reus en kapitein generaal van het leger van de grote Turk; f) broer van de reus Sadoch – neef van Almosan; g) de beste ridder van geheel Turkeyen – beschuldigt de grote soudaen van groot Caire van een laffe moord op zijn broer en eist een tweegevecht om zijn gelijk te bewijzen – welke uitdaging aangenomen wordt door de Ridder met dat Kruyce, die hem overwint en doodt <Arkadamet> *Meliadus*: cap. 9, 10.

Arcaden zie **Arcadia**

Arcadia h) Arcadia² – regio en stad gelegen in het hart van de Peloponnesus³ in het zuiden van Griekenland – volgens *Le Recueil des Histoires de Troyes* (ca. 1464) van Raoul Lefèvre dankt de stad Archade haar naam aan Archas, zoon van Calisto (zie **Calixto**), dochter van koning Lycaon, die de nog baardeloze Jupiter, verkleed als kloostermaagd van Dyane, tegen haar wil en met geweld bij haar verwekte – zie ook **die Archaden**; i) **Arcadia** – in Grieken, met de brandgevaarlijke steen ‘asbestoen’ – waar Jupiter geboren is; *Alexander*:

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Secretum_Secretorum

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arcadia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Peloponnesos.kmz

boek VII, r. 1503; i) **Archaden** – gelegen tegenover Calcidonien – waar Hercules een everzwijn van ongeziene grootte doot, wat tevens zijn laatste daad van betekenis is; *Hercules*: cap. [16], [23]; i) **Archadie** – koninkrijk van koning Apollo van Jacomte <Arcaden, Archadien> *Jason*: fol. 71v, 73v; i) **Archade** – toenaam van hertog **Emenydus van Archade**; *Cassamus*: r. 594; i) **Archadie** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VII, r. 875; i) **Aichadie** – verder als boven; *Lymburch*: boek VII, r. 866; i) **Archadia** – land in Grieken – geboorteland van Jupiter – land van herkomst van Carmentis en koning Euander <Archade, Archaden, Archadien> *Troyen*: r. 29071, 37722, 37799, 38924, 38942, 40350; i) **Archaden** – land van herkomst van Euander en Pallant – waar Euander ooit Anchises en Priamus heeft ontmoet <Archadien> *Troyen Prz*: fol. 147ra, 153va, 153vb.

Arkeloos h) Arkel [?] ¹ in Zuid-Holland; i) **Arkeloos** – correspondeert met **Harlebeke** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Arkeloos ende Drongelingen”; *Reynaerts Hst*: r. 5333.

Arcoen a) Acron [*Aeneis* X, 719] ²; e) **Arcoen** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Mensencius van Tieren <Artoen> *Troyen*: r. 39234; e) **Arkoen** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155ra.

Arkoen zie **Arcoen**

Arlamoen e) **Arlamoen** – arme weduwnaar; f) vader van Lympiose; g) wordt door zijn landsheer Orphaen gedwongen zijn enige dochter als echtgenote aan hem af te staan; *Minnen loep*: boek IV, r. 1115, 1141, 1145.

Arle h) [Graesse: **Arelatum**] ³ [Moisan I, 2: **ARLES**] — Arles ⁴ aan de rivier de Rhône ⁵ (daar waar de delta begint) in de Provence, Frankrijk – zie ook [**Arleblanc**] en **Alisant**; i) **Arlo** – hertogdom van Belyn van Arlo; *Karl Meinet*: r. A18, 9; A114, 18, 60; A116, 41; i) **Alre** – waar Estulus en Salomon begraven liggen; *Roelant*: r. P1135; i) **Arle** – bisschopsstad van sinte Valentijn; *Servaes*: boek I, r. 1266; i) **Arle** (or. Arelaten in Ayliscampis) – één van de twee belangrijke heldenbegraafplaatsen gewijd door zeven heilige bisschoppen waaronder sinte Trophynus van Arle – waar veel gesneuvelde helden van de oorlog in Spaengien begraven worden; *Turpijn*: XIII, r. 33, 35, 68, 71.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arkel.kmz

2. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

3. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=138>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhône_%28river%29

[Arleblanc] h) [Moisan I, 2: ARLES – var. ARLES LE BLANC] ¹ — heldenbegraafplaats bij Arles ² (zie **Arle**) in de Provence, Frankrijk; i) **Harleblanke** – stad in Ghebaerde Gallen / Gallen van Nerbone; *Alexander*: boek VII, r. 1585; i) **Alebanche** – stad in Gallen; *Troyen*: r. 29153; i) **[Harleblanc]** – slagveld – waar drie ridders vandaan komen <Harlebl[anc]> *Willem*: fragm. O, fol. 1r, 12.

Arlo zie **Arle**

Arm** zie **Erm****

Arm** zie **Harm****

[Arm, Sent Jorijs] zie **[Sent Jorijs Braes]**

[Armagnat] h) or. d'Armaignat – Armagnac in Frankrijk ³ – zie ook **Armenien 2**;
i) **[Armagnat]** – graafschap – toenaam van **Jan (van [Armagnat])** <Aranegiat, Araneiat> *Parijs & Vienne*: cap. [6]-[7].

Arme Helpe zie **Helpe van dien Armen Liedn**

Armelause zie **Armolaus**

Armelij zie **Hermeline**

Armeline zie **Hermeline**

Armen Liedn, Helpe van dien zie **Helpe van dien Armen Liedn**

Armen(ey)en zie **Ermenie 2**

Armenia zie **[Ermenie] 1**

Armenie zie **[Ermenie] 1**

Armenien 1 a) [Constans: EARMONE] – koning van Linerse – echter als plaatsnaam begrepen; i) **Armenien** – koninkrijk; *Troyen*: r. 32869.

Armenien 2 h) or. Armignat, conté – Armagnac ⁴ in Frankrijk – zie ook **[Armagnat]**;
i) **Armenien** – hertogdom dat met koning Artus van Bertangien samenspannt tegen Vranckrijck en koningin Barthem; *Valentijn*: cap. 62.

Armenien zie **[Ermenie(n)] 1, 2, 3**

Armenien, Groot zie **[Ermenie] 1**

Armenien landt zie **Ermenie 2**

Armenijen zie **Ermenie 2**

Armenius e) **Armenius** – Saraceense ridder; f) zoon van de zuster van sultan Karados – neef (waarschijnlijk zoon) van sultan Karados van Babilonien – neef van koning Demophon van Soloferne; g) zijn 'oom' wil hem laten trouwen met Eusebia van Grieken – hoewel nog (te) jong, wil hij deelnemen aan de strijd tegen Constantinopel – gedood door koningin Elionette van Amasonia <Armeniuse> *Limborch*: boek IX, r. 783, 798; boek XII, r. 305, 341, 362, 368, 396, 453; e) **Amynijus**; f) neef van sultan Carodos van Babilonien – neef van

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Arles>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arles.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_\(province\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_(province))

4. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_\(province\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Armagnac_(province))

Demofoen; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – zijn oom de sultan wil hem met Eresebia van Grieken laten trouwen – slaat de sterrekundige dood die nog meer nederlagen voorspelt – verslagen door keizer Heyndrick van Lymborch en gevangengenomen – blijft in Constantinopel – vecht mee tegen de kalief van Baldac c.s. – overvalt de reus Cleopatr in zijn schip <Amenijus, Amenyus, Amynus> *Limborch Prz*: p. 74, 75, 78, 82, 90, 96, 102, 103, 105, 111-116, 118, 120, 121, 131-133; e) **Armenus**; f) zoon van de zuster van sultan Karodoes – neef (waarschijnlijk zoon) van sultan Karodoes van Babilonien – neef van koning Demophon van Louferne; g) zijn ‘oom’ wil hem laten trouwen met Eusebia van Grieken – hoewel nog (te) jong, wil hij deelnemen aan de strijd tegen Constantinopel – gedood door koningin Elyonette van Amazonia <Armenius, Ermenius, Ermenus> *Lymburch*: boek IX, r. 882, 897; boek XII, r. 465, 505, 538, 544, 574, 643.

Armenus zie **Armenius**

Armer Liede Helpe, der zie **Helpe van dien Armen Lieden**

Armer Liede Hulpe, der zie **Helpe van dien Armen Lieden**

Armiona zie [**Hermiona**]

[**Arys**] zie **Atis**

Armoede 1 a) or. Povreté, d.i. Armoede – allegorie ¹; e) **Aermoede** – vrouw; f) moeder van Diefte; g) heeft amper kleren aan haar lijf – verblijft in de Vergier – stuurt de minnaars weg van de burcht van Jalousie / Jalosie als hun geld op is, zoals ook Amijs / Vrient overkwam <Aermoeden, Armoede; *Rose B*: Ermoede, Ermoeden; *Rose V*: Aermoede, Aermoeden, Ermoede, Ermoeden, Ermode> *Rose C*: r. 7356, 7376, 7383, 7391, 7405, 7416, 7428, 7435, 7442, 7472, 7566, 8862, 8865, 8885, 9329, 9351, 9409, 9411, 9417, 9425, 9437; *Rose V*: 7446, 7466, 7483, 7510, 7514, 7528, 7542, 7572, 7668, 8978, 8982, 9001, 9498, 9521, 9579, 9581, 9587, 9595, 9607; e) **Armoede** – afkomstig uit en woonachtig in de Hel; f) moeder van Scalç; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 303.

[**Armoede 2**] j) or. Povreté – vermoedelijk op te vatten als een beschilderd reliëf, ² voorstellend Armoede (zie **Armoede 1**) – als ongewenst buiten de Vergier geplaatst; k) **Aermoede** – beeld op de buitenzijde van de muur rond de Vergier van een vrouw: in lompen gekleed, door iedereen gemeden, heeft zelden te eten of te drinken <*Rose B*: Armoede; *Rose V*: Aermoede> *Rose C*: r. 424; *Rose V*: r. 424.

Armogaras zie [**Harmogaras**]

Armogenes zie [**Harmogenes**]

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Relief>

Armolaus a) Ermolaus [*Alexandreis* IX, 4] ¹; e) **Armolaus** – één van de ridders die onlangs uit Grieken gearriveerd is in gezelschap van Aristoen, Cymeus, Eufetio, Claucus, Lavernaet, Nicanor van Traci, Pencestes, Polidamas en Sinacus; g) maakt deel uit van de eerste van de drie scharen in Alexanders strijd tegen de Siten – wordt ten onrechte door de driftige Alexander gedood <Armelause> *Alexander*: boek VIII, r. 1083, 1164; boek IX, r. 11.

Armonye h) or. Ermenie, niet te verwarren met Armenia [West VR: Ermenie] – het land van Kanelangres, (soms) de vader van Tristant, gelegen ten zuiden van Bretagne, Frankrijk; i) **Armonye** – toenaam van **Tristant** “Di held van Armonye”; *Tristant*: r. 115.

Armoniten zie [Ammoniten, die]

Armorike h) [Graesse: *Armorica (provincia)*] ² — *Armorica* ³ – Romeinse provincie: het huidige Bretagne en Normandië in Frankrijk – hetzelfde als [Bertaengie] 1; i) **Armorike** – oude naam van **Bertangen** – land van herkomst van de Britten, behoort tot Arturs rijk – waar koning Artur doorheen trekt in de richting van Rome; *Lanceloet*: boek IV, r. 9694, 9818.

Arnold van Beulant zie **Arnout van Beulande**

Arnold van Senlys e) **Arnold van Senlys**; g) brengt als bode van Karel Meinet aan Haenffrait en Hoderich diens verzoek tot verzoening over <Arnolt> *Karl Meinet*: r. A112, 8, 34, 47.

Arnolt zie **Arnold van Senlys**

Arnolt zie **Arnout van Ardennen**

Arnolt zie **Arnout van Beulande**

Arnolt van Balant zie **Arnout van Beulande**

Arnolt van Dorne e) **Arnolt van Dorne** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A362, 66.

Arnolt von Beulant zie **Arnout van Beulande**

Arnot van Ardennen zie **Arnout van Ardennen**

Arnoud zie **Arnout 1**

Arnoud zie **Arnout van Ardennen**

Arnoud van Beulande zie **Arnout van Beulande**

Arnoud zie **Ernout van Marberoen**

[**Arnoud, sente**] a) Fra. saint Hernoul – de heilige Arnoul ⁴ (ca. 1040-1087); c) bisschop van Soissons (1080-1087); d) patroon van de bierbrouwers – feestdag 8 juli; e) [**sente Arnoud**]; g) patroonheilige van bedrogen

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al09.html

2. <http://daten.digital-e-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=138>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Armorica>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_of_Soissons

echtgenoten: “in sinte Arnouds / Arnouts broederscape [sijn]” <Arnouds; *Rose V*: Arnouts> *Rose C*: r. 8513; *Rose V*: r. 8625.

Arnout 1 a) or. Ernoul de Biauvais, koning van Nijmegen; b) broer van Bauduin de Biauvais – echtgenoot van Rose de Nimaie – vader van Esméré, Gloriant, Alexander en Bauduin de Sebourc; e) **Arnout** – koning van Nimagen; f) broer van Baudewijn van Biauvaes – echtgenoot van Rose – vader van Esmereit, Gloriant, Alexander en Baudewijn; g) komt zijn broer te hulp die door de Saracenen gevangengenomen is – door Gaufort aan de Saracenen verraden <Arnoude> *Boudewijn*: r. 7, 18, 48, 81, 96, 174, 209, 302.

Arnout 2 a) [West PR: Herno(u)l] – graaf van Carcelois; e) **Arnout** – graaf van een kasteel in Carcheloes; g) gevangengezet door zijn drie zoons nadat zij hun zuster hadden verkracht – bevrijd door Galaat, Bohort en Perchevael – sterft nadat hij Galaat heeft opdragen naar de Gemangierde Coninc te gaan; *Lanceloet*: boek III, r. 8998.

Arnout 3 a) mogelijk dezelfde als **Pinabel 2**; e) **Arnout** – leenman van Robbrecht van Meilaen; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 93.

Arnout 4 l) volgens hs. F proto-auteur van *Van den vos Reynaerde* – correspondeert met Willem in hs. A, r. 6 (zie **Willem 7**); m) **Arnout** – auteur <Aernout> *Reynaert F*: r. 6.

Arnout zie [Arnoud, sente]

Arnout de Beulande zie **Arnout van Beulande**

Arnout van Ardenen zie **Arnout van Ardennen**

Arnout van Ardennen e) **Arnout van Ardenen** – heer van Ardenen, ridder; g) reisgezel van Heinrijc van Limborch (naar Triere) – eerder bevrijd door Heinrijc en bevrijdt hem dus later – behoort tot het kamp van hertog Tybaut van Loreyn <Arende, Arnoude, Arnouts> *Limborch*: boek II, r. 557, 577, 587, 594, 604, 609, 622, 1750, 1804, 1809, 1819, 1835, 1897, 1910; e) **Arnout van Ardennen** – ridder, heer van Ardennen – geboren in Brabant, woont in Lymborch; f) zoon van Geraert van Ardennen; g) door Heyndrick van Lymborch bevrijd van de rovers – reist met Heyndrick naar Triere – vecht mee tegen de hertog van Loreynen – bevrijdt de na verraad gevangengenomen Heyndrick – vecht met hertog Otto van Lymborch mee tegen Triere <Arnouts> *Limborch Prz*: p. 36-42, 44, 46, 47; e) **Arnout van Ardennen** – heer van Ardennen, ridder; g) reisgezel van Heinrijc van Limborch (naar Triere) – eerder bevrijd door Heinrijc en bevrijdt hem dus later – behoort tot het kamp van hertog Dybolt van Loereem <Arnolt, Arnoltz, Arnot van Ardennen> *Lymburch*: boek II, r. 555, 574, 583, 590, 605, 618, 1743, 1797, 1802, 1812, 1828, 1890, 1903.

Arnout van Beulande a) [Moisan I, 1: HERNAUS 37 DE BEULANDE] – graaf van Beulande; b) oudste zoon van Garin de Monglane (zie **Garijn van Monglanen**) en [Moisan I, 1: MABILE 1] – broer van Renier de Gennes (zie **Reynier van Geneven**),

Girart de Vienne (zie [**Geraert van Viane**]) en Milon de Puille (zie **Mile [van Poelgen]**) – vader van Aimeri de Narbonne (zie **Aymerijn van Narboene**) — oom van Bueves (zie **Bennes**), Galien Restoré (zie **Galien Rethore**) en Savary (zie [**Savari 1**]); e) **Arnout van Bellande** – “een wijs stout ryddere” – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) medestrijder van Galien in Spaengnen en in Constantinobelen <Aernout van Bellande, Airnout van Bellande, Arnout> *Galien Rethore*: cap. [36]-[38], [44]-[45], [50], [55], [59]-[60], [66]-[67]; e) **Ernaud van Beulant**; *Garijn*: r. 88; e) **Arnout de Beulande**; f) broer van Gheraert – vader van Aymerijn <Arnouts van Beulant, Arnouts van Beulande> *Geraert*: r. 2, 173; e) **Aernout van Benlant**; f) vader van Amerijn; g) kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen; *Heemskinderen*: p. 105; e) **Arnout van Beulande** – graaf – leenman van Karel de Grote; f) vader van Aymerijn van Nerboene; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – ‘scheidsrechter’ bij de tweekamp te Parijs <Arnoude van Beulande, Arnout> *Lorreinen O*: r. 344, 377, 855, 2925, 3459, 3563-3564; e) **Arnolt van Balant** – ridder van Karel Meinet; g) doodt Agolant <Arnoltz> *Karl Meinet*: r. A358, 34, 44, 49, 52; A362, 66; e) **Arnout van Beulant**; *Ogier A-D*: r. 201; e) **Arnolt von Beulant**; f) Geraert von Vyane, Mile [von Poelgen] en Reynier von Jeneven; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Davimont voor Rome en tegen Broyer <Arnolt> *Ogyer*: r. 1494, 1610, 2533, 3796, 14709; e) **Arnold van Beulant**; f) vader van Heinrich; g) aan het hof van Karel de Grote <Arnoldes, Arnolt> *Reinolt*: r. 4915, 5714; e) **Ervalt van Bellant** (or. Arnaldus de Berlanda); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – doodt Aigolant – wordt met andere gesneuvelde helden begraven te Arle <Ervault van Bellant> *Turpijn*: V, r. 35, 50; VI, r. 42, 45; XIII, r. 72.

Arnouts Bat n) etymologie (nog) onbekend; o) **Arnouts Bat** – ‘helse’ locatie; *Malegijs*: p. 186, 234.

Aroans a) [West PR: Aroans] – Saksische koning van Betinie – in de Middelnederlandse vertaling is Aroans de Betinie opgesplitst in twee personen – zie ook **Boterne**; e) **Aroans** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood door koning Bohort van Gaunes <Aroanse, Arohane, Harhanse> *Merlijn*: r. 23132, 23147.

Arogans a) [West PR: Gornain Cadrus – var. Agornain] – dezelfde als **Cladijs**, mogelijk dezelfde als **Agenan**; e) **Arogans** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 23953.

Arohans zie **Aroans**

Aromathia zie **Aramathia**

Aromathie(n) zie **Aramathia**

Aron a) [West PR: Haram] [Sommer: Arrans] – Saksische koning – dezelfde als **Aglaant**;
 b) zoon van Bermagne; e) **Aron** – heidense koning – één van de Sennen;
 g) belegert Arondeel <Arons> *Merlijn*: r. 21331, 21366, 21396, 21410, 21436.

Aron zie **Aaron**

Arondeel 1 j) [Moisan I, 1: ARONDEL] – lett. ‘zwaluw’; k) **Arondeel** – superieur paard door sultan Brandimant gegeven aan Susiane, dochter van de koning van Ermenien – verzorgd en later bereiden door Buevijn van Austoen – snelste paard tijdens race te Lonnen – vertrappt en doodt de koningszoon van Engellant als deze hem probeert te stelen <Arondeel, Arondeele, Arondeelen, Arondel> *Buevijn*: fol. B3v, B4r, B6v, C4r, C5r, C6r, E3r, E3v, F3r, G3v, G4r, H4v-H5v, I3v.

Arondeel 2 j) [West PR: Arondel] – stad nabij La Roche as Sesnes; k) **Arondeel** – kasteel, leen [?] van koning Artur, gelegen bij Cambenick en / of gelegen in Scotlant – belegerd door de Sennen <Arondele> *Merlijn*: r. 16269, 19233, 19249, 19284, 19303, 19321, 19329, 19337, 19361, 19392, 19442, 20849, 20867, 20886, 20936, 21242, 21300, 21334, 21390, 21435, 21447, 21454, 21662, 21666, 25073, 25085.

Arondele zie **Arondeel 1**

Arone h) or. Arone – mogelijk Arjona ¹ [Graesse: Urgao] ² in Andalusië, Spanje; i) **Arone** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. [3797].

Aronculus, Lucius zie **Lucius Aronculus**

Aronsteel j) [West PR: Arestue(i)] – stad in Escoce, nabij La Roche as Sesnes;
 k) **Aronsteel** – stad of kasteel in Scotlant – waar de ‘tien koningen’ zich verzamelen en trouw beloven aan Gawyn om gezamenlijk tegen de Sennen te strijden; *Merlijn*: r. 29965, 29980, 30442, 31286, 31292, 31498, 31541, 31557, 31578.

Arpale a) mogelijk corrupt – onidentificeerbare vrouw uit de Griekse mythologie, die voor wat betreft haar hardlopen doet denken aan Atalante, dochter van Schoineus (zie **Atalanta**) – zie ook [**Diegezes**]; e) **Arpale** – “die scoen Arpale die teghen die Gezes liep”; g) Ajax van Salomynes geeft de zijden gordel die zij (voor hem [?]) gemaakt had ten geschenke aan Hector; *Troyen*: r. 18467.

Arpas e) **Arpas** – graaf; g) moordenaar van Pompeius’ vader; *Caesar*: r. 49.

Arphaxat zie **Arfaxat**

Arpien zie [**Harprien, die**]

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arjona.kmz

2. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native-no=546>

Arpoen a) [Constans: AMPON]; e) **Arpoen** – koning – afkomstig uit Cecile; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Aaron, Apon, Herpoen> *Troyen*: r. 8168, 12687, 12773, 12775, 12779.

Arpoenten h) Arpi, ¹ historische stad in Apulië – vermoedelijk gelegen op dezelfde plaats als het huidige Arpinova ² in Apulië in het zuiden van Italië – gesticht door Diomedes; i) **Arpoenten** – stad – woonplaats van Dyomedes van Calidoen; *Troyen*: r. 37677.

Arques k) **Arques** – kasteel in Normandië; *Robrecht*: r. 375, 378.

Arragans zie **Aggarans**

Arragoen 1 h) [Graesse: Aragonia] ³ [Moisan I, 2: ARAGON, ARRAGON(E)] — het middeleeuwse koninkrijk Aragón ⁴ met als hoofdstad Saragossa, ⁵ dat zich uitstrekte over wat nu het noordwesten van Spanje en het zuidwesten van Frankrijk is; i) **Aragoen** – in Spanje <Aragoene> *Alexander*: boek VII, r. 1607; i) **Arrigon** – Saraceense koninkrijk van de vader van de koningin van Spaingen <Arrigon> *Brunenczwich*: r. 58, 1288, 1320; i) **Argongen** – veroverd door Julius Cesar – waar men de “Nederduitse spraec” niet verstaat; *Caesar Prz*: fol. 59r; i) **Argoen** – waarvandaan de muil dieren komen, waarop de Heemskinderen naar Vaucoloen rijden; *Heemskinderen*: p. 127, 129; i) **Aragon** – regio in Hesperien in handen van de tyrannieke koning Cacus <Aragone, Argongen> *Hercules*: cap. [19]; i) **Aragoen** – klooster dan wel rechtsgebied van abt en kardinaal Elegast; *Huge Br*: r. 7; i) **Aragoen** – koninkrijk van Huce van Bordeus na zijn terugkeer uit Babylon; *Huge K*: r. 365; i) **Arragon** – koninkrijk – afhankelijk van het koninkrijk Spaengien <Arragoen> *Jan van Parijs*: cap. [26], [28], [33], [36], [44]-[48], [52], [56]-[57]; i) **Aragone** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Joban*: r. 1531; i) **Arragoen** – koninkrijk – strijdt tegen Portegale <Arragone> *Lanceloet*: boek III, r. 21303a, 21306, 21318, 21348, 21398, 21407, 21411, 21511, 21549, 21605, 21620, 21627, 21637, 21668, 21712, 21735, 21791, 21838, 21875, 21882, 21894, 21903, 22036; i) **Arrogoene** – waar kruisvaarders zonder succes actief waren (zie ook **Tunes**); *Lande over zee*: r. 124; i) **Arragoen** – koninkrijk van koning Therus en koningin Sibille van Arragoene, later van koning Evax en koningin Sibille van Arragoene – driemaal belegerd door de Arabine <Arragoene> *Limborch*: boek V, r. 835, 877, 900, 951, 955, 1434, 1544; boek VI, r. 402, 417, 901, 1126, 1324, 1470, 1477, 1502, 1587, 1622, 1644, 1648, 1683, 1738, 1849, 1894, 1940, 2048, 2060, 2235, 2257, 2335, 2380,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arpi>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arpinova.kmz

3. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native=no=129>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aragon>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Saragossa.kmz

2402, 2404, 2405, 2431, 2488, 2550, 2575, 2638, 2685, 2751; boek IX, r. 664, 943, 949; boek X, r. 1159, 1185, 1195, 1221, 1329, 1363; i) **Arragoen** – koninkrijk in Spanje, later van Evax <Harragoen> *Limborch Frg*: H51A, r. 339, 361; H54: r. 129, 135; i) **Arragoen** – koninkrijk en stad, van koning Terus van Arragoen en koningin Sybilla – belegerd door de Saraceense koning Alant van Arabien c.s. om koningin Sybilla – later van koning Evac van Arragoen en koningin Sybilla <Aragoen, Arragoens> *Limborch Prz*: p. 65-72, 80, 81, 83, 84, 86-90, 95, 100, 114, 118, 120, 122, 125-128, 130, 135, 139, 140, 142, 143; i) **Aregoen** – koninkrijk van koning Tereus en koningin Sibilie van Arregoen, later van koning Evax en koningin Sibilie van Arregoen – driemaal belegerd door de Arabijne <Aragon, Aregon, Arregoeen, Arregoen, Arregon> *Lymburch*: boek V, r. 836, 876, 898, 949, 953, 1433, 1541; boek VI, r. 404, 419, 894, 1124, 1179, 1319, 1457, 1464, 1489, 1574, 1608, 1629, 1633, 1668, 1723, 1833, 1876, 1922, 2029, 2041, 2234, 2312, 2357, 2379, 2381, 2382, 2408, 2465, 2527, 2554, 2616, 2663, 2734; boek IX, r. 654, 1042, 1048; boek X, r. 1265, 1290, 1300, 1326, 1436, 1470; boek XII, r. 1146; i) **Aragoenien** – koninkrijk <Arragoen, Aragon, Argoenien, Arragon, Aragonien, Arragonien> *Meluzine*: fol. A6ra, X2ra, X2vb, X3vb, Y3ra-Y3vb, Z2rb, Z4ra-Z4va; i) **Arragoen** – koninkrijk van koning Sorpine; *Merlijn*: r. 17965; i) **Arragoen** – koninkrijk – valt Spangen aan; *Mouwen*: r. 2854, 2950, 3221; i) **Aragoen** – waarheen Guweloen gezonden wordt; *Ogier E-G*: r. 96; i) **Arragon** – koninkrijk; *Parijs & Vienne*: cap. [6]; i) **Aragon** – koninkrijk – de vader van Ponthus, koning Tyb(o)ur, is gehuwd met de zuster van de koning van Arregoenen <Aregon, Arregoenen, Arregon> *Ponthus*: cap. 1, 48-49, 60; i) **Aragon** – land van de graaf van Provencen; *Provencen*: fol. L2r; i) **Arrogone** – waarvandaan de muildieren komen, waarop Reynolt en zijn broers naar Vaucolone rijden; *Reinolt*: r. 7435, 7657, 7700; i) **Aragoen** – koninkrijk van de broer van de koningin van Vrankeric – waar de koningin van Vrankeric na haar verraad wordt opgehangen; *Saladijn*: r. 1348, 1350; i) **Arregoen** – vermaard om zijn paarden – land in Spaengien <Arrogoene> *Troyen*: r. 9290, 10128, 10863, 21869, 29175; i) **Aragon** (or. Arago) – koninkrijk – land dat koning Karel als beloning aan die van Poytieu schonk als zij daar wilden blijven <Arragon> *Turpijn*: II, r. 55; IX, r. 45.

Arragoen 2 h) in Vergilius' *Aeneis*: de Hernicische rotsen [*Aeneis* VII, 684]¹ (zie **Ciraengen**) – contaminatie met Aragón in Spanje [?] (zie **Arragoen 1**);

i) **Arragoen** – meegekomen met Seculus van Preuestine – bondgenoot van Turnus tegen Eneas; *Troyen Prz*: fol. 145vb.

Arragoen zie **Arragone, die**

Arragoen! n) Aragón!; o) **Arragoen!** – strijdkreet van het leger van koning Therus van Arragoen en van koning Evax van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1486; XII,

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen7.shtml>

r. 689; o) **Aregoen!** – verder als boven <Arregoen> *Lymburch*: boek V, r. 1483; boek XII, r. 988.

[Arragoensche] n) [Moisan I, 1: AR(R)AGON 4] — Aragonese, uit Aragón;

o) **[Arragoensche]** <Arragoenscher> *Limborch Prz*: p. 118.

Arragoensche(n) zie **Arragone, die**

Arragon(e) zie **Arragoen**

Arragone, die a) de inwoners van (het koninkrijk) Aragón in het huidige Spanje;

e) **die Arragone** – volk of leger uit Arragoen; g) strijden tegen Portegale; *Lanceloet*: boek III, r. 21565, 21719, 21735, 21748, 21755, 21788, 21837;

e) **Arragoen** – toenaam van Evax; g) als hij koning van Arragoen is; *Limborch*: boek VI, r. 1154, 1181; e) **die Arragoensche** – volk of leger uit Arragoen;

g) strijden tegen koning Alant van Arabien c.s. <Arrogoenschen>

Limborch Prz: p. 67, 68; e) **de Arragonoysen** – volk of leger uit het koninkrijk Aragon; g) tegenstanders van Partinoples' partij tijdens het toernooi te Constantinopel; *Partinoples*: p. 52, 53.

Arragonien zie **Arragoen 1**

Arragonoysen zie **Arragone, die**

Arrarat zie **Ararat**

Arras a) Arruns [*Aeneis* XI, 759]¹; e) **Arras** – Trojaan, in het gevolg van Eneas; g) doodt Chamille en wordt daarom gedood door Carpide; *Eneide*: r. 9046, 9113, 9123.

Arregoe(e)n zie **Arragoen 1**

Arregoen! zie **Arragoen!**

Arregon zie **Arragoen 1**

Arrigon zie **Arragoen 1**

Arrigun zie **Arragoen 1**

Arrogo(e)ne zie **Arragoen 1**

Arropatreus a) or. Arichopatreus – Ares / Mars,² Griekse / Romeinse god van de oorlog; b) zoon van Zeus / Jupiter en Hera / Juno; e) **Arropatreus** – Griekse naam van **Mars**; f) eerste zoon van koning Jupiter – broer van Apis en Apollo; g) wordt na zijn dood god van de oorlog; *Jason*: fol. 71v.

Arsamus a) Arsames / Arsamus,³ Perzisch koning – volgens de *Spiegel historiael* [I⁴, 10, 16-17] verward met Arges (d.i. Arses, † 335 v.C.); b) vader van Hystaspes – grootvader van Darius; e) **Arsamus** – koning van Percen; f) vader van koning Daris van Percen; *Alexander*: boek I, r. 414; boek VII, r. 1817; e) **Arsanus** – koning van Percen en Meden; f) vader van Darius; *Alexander Prz*: p. 1.

Arsanus zie **Arsamus**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen11.shtml>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ares>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Arsames>

Arsba zie **Arysa** 2

[**Arsent**] zie **Haersint**

[**Arsonne, die**] h) [West *PR*: *Arsie* – var. *Arsonne*] – rivier nabij Benoïc; i) **Arsonne** – rivier; *Merlijn*: r. 21919.

Art a) or. Art – Kunst / Vaardigheid / Wetenschap, allegorie ¹; e) **Aert**; g) inspireerde Dedalus tot het maken van vleugels; *Rose C*: r. 4997, 11642, 12304; e) **Art**; g) verder als boven <Aer, *Rose B*: **Aert**> *Rose V*: r. 5045, 12486.

Art van Minnen l) or. l'Art d'Amors – hier gebruikt als genre-aanduiding, verwijzend naar het boek *Ars Amatoria* ² van Publius Ovidius Naso ³ (43 v.C.-18), geschreven in de eerste jaren van de eerste eeuw – gedurende de Middeleeuwen een tekst met groot gezag, hoewel verkeerd begrepen: letterlijk in plaats van ironisch – zie ook **De arte amandi** en **Oviden en Spieghel der Minnen**; m) **Aert van Minnen** – liefdesleer; *Rose C*: r. 35, [1999], 11797; m) **Art van Minnen** – liefdesleer; *Rose V*: r. 35, 2009, 11975.

Arte amandi, De l) de Latijnse *Ars amatoria* ⁴ van Publius Ovidius Naso (43 v.C.-18), geschreven in de eerste jaren van de eerste eeuw, een ironisch bedoeld tractaat, geschreven in een verheven versvorm (travestie) over de amor (brandende liefde) – gedurende de Middeleeuwen gelezen en begrepen als een handboek over de liefde voor verliefde jongemannen (op gehuwde vrouwen), waarbij wat ironisch bedoeld was serieus genomen werd – zie ook **Art van Minnen** en **Oviden en Spieghel der Minnen**; m) **De arte amandi** – “Ende mense oec te lesene sette / in Juvenale ende in Panflette / Ende in Ovidio De Arte Amandi, / Daer si vele leerden bi” – één van de teksten die Floris en Blancefloer [in het Latijn] op school te lezen krijgen; *Floris*: r. 335.

Artabacus a) Artabazus ⁵ (4e eeuw v.C.); d) Perzisch satraap in Phrygië; e) **Artabacus** – Perzisch ridder, raadsman van koning Daris van Percen; g) raadt koning Daris aan door te vechten ondanks de verliezen tegen Alexander de Grote – vecht later met de Grieken tegen de Scythen <Artabatus> *Alexander*: boek VI, r. 930, 1021; boek VIII, r. 1104.

Artabatus zie **Artabacus**

Artagane zie **Agriane**

Artagoen zie **Arragoen** 1

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Ars_Amatoria

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ovid>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Ars_Amatoria

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artabazus>

Artenay h) Artenay ¹ in de Beauce ² in Frankrijk; i) **Artenay** – “vlecke” tussen Estampes en Orleans waarlangs Jan van Parijs en de koning van Enghelandt richting Bordeaulx reizen; *Jan van Parijs*: cap. [20].

Artenoise, die a) gelet op de context de inwoners van Artois: “Fransoyse ende bertoene / Alemanne ruwiere ende gasscoene / Jngelsce vlaminge aelose / Camersine ende artenoise” (r. 233-236); e) **die Artenoise** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 236.

[Arthoys] zie **Artois**

Arthur zie **Artur**

Artoen zie **Arcoen**

Artois h) [Graesse: Artesia (provincia)] ³ [Moisan I, 2: ARTOIS] — het graafschap Artois / Artesië ⁴ in het noorden van Frankrijk met als hoofdstad Arras / Atrecht ⁵; i) **Artoys** – graafschap; *Ayoel*: r. 494; i) **Artoos** – in Vrancrike; *Alexander*: boek VII, r. 1558; i) **Artoys** – samen met Angiers en Boloys, door Karel de Grote aan Reynout gegeven bij de kroning van Lodewijc; *Heemskinderen*: p. 41; i) **Artois** – graafschap (samen met Angeris en Bolois) van Ruprecht; *Johan*: r. 2531, 2651, 2671, 2689, 2837, 3017; i) **Artoys** – graafschap van graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys; *Joncker Jan*: p. 170, 216, 217, 220, 222; i) **Artoys** – waarvandaan Baldewin (zoon van Ogier) vertrekt naar Parijs <Arthoyse> *Ogyer*: r. 4426, 9776; i) **Artöss** – samen met Angers, Bloys en Plantone door Karel de Grote aan Reynolt geschonken bij de kroning van Ludwigh; *Reinolt*: r. 1325; i) **Artoys** – verder als boven; *Renout D*: r. 99; i) **Aertoes** – in Vrancrycke; *Troyen*: r. 29126; i) **Artoys**; *Wybeert*: fol. 2va, 11.

Artoos zie **Artois**

Artöss zie **Artois**

Arttinen zie **Ardennen**

Artuer zie **Artur**

Artur a) [A-Z 6: Artur] ⁶ [Moisan I, 1: ARTUS 1] [West PR: Artu] [West VR: Artu] — Artur, ⁷ de legendarische koning van Brittannië en Wales; b) buitenechtelijke zoon van koning Uter Pendragon van Britannia en gravin Ygerna van Cornwall – halfbroer (zelfde moeder) van Morgaine de Fee en twee of drie dan wel vier andere halfzusters – oom en vader (bij één van zijn halfzusters, de echtgenote van koning Loth) van Mordred – echtgenoot van Guinevere – vader van Loholt

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Artenay.kmz

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Beauce_%28France%29

3. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native_no=153

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Artois>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arras.kmz

6. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0006.php#a005

7. https://en.wikipedia.org/wiki/King_Arthur

bij Lisanor; d) mogelijk een Brits veldheer uit begin 6e eeuw – volgens Geoffrey van Monmouth gestorven in 542 – vermaard om zijn Ronde Tafel en zijn hoofse ridders – één van de Negen Besten; e) **Artur**; g) legendarische koning, beroemd door de verhalen over hem en zijn Tafelronde-ridders <Arture> *Alexander*: boek I, r. 50; boek V, r. 1211; boek VII, r. 1804; e) **Artur** – koning; f) echtgenoot van Genoevere; g) slaat Ferguut tot ridder – organiseert het slottoernooi te Cardoel waardoor Ferguut en Galiene samengebracht worden <Aertuer, Aerture, Artuer, Artuers, Arture> *Ferguut*: r. 1, 583, 1006, 1775, 1909, 2447, 2582, 2741, 2754, 2818, 2908, 4315, 4329, 4343, 4370, 4833, 4933, 4970, 5013, 5056, 5128, 5137, 5159, 5170, 5190, 5275, 5281, 5285, 5302, 5312, 5314, 5318, 5374, 5395, 5422, 5431, 5446, 5508, 5520, 5532, 5572, 5575, 5580; e) **Artur** – Brits ridder – vierde koning van Brytanigen / Engeland; f) zoon van koning Uter Pandragoen en Ygerne – pleegzoon van Auctor – pleegbroer van Keye; g) doopnaam – gezoogd door de moeder van Keye en opgevoed als zoon van Auctor en zijn vrouw – trekt met Kerstmis per ongeluk het zwaard uit de steen en geeft het aan Keye, waardoor Auctor Artur herkent als ‘koning van Brittannië’ (zestien jaar jong, vaderloos en ongeridderd) – vervolgens met Pinksteren tot koning gekozen <Arture> *Graal & Merlijn*: r. 4789, 4802, 7320a, 8187, 8690a, 9002, 9020, 9025, 9297, 9418a, 9434, 9685, 9708, 9736, 9742, 9746, 9757, 9769, 9779, 9789, 9810, 9827, 9842, 9848, 9865, 9868, 9881, 9884, 9897, 9904, 9945, 9956, 9962, 10016, 10030, 10042, 10043, 10045, 10060, 10080, 10090; e) **Artus** – leenheer van zijn drossaard Keie; *Johan*: r. 1127; e) **Artur** – koning van Logers; f) oom van Walewein, Agraveyn, Mordret, Gaheret en Gurrees – broer van Morgueyn die Elvinne – echtgenoot van Genevre; g) organiseert op aanraden van Genevre een toernooi bij Kamaloet, in de hoop dat Lanceloet daar verschijnt – laat bij diens terugkeer de avonturen optekenen van Lanceloet en van de ridders die naar hem op zoek zijn geweest – komt degenen te hulp die voor Lanceloet tegen koning Claudas vechten – overwint Frole in een tweekamp op Rolants eylant <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek II, r. 21, 26, 30, 446, 799, 1005, 1743, 2471, 2473, 2681, 2819, 2821, 2850, 2872, 3023, 3261, 3682, 4204, 4219, 4729, 4733, 4743, 4756, 5127, 5362, 5624, 6005, 6292, 6548, 7136, 7484, 7501, 7769, 7802, 8021, 8441, 8492, 8553, 8648, 8745, 8937, 10736, 11596, 11740, 11763, 12264, 12272, 13062, 13522, 13531, 13595, 13652, 13881, 14331, 14729, 14990, 15097, 15505, 15703, 15749, 15964, 16466, 16600, 16604, 16752, 16764, 16944, 17152, 17438, 17481, 17579, 17877, 18012, 18104, 18226, 18629, 19127, 19474, 19892, 19915, 19920, 19927, 19979, 20018, 20052, 20136, 20176, 20260, 20623, 20631, 20638, 20644, 20661, 20775, 20803, 20880, 20928, 20934, 20940, 20988, 21049, 21104, 21170, 21272, 21437, 21466, 21689, 21751, 22118, 22169, 22462, 22509, 22578, 22825, 22986, 23057, 23108, 23118, 23190, 23347, 23516, 23521, 23531, 23565, 23611, 23883, 24466, 24743, 24763, 24991, 25702,

25784, 26083, 26098, 26154, 26156, 26279, 26283, 26378, 26389, 26391, 26423, 26435, 26450, 26466, 26468, 26474, 26526, 26957, 26976, 26984, 27110, 27278, 27489, 27655, 27684, 28141, 28223, 28422, 28435, 28438, 28475, 28479, 28966, 29271, 29335, 29491, 29492, 30030, 30110, 30114, 30219, 30403, 30407, 30412, 30618, 30681, 30824, 31185, 31274, 31485, 31512, 31586, 31656, 31762, 32006, 32017, 32020, 32117, 32396, 33097, 33456, 33853, 34485, 34827, 34917, 34953, 34992, 35008, 35045, 35052, 35119, 35259, 35310, 35335, 35352, 35355, 35365, 35388, 35734, 35873, 35950, 36129, 36187, 36210, 36281; e) **Artur** – koning; f) echtgenoot van Genoevre – oom van Walewein; g) ontvangt Galaat aan zijn hof en stuurt hem en de andere gezellen van de Tafelronde op de queeste naar de Graal <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek III, r. 531, 662, 673, 2975, 3644, 3652, 4039, 6072, 6256, 8908, 8910, 8920, 8978, 10625, 10993, 11032, 11051, 14235; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein; g) houdt hof en geeft Walewein het beheer over zijn land, maar Walewein vertrekt – stuurt de door Keye gevangen Brandesion terug naar zijn kasteel en stuurt enkele ridders van de Tafelronde met hem mee – verwelkomt Walewein weer op Kardoel en hoort zijn verhalen aan <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek III, r. 18611, 18639, 18645, 19085, 19884, 20167, 20172, 20225, 20303, 20317, 20326, 20358, 20359, 21046, 21168, 21944, 22045, 22102, 22256, 22278, 22393; e) **Artur** – koning van Grote Bertangen; f) oom van Acgravein, Gariet, Guerries en Walewein – oom of vader van Mordret – broer van Morgeyn die Feye – echtgenoot van Genoevre – zwager van koning Loet – nakomeling van Brellijn en Bremius; g) organiseert het toernooi van Winceestre – als Acgravein, Guerries en Mordret hem vertellen hem van het overspel van Lanceloet en Genoevre, wil hij Genoevre laten verbranden, wat Lanceloet voorkomt – gaat naar Joyosegaerde om een oorlog tegen Lanceloet te beginnen – in het gevecht verwond door Hestor van Maras, maar Lanceloet weigert zijn hoofd af te slaan – neemt Genoevre als vrouw terug – trekt weer op tegen Lanceloet in Gaunes – laat Lanceloet vertrekken als die in het gevecht tegen Walewein aan de winnende hand is – verslaat de Romeinen in Gallen – keert terug naar huis om de strijd tegen Mordret aan te gaan, die hij doodt in een tweegevecht – zelf stervende vraagt hij Griflet Escalabuer in het water te gooien – wordt door Morgeyn met een schip opgehaald en begraven in Swerte Capele <Arture, Arturs> *Lanceloet*: boek IV, r. 312, 315, 492, 497, 803, 866, 875, 970, 1042, 1103, 1243, 1729, 1732, 2131, 2408a, 2665, 2717, 2795, 3258, 3359, 3691, 3811, 3850, 4124, 4494, 4755, 4758, 4903, 4995, 5190, 5505, 5532, 5539, 5560, 5562, 5573, 5658, 5693, 5766, 5782, 5850, 6200, 6211, 6215, 6537, 6571, 6610, 6614, 6673, 6708a, 6886, 7310, 7410, 7462, 7492, 7492a, 7515, 7572, 7679, 7721, 7791, 7839, 7865, 7918, 8164, 8259, 8323, 8359, 8364, 8366, 8599, 8631, 8743, 8774, 8810, 9005, 9095, 9625, 9675, 9681, 9684, 9714, 9740, 9743, 9757, 9764, 9803, 9813, 9822, 9828, 9850, 9853, 9868,

9891, 9935, 9969, 9992, 10036, 10056, 10087, 10106, 10128a, 10202, 10295, 10296a, 10322, 10341, 10391, 10402, 10607, 10610, 10632, 10732, 10738, 10743, 10746, 10751, 10830, 10963, 10971, 10975, 10991, 11024, 11576, 11578, 11584, 11588, 11589, 11689, 11728, 11758, 11759, 11799, 11859, 11871, 11902, 11920, 11934, 11937, 11956, 11959, 11996a, 12005, 12044, 12276, 12291, 12295, 12308, 12333, 12352, 12362, 12374, 12702, 12716;

e) **Artur** – koning; g) helpt Lancelot van Lac tegen diens zin in de strijd tegen koning Claudas en Froles om Gaule <Arturs> *Lancelot W*: r. (recto) 32; (verso) 34; e) **Artur** – koning van Bartaenge; f) echtgenoot van Genievre – oom (broer van de moeder) van Walewein – broer van Morgaine delvinne; g) in de strijd tegen de Saksen en Ieren gevangengenomen door Camille – bevrijd door Lantsloot <Arture, Arturs> *Lantsloot*: r. 447, 552, 554, 616, 718, 759, 957, 1245, 1268, 1295, 1331, 1340, 1562, 1613, 1668, 1717, 1724, 1752, 1966, 2083, 2254, 2536, 2542, 2685, 2769, 3007, 3013, 3028, 3160, 3167, 3283, 3814, 4069, 4090, 4096, 4122, 4127, 4140, 4177, 4218, 4257, 4371, 4514, 4997, 4999, 5003, 5790, 5855; e) **Artur van Bertanien** – koning van Logres / Lonnen en Bertanie, Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Uter-Pandragoen en Ygerne, de echtgenote van de hertog van Tintavel – halfbroer (zelfde moeder) van Ermesint, de echtgenote van koning Uriens – heeft twee (of vijf) halfzusters (zelfde moeder) – (half)broer (zelfde vader [?]) van Morgeine – pleegzoon van Antor – pleegbroer van Keye die Drossate – echtgenoot van koningin Jenover – schoonzoon van koning Leodegan van Carmelide – vader van Leonce – vader van Loete (met Lysanor) – vader of oom van Mordred – oom van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies, van Galescins en van Jonet / Ywen die Grote – oom van Anguissant; g) geeft na zijn kroning te kleine geschenken waardoor zijn leenmannen zich tegen de jonge en onbekende koning verzetten – om zijn verdiensten en riddermoed beloond door koning Leodegan van Carmelide met een huwelijk met Jenover – helpt achttien jaar jong koning Leodegan tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen – wint met het zwaard Caliburnus een tweegevecht met koning Rioen – helpt met zijn ridders de koningen Ban van Bonewijc en Bohort van Gaunes tegen koning Claudas van Deserte en de Romeinen c.s. – verbant later koningin Jenover drie jaar wegens haar liefde voor Lancelot – wint de strijd om Clarence tegen de Sennen onder leiding van koning Hargodabrant – doodt koning Rioen in de laatste strijd om of in Carmelide – wint de strijd tegen keizer Lucet van Rome – doodt de duivelse kat in Losanen <Arthur, Artuer, Artur, Arture, Arturs, Arturs van Bertanien> *Merlijn*: r. 10408a, 10416, 10423, 10425, 10443, 10456, 10463, 10487, 10562, 10575, 10586, 10620, 10623, 10697, 10712, 10740, 10773, 10778, 10833, 10996a, 11000, 11003, 11020, 11041, 11047, 11065, 11110, 11111, 11128, 11129, 11139, 11153, 11161, 11171, 11185, 11209, 11225, 11239, 11256, 11275, 11298, 11307, 11308, 11326, 11330, 11340, 11349, 11354, 11354a, 11356,

11370, 11613, 11674a, 11712, 12085, 12088, 12090, 12112, 12170, 12173, 12201, 12202a, 12205, 12242, 12250, 12261, 12305, 12317, 12332, 12343, 12593, 12605, 12765, 12780, 12786, 12815, 12828, 12872, 12880, 12949, 12959, 12962, 12989, 13028, 13041, 13056, 13076, 13155, 13245, 13279, 13284, 13312a, 13321, 13342, 13415, 13419, 13421, 13424, 13500, 13568, 13595, 13645, 13648, 13659, 13719, 13787, 13808, 13881, 13915, 13919, 13922a, 13924, 13984, 13995, 14043, 14097, 14121, 14125, 14130, 14135, 14171, 14200, 14203, 14206, 14356, 14358, 14364, 14370, 14377, 14388, 14391, 14396, 14415, 14420, 14505, 14518, 14553, 14556, 14564, 14634, 14799, 14897, 14921, 14938, 14946, 14989, 15012, 15039, 15050, 15058, 15113, 15119, 15123, 15128, 15134, 15158, 15182, 15205, 15219, 15255, 15308, 15413, 15431, 15456, 15605, 15711, 15863, 15866, 15875, 15971, 15979, 16083, 16094, 16129, 16153, 16158, 16273, 16321, 16330, 16354a, 16389, 16392, 16393, 16413, 16503, 16523, 16641, 17244, 17246a, 17248, 17277, 17487, 17491, 17797, 17800, 17901, 17910, 18075, 18264, 18421, 18435, 18546, 18561, 18573, 18584, 18585, 18595, 18597, 18621, 18636, 18643, 18760, 18760a, 18809, 18829, 18847, 18866, 18937, 18966, 19014, 19066, 19076, 19083, 19140, 19163, 19250, 19252, 19537, 19566, 19569, 19673, 19958, 20132, 20152, 20153a, 20161, 20190, 20248, 20290, 20294, 20297, 20316, 20347, 20353, 20479, 20984, 21075, 21115, 21301, 21316, 21350, 21386, 21407, 21427, 21677, 21700, 21758, 21825, 21850, 21860, 21944, 22294, 22297a, 22339, 22349, 22363, 22401, 22416, 22445, 22450, 22463, 22564, 22622, 22642, 22666, 22718, 22747, 22765, 22771, 22774, 22779, 22905, 22912, 22921, 22923, 22951, 22957, 22998, 23017, 23032, 23246, 23297, 23323, 23338, 23363, 23387, 23393, 23410, 23419, 23435, 23444, 23447, 23471, 23490, 23492a, 23494, 23511, 23522, 23528, 23532, 23538, 23565, 23583, 23596, 23600, 23603, 23612, 23647, 23657, 23667, 23684, 23691, 23701, 23705, 23713, 23725, 23769, 23789, 23793, 23806, 23814, 23819, 23823, 23830, 23835, 23852, 23864, 23899, 23973, 23977, 24039, 24064, 24082, 24097, 24112, 24121, 24177, 24242, 24245, 24256, 24261, 24465, 24469, 24485, 24492, 24506, 24550, 24628, 24652, 24665, 24685, 24687, 24695, 24706, 24714, 24732, 24734, 24745, 24753, 24778, 24784, 24798, 24823, 24854, 24868, 24892, 24931, 24937, 24949, 24954, 24970, 24973, 24979, 24987, 24993, 25004, 25018, 25026, 25064, 25079, 25084, 25131, 25155, 25196, 25198, 25213, 25349, [25353], 25375, 25383, 25399, 25415, 25418, 25419, 25451, 25460, 25574, 25576, 25592, 25605, 25652, 25740, 25777, 25838, 25848, 25851, 25862, 25904, 25930, 25933, 25941, 25945, 25982, 25987, 26018, 26071, 26084, 26216, 26234, 26241, 26244, 26288, 26342, 26376, 26386, 27141, 27311, 27318, 27325, 27330, 27345, 27347, 27359, 27376, 27380, 27397, 27414, 27421, 27424, 27429, 27447, 27449a, 27474, 27498, 27501, 27509, 27554, 27577, 27581, 27611, 27682, 27691, 27730, 27738, 27780, 27920, 27989, 28030, 28033, 28038,

28040a, 28042, 28088, 28105, 28112, 28131, 28136, 28160, 28166, 28171, 28173, 28192, 28197, 28199, 28208, 28213, 28215, 28217, 28255, 28261, 28317, 28327, 28371, 28376, 28383, 28385, 28405, 28417, 28426, 28463, 28490, 28492a, 28495, 28515, 28534, 28590, 28595, 28717, 28741, 29045, 29243, 29405, 29469, 29491, 29541, 29689, 29707, 29716, 29735, 29747, 29748a, 29751, 29789, 29807, 29822, 29868, 30022, 30120, 30383, 30438, 30491, 30511, 30719, 30739, 30973, 30977, 31280, 31504, 31508, 31537, 31544, 31588, 31621, 31647, 31672, 31672a, 31674, 31703, 31722, 31735, 31749, 31837, 31840, 31854, 31880, 31896, 31908, 32095, 32114, 32123, 32135, 32169, 32182, 32224a, 32248, 32293, 32295, 32383, 32387, 32424, 32457, 32461, 32463, 32490, 32533, 32556, 32855, 32858a, 32937, 32962, 32976, 32986, 33009, 33013, 33020, 33028, 33135, 33164, 33169, 33172, 33181, 33186, 33191, 33208, 33308, 33598a, 33600, 33607, 33611, 33657, 33676, 33693, 33705, 33709, 33715, 33717, 33723, 33768, 33783, 33831, 33858, 33919, 33926, 33929, 33934, 33944, 33951, 33955, 33970, 34020, 34040, 34045, 34057, 34064, 34095, 34099, 34110, 34116, 34119, 34135, 34171, 34183, 34206a, 34208, 34242, 34243, 34258, 34267, 34283, 34299, 34303, 34323, 34332, 34349, 34352, 34356, 34362, 34370, 34375, 34382, 34405, 34406a, 34408, 34531, 34551, 34617, 34651, 34675, 34700, 34700a, 34705, 34711, 34721, 34724, 34727, 34731, 34757, 34776, 34802, 34828, 34847, 34853, 34859, 34860, 34871, 34878, 34913, 34938, 34938a, 35003, 35005, 35009, 35132, 35132a, 35147, 35158, 35167, 35178, 35181, 35190, 35229, 35356, 35356a, 35358, 35368, 35469, 35521, 35524, 35639, 35692, 35703, 35761, 35843, 35897, 35906, 35946, 35985, 36029, 36097, 36112; e) **Artur** – koning van Bertangen; f) oom van Walewein en Gariet; g) verzoekt zijn ridders Percheval die Waloes te gaan zoeken – gevangengenomen door de Sassen – bevrijd door Walewein, Lanceloet, Percheval, Gariet en Moriaen <Arture, Arturs> *Moriaen*: r. 0, 30, 36, 122, 221, 258, 337, 363, 512, 551, 554, 783, 804, 869, 945, 1026, 1157, 1195, 1393, 2075, 2305, 2314, 2317, 2332, 2841, 2887, 2954, 2956, 2966, 2982, 2991, 3013, 3274, 3305, 3357, 3471, 3481, 3484, 3553, 3925, 3957, 4184, 4192, 4232, 4497, 4504, 4509, 4512, 4516, 4523, 4529, 4532, 4535, 4543, 4557, 4660, 4688; e) **Artur** – koning van Bertangen; f) echtgenoot van Genevre; g) hoopt dat de Riddere metter Mouwen terugkeert aan het hof en stuurt Keye weg – organiseert een toernooi ter ere van Clarette van Spaengen – aangevallen door de koning van Yrlant – verdedigd door de Tafelronde-ridders en de Riddere metter Mouwen <Arture, Arturs> *Mouwen*: r. 2, 80, 95, 97, 312, 422, 438, 580, 583, 635, 719, 1092, 1172, 1183, 1253, 1262, 1272, 1288, 1292, 1787, 2002, 2106, 2223, 2225, 2241, 2372, 2459, 2467, 2514, 2663, 2836, 2837a, 2860, 2886, 2901, 2952, 2959, 3070, 3093, 3099, 3304, 3318, 3360, 3578, 3389; e) [**Artur**] – vermaard koning; f) oom van Walewein <Arture> *Ogyer*: r. 2; e) **Artur** <Arturs> *Percheval*: r. 71, 450; e) **Artur** –

koning; f) oom van Walewein, Acgravein, Mordret en Gariet – echtgenoot van Genevre – oom van Clariane; g) aan zijn hof komt een lelijke jonkvrouw de ridders oproepen tot avontuur – krijgt van Jonet het bericht dat Walewein op zoek gaat naar de bloedende speer – ontmoet op Roche van Sangwijn / Casteel vanden Wondere zijn doodgewaande moeder en halfzuster – woont de tweekamp tussen Walewein en Griromelant bij – beëindigt het gevecht van Walewein op Scaveloen – nodigt de aanwezigen uit op zijn hofdag te Cardeloën <Arture, Arturs> *Perchevael J*: boek II, r. 36976, 36980, 37034, 37188, 37567, 37849, 38226, 38586, 38672, 38683, 38761, 39377, 40130, 40151, 40213, 40332, 40352, 40356, 40453, 40686, 40713, 40781, 41005, 41083, 41156, 41235, 41335, 41601, 41747, 41983, 41988, 42010, 42019, 42026, 42033, 42042, 42045, 42048, 42060, 42063, 42135, 42143, 42157, 42176, 42375, 42379, 42388, 42400, 42406, 42480, 42515, 42525; e) **Artur** – koning; f) echtgenoot van Genevere – oom (broer van de moeder) van Walewein en Gariet <Arture, Artus> *Ragisel*: r. 74, 76, 659, 1177, 1189, 1277, 1280, 1288, 1459, 1709, 2031, 2055, 2062, 2339, 2419, 3075; fragm. Aa, r. 65; fragm. Ac, 846; e) **Artus van Bartaengen** – koning; f) voorvader van de vriend van Miltheit <van Bartaengen Artus> *Rose C*: r. 1119; e) [**Artur van Bartaengen**] – koning; f) voorvader van de vriend van Miltheit <van Bartaengen Arturs; *Rose B*: van Bertaenghen Arturs> *Rose V*: r. 1123; e) **Artus; Tristant**: r. 31; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein; g) laat Ywein tegen Torec vechten – stuurt zijn ridders naar Miraude om tegen Torec te vechten – stoot als laatste Tafelronde-ridder Torec van zijn paard – aan wiens hof het huwelijk van Torec en Miraude plaatsvindt <Artuer, Arture, Arturs> *Torec*: r. 1270, 1370, 1932, 1935, 1952, 2001, 3139, 3142, 3275, 3582a, 3599, 3614, 3630, 3651, 3672, 3684, 3709, 3743, 3752, 3808; e) **Artur** – koning; f) oom van Walewein; g) houdt hof te Carlicen en Cardole – wenst het Zwevende Schaakspel te bezitten <Aertur, Aerturs, Arture, Arturs> *Walewein*: r. 1, 32, 33, 62, 66, 113, 1161, 1178, 1205, 1474, 1509, 1527, 1763, 1782, 1904, 2793, 3162, 5054, 5888, 5889, 10231, 11069, 11107, 11115; e) **Artur** – koning <Arturs> *Witte Voet*: r. 8, 123, 148, 486, 845.

[**Arturs Doot, des Conincs**] zie [**Conincs Arturs Doot, des**]

[**Artur van Bartaengen**] zie **Artur**

[**Artur van Bertaenghen**] zie **Artur**

Artur van Bertanien zie **Artur**

Artus zie **Artur**

Artus van Algarbe a) hoofdpersoon van de anonieme Franse ridderroman *Olivier de Castille et Artus d'Algarbe* (vóór 1472); e) **Artus van Algarbe** – ridder, koning van Yerlant en van Algarbe – tijdelijk koning van én Algarbe én Castille én Yerlant én Enghelant; f) enige zoon van de koning en koningin van Algarbe – stiefbroer van Olyvier van Castillen – echtgenoot van Clarissa; g) lijkt sprekend op Olyvier van Castillen – edel karakter – gaat, geholpen door de

Witte Ridder, Olyvier zoeken als die in Yerlant in gevaar verkeert – geeft zich in Lonnen uit voor Olyvier – wordt ongeneeslijk ziek – genezen door het bloed van de twee kinderen van Olyvier – verdeelt zijn koninkrijken onder zijn kinderen – sterft oud; *Olivier*: fol. A1r, A6r, A6v, B1r-B3v, B4v, B6r, B6v, C1r, C1v, G5v, G6r, G6v, H1r-H6v, I1r, I1v, I3r-I4v, K1r, K1v, K3r, K4r-K5v, [K5v].

Artus van Bartaengen zie **Artur**

Artus van Bertangien a) or. Artus de Bretagne – personage dat vermoedelijk ontleend is aan de berijmde kroniek van de Bretonse edelman Bertrand Du Guesclin¹ (ca. 1320-1380); e) **Artus van Bertangien**; g) probeert met hulp van de hertogen van Monfort, Barry, Denemarcken en Armenien zich meester te maken van het koninkrijk Vranckrijck en koningin Barthem, als hij zeker meent te weten dat koning te Jerusalem Pepijn in gevangenschap gestorven is – verraden door zijn bondgenoten als koning Pepijn naar Vranckrijck terugkeert, en onthoofd in het Casteel van Parijs <Artus> *Valentijn*: cap. 60, 62.

Artüse! zie **Artüsie!**

Artüse zie **Artüsien**

Artusye zie **Artüsien**

Artüsie! o) **Atusen!** – strijdkreet van koning Demophon van Soloferne en Atusien <[Anestuse], Anetuse, Aratuse> *Limborch*: boek VIII, r. 501, 518, 553; o) **Artüsie!** – verder als boven <Artüse, Artusien> *Lymburch*: boek VIII, r. 503, 520, 555.

Artüsien i) **Aratuse** – één van de zes Saraceense koninkrijken Demophon van Soloferne <Atusien> *Limborch*: boek VIII, r. 510, 1449; i) **Artusye** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 365; i) **Artüsien** – verder als boven <Artüse> *Lymburch*: boek VIII, r. 512, 1436.

Artusien! zie **Artüsie!**

Artöss zie **Artois**

Arupont zie **Arapont**

Arval zie **Darval**

Asa e) **Asa van Caprobanane** – Saraceense koning van Caprobanane; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door koning Karle van Vranckerike <Osa> *Limborch*: boek VIII, r. 971; boek XII, r. 181, 185; e) **Aza** – Saraceense koning van Camphane – hs. abusievelijk “Van Camphane [...] quam die coninc van Aza”; *Limborch Frg*: H53, r. 121; e) **Asa** – Saraceense koning van Camprobane; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 960; boek XII, r. 310, 314.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bertrand_Du_Guesclin

Asael a) Asaël ¹ [2 *Samuel* 2, 18] ²; b) zoon van Seruja – broer van Joab en Abisai; e) **Asaël**; f) broer van Joab; g) beroemd om zijn snelle lopen – gedood door Abner, maar gewroken door zijn broer; *Alexander*: boek IV, r. 787, 796.

Asa van Caprobanane zie **Asa**

Asahel a) Azahel / Hazaël ³ [1 *Koningen* 19, 15] ⁴; e) **Asahel**; g) werd in Damasco door Helias tot koning van Syriam gewijd; 9 *Quaetsten*: fol. B2v.

Asauria zie **Ysauria**

Aschalaphus zie **Ascalaphus 1**

Aschanie zie **Ascanius**

Aschanius (Julius) zie **Ascanius**

Ascilo zie **Astilos**

Asemosen, die a) [Constans: (d') ESSIMIËIS] – onderdanen van koning Hunerius / Hunier: de bewoners van het Griekse eiland Symi / Simi ⁵ met een gelijknamige hoofdstad, ⁶ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – dezelfde als [**die Nigevaerlinge**] – zie ook **Amoyse** en **Centois**; e) **die Asemosen**; g) bondgenoten van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9695.

Aseyn zie **Asia 2**

Aservaen zie **Atervaen**

Asia 1 h) [Moisan I, 2: ASIE] — het continent Azië ⁷ voor zover bekend en gezien door met name kooplieden die de Zijderoute(s) volgden – op een laat-antieke / vroeg-middeleeuwse OT-kaart, ⁸ waarop de drie bekende werelddelen Africa, Asia en Europa in een cirkel geprojecteerd worden, gescheiden door een T-vormige zee, neemt Asia de bovenste helft van de wereld in beslag – zie ook **Asia 2**; i) **Asia** – één van de drie gedurende de Middeleeuwen bekende werelddelen – (deels) door Alexander de Grote veroverd op de Perzen <Asien, Asienlant, Asien lant, Asya, Azien> *Alexander*: boek I, r. 1051; boek VI, r. 12, 226, 229, 503, 795, 892; boek VII, r. 27, 62, 190, 205, 345, 839, 842, 1198, 1385, 1401; boek VIII, r. 853; boek IX, r. 1131; boek X, r. 181, 325, 1045; i) **Asien** – priesters en diakenen uit Asien en Achaeyen schreven de passie van sint Andries; *Gulden legende* [2]; i) **Asia** – werelddeel; *Limborch*: boek VII, r. 41; i) [**Grote Asia**] – omvat vele Saraceense koninkrijken <Groten Asia> *Limborch*: boek VIII, r. 900; i) **Grote Assya** – verder als boven;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Asael>

2. http://vulgate.org/ot/2samuel_2.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hazaël>

4. http://vulgate.org/ot/1kings_19.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

7. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0001>

8. https://en.wikipedia.org/wiki/T_and_O_map

Limborch Frg: H53, r. 55; i) **Asia** – werelddeel; *Lymburch*: boek VII, r. 40; i) **Groes-Assia** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 899; i) **Asia** – één van de drie gedurende de Middeleeuwen bekende werelddelen <Asya, Asyen> *Troyen*: r. 28338, 28341, 28958, 28972.

Asia 2 h) de Romeinse provincie Asia, ¹ beter bekend als Asia minor ² d.i. Klein-Azië, ruwweg het (westelijk deel van het) huidige Turkije – zie ook **Asia 1**; i) **Asia** – vlakbij Europeanen – met de stad Gordia – veroverd door Alexander de Grote <Asien, Asien lant, Azien> *Alexander*: boek I, r. 1113, 1199, 1208; boek II, r. 183, 204, 218; boek VII, r. 1694; i) **Minder Asia** – bijna geheel omgeven door zee; *Alexander*: boek VII, r. 1319; i) **Asien** – waar de Colossus stond; *Gilias*: p. 9; i) **Asien** – land overwonnen door koningin Synope van Sichien; *Hercules*: cap. [16]; i) **[Clein Asia]** – omvat vele Saraceense koninkrijken <Clenen Asia> *Limborch*: boek VIII, r. 901; i) **Cleine Asya** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 56; i) **Asia** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien <Asiaens> *Limborch Prz*: p. 87, 96, 103; i) **Cleyne-Asia** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 900; i) **Asyen** – rijk van Priamus van Troyen; *Partbonopeus*: r. 16; i) **Asia** – rijk van koning Priamus – in oorlog met Grieken – land van koning Hymes <Aseyen, Asien, Asya, Asyen, Asyenlant> *Troyen*: r. 894, 3672, 4914, 5783, 11204, 22879, 25864, 29262, 31896; i) **Mynder Asya** – in Asia, aan zee gelegen; *Troyen*: r. 28892; i) **Asien** (or. Acia – koninkrijk van Hospinus) – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van Aigolant; *Turpijn*: IV, r. 7.

[**Asia, Groot**] zie **Asia 1**

[**Asia, Clein**] zie **Asia 2**

Asia, Minder zie **Asia 2**

Asie(n) zie **Asia 1, 2**

Asienlant zie **Asia 1, 2**

Asijs van Sassia a) mogelijk dezelfde als **Prasijs van Prassia**; e) **Asijs van Sassia** – Saraceense koning van Sassia; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – heeft een leger met ook olifanten; *Limborch*: boek XII, r. 192.

Asylas a) Asilas [*Aeneis* X, 175] ³ – tolk tussen de mensen en de goden; e) **Afilas** – Trojaan, koning en profeet – afkomstig uit Pyse; g) verstaat vogelgezing en is meester-waarzegger – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – prominent aanwezig bij de tweekamp <[Alsiclas]> *Troyen*: r. [38767], 40159, 40376, 40420; e) **Asylas** – koning van Pisen, profeet; g) verder als boven <Allasas, Azylas, Azyles> *Troyen Prz*: fol. 152va, 160va, 161vb, 162ra.

Asiria zie **Assuria**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Asia_%28Roman_province%29

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Asia_minor

3. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

Ascalaphus 1 a) [Constans: ASCALAPHUS] – koning van Orcomenie – dezelfde als **Achilles van Cocomenie** en **Amphimacus 1**; e) **Ascalaphus** – koning – afkomstig uit Hircanie; f) vader van Alcuis; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Aschalapus, Asculaphus> *Troyen*: r. 7107, 8739, 9653.

[Ascalaphus] 2 a) [A-Z 1: Asklepios] ¹ — Asklepios / Aesculapius, ² Griekse / Romeinse god van de geneeskunst; b) zoon van Apollo en Coronis – vader van de geneesheren Machaon en Polidarius; e) **[Astalaphus]** – koning; f) vader van Machaon en Polidarius <Astalaphy> *Troyen*: r. 9711.

Ascaloen h) [Moisan I, 2: ESCALONE] — Ascalon ³ in Palestina, historische stad, verwoest door de Mammelukken aan het eind van de dertiende eeuw – gelegen ter hoogte van het huidige Asjkelon ⁴ in het huidige Israël; i) **Ascaloen** – nieuwe naam van **Palestin** – veroverd op de Saracenen door de hertog van Bulioen; *Alexander*: boek VII, r. 1149; i) **Ascolen** – stad nabij Jerusalem – veroverd door de koningen Amaris van Schotland, Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engelant tijdens hun verblijf in het Heilig Land, waar zij Helena zochten; *Helena van C*: cap. 24; i) **Ascoloen** – nieuwe naam van **Palatyn**; *Troyen*: r. 28642.

Ascanius a) Ascanius ⁵ alias Julius; b) zoon van Aeneas en Creusa – voorvader van Remus en Romulus; d) later koning van Alba Longa; e) **Aschanius** alias **Julius** – Trojaan – ridder; f) zoon van Eneas der Trojan; g) door Eneas meegenomen uit Troje – als Dido hem kust, wordt zij verliefd op de eerstvolgende man die zij ziet, en dat is Eneas, wat door Venus was bewerkstelligd – op jacht in Italië doodt hij het tamme hert van Silviane, wat leidt tot een strijd tussen Trojanen en mannen van Cyrus – later heeft hij de leiding over het verdedigingsleger van Albane als zijn vader naar Euander gaat om hulp te vragen – wordt na Eneas koning en heeft als hoofdstad Albane <Aschanie, Aschanio, Aschanium, Aschanius Julius, Asschanius> *Eneide*: r. 763, 807, 824, 3781, 4542, 4562, 4612, 4618, 4624, 4628, 4669, 4694, 4715, 4737, 5993, 6362, 6630, 6913, 6948, 7058, 7093, 7428, 11734, 11888, 13311, 13318, 13319, 13382; e) **Aschanius** – Trojaan; f) zoon van Eneas van Troyen en Creusa – halfbroer [?] (zelfde vader) van Sisanus – kleinzoon van Anchises – neef van Hector en Andromata [?] – voorvader van de Romeynnen; g) boezemvriend van Atis – vlucht met zijn vader uit het brandende Troje, meegenomen aan diens rechterhand – mee op de zwerftocht na de val van Troje – doodt een hert (van Tertides) in het woud bij Laurente, wat leidt tot

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0022.php#a021

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Asklepios>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ashkelon>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Ashqelon.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ascanius>

gevechten met de Latijnen – één van de tien ridders die de 36 uit Troyen gevluchte kinderen beschermt [?] – strijdt mee tegen Turnus c.s. – stichtte Alba, het latere Rome <Aschanies, Aschanus, Ascanius> *Troyen*: r. 32318, 32341, 36110, 36269, 36819, 36876, 37239, 37472, 37709, 37984, 38233, 38234, 38255, 38498, 38535, 38543, 38553, 38722, 39156, 39915, 39925, 40136, 40181, 40317, 40396, 40856; e) **Ascanius** – Trojaan – toegenaamd: “Eneas sone”; f) zoon van Eneas (en Krensa) – neef van Hector van Troyen; g) boezemvriend van Atis (verder als boven) – verdedigt Nyewe Troeyen (in Ytalien) tegen Turnus c.s. – sticht Alba <Ascanyus, Asnius, Astanius> *Troyen Prz*: fol. 137ra, 137vb, 141ra, 143va, 145ra-146va, 148rb, 148va, 149vb, 151ra-151va, 152rb, 152va, 154va, 156rb, 159ra, 160rb, 160va, 161rb, 161vb, 165ra.

Ascanius zie **Alcamus**

Ascap a) vermoedelijk een anagramatische afleiding van Caspia, land aan de Kaspische zee (zie **Caspia**); e) **Asscap** – Saraceense koning van Yrcania; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 885; e) **Astap** – heidense koning; g) verder als boven <Asta(p)> *Limborch Frg*: H50, r. 46, 59; e) **Ascap** – Saraceense koning van Yrcanien; g) verder als boven <Astap> *Lymburch*: boek VIII, r. 884; boek IX, r. 760, 773.

Ascasem zie **Altasem van Libie**

Ascoloen zie **Ascaloen**

Ascon e) **Ascon** – Moorse koning; g) belegert samen met koning Sornoguer en koning Cantion de koning van Vranckrijck te Parijs; *Partinoples*: p. 19.

Asculaphus zie **Ascalaphus 1**

Asnius zie **Ascanius**

Asoonacta zie **Astionacta**

Asotus a) or. Asochaeus – de Egyptische farao Shishak¹; d) plunderde in ca. 969 v.C. Jeruzalem; e) **Asotus** – coninck van Egipten; g) tweede van de vijf veroveraars van Jherusalem; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Aspere h) gelet op de context “Berri, Aspere und Denant, [...] Namur [...] und Ludeck [...] und Hoy” (r. 4027-4032) zou Aspere in Wallonië gelegen moeten zijn en niet geïdentificeerd mogen worden als (bijvoorbeeld) Asper² in Oost-Vlaanderen; i) **Aspere** – “land” door Karel de Grote aangeboden aan Karahen uit het bezit van Florenis; *Ogyer*: r. 4027.

Aspermonde 1 h) [Moisan I, 2; ASPREMON(S) 1] — Aspromonte³ (lett. ‘ruwe, moeilijk begaanbare berg’), bergketen in Calabria in het uiterste zuiden van Italië,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Shishak>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Asper.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aspromonte>

gelegen aan de Straat van Messina, ¹ waar een Saraceense vesting gelegen zou hebben – beroemd slagveld uit de Karel-epiek (*Chanson d'Aspremont*), waar Roland het zwaard Durendal / Dyrumdali, de hoorn Olifant en het paard Veillantif veroverde op de heidense vorst Aumes (zie **Emont**);

i) **Aspermunde** – waar Rolant het paard Valentyn op een heidense koning veroverde; *Reinolt*: r. 5378.

Aspermonde 2 h) [Moisan I, 2; ASPREMON(T) 4]; i) **Aspermonde** – toenaam van **Tybout van Aspermonde**; *Buevijn*: fol. B5r; i) **Aspermonde** – toenaam van **Tybaut van Aspermonde**; *Hugbe Prz*: p. 79.

Aspermunde zie **Aspermonde 1**

Aspernond a) mogelijk afgeleid van Aspremont (zie **Aspermont 1**), Saraceense vesting in het zuiden van Italië; e) **Aspernond** – Saraceense koning; g) vecht mee in het leger van Broyer – gedood door Ogier <Asprenonde> *Ogyer*: r. 19152, 19155.

Asprenonde zie **Aspernond**

Aspriaen e) **Aspriaen** – (heidense) koning; f) grootvader van Ritsart – schoonvader van Yoen; *Lorreinen O*: r. 3334.

Assalus e) **Assalus** – correspondeert met **Sessabet** (in *Limborch*) – Saraceense koning van Cassalie; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek VIII, r. 920.

Assandrus a) [Constans: ASSANDRUS]; e) **Assandrus**; g) vertelt Pirrus' boden de oorzaak van oorlog tussen Acastus en Peleus; *Troyen*: r. 34813, 34828.

Assaracus a) Assarakos / Assaracus ²; b) broer van Ilus II – verwant van Jupiter, Dardanus, Ilus I, Laomedon en Priamus; e) **Assaracus** – koning; f) nakomeling van Dardanus – voorvader van koning Lamedon en koning Priamus – grootvader van Anchises <Assaratus, Asseracus, Assocratus> *Troyen*: r. 23583, 25860, 30273, 38236; e) **Assaratus**; g) aangeropen door Ascanius; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Assaratus zie **Assaracus**

Assaria zie **Assuria**

Asschanius zie **Ascanius**

Asselin a) or. Asselin; e) **Asselin** – graaf van Lutzenborch (Duche); f) vader van Cristine; *Meluzine*: fol. L4va.

Assendrus a) [Constans: TASSANDRUS]; b) zoon van Polynices; e) **Assendrus**; f) broer van Agial – zoon van Polinicijs; g) gedood door Dyomedes van Calidoen als Dyomedes met Briseida in zijn land terugkeert na de val van Troje; *Troyen*: r. 33832, 33849, 33868.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Stretto_di_Messina.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assaracus>

Assenede h) Assenede ¹ in Oost-Vlaanderen, België; i) **Assenede** – plaats waaraan Diederic van Assenede, auteur / vertaler van *Floris ende Blancefloer*, zijn toenaam dankt; *Floris*: r. 23.

[Assenein] a) [West PR: Osenain]; e) **[Assenein]** – ridder van koning Artur; g) zat gevangen in Verbodene Berch <Asseneine> *Lanceloet*: boek II, r. 24603.

Assentijn a) mogelijk mag de naam in verband gebracht worden met Ascension (Hemelvaart): Walewein dreigt in een onderaardse ruimte het leven te verliezen, maar ontsnapt dankzij bovennatuurlijke hulp naar de bovengrondse wereld; e) **Assentijn** – koning van Endi; f) vader van Ysabele; g) heeft zijn dochter opgesloten in een kasteel met twaalf muren <Assentine, Assentins> *Walewein*: r. 3455, 5709, 7955, 8072, 8166, 8187, 8248, 8317, 8475, 11079, 11158.

Asseracus zie **Assaracus**

Assia, Groes- zie **Asia 1**

Assya, Grote zie **Asia 1**

Assieren zie **Syrien, die**

Assicus zie **Massicus**

Assiria zie **Assuria**

Assirie(n) zie **Assuria**

Assirien, die zie **Syrien, die**

Assys zie **Ansays 1**

Asscap zie **Ascap**

Asso[...]t**** e) **Asso[...]**t****; f) mogelijk een zoon van Murise; *Jourdein*: r. 214.

Assocratus zie **Assaracus**

Assuere zie **Assur**

Assuerus zie **Asswerus**

Assur a) Esarhaddon ² [*Ezra* 4, 2] ³ – koning van Assyrië – in de *Vulgaat* de koning van Assur (Assyrië is vernoemd naar de stad Assoer ⁴); e) **Assur** – eerste koning van Assuria; f) kleinzoon van Noë – zoon van Sem <Assuere> *Alexander*: boek VII, r. 1034; e) **Assur** – eerste koning [?] van Assaria; f) kleinzoon van Noë – zoon van Sem; g) naamgever van Assaria; *Troyen*: r. 28531.

Assura zie **Assuria**

Assuria h) Assyrië, ⁵ gelegen in het noorden van het huidige Irak – het vroegere Assyrische Rijk, oorspronkelijk gelegen aan de middenloop van de rivier de

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Assenede.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Esarhaddon>

3. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assur>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assyria>

Tigris ¹ en dat bestond van ca. 2000 tot 612 v.C. (de verwoesting van Nineve) – vernoemd naar de (hoofd)stad Assoer ² – zie ook **die Syrien** en **Surie**;

i) **Assuria** – in Asia – koninkrijk van koning Assur <Assaria, Asiria, Assirien> *Alexander*: boek III, r. 799; boek VII, r. 1033; boek VIII, r. 1242; i) **Assirien** – koninkrijk van Ninus ten tijde van Abraham; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Assirien** – koninkrijk van Sennacherib; *Joncker Jan*: p. 197; i) **Assura** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Rahel – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 863; i) **Asiria** – koninkrijk van Ryaele – verder als boven; *Limborch Frg*: H 53, r. 27; i) **Assiria** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Riael – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 862; i) **Assaria** – in Asia – genoemd naar Assur; *Troyen*: r. 28530.

Assuerus zie **Asswerus**

Asswerus a) koning Ahasveros / Ahasverus ³ [*Ezra* 4, 6] ⁴ d.i. Xerxes I (ca. 519-465 v.C.) – dezelfde als **Cerces**; b) echtgenoot van Wasti – later echtgenoot van Ester; c) koning van Perzië (485-465 v.C.); e) **Asswerus**; f) echtgenoot van Vasti – later echtgenoot van Ester; g) verstoot Vasti ten gunste van Ester – op voorspraak van zijn vrouw Ester komt er redding voor de Joden in zijn rijk; *Alexander*: boek IV, r. 904, 924; boek VI, r. 129, 138; e) **Assuerus** – koning van of uit Susen; g) bezoekt de stad Pheson; *Cassamus L*: fol. 2ra, 9; e) **Asswerus** – deugdzaam koning; g) verstootte de hoogmoedige Festa en verkoos de deugdzame Hester; *Limborch Prz*: p. 50; e) **Asswerus** – koning over 120 landen; f) echtgenoot van Vasti – later echtgenoot van Hester; g) houdt hof te Nynve – verstoot de opstandige en dwarse Vasti ten gunste van de goede Hester; *Minnen loep*: boek IV, r. 787, 963; e) **Assuerus**; g) exemplarisch hoogmoedig; *Stijevoort*: refr. 1, r. 19.

Ast h) mogelijk Aix-en-Provence ⁵ in de Provence, Frankrijk (zie **Ays** 2); i) **Ast** – één van de steden waarvan Julius Cesar koren en zuivel opeist; *Caesar Prz*: fol. 15v.

[**Astalaphus**] zie [**Ascalaphus**] 2

Astalaphy zie [**Ascalaphus**] 2

Astanius zie **Ascanius**

Astap zie **Ascap**

Astardus zie **Adrascus**

Astenborch e) **Astenborch** – zoon van een rijke burger uit Graen; f) heimelijke minnaar van de weduwe Samyte; g) uit de stad gevlucht omdat hij door de jalouse rechter Oldegheer beschuldigd wordt van overspel met Samyte –

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Tigris>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Assur>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ahasverus>

4. http://vulgate.org/ot/ezra_4.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aix-en-Provence.kmz

wreekt zich na de ontmaskering van Oldegheer door hem te doden;
Minnen loep; boek II, r. 3315, 3336, 3407, 3449.

Asterman(d)t zie **Astramant**

Astherten a) Astharoth / Astarte ¹ – (af)godin van de Sidoniërs [1 *Samuel* 7, 3] ²;

e) **Astherten** – godin van de Sirien; 9 *Quaetsten*: fol. A2v.

Astilos a) Astylus alias Asbolos, ³ de ziener van de centauren ⁴ [*Metamorphoses* XII, 308] ⁵;

e) **Ascilo** (or. Ascilo) – centaur; g) geweldadige gast op de bruiloft van Pirithons ende Ypodanie te Thessaloniquen; *Hercules*: cap. [11]; e) **Astilos** – ziener van de Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vlucht – had de slechte afloop van het gevecht voorzien; *Troyen*: r. 27237, 27247.

Astionacta a) Astyanax ⁶ alias Scamandrius; b) zoon van Hector en Andromache;

d) door de Grieken van de muur van Troje gegooid bij de val van Troje;

e) **Astionacta**; f) tweede zoon van Hector en Andromata – broer van Landomanta; g) twee jaar oud ten tijde van Andromata's droom en Hectors dood – van de toren Ylioen in Nuwe Troyen (in Epierius) geworpen tijdens het kijken naar een toernooi <Asoonacta, Astionata, Astronata> *Troyen*: r. 18560, 18706, 18764, 32183, 36096, 36284; e) **Astronacca**; f) zoon van Andromata (en Hector van Troyen); g) gedood door een steen tijdens de bouw van de toren Ylion in Nieuwe Troeyen (in Eyperen); *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Astionata zie **Astionacta**

Astolf a) Aistulf ⁷ († 756); c) koning der Langobarden ⁸ (749-756); d) bedreigde paus Stephanus II, die de hulp inriep van Pepijn III de Korte – definitief verslagen in 756; e) **Astolf** – koning van de Lombarden; g) bedreigt Rome, waardoor de paus Karel de Grote te hulp moet roepen – gevangengenomen door Karel de Grote <Astolve> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1435, 1445.

Astolpho a) or. Astolpho, roi d'Angleterre; b) vader van Clarice; e) **Astolpho** – koning van Enghelant; f) vader van Clarisse – zeer tegen zijn zin schoonvader van Rijckaert zonder Vreese <Aftolsens> *Rijckaert*: cap. 10, 12, 16.

Astonys a) [Moisan I, 1: ASTENOIS (L')] [Moisan I, 1: LAMBERT 11 LE ASTENOIS]; e) **Astonys** – hertog; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Astonyes> *Karl Meinet*: r. A453, 15; A455, 44.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astarte>

2. http://vulgate.org/ot/1samuel_7.htm

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Asbolos>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astyanax>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aistulf>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Langobardes>

[Astoron] a) mogelijk dezelfde als **Astrahot**; e) **[Astoron]** – heidense god

<Astoronen> *Joban*: r. 1866.

Astr** zie **Estr****

Astragnus zie **Arestant**

Astragone zie **Astragorre**

Astragorre h) [West PR: Estrangort] – land nabij Norgales en Cambenic – mogelijk hetzelfde als **Strangore** – soms verward met **Gorre** – zie ook **Margore**;

i) **Astragorre** – koninkrijk van koning Carados Britas, gelegen tussen Orcanie en Norgales – toenaam van koning **Brangores van Estragorre** – aangevallen door de Sennen <Astragone, Estragorre, Estrogorre> *Merlijn*: r. 10446, 13388, 16098, 16100, 16170, 21267, 21315, 24909, 35517, 35570.

Astrahot a) mogelijk dezelfde als **[Astoron]**; e) **[Astrahot]** – god van de Saracenen <Astrahots> *Buevijn*: fol. E4r; e) **Astrahot** – één van de vele heidense goden; *Limborch Prz*: p. 89, 106.

Astramant a) [Moisan I, 1: ESTRUMENS 1] – Saraceense minstreel; e) **Astramant** – Saraceense speelman – afkomstig uit Babilone; f) oom van Fortunant; g) reist na de dood van sultan Gaudijs van Babilone naar Montbrant; *Huge V*: r. 273, 293, 309, 322; e) **Astermant** – Saraceense muzikant in dienst van emir Gaudijs van Babilonien; g) 72 jaar oud en grijs – helpt (onbekend met diens ware identiteit) Gherijn / Hughe – bevrijd door Hughe van Bourdeus als hij als verrader van Mombrant opgehangen dreigt te worden – te Rome gedoopt door de paus – bij Cloengi in de hinderlaag van hertog Gubewaert gedood <Astermandt> *Hughe Prz*: p. 59, 60, 62, 71, 72, 74, 75, 77, 78, 81.

Astratus zie **Adrascus**

Astreus a) *Astraeus*, ¹ een Titanenkind, ‘vader van de sterren’; e) **Astreus** – reus; g) in de Gigantenstrijd door Jupiter overwonnen; *Alexander*: boek X, r. 1401.

Astro a) [Constans: STEROPEUS, var. Astor] – mogelijk dezelfde als **Crepeus**; e) **Astro**; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles [?]; *Troyen*: r. 14107.

Astromarijs a) [Moisan I, 1: ESTRAMARIZ 1]; e) **Astromarijs** – Saraceense ridder; g) metgezel van Astromoch; *Roelant*: r. 96, 582.

Astromarijs van Panthiere a) [Moisan I, 1: ESCREMIZ DE VALTERNE 2]; e) **Astromarijs van Panthiere** – Saraceense ridder, afkomstig uit Panthiere; g) oud – gedood door Inghel van Gascoengien; *Roelant*: r. 574.

Astromoch a) correspondeert met [Moisan I, 1: ESTURGANZ 9]; e) **Astromoch** – Saraceense ridder; g) metgezel van Astromarijs; *Roelant*: r. 99.

Astronacca zie **Astionacta**

Astronata zie **Astionacta**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Astraeus>

Astur a) Astyr [*Aeneis* X, 180]¹; e) **Astur** – één van de Tierene – koning uit Eruscha; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38774, 39877; e) **Astur** – koning, een Cyreen; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va, 158vb.

Atalanta a) [A-Z 1: *Atalante*]² — *Atalanta*³ – personage in Ovidius' [*Metamorphoses* VIII, 317]⁴ en [*Metamorphoses* X, 565]⁵ – zie ook **Arpale**; b) dochter van Schoineus; d) onoverwinnelijke hardloopster die aan een huwelijk tracht te ontkomen door haar aanbidders uit te dagen op leven en dood met haar te rennen – deelneemster aan de jacht op het Calydonische everzwijn – bemind door Meleager, de doder van het zwijn, die haar de kop schenkt omdat zij als eerste het everzwijn verwondde; e) **Athalanca**; g) exemplarisch goede vrouw die veel mannen voor de gek hield; *Minnen loep*: boek I, r. 2474; e) **Atalanta**; g) kreeg een everzwijnskop van Meleager cadeau, welke gift de in het bos rond Roomen verdwaalde keizer Frederick Barberousse tot navolging inspireert; *Urbaen*: cap. [1].

Atanagoras zie **Athanagoras**

Ataschius zie **Stachius van Romem**

Atasem van Libie zie **Altasem van Libie**

Atastus zie **Acastus**

Ate(n) zie [**Haten**] 1

Atechan j) [West PR: *Athean*] – kasteel; k) **Atechan** – waar een toernooi gehouden wordt waarop Bohort de verdwenen Lanceloet van Lac verwacht; *Lanceloet*: boek IV, r. 1952.

Atene zie **Athene**

Atenoer zie **Antenor van Spaengien**

Atenor zie **Antenor**

Atenor zie **Antenor van Spaengien**

Atens h) vermoedelijk een verminking van [Sommer II, p. 126: *Anetans*], een variant van [West PR: *Natanc*] – waarmee bedoeld zal zijn de Franse havenstad Nantes,⁶ aan de rivier de Loire⁷ nabij de Atlantische kust – zie **Nantes**; i) **Atens** – land ten oosten van Brytanigen / Engelant met de stad Borges – waarheen de kinderen Pandragoen en Uter vluchten; *Graal & Merlijn*: r. 4334.

Ateras zie **Arethas**

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

2. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0023.php#a022

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atalanta>

4. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met8.shtml>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met10.shtml>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nantes.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_River

Atervaen h) mogelijk een vermindering van Acarnania, ¹ regio in het zuidwesten van Griekenland (zie **Carnas**) met als hoofdstad Stratos ²; i) **Atervaen** – Grieks [?] koninkrijk – toenaam van koning **Claus van Atervaen** <Aservaen> *Alexander*: boek I, r. 1147; boek X, r. 161.

[Atesis, die] h) de Acesines, de oude Griekse naam voor de huidige Chenab, ³ een rivier die ontspringt ter hoogte van de Himalaya in India, en in Pakistan uitmondt in de rivier de Indus ⁴; i) **Atesis** (ed. Franck: Acesis) – zijrivier van de Ganges in Indië – met goud en edelstenen; *Alexander*: boek IX, r. 55.

Atestes a) [A-Z 1: Alkestis & Admetos] ⁵ — Alcestis ⁶; b) echtgenote van Admetus; d) opofferingsgezind, zodat haar man dankzij haar en Apollo aan de dood kon ontsnappen; e) **Atestes**; f) echtgenote van koning Ametus van Thessalië; g) offerde zich op voor haar man toen deze van de goden te horen kreeg dat hij zou sterven tenzij hij iemand bereid zou kunnen vinden om in zijn plaats te sterven; *Minnen loop*: boek IV, r. 1362.

Athalanca zie **Atalanta**

Athamas a) Athamas, ⁷ koning van Orchomenus in Boeotia; b) vader van Phrixus en Helle; e) **Athamas** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas gezien in de Onderwereld; *Eneide*: r. 3327.

Athanagaras zie **Athanagoras**

Athanagoras a) or. Athenagoras; e) **Athanagoras** – prins van Mithelë; f) echtgenoot van Tharsia – schoonzoon van koning Appollonius van Thyro; g) verliefd op Tharsia – brengt Appollonius van Thyro en Tharsia bij elkaar – krijgt Tharsia tot vrouw – reist mee naar Ephesie en Anthiochia en Penthapolië <Atanagoras, Athanagaras> *Appollonius*: fol. A3r, A3v, E4r, E5r-E6r, F1r, F3r-F4v, G1v, G4r-G5v, H1v.

Athanas zie **Achamas**

Atharijn zie **Atharijs**

Atharijs a) or. Ac(h)ars – mogelijk vernoemd naar Acharius ⁸ († 640), bisschop van Noyon-Tournai (621-640) – zie ook **Akarijn**; e) **Atharijs** – doopnaam van **Karahen von Perthij**; g) aangeropen als heilige – gaat de niet van pelgrimstocht teruggekeerde Ogier zoeken, bevrijdt hem in Babilonië <Acharijs, Acharisen, Akarijs, Atharijn, Atharijse, Atharijsen, Atharijss> *Ogyer*: r. 4116, 4122, 4129, 20935, 20989, 20996, 20997, 21004, 21516, 21524,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acarnania>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Strátos.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acesines>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Indus_River

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0008.php#a007

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Alcestis>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Athamas>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acharius>

21549, 21561, 21572, 21600, 21611, 21621, 21669, 21696, 21708, 21730, 21739, 21760, 21768, 21784, 21800, 21814, 21977, 22000, 22047, 22072, 22113, 22169, 22221, 22387, 22414, 22551, 22561, 22566, 22573, 22579, 22588, 22609, 22631, 22673, 22807, 23338, 23426, 23524, 23543, 23546, 23648, 23651.

Atheen zie **Athene**

[Atheensche See, die] h) de Saronische Golf [?] bij Athene – zie ook **[die Griecsche See]**; i) **die Atheensche Zee** – zee bij Athenen <Atheenschen zee, Atheenscher zee> *Limborch Prz*: p. 7, 17.

Athene h) [Graesse: *Athenae*] ¹ [Moisan I, 2: ATHENES (d')] [West PR: *Athenes*] [West VR: *At(h)enes*, (d')] — Athene ² in Attica, ³ hoofdstad van het huidige Griekenland en één van de belangrijkste steden in het antieke Griekenland; i) **Attenen** (ed.-Franck: Athene) – stad in Grieken – gebouwd door Cycrops – bedwongen door Alexander de Grote – geboortestad van Theseus <Athenen, Athens, Atthenen> *Alexander*: boek I, r. 92, 867, 874, 884, 917; boek II, r. 931; boek VI, r. 579, 1105; boek VII, r. 1487, 1792; boek X, r. 165; i) **Athenen** – koninkrijk van Egeus – waarheen Amphitryon zijn zuigeling Hercules en de twee dode serpentes naar de tempel van Mars droeg – waar Hercules en Atlas astronomie en filosofie doceerden – waarheen Theseus terugkeert als Hercules weer teruggekeerd is in Licien; *Hercules*: cap. [1]-[3], [5], [18], [23]; i) **Athene** – koninkrijk en havenstad in Grieken van koning Egeus van Athenen – de eerste koning was Jupiter <Athenen> *Jason*: fol. 41v-42r, 44r, 53v, 71v, 72v, 73v, 144v, 156v; i) **Athene** – graafschap, in Atica in Grieken, met aan zee gelegen stad – leenplichtig aan Grieken – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – stad van herkomst van Echites van Athenen en Colette <Athenen> *Limborch*: boek I, r. 785, 826, 873, 1242, 1271, 1415, 1503, 1848, 1946, 2093, 2095, 2113, 2223, 2684; boek III, r. 1383; boek IV, r. 33, 117, 192, 637, 652, 953, 1229, 1305, 1319, 1508, 1526, 1527, 1663, 1751, 1860, 1972, 2037, 2065, 2101; boek V, r. 287, 518, 525, 603, 617, 636, 643, 647, 658, 683, 717, 722, 1589; boek VI, r. 1426, 2795; boek VII, r. 293, 1234, 1541, 1673, 1835, 1885; boek VIII, r. 1053, 1066, 1389; boek IX, r. 667, 691; boek X, r. 1280; boek XI, r. 87, 692; boek XII, r. 351, 1046, 1284, 1323; i) **Athene** – stad in Grieken, graafschap – verder als boven <Athenen> *Limborch Frg*: H49, r. 123, 164, 251; H51B, r. 28; H51C, r. 494; H52, r. 99, 187, 344, 422; H53, r. 314; i) **Athene** – Grieks graafschap, met aan zee gelegen stad, van de graaf van Athenen en gravin Nychija van Athenen – stad van herkomst van Etsijtes van Armenien en Evac van Arragoen <Atheens, Athenen> *Limborch Prz*: p. 7,

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native no=168>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Athina.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Attica>

10-14, 16, 18, 20, 21, 25, 26, 28-31, 34-36, 38, 39, 41, 42, 49, 53, 55, 56, 62-65, 82, 84, 85, 102, 114, 115, 123, 125, 128, 133, 135, 136, 139, 140, 142;

i) **Athene** – graafschap, in Achia in Grieken, met aan zee gelegen stad – leenplichtig aan Grieken – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – stad van herkomst van Echites van Athenen <Athenen> *Lymburch*: boek I, r. 777, 818, 865, 1230, 1259, 1407, 1493, 1895, 1995, 2142, 2144, 2162, 2272, 2733; boek III, r. 1380; boek IV, r. 28, 110, 184, 628, 643, 946, 1230, 1306, 1320, 1509, 1527, 1528, 1664, 1747, 1855, 1966, 2031, 2059, 2095; boek V, r. 284, 517, 524, 603, 617, 636, 643, 647, 658, 682, 716, 721, 1586; boek VI, r. 1417, 2778; boek VII, r. 292, 1254, 1566, 1698, 1858, 1908; boek VIII, r. 1044, 1056, 1376; boek IX, r. 657, 681; boek X, r. 1387; boek XI, r. 101, 831; boek XII, r. 525, 1450, 1767, 1805; i) **Athene** – koninkrijk van Theseus – koninkrijk van Ericeus <Athenen> *Minnen loep*: boek I, r. 360, 383, 1352, 1362, 1383, 1406, 1419; boek III, r. 443; boek IV, r. 2036; i) **Athene** – Saraceens koninkrijk, bondgenoot van Broyer der Junge <Athenen> *Ogyer*: r. 22477, 22494, 22503; i) **Athenen** – stad bekend om zijn verstandige inwoners; *Provencen*: fol. E1v; i) **Athene** – stad – hertogdom van Minesteus van Athenen – verzamelplaats voor het Griekse leger onder leiding van Aghamennon en hun bondgenoten – bondgenoot van Orestes tegen Egistus en Clitemestra <Atene, Atheen, Athenen> *Troyen*: r. 40, 202, 5139, 6511, 6530, 7084, 7089, 7098, 7185, 7195, 7356, 7386, 8453, 9650, 12679, 12834, 13429, 16150, 17453, 18255, 18289, 18318, 19163, 19175, 20503, 21594, 21867, 22107, 23841, 27971, 28069, 29057, 30415, 30529, 32073, 34103, 34263, 34270.

Athenen zie **Althenoen**

Athenen zie **Athenien, die**

Athenien, die a) [Constans: ATHENIËIS] — de inwoners van Athene – zie ook **die Grieken**; e) **die Athenien** – volk of leger uit Athene; g) strijden c.s. tegen de Trojanen om Helena <Athenen> *Troyen*: r. 10041, 36199.

Athenior zie **Antenor**

Athenoen zie **Althenoen**

Athenoer zie **Antenor van Spaengien**

Athenor zie **Agenor**

Athenor zie **Antenor**

Athenor zie **Antenor van Spaengien**

Athenor zie **Sictamoer**

Athica zie **Atica**

Athijs a) Athis – personage uit de Oudfranse roman *Athis et Propbilias*¹; b) zoon van de Athener Savis; d) liefdesziek van Gaitte, de echtgenote van zijn boezemvriend Propbilias; e) **Athijs**; g) exemplarische minnaar; *Feesten*: r. 195.

1. http://www.arlima.net/ad/alexandre_de_paris.html

Athlas zie [Atlas] 1, 2

Athoen zie [Haten] 1

Atica h) [Attica (regio)]¹ — Attica,² regio in het midden van Griekenland met als hoofdstad Athene³; i) **Actike** – koninkrijk van Eristeus; *Hercules*: cap. [2]; i) **Atica** – koninkrijk – waar de stad Athenen in ligt en dat het echte Griekenland is – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1065; i) **Achia** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1055; i) **Athica** – correspondeert met **Trapensis** (in *Limborch*) – toenaam van **Capentis van Athica**; *Lymburch*: boek VIII, r. 1167; i) **Actiken** (or. Actique) – koninkrijk van Jupiter 1, toegenaamd ‘de wijze’; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 7, 12.

Atile a) correspondeert met **Gavelee** in *Limborch*, hs. A – de naam Atile is evenals Gavelee corrupt – vermoedelijk luidde de naam oorspronkelijk *Panthile, naar “Pantholus”, een rivier in het westen van Klein-Azië, beroemd om zijn goudzand [*Spiegel historiael* I¹, 23, 23] die hier als bron voor de opsomming van koningen en hun landen gebruikt werd⁴ – en rijmde dat op *Panphile (zie **Pamfilia**) – onduidelijk is of hier sprake is van contaminatie met de Hunnenkoning Atilla (zie **Ettel die Brune**); e) **Atile** – Saraceense koning; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch Frg*: H53, r. 70.

Atis a) Atys [*Aeneis* V, 568]⁵; e) **Atis** – Trojaan; g) boezemvriend van Aschanius – één van de tien ridders die de 36 uit Troyen gevluchte ‘kinderen’ beschermt – strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. <Atise> *Troyen*: r. 39924, 40397; e) **Atis** – Trojaan; g) boezemvriend van Ascanius – strijdt mee met Eneas tegen Turnus <Aryse> *Troyen Prz*: fol. 159ra, 161vb.

[Atlas] 1 a) de titaan Atlas⁶; b) zoon van Japetus en Clymene; d) moest als straf het hemelgewelf dragen, later versteend tot het Atlasgebergte; e) **Adlas** – koning van Affrica; f) broer van Prometheus; g) naamgever van de berg Adlas – kenner van de astronomie; *Alexander*: boek VII, r. 1674; e) **Athlas** – koning; f) schoonvader van Philotes; g) wiens paleis op een berg ligt nabij het Gat van Gibraltar – waar Hercules hem opzoekt en overwint, en zich zijn studieboeken toeëigent – doceert samen met Hercules astronomie en filosofie te Athenen – weerhoudt Hercules ervan Sivilien te stichten – doorziet de tovenarij van

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrexssdaseaya&no=1&seite=172>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Attica>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Athina.kmz

4. Zie diss. Lieve de Wachter, hoofdstuk IX: De *Spiegel historiael* van Jacob van Maerlant http://www.dbnl.org/tekst/wach015lite01_01/wach015lite01_01_0010.php

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen5.shtml>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Atlas_%28mythology%29

koning Cacus – wordt door Hercules teruggezonden naar zijn land nadat hij Hesperien veroverd heeft, maar zonder zijn schrijvers; *Hercules*: cap. [5], [7], [14], [18]-[19]; e) **Atlas**; g) hemelbestormer; *Stijvevoort*: refr. 84, r. 32; e) **Athlas** – koning van Affrycke; f) broer van Prometheus – vader van Electre – grootvader van Dardanus – voorvader van Eneas van Troyen – vader van Melia – grootvader van Marcurius – voorvader van koning Euander; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29240, 37768, 37772, 37774; e) **Athlas**; f) vader van Electra – grootvader van Dardanus – voorvader van Eneas c.q. de Troeyanen – vader van Maya – grootvader van Marcurius – voorvader van Euander <Odyas> *Troyen Prz*: fol. 146vb.

[Atlas] 2 h) [Graesse: *Atlas mons*] ¹ — het Atlasgebergte ² in Marokko en Algerije; i) **Adlas** – berg in Affrica – vernoemd naar koning Adlas <Atlase> *Alexander*: boek VII, r. 1671, 1709; i) **Athlas** – berg in Affrycke – verder als boven; *Troyen*: r. 29237, 29277.

Ato(e)n zie **[Haten] 1**

Atonsius a) Acontius ³ – door Ovidius ontleend aan Callimachus en in de *Heroides* ⁴ opgevoerd als schrijver van brief XX aan Cydippa ⁵; d) bedroog de door hem begeerde Cydippa door haar een appel toe te spelen, in de schil waarvan hij een eed in de ik-vorm gekerfd had, die zij zichzelf hardop voorlas, waarmee zij zichzelf aan hem beloofde; e) **Atonsius** – jonge man van eenvoudige komaf; g) bemint tevergeefs de edele Cydipe, een tempelmaagd van Dyana – maakt haar tot de zijne als zij de verzen die hij in een appel kerfde (hardop) leest; *Minnen loep*: boek II, r. 2622, 2656.

Atracht zie **Atrecht**

Atrecht h) [Graesse: *Atrebatum*] ⁶ — Atrecht / Arras ⁷ aan de rivier de Scarpe ⁸ in Artois / Artesië, Frankrijk; i) **Atrecht** – stad die uiteindelijk in handen van Julius Cesar valt; *Caesar Prz*: fol. 29v, 45v, 58v; i) **Atracht** – stad; *Reinolt*: r. 7945, 7946; i) **Atrecht** – waar één van de drie Babylonische, eeuwig brandende kaarsen bewaard wordt; *Roelant*: r. P664.

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsqwqayafsdrewqayafsdrrssdaseaya&no=4&seite=171>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Atlas_mountains

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Acontius>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroides>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.her20.shtml>

6. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=171>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Arras.kmz

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scarpe>

Atreus a) [A-Z 1: Atreus & Thyestes] ¹ — Atreus ²; b) vader van Agamemnon en Menelaus; e) **Atreus**; f) vader van Agamemnon en Menelaus 1; g) volgens sommige Grieken niet de vader van Agamemnon en Menelaus; *Troyen*: r. 33264, 33268.

Atrisius zie **Acrisius**

Atropos a) Atropos, ³ lett. ‘de onafwendbare’ – één van de drie Schikgodinnen / Moiren; b) dochter van de Nacht of dochter van Zeus en Themis – zuster van Clotho en Lachesis; e) **Atropos**; g) genoemd door koning Daris van Perceen als hij zijn dood verwacht; *Alexander*: boek VII, r. 115; e) **Antrepos**; f) dochter van Pluto – zuster van Bachus en van Cleto en Lauchesis; g) snijdt de levensdraad door; *Limburch*: boek III, r. 1272, 1303 e) **Antropos**; f) dochter van Pluto – zuster van Cloto en Latesis en van Bachus; g) bijt de levensdraad in tweeën <Antrepos> *Lymburch*: boek III, r. 1264, 1295; e) **Antropos** – “Och antropos coem en[de] doerschiet mi lichte” (ed. Vorsterman); *Mariken*: fol. E3r; e) **Atropos** – vrouwe; g) beneemt de mens het leven; *Rose C*: r. 9556; e) **Antropos** – vrouwe; g) verder als boven; *Rose V*: r. 9732; e) **Atropos**; g) knipt de levensdraad door; *Stijevoort*: refr. 84, r. 40.

[Atroot Quante] zie [Aelcroot]

Atsepart zie **Aetsepaert**

Attela zie **Ettel die Brune**

Att(h)enen zie **Athene**

Attila zie **Ettel die Brune**

Atus a) Atus – afkomstig uit de *Legenda aurea*, de legende *Vander passien ons Heren*; e) **Atus**; f) vader van Pylatus; g) koning die tijdens een onverwachte overnachting bij een molenaar lust opvat voor diens dochter Pijla en bij haar een zoon verwekt; *9 Quaetsten*: fol. C4r.

Atusen! zie **Artüsie!**

Atusien zie **Artüsien**

Au** zie **An****

Auberi die Borgenioen a) [Moisan I, 1: AUBERI 10, LE BO(U)RGOING] – hoofdpersoon van het gelijknamige chanson de geste *Auberi le Bourguignon* ⁴; b) zoon van hertog Basin van Bourgondië – neef (zoon van de zuster) van Garin le Loherain en Begon de Belin – neef van Gerbert en van Hernaut en Gerin; e) **Aubri die Borgengoen** – ridder; f) oom (halfbroer van de moeder) van Gazelijn en Amaurijs; g) heeft om hun verraad de zonen van zowel Heinric van Ostume als van Oden van Lengers gedood – bevrijdt koningin Guiborch en Sornahaut uit handen van de Saracenen <Aubry> *Aubri*: r. 3, 47, 54, [58], 101, 111, 148, 152, 171, 174, 180, 211, 218, 229, 238, 278, 323, 343;

1. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0025.php#a024

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atreus>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Atropos>

4. http://www.arlima.net/ad/auberi_le_bourguignon.html

e) **Auberi die Borgenioen** – hertog; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) raadt aan Girbeert door koning Pippijn te laten ridderen – gaat mee naar Parijs <Auberi, Auberi die Borghenioen, den Borghenioene Aubrine> *Lorreinen*: fragm. III, r. 486, 541, 598; e) **Albericus** (or. Albericus burgondio) – prins; g) medestrijder van Turpijn in Spaengen – begraven op de heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.

Auberijn van Mondiser a) [Moisan I, 1: AUBERI 14 (DE MONDIDIER)]; e) **Auberijn van Mondiser** – ridder; g) begeleidt de verbannen koningin Sibilla – gedood door Macharis – zijn hazewind herkent de dader en leidt koning Karel de Grote naar het lijk – wordt door zijn hond gewroken in een gerechtelijk tweegevecht tegen Macharis – wordt begraven in de Onser Liever Vrouwen Kercke <Auberijns> *Sibilla*: r. 171, 176, 179, 182, 185, 196, 199, 202, 204, 208, 215, 218, 220, 232, 234, 288, 290, 336, 357, 382, 387, 401, 405, 410, 413, 417, 424, 428, 431, 440, 452, 513, 516, 525, 765, 768.

Auberis, sinte zie **Cisigambis**

Aubri (die Borg(h)engoen) zie **Auberi die Borgenioen**

Aude a) [Moisan I, 1: AUDE 1] — Aude la Belle – onduidelijk is of er enig verband bestaat met de rivier de Aude ¹ in het zuidoosten van Frankrijk met daaraan gelegen de steden Carcassonne ² (zie **Karkasone**) en Narbonne ³ (zie **Narbone**); b) kleindochter van Garin de Monglane – dochter van Renier de Gennes – zuster van Olivier – verloofde van Roland; e) **Bellaude** (or. Bellaude); f) dochter van hertog Reynier van Jenes – zuster van Olivier – verloofde van Roelant – tante van Galien Rethore – geeft Galien Rethore een ring die sint Steven gedragen heeft <Bellande> *Galien Rethore*: cap. [15]-[17], [31]; e) **Aude**; f) echtgenote van Roelant <Auden> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1651; e) **Aude**; f) echtgenote van Roelant – moeder van Ryoen – achternicht van Yoen <Auden> *Lorreinen O*: r. 1711; e) **Alde**; f) zuster van Olyvere – geliefde van Rolant – nicht van Gerarde van Viane; g) voorbestemd Rolant te trouwen <Ade, Alden> *Karl Meinet*: r. A424, 58; A425, 5, 20; A498, 37, 50, 64; A499, 2064; A501, 8, 10, 20, 33; A506, 17, 50; A507, 18; A509, 16, 28, 47, 54; A512, 7; e) **Oede la Belle**; f) zuster van Olivier – geliefde van Roelant; g) ooit uit Geneven ontvoerd naar Arabien maar bevrijd door Olivier; *Roelant*: r. P304.

Aufoa a) de Lapith ⁴ Ampyx [*Metamorphoses* XII, 450] ⁵; b) zoon van Ophion ⁶; e) **Aufoa** – ridder; g) gast op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – vecht tegen de Centauroen; *Troyen*: r. 27491.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Aude_%28fleuve%29

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Carcassonne.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Narbonne.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lapiths>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met12.shtml>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ampyx>

[Augustijn, sent] a) [A-Z 4: **Augustinus van Hippo**] ¹ [Moisan I, 1: AUGUSTIN (saint)] [West PR: **Augustin 2, Saint**] — Aurelius Augustinus ² (354-430); b) zoon van Patricius en Monica – vader van Adeodatus; c) bisschop van Hippo Regius (395-430); d) grootste kerkvader in het Westen – in 387 te Milaan door bisschop Ambrosius bekeerd en gedoopt – auteur van onder andere de *Confessiones* en *De Civitate Dei* – feestdag 28 augustus; e) **sinte Augustijn** – bisschop in Ypone; *Alexander*: boek VII, r. 1641; e) **Augustijn**; g) auteur van het *Boec der penitencien*; *Gulden legende* [2]; e) **sinte Augustine** – naar wie een klooster(orde) genoemd is; *Lantsloot*: r. 293; e) **Augustijn** – volgens wie in de Hel een half uur langer duurt dan 500 jaar op aarde; *Leven ons Heren*: r. 4067; e) **sinte Augustijn** – bisschop te Affrije; g) één van de steunpilaren van de orthodoxe moederkerk in de strijd tegen de ketterij; *Servaes*: boek I, r. 829; e) **sente Augustyn** – afkomstig uit Ypone; g) auctoritas: schrijft over Sibille van Cumea <sente Augustyn, suntte Augustyn> *Troyen*: r. 29207, 37153.

Augustus a) [A-Z 2: **Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus**] ³ [West PR: **Auguste 1**] — Gaius Julius Caesar Octavianus Augustus ⁴ (63 v.C.-14), dezelfde als **Octaviaen** – lett. ‘verhevene’; b) achterneef, adoptiefzoon en erfgenaam van Julius Caesar – echtgenoot van Clodia, Scribonia en Livia – vader van Julia bij Scribonia – schoonvader van Agrippa – adoptiefvader van Tiberius; c) eerste keizer van Rome (27 v.C.-14); d) opvolger van de vermoorde Julius Caesar – draagt vanaf 27 v.C. de eretitel ‘augustus’ – door de antieke en middeleeuwse christenen beschouwd als de grootste Romeinse keizer omdat Jezus tijdens zijn regering geboren werd; e) **Augustus** alias **Octaviaen** – Romeins keizer; f) broer van Octavia – zwager van Antonis; g) volgt de vermoorde keizer Julius op – verslaat de naar Egypten gevluchte Antonis – heerst meer dan veertig jaar; *Alexander*: boek V, r. 1058, 1149, 1153, 1206; e) **Augustus** alias **Octaviaen** – keizer van Rome; f) (vader van Tyberius); g) wreekt de moord op Julius Caesar – laat Brutus en Crassus verslaan – laat Egypte veroveren – verslaat Cleopatra en Anthonijs – laat Meden en Persi veroveren <Augustuse, Cesar Augustus> *Caesar*: r. 262, 472, 889, 903, 924, 1100; e) **Augustus** alias **Octavianus** – Romeins keizer; f) verwant (neef) van Julius Cesar; g) verraadde Julius Cesar en volgde hem op als keizer Augustus in Rome – had zeer veel macht; *Eneide*: r. 13398; e) **Augustus** – keizer die besluit al zijn onderdanen naar Bethlehem te ontbieden; *Leven ons Heren*: r. 309; e) **Augustus Cesar** – keizer van Romen; f) vader van keizer Vespasiaen; g) verordonneerde dat eenieder die

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0017.php#a016

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Augustinus>

3. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0012.php#a011

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Octavianus>

zich tegen het keizerlijk gezag verzette terechtgesteld moest worden in Viennen; *Wrake Vb*: fol. C2r, F2r.

Augustus Cesar zie **Augustus**

Aucotijn a) [Moisan I, 1: ANQUETIN 1]; e) **Aucotijn** – Saraceense vorst; g) is Baivier binnengevallen – verdreven door Aubri c.s. <Acotine, [A]ucotijn> *Aubri*: r. [102], 115.

Auctor 1 a) [West PR: Antor] — Ector, ¹ alias Antor / Auctor; b) vader van Keye – pleegvader van de latere koning Artur; d) Ectors echtgenote is op verzoek van Merlijn voedster van koning Artur; e) **Auctor** – Brits ridder; f) pleegvader van koning Artur – vader van Keye; g) laat zijn vrouw in opdracht van koning Uter Pandragoen (boodschap overgebracht door Merlijn) Artur in plaats van Keye zogen, laat het kind dopen en voedt hem op als zijn zoon – herkent als eerste (door het zwaard ‘uit’ de steen) Artur als ‘koning van Brittannië’ maar vraagt eerst een goede positie als drossaard voor Keye <Auctoer, Auctore, Autore> *Graal & Merlijn*: r. 8963, 8965, 8970, 8981, 8993, 8998, 9011, 9018, 9427, 9438, 9680, 9728, 9739, 9765, 9769, 9775, 9780, 9796, 9817, 9825, 9840, 9903; e) **Antor** – Tafelronde-ridder – leenman van koning Uter-Pandragoen; f) vader van Keye die Drossate – pleegvader van koning Artur; g) verder als boven <Antoers, Antors, Autor> *Merlijn*: r. 10538, 10547, 10555, 10565, 10579, 10683, 10688, 10695, 10711, 10845, 10869, 11233, 11244, 12305, 12347, 12606, 12777, 12899, 12983, 13653, 13701, 13718, 14408, 14409, 14542, 14992, 17909, 18509, 18638, 23950.

Auctor 2 a) Antores, ² Hercules’ makker; e) **Auctor** – in dienst van Hercules, later van Euander; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Mensencius van Tieren; *Troyen*: r. 39267; e) **Auctor** – ridder van Hercules, later van Euander; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 155rb.

Auctor zie **Ansis**

[**Auctor, sent**] a) Auctor, ³ legendarische vijfde-eeuwse bisschop van Metz; e) **sinte Auctoer** – bisschop van Metz; g) ontvangt sinte Servaes in de Sinte Stephanus (kathedraal) <Auctor> *Servaes*: boek I, r. 1437, 1471, 1493, 1507, 1676, 1784, 2130, 2148.

Aules zie **Auletes**

Auletes a) Aulestes [*Aeneis* X, 207] ⁴; e) **Auletes** – koning van Betake; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood door Coras in de vechtpartij vlak voor de tweekamp <Anletes> *Troyen*: r. 38788, 40290; e) **Amelius van**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Sir_Ector

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Antor>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Auctor_de_Metz

4. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

Benake – koning, een Latijn; g) verder als boven <Aules> *Troyen Prz*: fol. 152vb, 161rb.

Aulida zie **Aulis**

Aulis h) Aulis, ¹ nu de regio Aulida ten zuidoosten van Chalkida, ² het voormalige Chalcis, legendarische havenstad in Boeotië, Griekenland; i) **Aulis** – eiland, vanwaar de Griekse vloot naar Troje vertrok; *Alexander*: boek III, r. 1078; i) **Aulis** – eiland – waar koning Menelaus zijn leger verzamelt om naar Troje op te trekken <Aulida, Aulus> *Troyen*: r. 5466, 6504, 7459, 7467, 26502, 31776; i) **Aulys** (or. Abidie – zie **Abidos 1**) – ver van Troje gelegen, waar Ecuba begraven is; *Troyen*: r. 32621.

Aulus zie **Aulis**

Aupatrijs a) [Moisan I, 1: AUPATRI(S)] – geen eigennaam maar een Saraceense titel: Al-batrak, de Arabische vertaling van ‘patriarch’, dan wel Al-bitriq, Arabisch voor ‘patriciër’ – in de diverse teksten is dus niet hetzelfde personage bedoeld – zie ook **Lampatris**; e) **Anpatrijs** – Saraceense vorst; f) broer van koning Anfradis; g) bondgenoot van de graaf van Palerne tijdens de belegering van Eggermont – berijdt een snel lopende dromedaris – gedood door Aymer; *Malegijs*: p. 7; e) **Ampatrijs** – Saraceense koning; g) aanvoerder in het leger van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1553; e) **Aupatrijs** – Saraceen – koning van Nubie; g) neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – door de rechters als één van de beste ridders aangewezen, maar draagt de eer over aan sultan Margarijs van Persi – raadt Margarijs af Ernout van Marberoen ter dood te veroordelen <Ampetrijs, Anpatrys, Aupatrise> *Parthonopeus*: r. 5578, 5829, 5843, 5942, 6467, 6703, 6706, 6806, 6864, 6872, 6894, 6920, 6956, 7116, 7155, 7202, 7283, 7380, 8090; fragm. T, r. 168.

Aupespyne, d' zie **Daupespyne**

Aupin e) **Aupin** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Broyer; *Ogyer*: r. 20071.

Aurelius Ambrosius a) [West PR: Aurelius Ambroisius] — Aurelius Ambrosius, ³ doopnaam van Pandragon; b) zoon van Constantijn – oudere broer van Uter Pendragon; e) **Aurelius Ambrosius** alias **Pandragoen**; f) tweede zoon van koning Constans – broer van Uter Pandragoen <Aurelius unde Ambrosius> *Graal & Merlijn*: r. 5360, 5402, 6457; e) **Ambrosius** – koning – later **Pandragoen** genoemd; *Merlijn*: r. 11425.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Aulis>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chalkida.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Aurelius_Ambrosius

Auroy h) [Graesse: *Alrae castrum*] ¹ — Auray, ² havenstad in Bretagne, Frankrijk, gelegen aan de monding van de rivier de Auray ³; i) **Auroy** – waar Ponthus heimelijk 300 gewapende mannen aan land zet; *Ponthus*: cap. 39.

Aurora 1 a) de Romeinse godin Aurora ⁴ – Eos ⁵ bij de Grieken – godin van de dageraad; d) maakte Cephalus ziekelijk jaloers op zijn echtgenote Procris nadat hij haar schoonheid groter achtte dan die van Aurora; e) **Aurora** – godin; g) dwong Chephalus zijn vrouw Pocris op haar echtelijke trouw te beproeven, omdat hij haar mooier vond dan Aurora; *Minnen loep*: boek IV, r. 2051, 2054, 2068.

Aurora 2 e) **Aurora**; f) dochter van koning Jambersant van Cecilien; g) Christen, mooi – begeerd door de Saraceen of heiden Absolon – ontvoerd en daarna gered door Crisiole, door haar gehuwd met de edele ‘wilde man’ Jan; *Malegijs*: p. 214, 215, 218, 219.

Ausart zie [Hausart]

Ausoen a) Auso [*Alexandreis* III, 201] ⁶; e) **Ausoen** – Perzisch ridder; g) geeft na de nederlaag tegen de Grieken zijn paard aan de gewonde koning Daris van Percen, die naar Babilone vlucht; *Alexander*: boek III, r. 425.

Ausone zie [Ayne, die]

Austoen zie Hamtone

Autefeulien zie Quintefeulie

Autefluer e) **Autefluer** – “vromen man” – heer van Grimmestoen [?]; g) moet een intieme relatie (gehad) hebben met koningin Florentine, want tijdens haar gevangenschap ‘in de berg’ gedenkt zij hem heftig in haar gebed – begeleidt koningin Florentijn op een moeilijke tocht langs de poorten van de Hel – gevangen gezet op de burcht Malasijs van de reus Gardepont, maar voorspelt zijn verlossing door Florigout – wordt daar met manna gevoed en bijgepraat door een engel Gods totdat hij verlost zal worden door Florigout <Autefluere, Auteflure> *Florigout*: r. 1612, 3307, 3357, 3651, 3712, 4268, 4702, 4760, 5266, 5279; e) **Autefluer** – ridder; g) verder als boven <Autefluren> *Florigout K*: fol. 1, r. 110; fol. 2, r. 53.

Authemodoen a) Automedon ⁷; e) **Authemodoen** – Griek – schildknecht van Achilles; *Troyen*: r. 32205.

Autor zie Auctor 1

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native no=68>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Auray.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Rivi%C3%A8re_d%27Auray

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Aurora_%28mythology%29

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Eos>

6. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al03.html

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Automedon>

Avalon 1 h) [West PR: Avalon] [West VR: Avalon(s)] — het mythische eiland Avalon ¹ – hetzelfde als [dat Verloren Eiland] – zie ook **Avaroen**; i) **Avalon** – het dal van Avalon, waar vrouwen wonen die kunnen toveren en waar Morgeyn die Feye heen zal gaan; *Lanceloet*: boek IV, r. 2505.

Avalon 2 a) [West PR: Avarlan 2]; e) **Avalon** – ridder van koning Artur; g) haat Walewein – probeert Walewein te doden met vergiftigd fruit, dat echter door Gaherijns van Karaam wordt opgegeten; *Lanceloet*: boek IV, r. 3288.

Avalons i) **Avalons** – koninkrijk van de echtgenoot van Philomene; *Ferguut*: r. 5171.

Avalun h) mogelijk Avallon ² [Moisan I, 2: AVAL(L)ON], gelegen aan de rivier de Cousin, ³ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Avalun** – stad (of kasteel), opgeëist door Aioli; *Aiol*: r. 294.

Avare(n) zie **Navare**

Avaricia a) Hebzucht, allegorie ⁴ – hetzelfde als [**Giericheit 1**]; e) **Avaricia**; f) broer dan wel zuster van Discordia, Lecker, Dieffde en Achterspreken – kleinkind van Cloto; *Lymburch*: boek III, r. 1282.

Avaroen h) [West PR: Avalon – var. (Vaus d') Avaron] – verwijzend naar het mythische eiland Avalon ⁵ [?] (zie **Avalon 1**); i) **Avaroen** – land in het Westen, waar Aleyn de Grote gaat prediken; *Graal & Merlijn*: r. 1282, 1357.

Ave zie **Avesoete**

Ave Mary n) het *Ave Maria* ⁶ (in het Nederlands het *Wees gegroet*), gebed tot de moeder Gods – na het *Pater noster* (het *Onze Vader*) het belangrijkste gebed in de (katholieke) geloofsbeleving; o) **Ave Mary** – tijdstip in de avond waarop het vuur gedoofd wordt; *Minnen loep*: boek II, r. 105.

Avegnable zie **Avengnable**

Aveloys zie **Loloys**

Aveloyse, die a) [Moisan I, 1: AVALOIS] — de inwoners van het Pays d'Aval, de Lage Landen c.q. de Maas-Rijn-delta; e) / i) [...]verlois – lees [?]: Avaloris; *Aiol*: r. 351; e) **Avelose** – troepen van Karel die samen met de Duitsche, Fransose en Ingelsche tegen koning Desidere van de Lumbaerden vochten; *Amijs*: cap. LXXXIII, r. 36; e) **die Avelose** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant <Avoilois> *Lorreinen O*: r. 235, 925; e) **die Aveloyse**; *Ogier A-D*: r. [254]; e) **die Aveloyse** <Aveloysen> *Ogyer*: r. 2640, 3186; e) **die Havelose** – toenaam van **die Havelose Gautier**, mogelijk (ook) verkeerd

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avalon>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avallon.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Cousin_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Cousin_(rivi%C3%A8re))

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avalon>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Hail_Mary

begrepen als ‘pauper’; *Roelant*: r. P194, P495, P651, P666, P673, P677, P907, P971.

Avelose zie **Aveloyse, die**

Avengnable a) [West PR: **Avenable**]; b) dochter van Mathem – zuster van Patrices; d) verkleedt zich als schildknaap en neemt de naam Grisandoles aan; e) **Avengnable** – jonkvrouw; f) dochter van hertog Mathenes – zuster van Patriase – tweede echtgenote van de keizer van Rome; g) verkleedt zich als ridder genaamd **Grisandoles** – wordt na de ontmaskering van de overspelige keizerin van Rome door Merlijn de nieuwe keizerin <Avegnablen, Avengnablen> *Merlijn*: r. 26429, 26445, 26550, 26876, 27039, 27105, 27117.

Avenioen zie **Angou**

Aventijn 1 a) Aventinus¹; b) zoon van Hercules en de priesteres Rhea; d) verwekt op de Aventijnse heuvel te Rome; e) **Aventinus** (Italisch) vorst, bode in dienst van Turnus – afkomstig uit een land aan het Wester Mer; f) zoon van Hercules; g) bondgenoot van Turnus in zijn strijd tegen Eneas en Albane – is bode naar Eneas als Turnus met een schip weggedreven blijkt te zijn en hem daarom om een wapenstilstand vraagt <Aventine, Aventius, Eventius> *Eneide*: r. 5046, 5049, 5067, 7082, 7951; e) **Aventyn**; f) zoon van Hercules en Avereia; g) bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. <Amentinen, Aventijn, Avontyn> *Troyen*: r. 37568, 37573, 37843, 40356, 40552; e) **Aventijn**; f) zoon van Hercules en Rea; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 145vb, 147rb, 161va, 162vb.

[Aventijn] 2 h) or. Aventin – geënt op de Aventinus mons² – één van de zeven heuvels waarop Rome werd gebouwd; i) **Adventijn** – berg in Italië nabij de stad waar koning Euander woont – in welke berg de door Hercules uit Castilië verdreven tyrannieke koning Cacus een grot vindt die hij inricht als “moortcuyl” (rovershol) en waarin hij onder andere runderen van Hercules verbergt – waar koning Pricus met 30.000 man de dood van zijn schoonzoon Cacus op Hercules hoopt te wreken; *Hercules*: cap. [20], [21]; i) **Adventijn** (or. Adventin) – berg; *Vergaderinge*: Boek I, hoofdstuk 25.

Aventuer(e) zie **Aventure**

Aventueren Vader zie **Aventuren Vader, der**

Aventuy(e)re zie **Aventure**

[Aventuren, Berch van] zie **[Berch van Aventuren, die]**

Aventure a) het Lot, allegorie³ – oorspronkelijk Fortuna,⁴ de Romeinse godin van toeval en geluk – dezelfde als **Fortune**; d) bepaalt met haar rad van Avontuur / Fortuin het leven en lot van de mens; e) **de Aventure**; g) bepaalt of de zoon

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aventinus_%28mythology%29

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Aventine_Hill

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Fortuna>

van de keizers van Rome zijn leven zal behouden – genoemd door de keizerin – genoemd in een exempel [van de zevende wijze Mauras]; *7 Vroeden*: r. 394, 2240, 3627; e) **die Aventure**; g) blind, onbetrouwbaar <Aventuren> *Alexander*: boek I, r. 1320; boek II, r. 127, 216, 419, 445, 468, 476, 482, 872, 926; boek III, r. 521, 567, 877; boek IV, r. 289, 1671, 1673, 1687; boek V, r. 54, 96, 213, 444, 651, 698, 742, 781; boek VI, r. 165, 326, 353, 971, 1096, 1162; boek VII, r. 388, 392, 520, 533; boek VIII, r. 330, 494, 500, 773, 1021, 1032; boek IX, r. 766, 878, 891, 1084, 1127, 1154, 1268, 1342; boek X, r. 1017, 1037, 1183, 1360, 1465; e) **Aventure** <Aventuren> *Appollonius*: fol. E6r, G1r; e) **die Avontuer** – begunstigt niet de vrijgevege maar de geldzuchtige ridder; *Boerden*: XV, r. 36; e) **Avontuer** – godin; *Caesar Prz*: fol. 4r; e) **Avontuere**; g) geeft en neemt <Avontuer[e]> *Floris Prz*: cap. [3], [6]; e) **Avontuer** (or. Fortune); g) zonder wier hulp men niet kan slagen – bracht Hercules naar de Helle; *Hercules*: cap. [10], [12], [16], [22]; e) **Aventure** – “de felloene vielen int wiel / der Aventuren” <Aventuren> *Jourdein*: r. 371; e) **Aventure**; g) aangeklaagd door Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 18838, 35689; e) **Aventure**; g) verschijnt in een droom aan koning Artur, voorspelt hem de nederlaag tegen Mordret en het einde van zijn rijk <Aventuren> *Lanceloet*: boek IV, r. 10744, 11808, 12035; e) **(d’)Aventure** – vrouwe van Hoverde, Gherechticheit, Oetmoedicheit en hun kinderen; g) in wiens kasteel Jonas van der Ferraken een nacht verblijft op weg naar koning Evax in Arragoen <Aventuren> *Limborch*: boek I, r. 185, 1063; boek V, r. 1836; boek X, r. 943; e) **Aventure** – kasteelvrouwe; *Limborch Frg*: H51C, r. 96; e) **(die) Aventüre** – vrouwe van Hoverde, Gerechticheit, Oitmüdicheit en hun kinderen; g) verder als boven <Aventüren> *Lymburch*: boek I, r. 176, 1055; boek V, r. 1831; boek X, r. 1050; e) **Avontuere** <Avontueren> *Malegijs*: p. 212, 241, 300, 311; e) **Aventure**; g) ‘moeder van alle droefheit’; *Olivier*: fol. B3r; e) **Avontuere**; g) hier gebruikt als synoniem van Fortune; *Provencen*: fol. E2r; e) **Aventure**; g) “rat van Aventuren” <Aventuren> *Reynaert Prz*: r. 4780; e) **die Avontuer**; g) verder als boven <Avontueren> *Reynaerts Hst*: r. 4288, 6164, 7520; e) **(die) Avonture** – godin; f) moeder van Edelheit – tante [?] van Gheval / Geval; g) bepaalt met haar Rad van Avontuur het wisselend lot van de mensen – zeer onbetrouwbaar – is volgens Redene geen godin en woont evenmin bij god in de Hemel, maar op een rots in zee <Aventure, Aventuren, Avonturen> *Rose C*: r. 3933, 3935, 3938, 3940, 4714, 4719, 4731, 4763, 5063, 5067, 5075, 5092, 5095, 5574, 5604, 5608, 5628, 5634, 5641, 5786, 5810, 5811, 5849, 5861, 5867, 5929, 5970, 5972, 5978, 6027, 6078, 6112, 6122, 6148, 6154, 6171, 6210, 6246, 6264, 6279, 6298, 6318, 6324, 6334, 6338, 6356, 6368, 6373, 6743, 7437, 7441, 7462, 7464, 7486; *Rose V*: r. 3976, 3980, 3982, 4765, 5113, 5117, 5125, 5141, 5145, 5624, 5654, 5658, 5678, 5684, 5838, 5862, 5863, 5915, 5921, 5983, 6024, 6026, 6032, 6081, 6132, 6166,

6176, 6202, 6208, 6225, 6264, 6300, 6302, 6318, 6333, 6352, 6353, 6372, 6388, 6392, 6410, 6422, 6427, 6803, 7535, 7541, 7564, 7586; e) **die Aventuer**; g) zeer onbetrouwbaar – bepaalde Hectors dood en Trojes verlies <Aventuere, Aventueren, Aventure> *Troyen*: r. 2998, 3352, 4019, 4747, 4911, 5800, 11514, 11564, 11569, 11827, 14556, 19535, 19700, 19737, 20100, 21957, 22492, 22499, 22504, 26348, 30388, 31081, 31721, 33330, 34673, 35252, 35566, 35594, 35626, 35652, 35704, 35978, 36123, 36291, 37138, 37174, 38830, 39412, 39788, 40079, 40194, 40292; e) **die Aventuere**; g) bestuurt Eneas' zwerftocht <Aventuyere, Aventuyre> *Troyen Prz*: fol. 143rb, 157vb, 158rb [?], 158vb, 159vb, 160rb [?]; e) **Avontuere**; *Turias*: p. 29; e) **die Avontuere** (or. la fortune); g) die de levenden langs verborgen wegen diverse zaken voorschotelt; *Urbaen*: cap. [14].

[**Aventuren, Bedde van**] zie [**Bedde van Aventuren**]

Aventuren, Gewat van zie **Gewat van Aventuren**

[**Aventuren, Paleis van**] zie [**Paleis van Aventuren**]

Aventuren, Schip van zie **Schip van Aventuren**

Aventuren, Wout van zie **Wout van Aventuren**

Aventuren Gewat, der zie **Gewat van Aventuren**

Aventuren Vader, der a) epitheton ornans, van oorsprong Middelnederlands en altijd in rijmpositie, van de Arturridder Walewein, neef van koning Artur – in de Middelnederlandse Arturepiek is Walewein de meest geliefde en geroemde ridder, anders dan in de wereld van de Oudfranse Arturroman, waarin Gauvain een reputatie van 'vergane glorie' heeft en Lancelot (afgezien van *La queste del saint Graal*) dé held is, terwijl die in de Middelnederlandse Arturromans door zijn buitenechtelijke verhouding met koning Arturs echtgenote weer veel minder in aanzien stond – zie verder **Walewein**; e) **der Aventuren vader**; *Arturs doet*: r. 10473; e) **der Aventuren vader**; *Keye*: r. 627, 3346; e) **der Aventuren vader**; *Merlijn*: r. 28636; e) **der Aventuren vader**; *Moriaen*: r. 323, 1559, 1684, 1812, 2653, 3268; e) **der Aventuren vader**; *Ragisel*: r. 2892; e) **der Aventuren vader** <der Avontueren vader> *Walewein*: r. 3170, 3211, 5787, 7096, 8074, 9580.

Averea zie **Rea**

Averee zie **Averrie**

Avergnen zie **Averne 1**

Avernaes, die a) [Moisan I, 1: AUVERGNA(S)(T)(Z)] — de Auvergner – zie ook **Averne 1**; e) **Avernaes** – toenaam van **Hughe van Avernaes**; *Heemskinderen*: p. 62, 63, 65; e) **Avernois** – toenaam van **Huge Avernois** <Avernais> *Reinolt*: r. 2689, 2765, 2784, 2868, 2873; e) **die Avernaes** – toenaam van **Huge dAvernaes** <Avernaes, dAvernaes> *Renout*: r. 543, 557, 627, 654, 764, 773.

Avernais zie **Avernaes**

Averne 1 h) [Graesse: *Alvernia*] ¹ [Moisan I, 2: AUVERGNE] — Auvergne ² – graafschap in het midden van Frankrijk met als hoofdstad Clermont-Ferrand ³ – niet altijd met zekerheid te onderscheiden van **Averne 2** – zie ook **Naveers** – in het verhaal over het exemplarische vriendenpaar Amicus et Amelius c.q. Ami(s) et Amile(s) lijkt Alvernensis c.q. Auvergne een verfransing van het Toscaanse La Verna, ⁴ een berg ten noorden van het huidige Chiusi della Verna, ⁵ waar de herinnering aan Amelis verdwenen is en heeft plaats gemaakt voor de verering van de heilige Franciscus, die aldaar zijn stigmata ontvangen zou hebben; i) **Alverne** – door koning Lowijs aangeboden aan Aiol <Alv[er]ne> *Aiol*: r. 289; i) **Alverne** – graafschap van (de vader van) Amelis <Alvaren, Alvernen> *Amijs*: cap. LXXV, r. 4, 62; cap. LXXVI, r. 1, 46, 59; cap. LXXIX, r. 44; i) **Averne** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia; *Alexander*: boek VII, r. 1571; i) **Avernen** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Limborch Prz*: p. 13; i) **Avergnen** – hertogdom van Jan van Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb; i) **Averne** – in Gallen; *Troyen*: r. 29139; i) **Avernen** – door koning Pepijn van Vranckrijck aan Valentijn gegeven als dank voor zijn militaire optreden in en voor Rome; *Valentijn*: cap. 11.

Averne 2 h) [Graesse: *Navarría*] ⁶ [Moisan I, 2: NAVAR(R)E] — het koninkrijk Navarra ⁷ in het huidige Spanje met als hoofdstad Pamplona, ⁸ gedurende de late Middeleeuwen Frans territorium – niet altijd met zekerheid te onderscheiden van **Averne 1** – hetzelfde als **Navare** – zie ook **die Avernosen**; i) **Avernen** – bezit van de hertog van Brunenczwich; *Brunenczwich*: r. 5; i) **Averne** – koninkrijk – Godevaert wil Gloriant met de dochter van de koning van Averne laten trouwen; *Gloriant*: r. 66, 72; i) **Averne** – koninkrijk – Robberecht, vader van Sanderijn, diende als schildknecht de koning van Averne; *Lanseloet*: r. 463; i) **Alvernen** – toenaam van **Richart van Alvernen** – behorend bij Hispanien <Avernen> *Karl Meinet*: r. A17, 62; A198, 9; A338, 64; A471, 23; i) **Averne** – land van herkomst van een edel man die samen met de koning van Sueden vecht tegen de Sarasine; *Sibeli F*: r. 73.

Avernen zie **Averne 1, 2**

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=77>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Auvergne_%28province%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Clermont-Ferrand.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/La_Verna

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chiusi_della_Verna.kmz

6. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=10>

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Navarra>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Pamplona.kmz

Averne opter Seyne h) Vernon(-sur-Seine)¹ aan de rivier de Seine² in Normandië, Frankrijk – zie ook **Vernon**; i) **Averne opter Seyne** – waar hertog Oubeert van Normandien op Kerstdag open hof houdt; *Robrecht*: z.r.

Avernois zie **Avernaes, die**

[Avernosen, die] a) [Moisan I, 1: NAVAR(R)OIS] — de inwoners van Navarra – zie ook **Averne 2**; e) **Avernosen** – inwoners van Alvernen; *Karl Meinet*: r. A219, 70.

[Avernus, die] h) Avernus,³ mythisch meer ten zuidoosten van Cumae,⁴ toegang tot de Onderwereld – ook wel rivier in de Onderwereld; i) **Avernus** – één van de vijf rivieren die rondom de Hel lopen; *Alexander*: boek X, r. 218.

Averrie h) mogelijk Vlorë⁵ [Graesse: Aulona]⁶ – havenstad aan een inham van de Adriatische Zee in het huidige Albanië; i) **Averree** – havenstad in Grieken; *Limborch*: boek I, r. 2507; i) **Averrie** – verder als boven; *Lymburch*: boek I, r. 2555.

Avesoete a) in Brugge geattesteerde vrouwennaam [*Corpus Gysseling* I: 0987, 1569]; e) **Ave** – dorpelinge; g) neemt deel aan de mishandeling van Bruyn; *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Avesoete** – dorpelinge; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 830.

Avestant zie **Arestant**

Avestor a) Alastor [*Metamorphoses* XIII, 257]⁷ – lett. ‘wreker’; e) **Avestor** – Trojaanse soldaat; g) gedood door Ulixes; *Troyen*: r. 26695.

Aviaen a) Avianus⁸; e) **Aviaen** – fabeldichter; *Esopus*: p. 352.

Avicenne a) Avicenna c.q. Ibn Sina⁹ (980-1037), Arabische filosoof en geneesheer; d) van Perzische afkomst – wiens medisch handboek gedurende de Middeleeuwen als gezaghebbend gold; e) **Avicenne**; g) exemplarisch wijs, auctoritas – aangehaald door Rukenuwe; *Reynaert Prz*: r. 3855.

Avidos zie **Abidos 1**

Avigant i) **Avigant** – stad in Armenie – veroverd door koning Polifemus van Barberien c.s.; *Limborch*: boek VIII, r. 114; i) **Avigant** – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 113.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vernon.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Seine>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avernus>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Cumae.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vlorë.kmz

6. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=182>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met13.shtml>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avianus>

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Avicenna>

Avyoen h) [Graesse: *Avenio*] ¹ [Moisan I, 2: AVIGNON] — Avignon ² aan de rivier de Rhône ³ in de Provence, Frankrijk – pauselijke zetel (onder druk van de Franse kroon) ten tijde van de ‘Babylonische gevangenschap’ der pausen ⁴ (1309-1377) en het daaropvolgend ‘Westers schisma’ ⁵ (1378-1417); i) **Avyoen** – corrupte kerkelijke stad; *Reynaert Prz*: r. 6175; i) **Avyoen** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. C 7698.

Avius zie **Anius**

Avoilois zie **Aveloyse, die**

Avontyn zie **Aventyn**

Avontuer zie **Aventure**

Avontu(e)re zie **Aventure**

Avonturen, Lant van zie **Lant van Avonturen**

Avonturen vanden Grale zie **Queste vanden Grale, die**

Awi zie **Ha Wy**

Axille a) [West *PR*: *Axilles*] – schildknaap, toegenaamd: ‘le Blanc’; e) **Axille** – ridder – toegenaamd: “die Blonde”; g) helpt Bohort van Gaunes en andere Tafelronde-ridders – wordt door Bohort geridderd en krijgt van hem een kasteel; *Lanceloet*: boek II, r. 27235.

Axis zie [**Oxis, die**]

Aza zie **Asa**

Azariam a) Azaria / Azarja [2 *Kronieken* 21, 2] ⁶; e) **Azariam**; f) zoon van Josephat – broer van Ararian, Joram, Jahihel, Sachariam, Michael en Saphitiam; g) samen met zijn broers door Joram gedood nadat deze koning geworden was; *9 Quaetsten*: fol. B4v.

Azien zie **Asia 1, 2**

Azylas zie **Asylas**

Azyles zie **Asylas**

Azor zie **Azûr**

Azûr h) [Graesse: *Autissiodorum*] ⁷ [Moisan I, 2: AUSSERE] — Auxerre ⁸ – stad aan de rivier de Yonne ⁹ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Azûr** – stad (of kasteel) – opgeëist door

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=193>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avignon.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhône_%28river%29

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Avignon_Papacy

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Western_schism

6. http://vulgate.org/ot/2chronicles_21.htm

7. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=193.174.98.30&no=&seite=189>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Auxerre.kmz

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Yonne_River

Aiol; *Aiol*: r. 294; i) **Azor** – bisschopsstad van sinte Valeriaen; *Servaes*:
boek I, r. 1279.

